

ELVERUM
KOMMUNE

Handlings- og økonomiplan 2022-2025

Innholdsfortegnelse

- Kommunestyrets budsjettvedtak
- Innledning
 - Kommunedirektørens innledning
 - Generelle forutsetninger og bakgrunnsdokumenter
 - Økonomiske måltall og handlingsregler
- Handlingsplan - økonomiplan 2022 - 2025
 - Innledning
 - Handlingsplan 2022 -2025
 - Økonomiplan 2022 - 2025 med årsbudsjett 2022
- Virksomhetsplan 2022
 - Innledning
 - Styring - ledelse - kontroll
 - Delegering
 - Lederkontrakter og ledelsesfora
 - Egenkontroll
 - Ekstern kontroll
 - Årshjul
 - Styringsplattformen
 - Planverket
 - Målhierarki og planhierarki
 - Organisering av virksomheten
 - Personaloversikt
 - Overordnede styringsmål - indikatorer
 - Virksomhetsplan per tjenesteområde
 - Politisk styring - folkevalgte
 - Administrasjon
 - Barnehage
 - Skole
 - Barnevern
 - Helse - forebygging og behandling
 - Pleie og omsorg
 - Sosial - tjenestebistand
 - Sosial - økonomisk bistand
 - Kultur og religiøse formål
 - Teknisk forvaltning
 - Teknisk drift
 - Næringsutvikling
 - Fellesfunksjoner
- Gebyrregulativ 2022
 - Leie av Elverumshallen
 - Leie av skolelokaler
 - Leie av lokaler Folkvang
 - Leie Ungdommens hus
 - Leie rom Rådhuset
 - Leie Helsehuset
 - Leie Kulturhuset
 - Leie Rådhusplassen og Musikkpaviljongen
 - Billettpriser Elverum kino

- Elverum Bibliotek
- Elverum Svømmehall
- Diverse tjenester
- Alkoholloven - salgs- og skjenkebevillinger
- Salg av tobakksvarer og tobakkssurrogater
- Skolefritidsordning
- Elverum Kulturskole
- Opphold i Barnehage
- Elverum Læringscenter - norskopplæring
- Utenlandsvaksinering
- Helse- og omsorgstjenester
- Landbruk - gebyr for behandling av saker
- Kart og oppmåling - gebyr for behandling av saker
- Plansaker - gebyr for behandling
- Byggesak - gebyr for behandling av bygge- og delingssaker
- Vann- og avløpsgebyrer
- Vei, park og anlegg
- Innfordring - gebyr for behandling
- Midt-Hedmark brann- og redningsvesen IKS
- Sør-Østerdal Interkommunale Renovasjonsselskap IKS (SØIR)
- Elverum Kirkelige Fellesråd
- Vedlegg
 - Selvkostkalkyler
 - Kommunale tilskudd til ulike organisasjoner
 - Bevilningsoversikt drift - netto med funksjoner
 - Saksfremlegg og vedtak i KS-sak 142/21

Kommunestyrets budsjettvedtak

Innledning

Kommunedirektørens innledning

Handlings- og økonomiplan for 2022 – 2025 med virksomhetsplan og årsbudsjett for 2022, er et resultat av et omfattende arbeid i kommunens administrasjon. Utgangspunkt for arbeidet er rullering av gjeldende Handlings- og økonomiplan 2021-2024, samt de utfordringer som er fremkommet i driftsåret 2021 og som er videreført inn i 2022.

Når det gjelder kommuneøkonomi og budsjettarbeid, er den viktigste faktoren antall innbyggere og aldersfordelingen av disse i Elverum. Aldersfordelingen sier automatisk noe om hvilke tjenester det er påregnelig at kommunen må gi. Statistisk Sentralbyrå (SSB) kommer annen hvert år med en befolkningsframskriving. Framskrivning av 2020 sier noe om forventet utvikling i antall innbyggere på kommunenivå frem til 2050. Til lengre ut i tid blir usikkerheten mer usikker. For Elverum kommune er framskrivningen nå mer i samsvar med det vi selv har erfart de siste 5 år. Det er forventet en vekst på cirka 0,26% per år.

Det som er endret og som har påvirket arbeidet med rullering av Handlings- og økonomiplanen, er nedgang i aldersgruppen 0-15 år i planperioden som forverrer seg frem til 2030. Samtidig er det en svak vekst i planperioden for aldersgruppen 80 – 89, men som fra 2025 til 2030 vil ha en betydelig vekst. Elverum kommune må derfor forvente en økt etterspørsel etter pleie- og omsorgstjenester de neste ti år.

Utfordringen for Elverum kommune i planperioden blir å endre tilbudet for barn og unge for å skape økonomisk handlingsrom. Dette for å kunne dekke en økt forventet etterspørsel etter pleie- og omsorgstjenester fra år 2025. Inntektssystemet til kommunene gjør at Elverum kommune vil få en liten økning i rammeoverføringene for å kunne møte forventet økt etterspørsel, men ikke alt.

Antall innbyggere er derfor den viktigste indikator når det gjelder overføring av midler fra staten til kommunen. Det forventes at kommunen har en oversikt over utviklingen i antall innbyggere i de forskjellige aldersklasser på kort og lang sikt, og planlegger et forutsigbart og forsvarlig tjenestetilbud ut fra dette.

Kommunestyret vedtok våren 2020 strategisk plan for «Klima og energi i Elverum 2020 – 2024». I rulleringen av Handlings- og økonomiplanen med virksomhetsplan og årsbudsjett har vi nå satt opp et klimabudsjett for 2022. Klimabudsjettet peker på tiltak og aktiviteter kommunens egen virksomhet skal bidra med for å redusert klimagassutslipp. Disse er langt fra tilstrekkelig for å nå målet. Samfunnet ellers (næringsliv, private husholdninger osv.) må bidra for at målene i klima og energiplanen skal nås.

Elverum kommune har en særdeles stram økonomi. Vi har ikke klart å opparbeide oss en tilstrekkelig økonomisk buffer eller reserve i neste års budsjett eller i økonomiplanperioden. Elverum kommune har høy gjeld, noe som begrenser kommunens økonomiske handlingsrom. Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter er i 2022 129 prosent. Elverum kommune betaler mer i renter og avdrag enn tilsvarende kommuner det er naturlig å sammenligne seg med. Dette betyr at organisasjonen har mindre til drift og må prioritere hardt for å kunne ivareta innbyggernes rettmessige krav til tjenester.

For å videreføre kommunens aktivitet i 2022, samt de endringer kommunestyret selv har gjort gjennom året 2021, er det behov for cirka 70 millioner kroner. I tillegg har kommunedirektøren prioritert nye tiltak tilsvarende 5,5 millioner kroner for å ivareta de krav og forventninger som stilles til kommunen.

Statsbudsjettet for 2022 gir kommunen 58,3 millioner kroner i økte rammeoverføringer. For å komme i balanse har kommunedirektøren fremmet forslag til saldering tilsvarende 13,7 millioner kroner samt opprettholdelse av eiendomsskatten på dagens nivå.

Økonomisk oversikt viser et budsjettmessig mer-/mindreforbruk i balanse, og dermed i henhold til myndighetskrav om å ha budsjettbalanse. Netto driftsresultat er derimot ikke tilfredsstillende. Over tid bør

netto driftsresultat være cirka to prosent av brutto driftsinntekter. I 2022 vil Elverum kommune budsjettere med et netto driftsresultat på 0,0 prosent. Det vil bedre seg litt i planperioden.

Skal kommunen oppnå et nettodriftsresultat på to prosent over tid, som utgjør cirka 35 millioner kroner, kreves det en omstilling av driften enten i form av reduserte driftsutgifter eller økte inntekter. Det vil være urealistisk å kunne budsjettere med ønsket netto driftsresultat i planperioden. Dette betyr at Elverum kommune sitt budsjett for 2022 ikke har noen reserver. Gjennom budsjettåret endrer innbyggernes behov for tjenester seg. Det er derfor viktig å ha en «buffer» som kommunestyret kan disponere gjennom året til aktivitet som avviker fra det som er planlagt. Kommunestyret vil ikke ha noen buffer å disponere til uforutsette hendelser i budsjett for 2022.

Dette innebærer en stram økonomistyring, og det anbefales ikke å legge inn nye driftstiltak. År 2022 må bli et omstillingsår der det utredes tiltak for å bedre kommuneøkonomien på kort og lang sikt.

Kravet til omstilling, kompetanseutvikling og effektivisering vil ligge over kommunen i hele planperioden. Dette krever stor innsats både fra den politisk og administrative ledelsen i kommunen, og ikke minst fra medarbeidere i de ulike sektorer og staber.

Selv om budsjett for 2022 er svært stramt, mener kommunedirektøren at budsjettet gir rom for at innbyggerne skal oppleve et godt tjenestetilbud fra Elverum kommune.

Elverum 31. oktober 2021

Kristian Trengereid
kommunedirektør

Generelle forutsetninger og bakgrunnsdokumenter

Planprosessen

En av kommunedirektørens viktigste oppdrag er å utarbeide forslaget til Handlings- og økonomiplan for kommende fireårs periode. Denne planen gjelder for perioden 2022-2025, med virksomhetsplan og årsbudsjett for det første året i perioden – 2022. Planprosessen gjennomføres normalt i henhold til kommunens årshjul for styring. I tråd med årshjulet involveres særlig kommunestyrekomitéene (inkludert møter med lag, foreninger og andre i regi av komitéene), tillitsvalgte, verneombud og administrasjonen med bidrag fra hvert tjenesteområde. Dette kulminerer i kommunestyrets strategikonferanse medio juni med påfølgende kommunestyrevedtak med føringer for Handlings- og økonomiplanen i slutten av juni.

Grunnet koronapandemien har 2021, som 2020, vært et unntaksår med hensyn til arbeidsprosessen for å utforme Handlings- og økonomiplanen 2022-2025. Nødvendige og forsvarlige prosesser er gjennomført, men likevel med begrensninger, med den konsekvens at prosessen har måttet gå over lengre tid.

Kommunestyrets strategikonferanse måtte flyttes fra juni til september, og flere andre arbeids- og beslutningsprosesser har måttet gjennomføres i uvanlig rekkefølge. Kommunedirektørens planforslag legges likevel som normalt fram for politisk behandling i slutten av oktober.

Forutsetninger og føringer for den samlede prosessen som leder til Handlings- og økonomiplanen tas særlig fra følgende kilder:

- Kommuneplanen – samfunnsdel og arealplan.

- Kommunedelplaner, sektor-/temaplaner – de strategiske planene.
- Handlings- og økonomiplan 2021-2024.
- Årsmelding, årsberetning og regnskap 2020.
- Tertialrapport for kommunens drift per og 2. tertial 2021.
- Kommuneproposisjonen og regjeringens forslag til statsbudsjett for 2022.
- Kommunestyrevedtak gjennom 2021 som gir føringer for kommende år.

Elverum - noen langsiktige utviklingsperspektiver

Siden 1996 har Elverum vært bykommune. Elverum er regionsenter i Sør-Østerdal, og har vært i stabil vekst i hele etterkrigsperioden. Denne posisjonen har gitt både unike muligheter og utfordringer. Kommunen har vokst samtidig som den i stor grad er tilført nye oppgaver. Flere innbyggere, med økte forventninger, skal tilbys gode tjenester innenfor et stadig større tjenestespekter. Kommunen som organisasjon har måttet være omstillingsdyktig for å håndtere forandringer i rammevilkår og forventninger fra befolkningen. Den stabile befolkningsveksten har de senere år avtatt og prognosene for fremtiden viser en lavere vekst, hvilket fører til ytterligere behov for tilpasning og omstilling i kommunens drift.

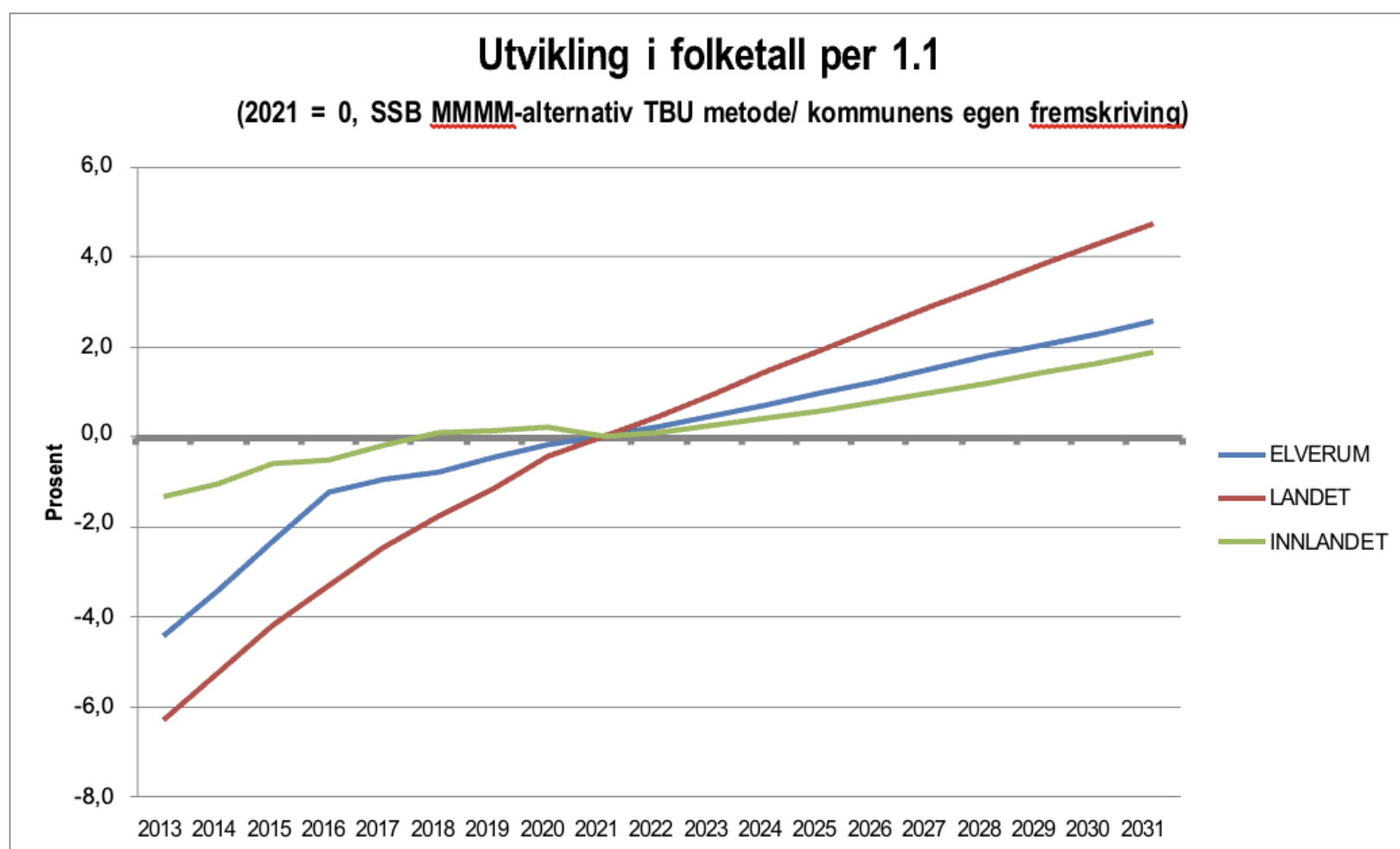
Elverums beliggenhet som kommunikasjonsknutepunkt mellom Østerdalen, Solør, Hedemarken og Trysil og Sverige, har vært en sentral driver for kommunens utvikling. Gunstige naturgitte vilkår for gradvis utbygging, tilstedeværelse fra forsvar, sykehus og utdanningsinstitusjoner og primærnæringene jord- og skogbruk, har gitt grobunn for handel og service, industriell produksjon og øvrige næringer.

Elverum har gradvis blitt knyttet bedre til omverdenen gjennom infrastrukturinvesteringer i nasjonal målestokk -i særlig grad Gardermoen som landets hovedflyplass, og i 2020 gjennom en ferdig utbygging av riksveg 3/25 inn mot og forbi Elverum. For de kommende år knytter det seg forventning til jernbaneutbygginger, både forgods- og varetransport. Videre er den pågående beslutningsprosess for sykehusstruktur i Innlandet, og de konklusjoner som forventes å komme i 2021/2022 av svært stor betydning for Elverums utvikling. Høsten 2021 har kommunen om lag 21 400 innbyggere og ca. 10 000 arbeidsplasser, hvorav ca. 40 prosent i offentlig sektor. Kommunen er gjennom en pågående regionforstørring, herunder forbedrede kommunikasjoner, og er en del av en større bo- og arbeidsmarkedsregion – vestover med kommunene rundt Mjøsa, nordover mot Åmot, sørover mot Solør og østover mot Trysil. Elverum har forutsetninger for å være en kommune i Norge som har gode framtidsutsikter ut fra sin beliggenhet, tilknytningen til omverden og sin relative størrelse.

Demografi - begrenset handlingsrom

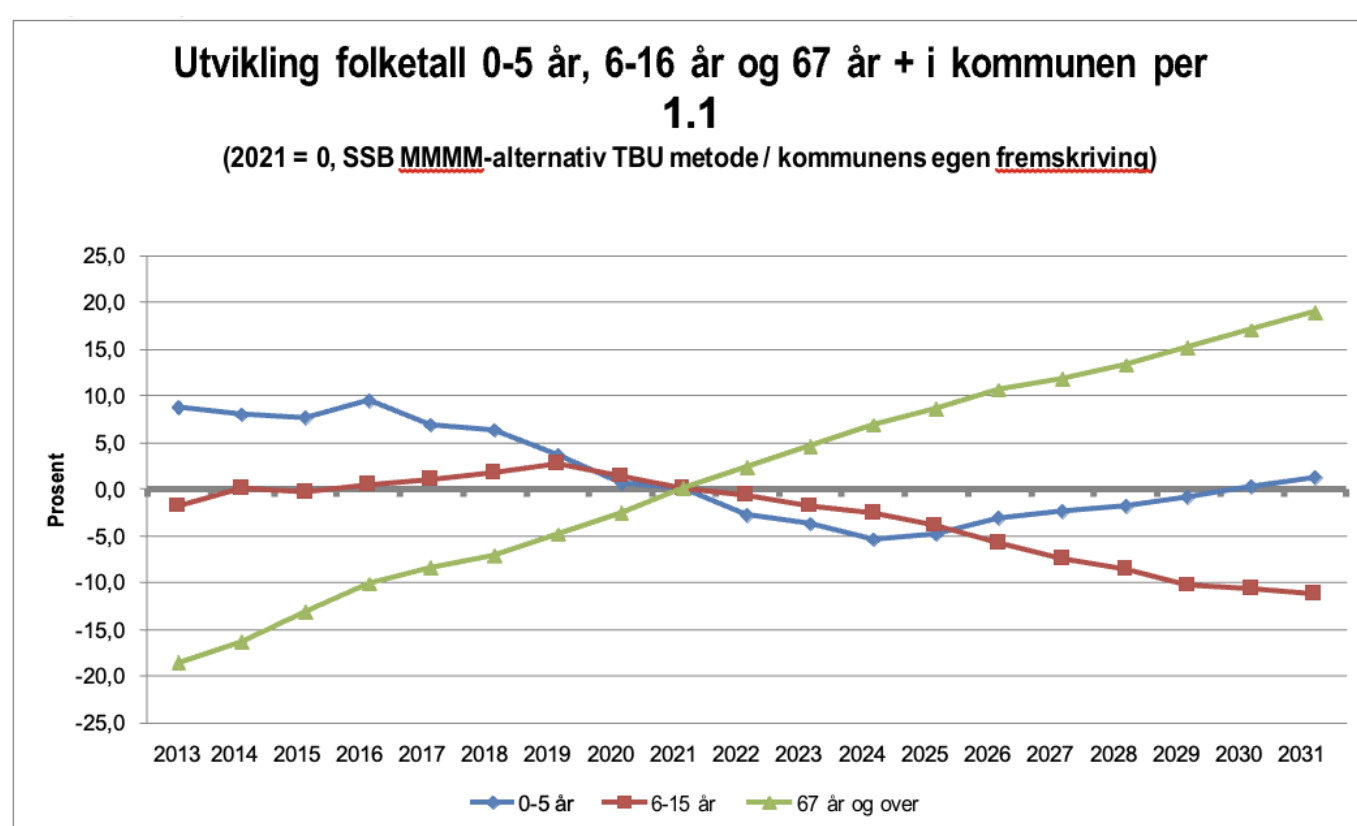
Utvikling i antall innbyggere og alderssammensetningen (demografi) har stor betydning for kommunens utgiftsbehov og inntekter. I perioden 2000 – 2016 var den årlige veksten i innbyggertall på ca. 1 %, men fra 2017 og frem til i dag har veksten vært på ca. 0,25 %. Det å ha korrekte prognoser på utviklingen på kort og lang sikt er helt avgjørende for å ha kontroll på kommunens økonomi. SSB sine prognoser for årene som kommer viser at det ikke kan forventes en vekst utover det som har vært de siste årene. Veksten vil komme som et resultat av netto innflytting og ikke fødselsoverskudd. Det innebærer at alderssammensetning av befolkningen vil endre seg, noe som igjen vil påvirke kommunens inntekter og utgiftsbehov.

Tabellen nedenfor viser utviklingen i prosent frem til 2021, og en prognose frem til 2031. Elverum har en lavere vekst enn landet, men bedre enn snittet alle kommuner i innlandet.

Figur: Utvikling i folketall perioden 2013 – 2031 (KS sin demografimodell).

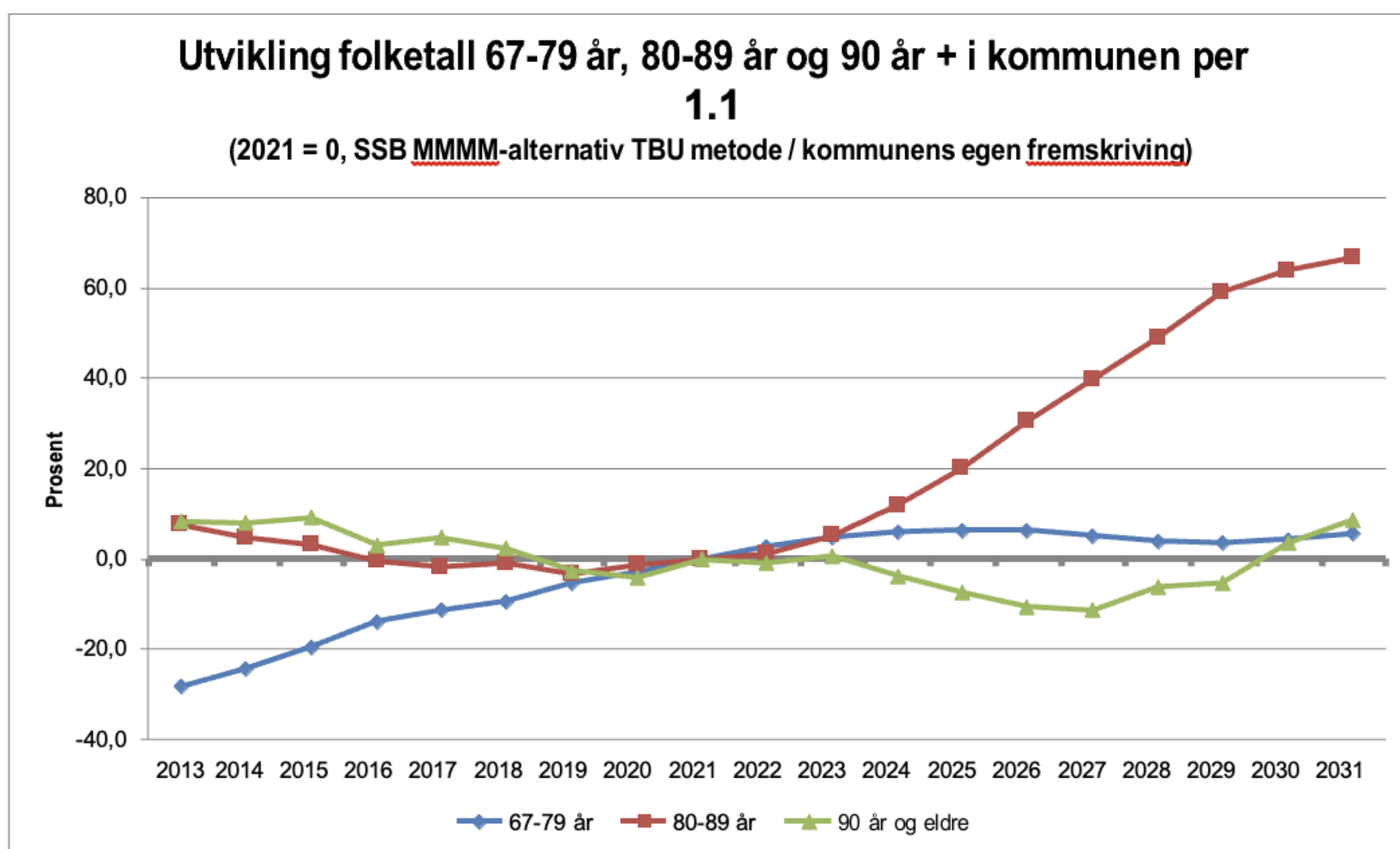
Figuren nedenfor viser prosentvis endring i folketall i perioden 2013 – 2031. Antall eldre vil øke mens antall unge vil gå ned.

Figur: Utvikling i aldersgruppene 0-5, 6-15 og 67 år + i perioden 2013 – 2031 (KS sin demografimodell).

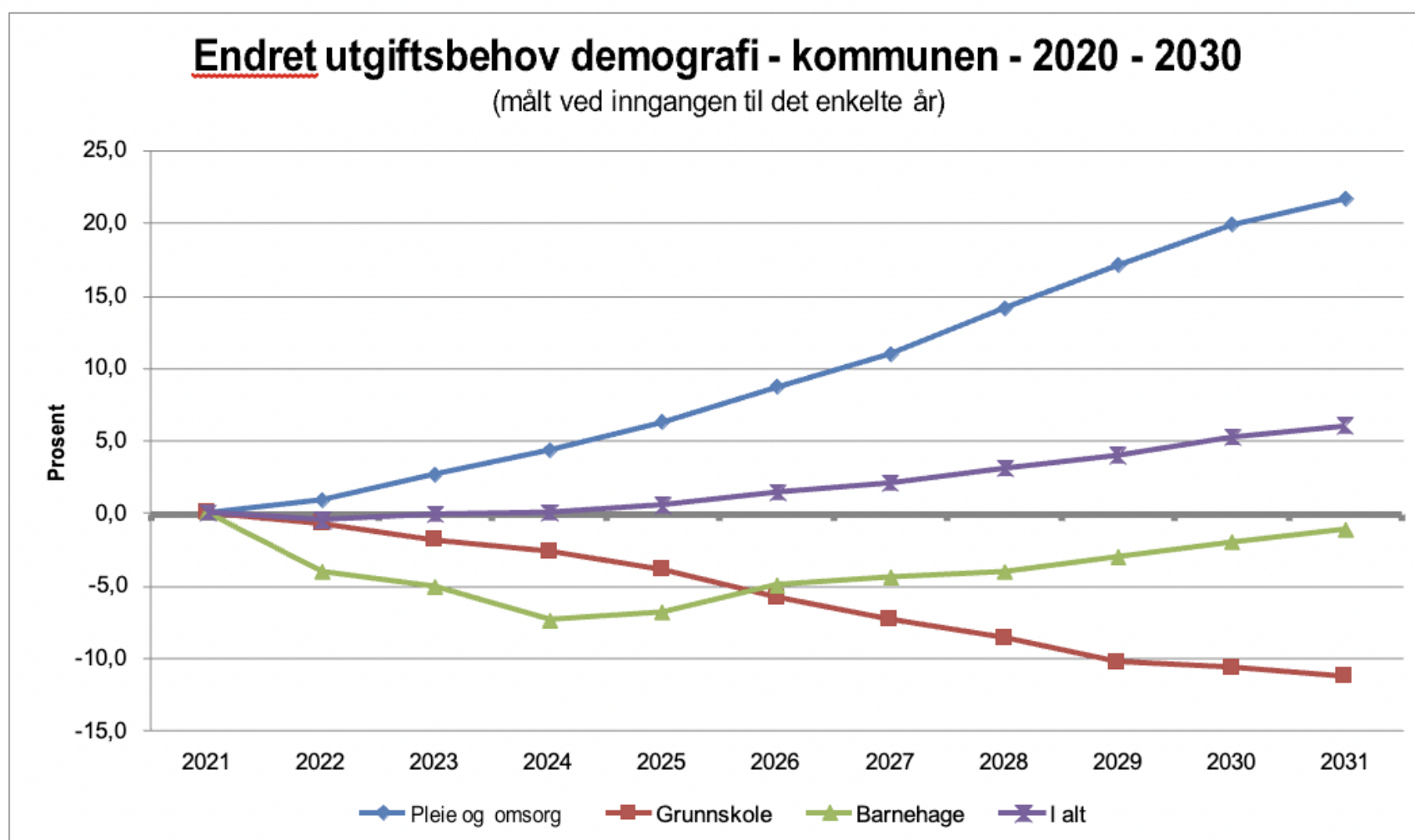
Nedgangen i aldersgruppen 0 – 16 år tilsier et redusert utgiftsbehov innen tjenestoområder for barn og unge. Økningen i aldersgruppen 67 år og eldre tilsier et økt utgiftsbehov innen tjenestoområder for pleie og omsorg.

Figuren nedenfor viser at veksten ligger i hovedsak i aldersgruppen 80 – 89 år.

Figur: Utvikling i folketall 67 år + perioden 2013 – 2031 (KS sin demografimodell).

Endringene i befolknings sammensetning vil medføre endringer i kommunens utgiftsbehov og inntekter. Uten økte inntekter må utgiftsbehovet innen pleie og omsorg finansieres med redusert utgiftsbehov innen grunnskole og barnehage. Figuren nedenfor viser prosentvise endringer i kommunens utgiftsbehov innen pleie og omsorg, grunnskole og barnehage i perioden 2020 – 2030.

Figur: Endret utgiftsbehov i perioden 2020 – 2030 (KS sin demografimodell).

Samlet vekst i planperioden 2022-2025 er liten, men det vil være grunnlag for endringer i sammensetningen av kommunens tjenester dersom det økte utgiftsbehovet innen pleie og omsorg ikke kan finansieres med økte inntekter.

I tabellen nedenfor er prognosen for innbyggertall (demografi) lagt til grunn ved beregning av utgiftsbehov og inntekter i form av skatt og rammetilskudd fra Staten i økonomiplanperioden.

Innbyggertall/demografi	2021	2022	2023	2024	2025
Innbyggere 0-1 år	358	386	390	388	388
Innbyggere 2-5 år	888	851	842	833	810
Innbyggere 6-15 år	2 462	2 440	2 442	2 415	2 396
Innbyggere 16-22 år	1 814	1 863	1 886	1 904	1 913
Innbyggere 23-66 år	11 762	11 785	11 791	11 776	11 779
Innbyggere 67-79 år	2 810	2 903	2 927	2 982	3 016
Innbyggere 80-89 år	847	837	850	883	943
Innbyggere 90 år og over	202	202	205	208	199
Innbyggere i alt 1.7 før budsjettåret	21 143	21 273	21 333	21 389	21 444
Folketall per 1.1. i IS-året	21 292	21 394	21 451	21 509	21 566

Tabell: Tabellen viser utviklingen i innbyggere og demografi, og er det som lagt til grunn ved beregning av kommunens inntekter i 2022 og resten av planperioden.

Framskrivning av innbyggertall i perioden 2022 - 2025 er gjort med bakgrunn i befolkningsframskriving fra Statistisk Sentralbyrå (SSB). SSB beregner framtidens befolkning basert på fire kategorier av forutsetninger; fruktbarhet, dødelighet, flytting og nettoinnvandring. De forskjellige kategoriene baserer seg igjen på trealternativer, det vil si høy, middel og lav. Det er MMM-prognosen (middel på alle kategorier) som samsvarer mest med utviklingen de siste årene for Elverum kommune, og som er benyttet i tabellen over.

Kommunenes sentralforbund utviklet en modell for beregning av forventede endringer i kommunens utgiftsbehov som følge av endringer i demografi. Modellen bruker samme metodikk som ligger til grunn for landsanslaget for demografikostnader fra Teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU), men da brutt ned på den enkelte kommune.

Kommunens innbyggere påvirker kommunens utgifter på forskjellige områder gjennom livet. Tabellen nedenfor viser hva som er lagt til grunn i KS sin demografimodell for beregning av forventet utgiftsbehov.

Innbyggergruppe	Pleie og	Grunnskole	Barnehager	Sosial	Kommunehelse	Barnevern	Sum
0-1 år	5 804	-	61 776	-	5 367	13 535	86 482
2-5 år	5 644	-	213 297	-	5 219	13 395	237 555
6-15 år	5 043	149 158	-	-	4 664	12 869	171 734
16-18 år	11 727	-	-	2 563	4 942	4 681	23 913
19-20 år	11 727	-	-	4 381	4 942	4 681	25 732
21-22 år	11 727	-	-	4 381	4 942	4 681	25 732
23-29 år	11 371	-	-	4 211	2 425	-	18 007
30-34 år	11 371	-	-	8 878	2 425	-	22 675
35-49 år	11 371	-	-	8 878	2 425	-	22 675
50-66 år	11 371	-	-	7 060	2 425	-	20 856
67-79 år	53 954	-	-	-	8 191	-	62 145
80-89 år	196 781	-	-	-	9 539	-	206 320
90 år og over	399 018	-	-	-	9 545	-	408 563

Tabell: Forventet utgiftsbehov (kr) per innbygger på de forskjellige tjenesteområdene (kilde KS).

Demografimodellen er primært laget for å vise forventede utviklingstrekk for brutto utgiftsbehov framover. Ved bruk av modellen må man være varsom med å legge for stor vekt på utviklingen i det enkelte år, da framskrivninger for enkeltår i tillegg til å være usikre også er svært følsomme for avvik mellom befolkningsframskrivingene og faktisk befolkningsutvikling.

Endring i utgiftsbehov per 1.1	Pleie- og omsorg	Grunnskole	Barnehage	Sosial	Kommunehelse	Barnevern	Elverum
2022	5 133	-2 834	-8 678	34	492	-684	-6 536
2023	10 500	-4 027	-2 043	42	663	-411	4 724
2024	9 964	-2 834	-4 906	158	608	-510	2 480
2025	10 736	-4 475	1 039	197	520	-343	7 674
2026	14 268	-7 160	4 148	14	704	-276	11 698
2027	13 212	-5 817	1 100	417	408	-446	8 875
2028	18 356	-4 624	735	120	517	-323	14 781
2029	16 517	-6 115	2 167	115	612	-372	12 924
2030	15 985	-1 492	2 290	-103	630	-25	17 285
2031	10 698	-2 088	1 892	102	507	-135	10 975
Sum 2022-2031	125 369	-41 466	-2 255	1 096	5 661	-3 526	84 879

Tabell: Forventet utviklingen i utgiftsbehov (1.000 kroner) per år i perioden 2022-2031 (kilde KS).

Selv om det er usikkerhet for de enkelte årene viser modellen at det på sikt vil være behov for betydelige omdisponeringer i kommunens budsjettammer til de forskjellige tjenesteområdene. Den samlede forventede utgiftsveksten innen pleie- og omsorg vil delvis bli finansiert ved økte statlige overføringer, men mye må også finansieres med omdisponering av dagens rammer som går til barnehager og grunnskoler.

Utviklingen i demografi og et bevisst forhold til en forventet utvikling er viktig i kortsiktig og langsiktig planlegging av drift og investeringer. **Gjeldssituasjonen** for Elverum kommune er slik at gjelden er høy. Dette begrenser kommunens økonomiske handlingsrom. Kommunen har vært gjennom en periode med svært mange og til dels store investeringer, de fleste som følge av kommunens egne prioriteringer, men også noe som følge av myndighetskrav.

I kommunal sektor er det noe som heter **generasjonsprinsippet**. Dette prinsippet går ut på at den generasjonen som nyter godt av en investering er den som skal betale for den. Med dette prinsippet er det riktig med lånefinansiering av investeringer, men det er svært viktig at beslutningstakere tar hensyn til fremtidige generasjoners behov- og betalingsevne.

Fremtidig behov kan være vanskelig å fastsette. For eksempel vil overdimensjonerte investeringer ut fra det som er strengt tatt nødvendig bidra til å svekke kommunens handlingsrom i fremtiden.

Fremtidig betalingsevnen må sees i to perspektiver: For innbyggerne (brukerne) er det deres forutsetning til å betale nødvendige avgifter og/eller husleie. For kommunens betalingsevne handler det om fremtiden inntektssystemet for kommunesektoren og utvikling i antall innbyggere.

Økonomiske måltall og handlingsregler

Måltall

Elverum kommune skal forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid. I dette ligger det å utarbeide samordnede og realistiske planer for egen virksomhet, økonomi og for Elverumssamfunnets utvikling. Elverum kommune skal forvalte finansielle midler og gjeld på en måte som ikke innebærer vesentlig risiko, og som sikrer at betalingsforpliktelser kan innfris ved forfall.

Økonomireglementet beskriver kommunens overordnede økonomibestemmelser og fullmakter.

For å sikre kommunen økonomisk handleevne over tid må prioriteringer og aktivitet i budsjetter og økonomiplan tilpasses følgende økonomiske mål:

Økonomiske mål	Mål
Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter	Min. 2,0 %

Udisponert disposisjonsfond % av brutto driftsinntektene	Min. 4,0 %
Netto lånegjeld[1] i % av brutto driftsinntekter.	Maks 100 %
Egenfinansiering av investeringsporteføljen ekskl. VARF[2] Renteeksponert gjeld i % av brutto driftsinntekter.	Min. 20 %

Tabell: Økonomiske måltall i kommunens økonomireglement.

Handlingsregler

Kommunens langsiktige planlegging skal ha mål om en bærekraftig økonomisk utvikling som ivaretar nåtidens behov uten å stå i veien for at fremtidige generasjoner klarer å ivareta sine (generasjonsprinsippet). For å nå de økonomiske målene bør følgende handlingsregler følges:

1. Netto driftsresultat

Kommunen skal over tid budsjettere med netto driftsresultat på 2,0 % av brutto driftsinntekter. Det kan budsjetteres med et lavere netto driftsresultat når udisponerte disposisjonsfond er mer enn 4,0 % av brutto driftsinntekter i regnskapsåret før budsjettet vedtas for kommende år (budsjett år minus to år).

2. Avsetninger til fremtidige investeringer

Det skal over driftsbudsjettet avsettes et beløp som egenkapital i årets/fremtidige investeringer. Beløpet skal minimum tilsvare forventet utbytte/overføring til kommunen fra eierskap i selskaper.

3. Disposisjonsfond

Kommunen skal til enhver tid ha et udisponert disposisjonsfond på minst 4,0 % av brutto driftsinntektersom buffer ved et eventuelt driftsunderskudd.

4. Lånegjeld

Kommunen skal ikke ha netto lånegjeld som overstiger 100 % av brutto driftsinntekter (alternativt: gjennomsnittet for norske kommuner) og samtidig ivareta generasjonsprinsippet.

5. Investeringer innenfor dagens handlingsrom

Drifts- og finansutgifter som følge av investeringer skal håndteres innenfor de økonomiske rammer somer tilgjengelig når vedtak om investering gjøres. Ingen investeringer skal finansieres med bakgrunn iforventede inntekter som følge av en forventet innbyggervekst eller lignende.

6. Langsiktig perspektiv

Kommunens økonomiplan for de fire neste årene skal ses i lys av det investerings- og driftsbehov kommunen vil ha i et perspektiv på minimum 8 år.

7. Ansvar og myndighet

Kommunen skal ha ledere med selvstendig ansvar for og myndighet til å disponere tildelte driftsrammer.

8. Utlån

Det skal ikke foretas utlån av kommunale midler utover formidlingslån (startlån fra Husbanken). Maskiner, biler, instrumenter, hjelpemidler og liknende skal ikke lånes ut dersom utlånet ikke er en del av kommunens tjenester.

9. Garantier

Når kommunen gir garanti for noen andres økonomiske forpliktelser skal det i kommunens balanse avsettes midler tilsvarende den summen garantien innebærer. Dette for å sikre dekning dersom behovetfor garanti utløses.

10. Budsjettrente og rentefond

Kommunen skal budsjettere med en rente på 3,0 %. Avvik mellom budsjetterte renter og faktiske renter avsettes/brukes av kommunens rentefond.

Med bakgrunn i kommunens økonomiske situasjon er det ikke realistisk å nå de økonomiske målene på kort sikt, det vil si i kommende planperiode (1-4 år). Handlingsreglene bør anvendes så langt råd er for å nå de økonomiske målene på mellomlang sikt (4-8 år).

Tabellen nedenfor viser utviklingen i de økonomiske målene de siste regnskapsår og i kommende fire år når alle drifts- og investeringstiltak er innarbeidet.

Økonomiske mål	Måltall	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Økonomiplanperiode		
		2020	2021	2022	2023	2024	2025
Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter	2,0 %	0,74 %	0,86 %*	0,00 %	0,00%	0,46%	0,53%
Udisponert disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter	4,0 %	1,44 %	1,19 %	0,98 %	0,73%	0,95%	1,24%
Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter.	Maks 100%	123 %	133 %	129 %	127 %	125 %	123 %
Egenfinansiering av investeringsporteføljen ekskl.VARF.	20 %	12,8 %	1,0 %	6,4 %	7,9 %	11,8%	11,3%

Tabell: Økonomiske resultater og mål perioden 2020 - 2025.

* I opprinnelig budsjett for 2021 ble det innarbeidet 17 millioner kroner i en tilleggsbevilgning for dekking av koronarelaterte merutgifter første halvår 2021. Midlene bidro til å bedre netto driftsresultat og midlene bidro med å styrke avsetning til fond.

Utviklingen i de økonomiske målene er ikke tilfredsstillende. Målet om 2,0 % i netto driftsresultat i forhold til brutto driftsinntekter er ikke tilfredsstillt i planperioden. Udisponerte disposisjonsfond er for lavt, og er ikke en tilfredsstillende reserve i forhold til fremtidige investeringer og uforutsette hendelser. Netto lånegjeld i forhold til brutto driftsinntekter er svært høy, men i en svakt positiv utvikling.

Egenfinansieringen av investeringer er ikke tilfredsstillende, men med redusert investeringsnivå i perioden 2022 - 2025 er det en positiv utvikling i egenfinansiering.

Fotnoter:

¹ Netto lånegjeld er langsiktig gjeld ekskl. pensjonsforpliktelser og lån til videre utlån.

² VARF står for vann, avløp, renovasjon og feiing.

Handlingsplan – økonomiplan 2022 – 2025

Innledning

Handlings- og økonomiplan 2022-2025 beskriver hovedtrekk og rammer for den planlagte virksomheten for Elverum kommune for de kommende fire årene. **Handlingsplanen** beskriver plangrunnlaget og kommunestyrets prioriteringer av aktiviteter. **Økonomiplanen** viser de økonomiske rammene for den samme fireårsperioden fordelt på investeringer og drift med detaljert budsjett for det første året i perioden, 2022.

Handlingsplan 2022 -2025

Bakgrunn

Handlingsplanen er det elementet i kommunens planhierarki som beskriver hovedtrekkene i kommunens virksomhet for de kommende fire år. Handlingsplanen baseres på:

1. Mål og strategier som står i kommuneplanen, kommunedelplaner og tema-/sektorplanene (de strategiske planene).
2. Føringer for tjenesteproduksjonen, myndighetsforvaltningen og samfunnsutviklingen som finnes i form av enkeltvedtak i kommunens styrende organer, i lover og forskrifter, og som ikke er omtalt i planverket.

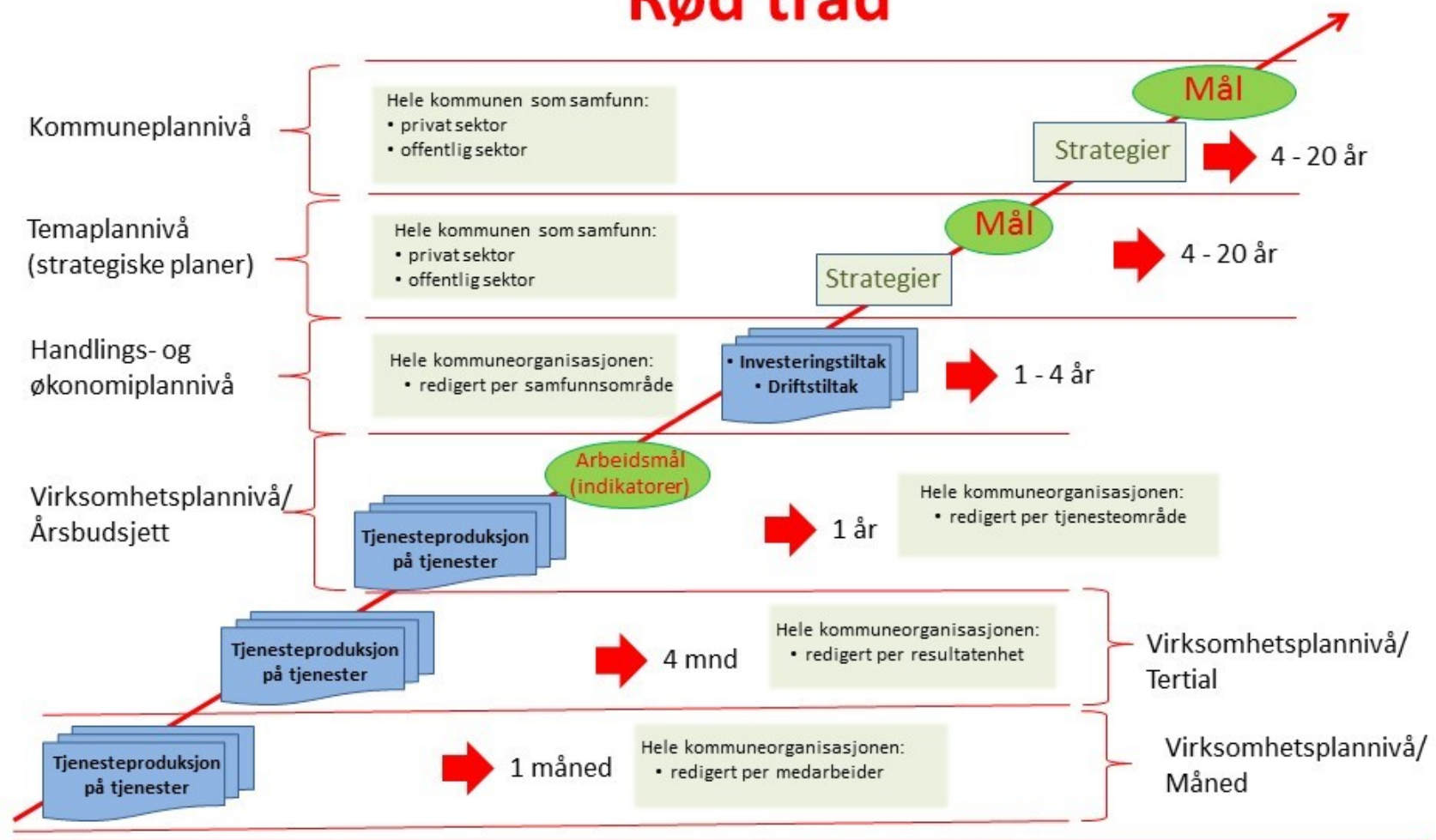
Dette innebærer at kommunen skal arbeide planmessig og gjøre om politisk prioriterte og vedtatte, langsiktige mål og strategier til handling. Samtidig må kommunen være beredt på å håndtere muligheter og utfordringer undervegs, og som planverket ikke har forutsatt. Handlingsplanen er fordelt på seks samfunnsområder basert på [planstrategien for Elverum kommune](#):

- Klima og energi
- By- og bygdeutvikling
- Samferdsel og infrastruktur
- Verdiskaping og næringsutvikling
- Natur, kulturmiljø og landskap
- Helse, livskvalitet og oppvekstmiljø

Kommunens planhierarki skaper en «rød tråd» fra kommuneplan via kommunedelplaner/tema-/sektorplaner til Handlings- og økonomiplan med Virksomhetsplan og årsbudsjett for 2022.

Rød tråd

Figur: Illustrasjon av det samlede mål- og planhierarki i Elverum kommune.

Klima og energi

Klima- og energiplanen - temaer og tiltak

Elverum kommune har strategisk plan: **Klima og energi i Elverum - 2020 - 2024 - Utslipps-reduksjoner - Karbonbinding - klimatilpasning**, godkjent i kommunestyret 27. mai 2020. Den beskriver ambisjonene i klima- og energiarbeidet i kommunen og ligger til grunn for arbeidet på dette samfunnsområdet i planperioden.

Fra 2009 har klima- og energiarbeidet i Elverum kommune i hovedsak dreid seg om å gjøre kommunens egne bygg mer energiøkonomiske. Dette har stort sett foregått i et samarbeid med kommunene i Sør-Østerdal, gjennom Regionrådet for Sør-Østerdal (nå Sør-Østerdal Interkommunale Politiske Råd - SØIPR).

Arbeidet i SØIPR holder fram i eget prosjekt «Energi- og klima i Sør-Østerdal». Målet er å videreutvikle nettverket og aktiviteter mellom kommunene i Sør-Østerdal, og kompetansen til ansatte, innbyggere og næringslivet. Klima- og energiarbeidet for perioden 2022-2025 legges i henhold til klima- og energiplanen opp med følgende tiltak på planens prioriterte arbeidsområder:

1. Energiproduksjon og distribusjon

- Veilede for økt produksjon av fornybar energi – bioenergi, vannkraft, grunnvarme, vindkraft.
- Veilede for etablering av nærvarmeanlegg og gårdsvarmeanlegg.
- Veilede for etablering av mer klimavennlige kjøleløsninger på store bygg med kjølebehov.
- Fortsette utviklingen av Elverum fjernvarme basert på bioråstoff og om mulig bioolje.
- Tilrettelegging for fornybare løsninger for egenproduksjon av energi og/eller fjernvarmetilkopling skal legges til grunn i reguleringsplaner og byggesaker.
- Støtte konvertering til nye rentbrennende vedovner.

2. Bærekraftige bygg, oppvarming og energiforbruk

- Videreutvikle arbeidet for å sikre energieffektiv energiforsyning og bruk i kommunale bygg.

- Legge til rette for nye løsninger og innovativ bruk av fornybar energi basert på biomasse, jordvarme, vind og solenergi i nyutbygginger, påbygginger og restaurering.
- Opprettholde og forsterke ordning for utskifting av ildsteder i private boliger.
- Utvikle Ydalir bydel i henhold til Masterplan og i henhold til ZEN-programmet.
- Bruke den nyutviklede Trestrategien for Elverum aktivt i veiledning i byggeprosesser.
- Veilede for bygging med fornybare og klimavennlige materialer, og spesielt bruk av tre i bygg og konstruksjoner.

3. **Transport, anlegg og arealplanlegging**

- Kollektivtransport – arbeide for å styrke denne i-, og til- og fra Elverum.
- I by- og arealplanlegging og gjennomføring – gjøre det enklere for gående og syklende å komme seg fram.
- Praktisere et miljøvennlig og arealeffektivt utbyggingsmønster for å redusere transportarbeidet.
- Gjennomføre «sykkelkampanjer» jevnlig for å øke sykkelbruk i Elverum.
- Tilrettelegge for sykkelparkering i sentrum.
- Tilrettelegge for ladeinfrastruktur for biler.
- Fortsette arbeidet med å få kommunens biler over på lavutslippbiler.
- Utslipp av klimagasser vurderes innført som vurderingskriterium i reguleringsarbeidet.

4. **Utslipp og opptak av klimagasser fra skog og annen arealbruk**

- Veilede skogeiere for en god og aktiv skogforvaltning.
- Arbeide for en aktiv skogpolitikk og påvirkning til dette gjennom næringspolitikk.
- Praktisere et strengt jordvern.

5. **Jordbruk og matproduksjon**

- Veilede og inspirere jordbrukere i Elverum til å drive godt klimajordbruk.
- Veilede og inspirere landbruksnæringens utøvere til å øke bruken av biomasse til oppvarming og biodrivstoff til transport- og produksjonsformål.

6. **Næring**

- Klimarelatert næringsutvikling omtales i den strategiske planen for Attraktivitet for Elverum – næring, bosted, besøk – 2021-2026.

7. **Forbruk, avfall og avløp**

- Samarbeide med Sør-Østerdal Interkommunale Renovasjonsselskap (SØIR) for å få Elverums innbyggere til å redusere avfallsmengden ytterligere og forbedrer kildesortering og gjenvinning.
- Fortsette arbeidet i samsvar med vann og avløpsplan for å sikre god vannkvalitet, vannforsyning, avløpshåndtering, rensing og slambehandling.
- Følge opp inngått avtale om slambehandling med Romerike-kommuner.

8. **Kommunens egen virksomhet**

- Anvende anskaffelsesspesifikasjoner som stiller krav som fremmer klima- og miljøeffektive løsninger ved alle kommunale innkjøp.
- Vise klimaeffekt av vedtak og tiltak som eget kriterium i kommunens saksbehandling.
- Legge til rette for at det både i kommunens drift og ansatte kan bruke elbiler og ha tilgang til lademuligheter.
- Bruke teknologiens muligheter for å redusere arbeids- og møtereiser.
- Tilrettelegge for sykkelparkering og prøve ut sykkelordning for interntrafikk.
- Fortsette å vise vei ved å bruke tre i egne bygg.
- Utarbeide årlig statusrapport i årsberetningen for temaene klima-, energi og miljø.

9. **Klimatilpasning**

- Overvannshåndtering skal løses lokalt i alle nye utbyggingsområder.
- Grønnstruktur langs vassdrag sikres.
- Flomveger i eksisterende og nye boligområder kartlegges og sikres.
- Åpne overvannskanaler og bekker holdes åpne.
- Sidevassdrag kartlegges med tanke på flomrisiko, og områder det ikke bør bygges på identifiseres og tas

hensyn til i alle byggesaker.

- Bygge kompetanse i organisasjonen for å ivareta klimatiltak i utbygginger og fysiske inngrep.

Som ett av flere underlag for å drive klimatilpasningsarbeid, både i planlegging, ordinær drift og med tanke på beredskapsarbeid; er det i 2021 gjennomført et kartleggingsarbeid i samarbeid med øvrige Sør-Østerdalskommuner gjennom prosjektet «Kartlegging av sårbarhet for klimaendringer i Sør-Østerdal».

Prosjektet ble gjennomført med Asplan Viak AS som prosjektleder, rapport foreligger.

Klimabudsjett Elverum kommune

Da Elverum kommunes Klima- og energiplan ble vedtatt 27.05.2020 vedtok kommunestyret samtidig at: «*Klimabudsjett utarbeides fra og med 2021 som del av det årlige arbeidet med Handlings- og økonomiplan, virksomhetsplan og årsbudsjett. Det skal også utarbeides klimaregnskap som en del av kommunens årsmelding.*»

Klimabudsjettet skal synliggjøre og konkretisere ytterligere innsatsen som skal gjøres i perioden for at målene for reduksjon av klimagassutslipp i kommunen skal nås. Klimabudsjettet inneholder også utvalgte tiltak som gir energibesparelser eller indirekte utslippskutt, og tiltak og virkemidler som ikke har latt seg kvantifisere – men som like fullt anses viktig. Klimabudsjettet skal oppdateres årlig for å finne nye, treffsikre tiltak slik at klimamålene nås.

Det er viktig at kommunen samhandler på tvers av egne virksomheter, med innbyggerne, organisasjoner, frivillige og lokalt næringsliv, samt regionale og statlige myndigheter i dette arbeidet. Alle tiltak som er vist under er avledet fra Klima- og energiplanen – jfr. de områder med aktuelle tiltak som er listet opp i kapitlet over – først etter vurdering av hvilke som synes mest realistisk å få gjennomført og dernest hva som gir størst effekt.

Elverums klimamål

I kommunens klima- og energiplan er følgende hovedmål vedtatt:

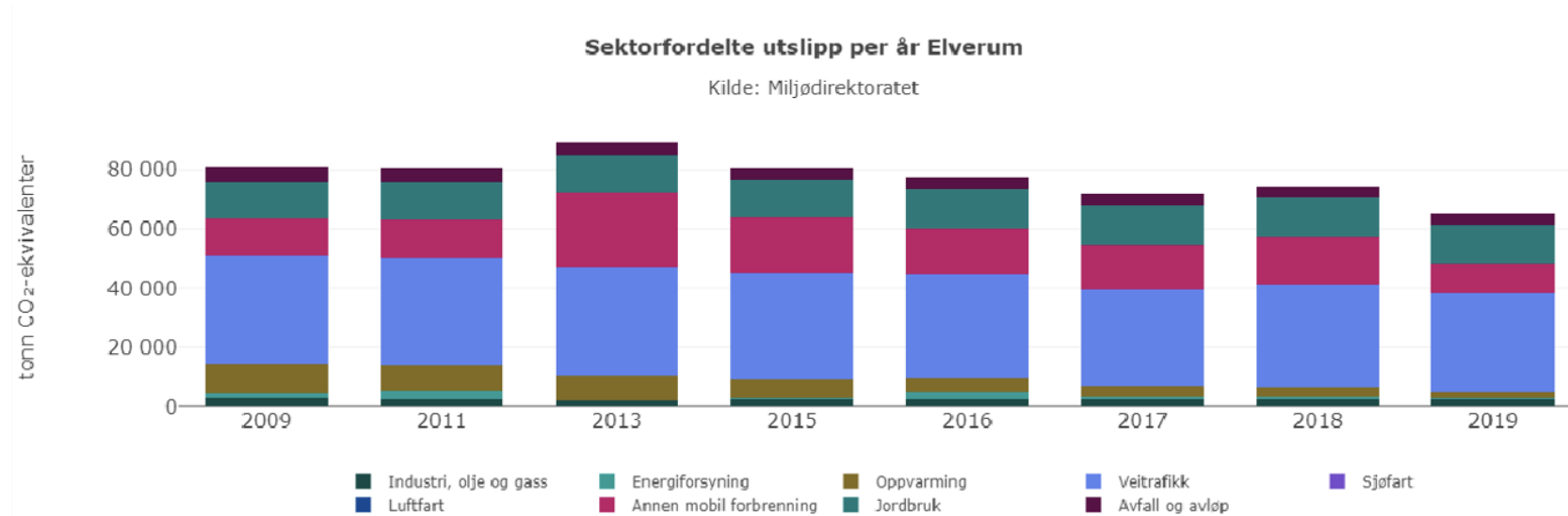
Elverum skal innen 2030:

1. Redusere i kommunens årlige klimagassutslipp med 50 % tilsvarende 30 000 tonn CO₂-ekvivalenter, jfr. 2017-nivå.
2. Øke årlig langsiktig binding av CO₂ i stående skog og i langsiktige tre baserte konstruksjoner tilsvarende 25.000 tonn CO₂-ekvivalenter jfr. 2017 nivå.

Det er i hovedsak klimamål nummer 1 som Elverum kommune setter søkelys på i denne første utgaven av klimabudsjettet. Det er for det første fordi det er på dette målet vi mottar klimagassberegninger fra Miljødirektoratet, og som derved gjør det mulig for oss å etablere et klimaregnskap. Dessuten er konvensjonen at klimabudsjett er knyttet til utslippsreduksjon og ikke karbonbinding.

Status for klimagassutslipp i Elverum

Miljødirektoratet publiserer årlige beregninger for de direkte klimagassutslippene innenfor norske kommunersgrenser, det vil si eksklusive indirekte utslipp og brutto tall eksklusive karbonbinding. Dersom man legger indirekte utslipp til verdiene for de direkte utslipp får man klimafotavtrykket. Beregningene kommer med en forsinkelse på litt over et år. Figuren under viser utviklingen i Elverum for perioden 2009 til 2019. Tall for 2020 forventes mot slutten av 2021.

Framskrivninger

For å nå klimamålet om 50 % kutt innen 2030 i forhold til 2017-utslippene, må 33 000 tonn CO₂-ekvivalenter reduseres frem til 2030, tilsvarende ca. 3.300 tonn CO₂-ekvivalenter per år.

Noe av dette vil nås gjennom nasjonal iverksatt politikk. Det forventes drahjelp fra ny teknologi og statlige reguleringer i årene frem mot 2030. (Det foreslås for eksempel fra regjeringens innføring av krav til nullutslipp for biler i offentlig sektor (august 2021)). FNs nye klimarapport (2021) forventes å bidra til å akselerere både de nasjonale og internasjonale reguleringer på området i og med at klimaendringene går raskere og blir mer intense enn hva som tidligere er lagt til grunn, og at noen av trendene nå er irreversible.

Klimabudsjettet som er satt opp for Elverum peker på tiltak og aktiviteter som Elverum kommunes egen virksomhet skal bidra med for å nå disse reduksjonen. Men de alene er langt fra tilstrekkelig for å nå målet. Samfunnet ellers (næringsliv, private husholdninger o.a) må bidra for at målene skal nås. Kunnskaps- og informasjonsformidling i kombinasjon med uttalte og praktiserte holdninger til saken blir viktig.

I budsjettet er også inkludert tiltak som ikke er kvantifisert og understøttende tiltak som vil gi en effekt på sikt selv om størrelsen på kuttet er uviss. Dette tilsier større utslippsreduksjoner enn det som synliggjøres i dette klimabudsjettet.

Klimabudsjett 2022

Tiltakene i klimabudsjettet er delt inn i to ulike tabeller ut fra kategorisering og om de kan tallfestes eller ikke. Noen tiltak har vært mulig å beregne effekten av, men ikke alle. Det at tiltak ikke lar seg utslippsberegne, betyr ikke at tiltaket nødvendigvis har mindre påvirkning på klimagassutslippene enn de kvantifiserte utslippene. Klimabudsjettet vil forbedres over tid, i takt med kunnskapsutvikling og eventuell kapasitetsstyrking på saksområdet.

Tiltak med kvantifiserte utslippsreduksjoner

Tabell 1 gir oversikt over tiltak hvor det har vært mulig å beregne utslippsreduksjon. «Utslippssektor» henviser til hvilken sektor det er forventet at en effekt oppnås, samsvarende med Miljødirektoratets beregninger. I Elverums 2021-budsjett er det kun beregnet tiltak som gir utslippskutt i Veitrafikk-sektoren.

Tiltak i klimabudsjett 2022	Reduserte utslippifht. 2017 [tonnCO ₂ e]			Ansvar
	2022	2025	2030	
(Jfr KEP Delmål 8.3 strategi 4): Utskifting av fossile tjenestebiler til elbiler, fra 22 enheter (18 %) i 2021 til 66 enheter (54 %) i 2025 og 100 % dekning i 2030. [2017: 13 stk] <i>Finansieres over investeringsrammen</i>	76	94	240	Kultur og religiøseformål (Biladministrasjonen)

Ref.: Egne beregninger sammenholdt med https://www.miljodirektoratet.no/tjenester/klimagassutslipp-kommuner/beregne-effekt-av-ulike-klimatiltak/				
Sum utslippsreduksjoner (tonn CO2e)	76	94	240	

**Tabell: Klimabudsjett Elverum - Tiltak med kvantifiserte utslippsreduksjoner.
Andre tiltak som understøtter utslippsreduksjoner**

Tabell under viser tiltak og virkemidler som det ikke er grunnlag for å beregne klimagasseffekten av per nå (direkte utslipp), men som forventes å gi utslippsreduksjoner i perioden. Dette kan være fordi vi er på utredningsstadiet, eller fordi arbeidet med å beregne utslippsreduksjoner blir for komplisert eller for kostnadskrevenende for oss. Enkelte tiltak som reduserer indirekte utslipp og bidrar til karbonbinding er også inkludert her fordi at de er enkle å gjennomføre og er viktig for å bevisstgjøre og gjennomføre det grønne skiftet.

Tiltak / virkemidler og beskrivelse	Ansvar
(Jfr. KEP delmål 2.2 strategi 4, samt delmål 8.3 strategi 5, delmål 3.4 strategi 10): Teste ut fossilfri og mest mulig utslippsfri bygge- og anleggsplass før 2025.	Administrasjon (eiendomsstaben), Teknisk drift
(Jfr. KEP mål 3 strategi 2): Bygging av gang- og sykkelanlegg på nye strekninger. Jfr. vedtatt Trafikksikkerhetsplan og investeringsplan. Også virkemiddel for å endre transportmiddelfordelingen fra bilbruk over til sykkel og gange. 7350 km redusert bilbruk gir i gjennomsnitt 1 tonn redusert CO2e utslipp.	Teknisk drift

Tiltak / virkemidler og beskrivelse	Ansvar
(Jfr. KEP mål 3 strategi 4): Tilrettelegging for sykkel og gange. Virkemiddel for å endre transportmiddelfordelingen fra bilbruk over til sykkel og gange. Dette tiltaket inkluderer ikke bygging av ny sykkelvei, men all annen fysisk tilrettelegging for å bedre tilgjengelighet og trafikksikkerhet for gående og syklende, herunder oppgradering av gateløp langs noen gang- og sykkelveger. Jf også vedtatt Trafikksikkerhetsplan. Finansieres over investeringsbudsjettet.	Teknisk forvaltning
(Jfr. KEP Delmål 8.1 strategi 1): I alle innkjøps- og anbudprosesser skal det vurderes hvilke klima- og miljøkrav som er relevante å stille for den enkelte anskaffelsen. Nødvendige prosedyrer, instruksjoner, rutiner eller andre tiltak skal foreligge i internkontrollsystemet.	Administrasjon (Økonomistaben)
(Jfr. KEP Delmål 3.1, 3.2 strategi 1-6): Utarbeide strategier og tiltak for gode klimaløsninger i private- og kommunale arealplanforslag i medhold av PBL §3-1.g), jf. §1-1. I forbindelse med planprosesser skal kommunen være aktiv pådriver for å sikre klimagode løsninger, herunder søke å unngå arealbruksendringer som gir økte utslipp.	Teknisk forvaltning
(Jfr. KEP Delmål 8.3 strategi 6): Reglementfeste kollektivtransport eller bruk av tjeneste- biler (nullutslippskjøretøy) som foretrukket reisemiddel ved alle tjenestereiser.	Administrasjon (Personalstaben)
(Jfr. KEP Delmål 8.3 strategi 6): Oppfordre til mest mulig bruk av digitale møter for å redusere reise-/transportvirksomheten. TEAMS til alle med behov før 2023.	Administrasjon (Service- og IKT-staben)
(Jf KEP Mål 3 strategi 10): Utforme parkeringsbestemmelser som gir fordeler til null- og lavutslippskjøretøy. Stimuleringstiltak for å påskynde overgang til fossilfri transport	Teknisk drift
(Jfr. KEP mål 3 strategi 6): Etablere god sykkelparkering ved alle offentlige bygg i sentrum. Stimuleringstiltak for å påskynde overgang til fossilfri transport.	Administrasjon (Eiendomsstaben)

(Jfr. KEP mål 7 strategi 5): Innføre kildesortering av alt avfall fra kommunal drift innen 2023.	Administrasjon(Eiendomsstaben)
(Jfr. KEP mål 7 strategi 5): Innføre bærekraftig livssyklusbehandling av IT-produkter gjennom gjenbruk og resirkulering.	Administrasjon(Service- og IKT-staben)
(Jfr. KEP delmål 8.2, strategi 3): Forankre KEP i Elverum Vekst AS styringsdokumenter med oppfølgingssystemer.	Administrasjon(Samfunnsutviklingsstaben)
(Jfr. KEP delmål 8.2, strategi 3): Forankre KEP i KF Elverum Kommuneskoger styringsdokumenter med oppfølgingssystemer.	Administrasjon(Samfunnsutviklingsstaben)
(Jfr. KEP delmål 8.2, strategi 3) Forankre KEP i SØIRs styringsdokumenter med oppfølgingssystemer.	Administrasjon(Samfunnsutviklingsstaben)
(Jfr. KEP delmål 8.2, strategi 2):Etablere maler og rutiner som ivaretar klimaledelsesaspektet i alle saksfremlegg.	Administrasjon (Kommunedirektøren)
(Jfr. KEP mål 4 strategi 1, mål 5 strategi 1,2,4): Landbruksforvaltningen – utarbeide strategier og tiltak som sikrer at en i det daglige arbeidet informerer og veileder om tiltak i landbruket som bidrar til utslippsreduksjon. Herunder: <ul style="list-style-type: none"> • Forbedre driftskunnskapen om optimal bruk av gjødsel og nye spredeteknikker av husdyrgjødsel i jordbruket og bruke gjødslingsplanen aktivt. • Øke kunnskapen i næringa om effekten av redusert jordarbeiding, økt grøfning, kalking og tilførsel av organisk materiale, fangvekster. 	Teknisk forvaltning
(Jfr. KEP Delmål 7 strategi 8): Endre eller forbedre dagens slambehandlingsmetode til en mer miljømessig måte, og slik at utnyttelsen av slamressursen optimaliseres ytterligere.	Teknisk drift
(Jfr. KEP Delmål 7 strategi 9): Gjennomføre utskifting av ledningsnett i henhold til vann- og avløpsplan. Jfr. VA-plan.	Teknisk drift

Tiltak / virkemidler og beskrivelse	Ansvar
(Jfr. KEP delmål 1.2 strategi 4): Ved fornyelse av avtalene om leveranse av fjernvarme til kommunale bygg stille krav om fossilfri energiproduksjon.	Administrasjon(Eiendomsstaben)
(Jfr. KEP Delmål 8.4): Stille tidsriktige krav til energieffektive, klimaeffektive- og miljøvennlige bygg som oppdragsgiver i reguleringsplaner der arealformålet er offentlig tjenesteyting og kommunen er tjenesteproducent.	Administrasjon(Eiendomsstaben)
(Jfr. KEP mål 8): Utskifting gatelys (LED 216000 kWh/år = 1,75 tonn CO ₂ e/år) Ref.: https://www.nve.no/energi/energisystem/kraftproduksjon/hvor-kommer-strommen-fra/	Teknisk drift

By- og bygdeutvikling

Elverum kommune har ved inngangen til planperioden 2022 – 2025 en nylig godkjent byplan for perioden fram mot 2030 – [se egen side med dokumentasjon og omtale](#). Den ble godkjent av kommunestyret 28.08.2019, og vil være basis for den samlede byutviklingen mot 2030. I tillegg skal det i planstrategien som skal gjelde fram mot 2023 vurderes om det skal lages en egen plan for boligbyggingen. Deretter inngår det også som en mulig del av planstrategien å lage en plan for bygdeutviklingen i Elverum.

Samfunnsområdet er kalt by- og bygdeutvikling fordi Elverum både er en by- og landkommune. Cirka $\frac{3}{4}$ av befolkningen bor i by- og bynært område, mens cirka $\frac{1}{4}$ av befolkningen bor i omkringliggende bygder.

Dette krever et planverk som tar hensyn til de muligheter og utfordringer dette gir for å tilby og vedlikeholde både urbane og landlige bo- og leveområder. Derfor er det vurdert som hensiktsmessig å ha både en byplan og en plan for bygdeutvikling.

Den kommunale tjenesteproduksjon og samfunnsutvikling baserer seg på følgende:

- **Byplan 2030**
- **Kommuneplanens samfunnsdel og arealdel.**
- Et omfattende lovverk og forskrifter, som Plan- og bygningsloven med tilhørende forskrifter.
- Vedtak gjort i kommunestyret og formannskapet i forbindelse med de årlige budsjetter og reguleringsarbeid.

Det legges opp til at særlig følgende arbeid gjennomføres innenfor samfunnsområdet i kommende periode:

- **Arealplanlegging - Byplanlegging - Reguleringsplanlegging** - i de kommende årene skal byplanens intensjoner gradvis realiseres og følges opp med det som kan realiseres gjennom reguleringsplaner og utbygginger. Takten i arbeidet vil være avhengig av befolkningsutvikling og arbeidsplassutvikling. I så måte vil den framtidige rollen til sykehuset i Elverum, forsvarets forventede økte aktivitet i Østerdal Garnison og Høgskolens utvikling være avgjørende faktorer, ved siden av utviklingen i handels- og servicenæringer og den industrielle produksjonen.
- **Byggesaksbehandling** - arbeidet pågår kontinuerlig som stabil gebyrfinansiert tjenesteproduksjon. Brukerdialog og kommunikasjon skal utvikles, og effektiviserings- og forbedringsarbeid pågår med
- **Oppfølging av privat og offentlig utbygging** - Det er alltid et antall private og offentlige prosjekter å følge i drøftinger, dialog, forhandlinger og så videre. Dette arbeidet gir grunnlag for de forskjellige formene for arealplanlegging og byggesaksbehandling. Det registreres at det ved inngangen til planperioden (høsten 2021) er regulert for relativt mange og relativt store utbyggingsprosjekter i sentrum av byen.
- **Elverum Vekst** er et kommunalt eid selskap med **Elverum Tomteselskap** som datterselskap. Selskapet inngår som en viktig del av den kommunale satsingen for å tilrettelegge for bygge- og boområder i byen - en viktig del av attraktivitetsarbeidet. Utbyggingsområdet Ydalir med klimanøytralitets ambisjonene (jfr. kommunens og selskapets deltakelse i forskningsprosjektet Zero Emission Neighbourhood) har hatt og vil ha et særskilt fokus i årene fram mot 2030, for å sikre utbygging i området hvor det er gjort betydelige investeringer i infrastruktur, samt tilrettelegging med ny skole og barnehage.
- **Arbeide for å holde fast ved og utvikle Elverum som «skoghovedstad» og Trestrategi for Elverum** er utviklet gjennom 2021 og godkjent av kommunestyret. Dette er en revisjon av det som tidligere var Treveilederen for Elverum, og vil være en styringsparameter for utbygginger de kommende år. Arbeidet med å utvikle næringsutviklingstiltak, konferanser og annet som er skog- og trerelatert fortsetter.
- **Kommunikasjons- og omdømmearbeid.** Arbeidet vil holde fram og forsterkes for å markedsføre Elverum som bosted, arbeidssted og et sted å besøke - Kommunens selskap Elverum Vekst har gjennom årene 2020 og 2021 kommet godt i gang med driften i henhold til selskapets vedtekter (jfr. stiftelsen i 2019) og egen utviklet strategi. Selskapet skal være kompetansebase og koordinere det samlede attraktivitetsarbeidet for Elverum.
Selskapet er også morselskap for Elverum Tomteselskap AS, Elverum Kommunale Industribygg AS og Elverum Kommunale Industribygg Utvikling AS. Dette miljøet er en viktig aktør i attraktivitetsarbeidet for kommunen de kommende år, og vil bidra til både by- og bygdeutviklingen i Elverum.

Både i privat og offentlig sektor har det fram til starten av planperioden 2022 - 2025 vært et høyt investeringsnivå i og rundt Elverum. Det er investert svært store summer i offentlig og privat regi innenfor bygg, anlegg/infrastruktur i Elverum. I så måte kan nevnes grunnlagsinvesteringene og investeringene i nyskole og barnehage i bydelen Ydalir, Elverum Helsehus (Elverum kommunes største enkeltinvestering noensinne, allaktivitetsarena ved Elverum Ungdomsskole, fylkeskommunens investering i full rehabilitering av Elverum videregående skole og investeringene i riksveg 3/25 inn mot Elverum.

Kommunens investeringer som kan henføres til samfunnsområdet by- og bygdeutvikling i den kommende planperioden vil være svært begrenset sammenlignet med de store løftene som er tatt fram til 2019. Investeringene kommende år vil begrense seg til en investering i Elverum kapell (kapellet ved hovedkirka) tilsvarende cirka 12 millioner kroner samt de årlige investeringene i gater, veger og parker tilsvarende cirka 11,5 millioner kroner årlig og gatelysinvesteringer tilsvarende cirka 4,3 millioner kroner årlig.

Det er nå tiden for å høste av gjennomførteinvesteringer i grunnleggende infrastruktur. Det må nå arbeides

godt med Elverums attraktivitet og omdømme, profilering, markedsføring og salg, for å sikre videre private investeringer, og rekruttere nye innbyggere ved å fremme Elverum som et godt sted å bo og leve.

Samferdsel og infrastruktur

Samferdsel og infrastruktur er et eget samfunnsområde i **kommunens planstrategi**, med forslag til planverk som hører til. Dette er gjort fordi alle utfordringer og behov innen samferdsel og infrastruktur bør bli sett under ett. Det gjelder grunnleggende fysiske samfunnsstrukturer som veg, bane, vannforsyning, avløp, energiforsyning, datanettverk og så videre.

I 2015 ble «**Hovedplan vann og avløp**» oppdatert og videreutviklet for perioden 2015 – 2024. Planen legger grunnlaget for vedlikehold og utvikling av livsviktig infrastruktur. Den har en særstilling på grunn av gebyrfinansieringen som ligger til grunn for gjennomføringen. Den årlige aktiviteten er omtalt i egen tabell i Handlings- og økonomiplanen.

I planstrategien har det vært ambisjon om å utvikle en egen strategisk plan for samferdsel og infrastruktur, dette for å samle de mål og strategier som har vært fulgt på samfunnsområdet i ett plandokument. Denne ambisjonen vil måtte drøftes på nytt i den planstrategien som skal utarbeides for perioden fram mot 2023.

I løpet av vårhalvåret 2021 er **Trafikksikkerhetsplan for Elverum for perioden fram mot 2025** utviklet samt godkjent i kommunestyret.

Planen vil ligge til grunn for trafikksikkerhetsarbeidet i kommunen for den kommende planperioden. Den kommunale tjenesteproduksjon og samfunnsutvikling på samfunnsområdet baseres på:

- **Kommuneplanens samfunnsdel og arealdel.**
- **Byplan 2030.**
- **Hovedplan vann og avløp.**
- **Strategisk plan: Trafikksikkerhet i Elverum – 2021-2025.**
- Et omfattende lovverk og forskrifter – i særlig grad Plan- og bygningsloven med forskrifter.
- Vedtak gjort i kommunestyret og formannskapet i forbindelse med de årlige budsjetter og reguleringsarbeid.

Følgende tiltak på samfunnsområdet prioriteres i 2022-2025:

- **Nyutvikling og revidering av planer** – se kommentar over.
- **Vann og avløp** – dette er en stabil, gebyrfinansiert tjenesteproduksjon på forvaltning, drift, vedlikehold og utbygging av vann- og avløpssystemer i kommunen. Enhet for vann og avløp i sektor for teknikk og miljø kan vise til veldig gode faglige resultater over flere år. Vannforsyning og avløpshåndtering i Elverum er av landets beste. Det planlegges for at dette fortsetter med utbygginger som koordineres med øvrige utbygginger. For kommende periode er det planlagt investeringer for i størrelsesorden 25 – 30 millioner kroner per år.
- **Vegbygging og vegvedlikehold** – bygdeveger og bygater. Dette er viktig og nødvendig infrastruktur for at lokalsamfunnet skal fungere. Det er i årene 2012 – 2016 gjort et betydelig løft for å oppgradere standarden på kommunale veger. Det er gjort delvis ved hjelp av omplassering av kapital fra skog til veg (økt hogst av hogstmoden skog). Investeringsnivået har vært økende fram til 2018, men må tas ned i den kommende planperioden for å betjene andre tunge investeringer for kommunen.
- **Gater, veg og park** – sektor for teknikk og miljø har ansvar for forvaltning, drift, vedlikehold og utbygging av gater, veger og parker. Vegbygging og vegvedlikehold får særskilt oppmerksomhet som grunnleggende infrastruktur (se omtale over). Det jobbes også for å holde parker og uteområder i beste mulige skikk. I 2018 og 2019 er det gjort betydelige investeringer i Elverum Aktivitetspark og i oppgradering rundt Sagtjernet, samt aktivitetsanlegg/uteområder ved nye Ydalir skole og barnehage. I 2020 er parken ved Gammelbrua på Vestad og Triangelparken oppgradert. Disse uteområdene og andre parker i kommunen vil inngå som gode tilbud til befolkningen og folkehelsen, og driftes av kommunen i de kommende år. Årlig investeringer er i størrelsesorden 12 millioner kroner for gater, veger og parker i perioden 2021 – 2024. Gatelys vil få oppgradering de neste årene – se egen omtale av investeringsprosjektene i økonomiplandelen.

- **Bredbåndutbygging** – «Bredbånd til alle», er et viktig mål for infrastrukturen i kommunen. Dekningen vil med de planer som foreligger være tett opp til 100 % innen 2025 for de 1750 husstandene på bygdene i Elverum som ikke får tilbud fra kommersielle aktører. Effekter av bredbåndsutbygging er mange, slik som økt bolyst, økt tilgjengelig til internett/netttilgang/hjemmeskole for skolebarn og studenter, forbedrede rammevilkår for næringsutøvelse, mulighet for hjemmekontor, forbedret grunnlag for alle typer digitale tjenester – blant annet velferdsteknologiske tjenester.
- **I 2018 og 2019 foregikk et intensivt arbeid for å utvikle en felles areal- og transportstrategi for tikommuner rundt Mjøsa inkludert Elverum.** Utgangspunktet er den felles bo- og arbeidsmarkedsregionen disse kommunene Elverum har deltatt aktivt i samarbeidet med kommunene, fylkeskommunene og transportetater. Dette arbeidet fortsetter i henhold til en egen kommunestyregodkjent samarbeidsavtale (juni 2021) i de kommende årene. Sammen med Elverums byplan forventes dette å være førende for arbeidet med samferdsel og infrastruktur de neste årene.

Verdiskaping og næringsutvikling

Samfunnsområdet har per høsten 2021 to strategiske planer som ligger til grunn for virksomheten:

- Strategisk plan: Attraktivitet for Elverum – næring, bosted, besøk – 2021 – 2026.
- **Strategisk plan: Internasjonalt arbeid i Elverum 2018 – 2021.**

Den strategiske planen: Attraktivitet for Elverum ble godkjent i kommunestyret i september 2021, og vil ligge til grunn for det arbeidet som skal gjøres i den kommende perioden for å ruste Elverum til et mest mulig konkurransedyktig lokalsamfunn for næringsutøvelse, som sted å bo og leve og som sted å besøke.

Den strategiske planen for det internasjonale arbeidet har også verdiskapings- og næringsutviklingsperspektiver i seg, og er derfor lagt til dette samfunnsområdet. Dette gjelder særlig for de mål og strategier som omhandler Elverum og europeisk samarbeid, noe som blant annet kommer til uttrykk ved at Elverum med virkning fra 2020 er medlem av **OsloRegionens Europakontor**.

Kommunens attraktivitetsarbeid, herunder næringsutviklingen er samlet med dedikerte roller og ansvar idet kommunalt eide selskapet **Elverum Vekst**.

Den kommunale tjenesteproduksjon og samfunnsutvikling på samfunnsområdet baseres på følgende:

- **Kommuneplanens samfunnsdel og arealdel.**
- Attraktivitetsplanen (se over).
- **Byplan 2030.**
- **Strategisk plan for internasjonalt arbeid 2018 – 2021.**
- Vedtak gjort i kommunestyret og formannskapet i forbindelse med de årlige budsjetter og enkeltsaker.

Arbeidet innenfor samfunnsområdet prioriteres på følgende tiltak for perioden 2022 – 2025:

- Kommunen skal være en god eier og samarbeidspartner for det kommunalt eide selskapet Elverum Vekst, slik at lokalsamfunnet driver godt og koordinert attraktivitetsarbeid for å rekruttere innbyggere og legge til rette for næringsutvikling og besøk til kommunen.
- Førstelinjetjeneste overfor bedrifter, gründere og nyskapere for å hjelpe med de første vurderinger, og videre inn i virkemiddelapparatet hos Innovasjon Norge og finansieringsinstitusjoner med flere.
- Saksforberedelse og utredningsarbeid for å sikre god bruk av næringsfondets ressurser.
- Forvalte og bidra til utvikling av større og mindre initiativer innen næringsutvikling.
- Forsterke og videreutvikle samarbeidet med Høgskolen i Innlandet. Elverum kommune samarbeider med høgskolen på flere prosjekter, deriblant gjennom Helselnn, samarbeidsfora med andre vertskommuner og praktiske fagsamarbeid. Dette samarbeidet kan videreutvikles i samarbeid med næringsliv og andre.
- Fortsette å samarbeide tett med Forsvaret. De er en stor aktør i Elverumregionen, og det gir mulighet for innbyggerrekruttering, næringsutvikling og besøk – jfr. det arbeid som gjøres gjennom forvarskordinator og «Østerdalen – sivilt-militært samarbeid».
- Delta aktivt i arbeidet med utviklingen av sykehusstrukturen i Innlandet for å sikre sykehuset i Elverum og dets utviklingsmuligheter som en viktig aktør for sykehustjenestene i Innlandet.

- Bidra til å utvikle næringsfora i kommunen som møtested og talerør for næringslivet i kommunen.

Natur, kulturmiljø og landskap

Dette samfunnsområdet handler om ansvaret for å forvalte og utvikle natur og landskap (jord, skog og utmark) for bruk og vern, samt kulturvern. Det dreier seg om å legge rammer for kommunens bidrag tilforvaltning av landarealene og kulturvernet innenfor kommunens grenser. Forvaltningen skjer etter et omfattende lovverk, forskrifter og ordninger, særlig innenfor jord- og skogbruket. Sektor for teknikk og miljø – enhet for landbruk og miljø har ansvaret for dette. Sektor for kultur har ansvar for kulturvern.

Det har vært og er en ambisjon at kommunens kulturvernplan skal oppdateres (jfr. planstrategien) – det har gjennom de siste årene vært kapasitetsutfordringer for å ferdigstille påbegynt arbeid. Arbeidet gjøres på grunnlag av et registreringsarbeid som ble gjort i 2014, men som ikke er ferdig. Kommunestyret har vedtatt at det skal lages en samlet strategisk plan for forvaltning av natur, kulturmiljø og landskap. Den skal beskrive arbeidet som foregår innenfor området.

Den kommunale tjenesteproduksjon og samfunnsutvikling innenfor samfunnsområdet baseres på følgende:

- **Kommuneplanens samfunnsdel.**
- Lover og forskrifter som regulerer saksbehandling.
- Vedtak gjort i kommunestyre og formannskap under de årlige budsjetter og i enkeltsaker.

Arbeidet prioriteres på følgende tiltak for perioden 2022 - 2025:

- Nyutvikling og revidering av planer – kulturvernplan og strategisk plan for forvaltning av natur, kulturmiljø og landskap.
- Arbeide for å beholde og utvikle Elverums posisjon i skosektoren. Arbeidet synliggjøres ved å lage en samlet strategisk plan for hele forvaltningsområdet (se omtale over).
- Det jobbes for å få flere til å bygge i tre i Elverum. Fagkompetansen i kommunen bidrar til å løfte fram og holde fast i initiativ som har betydning for klimatilak og byutvikling. Mye tyder på at langsiktig arbeid har ført til at flere og flere utbyggingsprosjekter har brukt eller planlegger å bruke klimariktige, trebaserte konsepter. I 2021 er arbeidet slutført med hensyn til å fornye og utvikle treveilederen til både ei håndbok for trebyggeri og en oppdatert treveileder.
- All forvaltning av jord og skog i kommunen inngår i dette samfunnsområdet. Elverum har tradisjon som en storskogkommune, hvor vern og aktiv forvaltning av både virkesressurser og vilt inngår. Forvaltningsmyndigheter (deriblant kommunen) og private grunneiere samarbeider for å sikre forsvarlig ressursforvaltning. Det høstes årlig 300.000 m³ tømmer fra Elverums skoger. Kommunen er en stor skogeier med virksomheten organisert gjennom det kommunale foretaket, Elverum kommuneskoger KF. [Se mer om skogbruk og skogforvaltningen i kommunen her.](#)

Helse, livskvalitet og oppvekstmiljø

Dette er et samfunnsområde hvor kommunen som tjenesteprodusent bidrar med den største andel av virksomheten. Her finnes barnehage-, skole-, helse-, omsorg og sosialtjenester og kulturelle tjenester. Dette omfatter 80 - 90 prosent av det årlige kommunale driftsbudsjettet.

Tjenesteproduksjonen foregår etter en betydelig mengde lover og forskrifter, samt kommunale sektor-/temaplaner med mål og strategier.

Kommunen har følgende godkjente planverk innenfor dette samfunnsområdet:

- **Strategisk plan: Helse og omsorg i Elverum 2016 - 2020.**
- **Strategisk plan: Utdanning i Elverum 2017 - 2022.**
- **Strategisk plan: Folkehelsearbeid i Elverum - 2019-2023.**
- **Strategisk plan: Integrering i Elverum - 2015-2019 - oppdatering starter høsten 2021.**
- **Strategisk plan for NAV i Hedmark - 2015-2020.**
- **Strategisk plan/kommunedelplan: Idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv - 2014-2018 - oppdateres våren.**

- **Strategisk plan: Veteraner i Elverum – 2019 – 2023.**

Gjennom 2021 pågår arbeid for å oppdatere kommunens helse- og omsorgsplan, den forventes ferdigstilt i løpet av første halvår 2022.

På dette samfunnsområdet har kommunen vært gjennom en intens investeringsperiode fram til 2019, i nytt helsehus, i skoler og barnehager. Ved inngangen til denne planperioden er denne investeringsperioden over, investeringene skal benyttes, og tilpasninger må gjøres, både innenfor pleie og omsorg og skole- og barnehagestruktur. De neste årene må det holdes fokus på god og effektiv drift, inkludert å ivareta de gode muligheter investeringene gir for tjenesteproduksjonen. Arbeidet prioriteres på følgende tiltak i 2022-2025:

- Utbygging av leiligheter for yngre funksjonshemmede – se investeringsoversikt.
- En rekke faglige utviklingsinitiativ som pågår i pleie og omsorg, helse, barnehage, skole og sosialfortsetter – se omtaler under «Virksomhetsplan 2022» på de aktuelle tjenesteområdene.
- Forbedrings- og effektiviseringsarbeid med LEAN fortsetter for å forbedre og utvikle tjenesteproduksjonen.
- Fortsette jevn og god drift i barnehagene og skolene støttet av utviklingsarbeid som foregår – se virksomhetsplanen for tjenesteområdene.
- Kulturproduksjon på kino, kulturhusarrangementer og bibliotek fortsetter. Elverum kommune bidrar økonomisk og praktisk i samarbeid med frivillige og øvrige organisasjoner på kulturarrangementer som blant annet Festspillene i Elverum, Grundsetmart'n, Elverumsdagene, De Nordiske Jakt- og fiskedager, filmfestivalen Movies on War, 17. mai, fotball- og håndballturneringer.

Økonomiplan 2022 – 2025 med årsbudsjett 2022

Innledning

Kommuner skal utarbeide fireårige økonomiplaner og årlige budsjetter. Økonomiplanen og årsbudsjettet skal settes opp i balanse og være realistiske, fullstendige og oversiktlige. Kommuneloven stiller krav om at den løpende driften kun skal finansieres av løpende inntekter. Økonomiplanlegging skal bidra til at ressursene blir utnyttet på best mulig måte, og er grunnlaget for at tjenestetilbudet tilpasses utviklingen innbyggernes behov og utviklingen i inntektsrammene.

God planlegging av økonomi og tjenestetilbud bidrar til å styrke det lokalpolitiske handlingsrommet. Kommunestyret skal selv vedta økonomiplan og årsbudsjett, herunder prioritere ressursbruken på de ulike tjenesteområder. Kommunestyret har ansvaret for at årsbudsjettet overholdes, og skal iverksette tiltak i løpet av året som er nødvendige for å opprettholde budsjettbalansen.

Arbeidet med økonomiplan 2022 – 2025 tar utgangspunkt i gjeldende økonomiplan (2021 – 2024). For å sikre realisme er det viktig at alle forutsetningene som ligger til grunn i gjeldende økonomiplan blir kvalitetssikret og gjennomgått før de blir videreført. Endringer som kommunestyret ikke kan påvirke blir innarbeidet som grunnlagsendringer. Eksempler på grunnlagsendringer er pris- og lønnsvekst, føringer frastatsbudsjettet, endringer i demografiske forhold (brukerbehov og sammensetning med videre) og andrebudsjettforutsetninger som må korrigeres for å sikre et realistisk budsjett. Effekten av effektiviseringer som ikke endrer tjenestetilbudet til kommunens innbyggere innarbeides også som grunnlagsendringer.

Endringer i budsjettforutsetninger som påvirke tjenestetilbud (omfang og kvalitet) som kommunestyret selv kan påvirke legges frem for politisk behandling. Eksempler på dette er ny aktivitet eller tiltak som reduserer kommunens nettoutgifter (salderingstiltak).

Innbyggertall og demografi

Utviklingen i innbyggertall og demografi (sammensetning av innbyggere) er med å påvirke kommunens økonomi i stor grad. Antall individer i forskjellige aldersgrupper påvirker kommunens inntekter og utgifter. Det å ha korrekte prognoser på utviklingen på kort og lang sikt er helt avgjørende for å ha kontroll på kommunens økonomi.

Tabellen nedenfor viser utviklingen i innbyggertall som er lagt til grunn ved beregning av kommunens inntekter i 2022 og resten av planperioden.

Innbyggertall/demografi	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Innbyggere 0-1 år	448	397	358	383	402	400
Innbyggere 2-5 år	887	872	888	875	832	823
Innbyggere 6-15 år	2 524	2 513	2 462	2 424	2 396	2 369
Innbyggere 16-22 år	1 848	1 771	1 814	1 848	1 863	1 881
Innbyggere 23-66 år	11 728	11 865	11 762	11 836	11 832	11 817
Innbyggere 67-79 år	2 632	2 719	2 810	2 835	2 918	2 973
Innbyggere 80-89 år	823	826	847	834	843	876
Innbyggere 90 år og over	206	195	202	206	202	205
Innbyggere i alt 1.7 før budsjettåret	21 096	21 158	21 143	21 241	21 288	21 344
Folketall per 1.1. i budsjettåret	21 191	21 254	21 291	21 338	21 394	21 449

Tabell: Tabellen viser utviklingen i innbyggere og demografi, og er det som lagt til grunn ved beregning av kommunens inntekter i 2021 og resten av planperioden.

Framskrivning av innbyggertall i perioden 2022 - 2024 er gjort med bakgrunn i befolkningsframskriving fra Statistisk Sentralbyrå (SSB). SSB beregner framtidens befolkning basert på fire kategorier av forutsetninger; fruktbarhet, dødelighet, flytting og nettoinnvandring. De forskjellige kategoriene baserer seg igjen på tre alternativer, det vil si høy, middel og lav. Det er MMMM-prognosen (middel på alle kategorier) som samsvarer mest med utviklingen de siste årene for Elverum kommune, og som er benyttet i tabellen over.

Endringer i budsjettforutsetninger (grunnlagsendringer)

Ved budsjettering er det en del forhold som kommunestyret selv har vedtatt, forhold som kommunen selv ikke kan påvirke, men også forhold som kan endres uten at det får betydning for tjenesteproduksjonen.

Budsjettskjemaet «Bevilgningsoversikt - drift» er en oppsummering av samtlige budsjettposter og kommenteres særskilt etter skjemaet. Linjen for «Sum bevilgninger drift, netto» viser hvor mye av budsjettet som disponeres til kommunens tjenesteproduksjon.

I skjemaet for «Bevilgning drift - netto» vises budsjetttrammer for de forskjellige tjenesteområdene. Budsjetttrammene er nettorammer, det vil si bruttoutgifter minus bruttointekter for hvert tjenesteområde. Endringer i forutsetninger gjør at rammene må justeres hvert år for at de skal være realistiske kommandeår. Budsjettforutsetninger som kommunestyret eller kommunedirektøren ikke kan påvirke innarbeides som grunnlagsendringer.

Summen av alle grunnlagsendringer er på netto ca 70 millioner kroner. De største endringene består av:

- Endringer vedtatt av kommunestyret i løpet av 2021. Ved behandling av tertialrapport nr 2 - 2021 ble det gjort vedtak om endringer i budsjettet for 2021. Økte utgifter til el-kraft og fjernvarme, økte overføringer til privat barnehager (styrket tilbud) og redusert refusjon til ressurskrevende brukere er bl.a. videreført.
- Lønnsvekst på 3,2 prosent (i tråd med statsbudsjettet) er hensyntatt.
- Endringer som følge av forslag til statsbudsjett for 2022 når det gjelder barnevernsreformen.
- Korrigering av gebyrinntekter på selvkostområder.
- Økning i overføringer til Midt-Hedmark Brann- og Redningsvesen IKS.
- Økning i overføringer til Sør-Østerdal Interkommunale Politiske Råd.

Pris-, lønns- og pensjonsforutsetninger

Anslått pris- og kostnadsvekst (deflatoren) i kommunesektoren er i statsbudsjettet satt til 2,5 prosent for 2022. Lønnsveksten er antatt å bli 3,2 prosent og prisøkning på 1,6 prosent med ulik vektning.

Det er ikke lagt inn generell prisstigning på driftsposter i budsjettet. Inntektene som gjelder diverse

brugerbetaling er justert opp med 2,7 prosent, i tråd med økningen i gebyrregulativet. Gebyrer som reguleres av lover og forskrifter er justert i henhold til regelverket på området. Dette gjelder for eksempel oppholdsbetaling i barnehager, selvkost med videre.

Resultatet av det sentrale og lokale lønnsoppgjøret i 2021 anslått å ha helårsvirkning for 2022 på 38,5 millioner kroner i budsjettet. Øvrig lønnsreserve for 2022 er på 16 millioner kroner, og er ment å dekke lønnsoppgjør i 2022.

Pensjon er fordelt i budsjettet på reguleringspremie med 41 millioner kroner og premieavvik 26 millioner kroner som inntektsføres. Samlet sett er nivået det samme som for tidligere år. Reguleringspremien fra pensjonsselskapene Elverum kommunale pensjonskasse (EKP) og Kommunal Landspensjonskasse (KLP) er den delen av pensjonen som blir fakturert kommunene når lønnsoppgjøret 2022 sentralt er gjennomført. Premieavvik er forskjellen mellom faktisk innbetalt premie til pensjonsselskapene ett år og pensjonskostnaden som regnskapsføres (aktuarberegning).

Nye tiltak og aktivitet

Kravet til budsjettbalanse er absolutt, dette gjelder også økonomiplanen. Kravet påvirker prioritering og gjennomføring av tiltak. Hvilke tiltak som skal gjennomføres til hvilket tidspunkt i planperioden er en politisk prioritering.

Nye tiltak og aktivitet	Budsjett	Økonomiplanperiode			
		2022	2023	2024	2025
(beløp i 1000 kr)					
1. Brukkontroll, hovedinspeksjon	160	-	-	-	-
2. Damsikkerhet	-	650	50	50	50
3. Vannområde Glomma	70	70	70	70	70
4. Kritisk vedlikehold av svømmehallen	4 120	-	-	-	-
5. Omlegging av tak kommunehuset Folkvang	0	2 900	-	-	-
6. Økt behov dagaktivitet hjemmeboende med demens	296	593	593	593	593
7. Post Ut arkivintegrasjon GericA Acos	140	140	140	140	140
8. Midler til HMS og juridiske tjenester	500	500	500	500	500
9. Reduksjon i bruk av disposisjonsfond	-	-	4 249	4 249	4 249
10. Medlemskap Kommune CSIRT	215	215	215	215	215
11. Ergoterapeutstilling	650	650	650	650	650
12. Rådhusplassen/byutvikling ved arrangement	500	-	-	-	-
13. Frivilligheten	200	200	200	200	200
14. Motvirke barnefattigdom/aktivitetsstøtte	250	250	250	250	250
15. Forebyggende ungdomstiltak, mer åpent ungdomshus	250	250	250	250	250
16. Indeksregulering av tilskudd, møteplassen	100	100	100	100	100
17. FNs internasjonale eldredag	400	40	40	40	40
18. Skolebøkkjøp	300	300	300	300	300
19. Fontene	55	55	55	55	55
20. Persienne, Lyngholtet	65	-	-	-	-

21. Sanseshager	50	50	50	50
22. Møter og innbyggerkontakt - ordfører	100	100	100	100
Sum nye tiltak	8 061	7 063	7 812	7 812

Tabell: Nye tiltak og aktivitet som er lagt inn i økonomiplanen 2022-2025.

Kommentarer

1. Brukontroll, hovedinspeksjon

Nødvendig brukkontroll med hovedinspeksjon hvert 5. år i tråd med gjeldende regelverk.

2. Damsikkerhet

Tiltaket gjelder dambruddsberegninger, bruddkonsekvensanalyser og beregninger av nedslagsfelt for Stavåsdammen samt årlig kjøp av VTA/tilsynstjenester.

3. Vannområde Glomma

Dette tiltaket gjelder ny organisering av vannforvaltningsarbeidet i Glomma vannområde og grensevassdragene med bakgrunn i EU direktiv. Vannområdet Glomma blir delt opp i 3 vannområder, der hvert vannområde skal ha en 50% stilling. Elverum er i vannområde 2 som vil bestå av kommunene Elverum, Våler, Åmot, Engerdal, Trysil, Stor-Elvdal og Løten. (Trysil og Engerdal er definert som grensevassdrag, men er slått sammen med vannområde 2 i Glomma.) For å finansiere 50% stilling vil Elverum kommune sin andel bli kr 143.949, dagens kostnad er kr 79.441 (2020), det vil si en økning på cirka kr 70.000.

4. Kritisk vedlikehold av svømmehallen

Det er gjennomført risikovurdering med grunnlag i kartlegging av tilstand i svømmehallen. På bakgrunn av dette er det nødvendig å gjennomføre kritiske utbedringstiltak knyttet til bærende konstruksjoner og tekniske anlegg. I tillegg er det behov for å legge om taket. Vedlikeholdsbudsjettet er marginalt (ca. 8 mill. kr pr. år), og er ikke dimensjonert for et så vidt stort tiltak, jamfør gjeldende vedlikeholdsetterslep hvor mye allerede er kritiske behov som må tas som oppdukkende tiltak i løpet av gjeldende budsjettår.

5. Omlegging av tak kommunehuset Folkvang

Kommunehuset Folkvang ble kjøpt av Statsbygg i 2012 til takst. Bygget er oppført gjennom flere perioder, men alle takene er nå minst 20 år. Elverum kommune oppdaget de første taklekkasjene så tidlig som da bygget ble ombygd etter overtakelse. Dette har videre utviklet seg til tross for reparasjoner og at noen av takene allerede har blitt omlagt. Det er nå kritisk behov for å omlegge de to største takene (A- og E-fløy), hvor taksteinen er ødelagt med tilhørende dårlig undertak. Det har også forekommet at defekt takstein har falt ned fra taket.

6. Økt behov dagaktivitet hjemmeboende med demens

Det er økt behov for dagaktivitetstilbud for hjemmeboende med demenssykdom, samt avlastning for pårørende med særlig tyngende omsorgsarbeid. Elverum kommune har i dag venteliste på tilbud om dagaktivitetstilbud/avlastning. Det er behov for en økning på 1 årsverk.

7. Post Ut arkivintegrasjon GericA Acos

PostUt i GericA er en modul hvor vedtak og brev kan sendes digitalt direkte fra GericA/pasientjournal til bruker/pasient. Tiltaket innebærer også etablering av arkivkjerne for fagsystemet GericA. Arkivet vil med en slik løsning være sømløst integrert med fagsystemet og lar saksbehandleren enkelt arkivere til et Noark-5-godkjent arkiv. Løsningen sørger for at saksbehandler slipper å skrive ut på papir fra fagsystemet, og manuelt skanne inn for arkivering. Tiltaket dekker lisens og driftsutgifter av modulen PostUt i GericA og arkivkjerne. I dag sendes alle vedtak ut i papirform, noe som generer ekstra arbeid for ansatte på Servicekontoret, Tjenestekontoret og for merkantile i Fellestjenesten. Tiltaket medfører ikke mye spart tid, men den tid som frigis vil merkantilt ansatte benytte på administrative oppgaver som avlaster avdelingsledere.

8. Midler til HMS og juridiske tjenester

Det er behov for kr 500 000,- for å møte behov for forebyggende arbeidsmiljøprosesser og juridisk bistand i krevende personalsaker hvor det er behov for advokathjelp.

Samarbeidsavtalen med BHT (bedriftshelsetjenesten) dekker ikke alle behov som oppstår gjennom året. Det er økende behov for oppfølging av enkeltindivid for å hindre langtidsfravær etter hendelser knyttet til arbeidshverdagen/situasjoner på jobb som medfører konsekvenser for den enkelte. Gjeldende ramme for BHT er kr 600 000 pr år. Dette dekker kun et minimum av behov for organisasjonen som helhet, inkl. lovpålagte aktiviteter. Når det gjelder juridiske tjenester er det ingen sektor som har budsjettet med midler til å dekke slike kostnader. Kostnadene løper fort opp i 100 000,- i en enkelt sak, noen ganger mer. Erfaringsmessig ser vi at det i snitt kommer 1-2 saker pr år.

9. Reduksjon i bruk av disposisjonsfond

Mindreforbruk i planperioden (år 2024 og 2025) reduserer behov for bruk av disposisjonsfond. Omprioriteringer av midler vil påvirke netto driftsresultat og dermed grunnlag for netto avsetninger til disposisjonsfond. Kommunens disposisjonsfond er svært lavt og tilfredsstillende ikke kravet som ligger i handlingsregel nummer 3. Handlingsregel 3 setter krav om at kommunen til enhver tid skal ha et udisponert disposisjonsfond på minst 4 % av brutto driftsinntekter. Kommunens udisponerte disposisjonsfond var ved utgangen av 2020 på 26,7 millioner kroner, eller 1,44 % av brutto driftsinntekter. Tabellen nedenfor viser budsjettet utvikling i bruk av udisponert fondsmidler i perioden 2021 - 2025.

Tall i 1000 kroner	Budsjett	Budsjett	Økonomiplanperiode		
	2021	2022	2023	2024	2025
Udisponert disposisjonsfond 1.1	-26 067	-21 372	-17 123	-12 874	-16 772
Bruk/avsetning	5 545	4 249	4 249	-3 898	-5 098
Udisponert disposisjonsfond 31.12	-20 522	-17 123	-12 874	-16 772	-21 870

Udisponerte fondsmidler i % av driftsinntekter	1,19%	0,98%	0,73%	0,95%	1,24%
---	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

10. Medlemskap Kommune CSIRT

Kommune-CERT (K-CERT) er et ressurscenter for cybersikkerhet som har som formål å støtte kommuner og fylkeskommuner i Norge med praktisk informasjonssikkerhetsarbeid. Medlemskapet med K-CERT vil først og fremst komme kommunens ledelse, sikkerhetsansvarlig og IKT-drift til gode slik at disse basert på støtte fra K-CERT skal kunne gi ansatte en tryggere digital hverdag samtidig som kommunen gir tryggere digitale tjenesteleveranser til beboerne i kommunen. K-CERT vil kunne gi spesifikke råd om tiltak for økt digital sikkerhet, samt raskt kunne støtte kommunen ved eventuelle sikkerhetsmessige henvendelser og hendelser.

11. Ergoterapeutstilling

Nytt tiltak etter endringsforslag ved politisk behandling.

12. Rådhusplassen/byutviklingved arrangement

Nytt tiltak etter endringsforslag ved politisk behandling.

13. Frivilligheten

Nytt tiltak etter endringsforslag ved politisk behandling.

14. Motvirke barnefattigdom/aktivitetsstøtte

Nytt tiltak etter endringsforslag ved politisk behandling.

15. Forebyggende ungdomstiltak, mer åpent ungdomshus
Nytt tiltak etter endringsforslag ved politisk behandling.
16. Indeksregulering av tilskudd, møteplassen
Nytt tiltak etter endringsforslag ved politisk behandling.
17. FNs internasjonale eldredag
Nytt tiltak etter endringsforslag ved politisk behandling.
18. Skolebøker
Læringsressursene i skole skal være digitale og oppdaterte. Elverumsskolen skal ivareta elevenes ulike måter å lære på og har derfor også behov for analoge bøker. Konsekvensen av ikke prioriterte midler på skolebøker innebærer at færre elever får nye analoge bøker, og at kun småtrinnet prioriteres med nye analoge bøker i basisfagene.
19. Fontene
Tiltaket er en forutsetning for at fontenen i Glomma skal være i drift.
20. Persienne, Lyngholtet
Det mangler utvendig persienner på 7 pasientrom ved Lyngholtet sykehjem. Det er behov for dette pga. solavskjerming, men også pga. skjerming mot andre rom, beboere, pårørende og parkeringsplass.
21. Sansehager
Lyngholtet sykehjem, Sætre sykehjem og Jotuntoppen har i dag sansehager, og Moen sykehjem og Helsehuset har uteområde i atriet. Det er behov for kvalifisert hjelp til å holde disse i orden. Konsekvens av å ikke gjennomføre tiltaket er at sansehagene og uteområdene blir mindre hensiktsmessige og attraktive for våre brukere og deres pårørende.
22. Møter og innbyggerkontakt – ordfører
Nytt tiltak etter endringsforslag ved politisk behandling.

Salderingstiltak

Kravet til budsjettbalanse er absolutt, dette gjelder også økonomiplanen. Kravet påvirker prioritering og gjennomføring av tiltak. Hvilke tiltak som skal gjennomføres til hvilket tidspunkt i planperioden er en politisk prioritering.

Tabellen under viser kommunedirektørens forslag til tiltak som har til hensikt å redusere kommunens utgifter i 2022 og for planperioden.

Tiltak for saldering av budsjett og økonomiplan (beløp i 1000 kr)	Budsjett	Økonomiplanperiode		
	2022	2023	2024	2025
1. Utsettelse kommuneplan arealdel	-200	-200	-200	-200
2. Omorganisering av BOI/ELS	-530	-530	-530	-530
3. Rasjonalisering barnehagedrift	-700	-700	-700	-700
4. Omorganisering styrket tilbud til førskolebarn	-270	-642	-642	-642
5. Gebyr utkjøring hjelpemidler korttidsutlån	-100	-100	-100	-100
6. Reduksjon rådgiver kultursektoren	-812	-	-	-
7. Ekstraordinært utbytte 2022 fra Elverum Energi AS	-4 400	-	-	-
8. Vakante stillinger/sykelønnsrefusjoner	-2 800	-2 800	-2 800	-2 800
9. Tjenestegjennomgang	-1 740	-11 162	-11 162	-11 162
Sum salderingstiltak	-11 652	-16 234	-16 234	-16 234

Tabell: Salderingstiltak som er innarbeidet i Handlings- og økonomiplanen.

Kommentarer:

1. Utsettelse kommuneplan arealdel

Kommuneplanens arealdel nedprioriteres på grunn av for lite midler. Det ble i Handlings- og økonomiplan 2021-2024 bevilget 200 000 kroner årlig øremerket til arbeid med kommuneplanens arealdel. For å fullføre arbeidet i perioden trengs ytterligere 2 500 000 kroner til henholdsvis kjøp av 2 årsverk (1 500 000 kroner) og kjøp av tjenester (1 000 000 kroner). Det vurderes å ikke være økonomisk handlingsrom for dette, og 200 000 kroner kan derfor frigis. Konsekvens av denne salderingen er utsettelse av oppstart med kommuneplanens arealdel.

2. Omorganisering av BOI/ELS

Tiltaket omhandler omorganisering av Elverum Læringscenter (ELS) og enhet for Bosetting- og introduksjon(BOI) med bakgrunn i utredning fra 2019. Hensikten er bedre samordning av tjenesteområdene og bruk av ressurser på tvers. En omorganisering vil føre til mer fleksibel bruk av ressurser innenfor tjenesten.

3. Rasjonalisering barnehagedrift

Pr. 2021 har sektoren stillinger som ikke er lovpålagt og som ikke inngår i pedagognormen. Tiltaket omhandler endring av disse stillingene.

4. Omorganisering styrket tilbud til førskolebarn

Tjenester innen styrket tilbud til førskolebarn ligger på et relativt høyt kostnadsnivå i Elverum. Dagens praksis er ikke økonomisk bærekraftig. Hensikten med omorganiseringen er en mer optimal utførelse av vedtak fattet etter Lov om barnehager Kap.7 Spesialpedagogisk hjelp, tegnspråkopplæring m.m.

5. Gebyr utkjøring hjelpemidler korttidsutlån

Personer med kortvarig (mindre enn 2 år) redusert funksjonsevne på grunn av sykdom eller skade, kan leie hjelpemidler fra kommunens eget lager. Det foreslås gebyr for utkjøring av hjelpemidler fra det kommunale hjelpemiddellageret med kr. 200,-. Hjelpemidlet som lånes ut er gratis, men utkjøringen/henting av hjelpemidlet foreslås belastet vedkommende bruker med et gebyr.

6. Reduksjon rådgiver kultursektoren

Rådgiver hos sektor for Kultur gikk av med pensjon i 2021 og erstattes ikke før i 2023. Konsekvens av denne salderingen er et lavere nivå på følgende tjenester i 2022:

- Politisk saksbehandling.
- Oppfølging av kommunale planer og vedtak.
- Tilrettelegging for aktivitet og dialog med kulturlivet.
- Prosjektledelse med økonomistyring.
- Prosessledelse av større og mindre oppgaver, her også kommunens internasjonale arbeid.
- Ulike løpende oppgaver innen allmenn kulturfeltet.
- Lavere nivå på fellestjenester for virksomhet kultur.

7. Ekstraordinært utbytte 2022 fra Elverum Energi

Utbytte fra aksjeselskaper utbetales med bakgrunn i selskapenes regnskapsresultater. Det vil si at nivået på utbytte ikke er kjent før regnskapene til de forskjellige selskapene er kjent. Det å budsjettere med utbytte fra selskaper forutsetter forutsigbare inntekter og resultatet som gir rom for utbytte. Det er innarbeidet forventet utbytte fra Elverum Energi AS. Det forventes ikke utbytte fra de øvrige aksjeselskapene som kommunen eier aksjer i. Elverum Energi AS mottar utbytter fra Eidsiva Holding AS og Nord Østerdal Kraftproduksjon AS. Nivået på utbytte fra Elverum Energi AS har tidligere år vært på 8,6 millioner, men ikke i 2021 ettersom det var lave strømpriser i 2020. Strømprisene i 2021 er vesentlig høyere og signaler fra selskapet tilsier at de kan utbetale noe mer utbytte i 2022. Forventet utbytte i 2022 er 13,0 millioner kroner og 8,6 millioner kroner resten av økonomiplanperioden.

8. Vakante stillinger/sykelønnsrefusjoner

Når ansatte slutter kan det gå en periode hvor stillingen står vakant. I denne perioden vil det blir frigjort budsjetterte lønnsmidler. Ved sykefravær hvor det ikke leies inn vikarer vil det også komme refusjonsinntekter som det ikke er budsjettert med. Vikarer kan også i noen tilfeller ha en lavere lønn enn den som er sykemeldt. I årsbudsjettet for 2022 og planperioden er det lagt til grunn en økning på 2,8 millioner kroner på dette området. Tiltaket innebærer

ikke stopp i ansettelser eller innleie av vikarer. Det vil bli foretatt rekruttering og innleie i alle stillinger hvor driften er avhengig av dette.

9. Tjenestegjennomgang

Det er en kontinuerlig utfordring å prioritere kommunens ressurser slik at disse blir forvaltet på en best mulig måte. Kravet til kontinuerlig forbedring, omstilling, og effektivitet ligger over oss. Dette krever stor innsats både fra den politiske og administrative ledelse, og ikke minst fra medarbeidere i de ulike virksomhetene i kommunen. Utvikling i innbyggertall og demografimodellen til KS viser tydelig at det vil være behov for store endringer og omdisponeringer av ressurser både på kort og lang sikt.

Tiltaket må sees på som en kontinuerlig prosess i arbeidet med utvikling av kommunens tjenestetilbud. Kommunens økonomiske handlingsrom og endringer i demografi tilsier en kontinuerlig prosess med tilpasninger av kommunens tjenestetilbud.

Det kan være krevende å utfordre etablert praksis, noe som kan skape motstand hos brukere, ansatte og politikere. Det er derfor viktig med god dialog og informasjon for å unngå misforståelser og unødvendig støy når endringer utredes og gjennomføres. For fortsatt å ha økonomisk balanse i planperioden er det en forutsetning at det gjennomføres tilpasninger av kommunens tjenestetilbud og bruk av ressurser.

Arbeidet med tjenestegjennomgang må ha fem fokusområder:

1. Kartlegge områder som får endret netto utgiftsbehov som følge av den demografiske utviklingen og brukersammensetning. De økonomiske effektene her vil kommunedirektøren kunne innarbeide uten politisk vedtak. Det økonomiske omfanget og hvilke områder det gjelder er naturlig å rapportere.
2. Kartlegge områder som kan effektiviseres og dermed reduserer netto utgiftsbehov. Med effektivisering menes å jobbe smartere, og dermed reduseres ressursinnsatsen uten av det går utover tjenestetilbudet til brukere og innbyggere. De økonomiske effektene her vil kommunedirektøren kunne innarbeide uten politiske vedtak. Det økonomiske omfanget og hvilke områder det gjelder er naturlig å rapportere.
3. Kartlegge områder som kan rasjonaliseres og dermed redusere netto utgiftsbehov. I rasjonalisering ligger det at oppgaver/tjenester endres delvis eller helt, og det vil få innvirkning på tjenestenivået til brukere og kommunens innbyggere. I dette arbeidet er det viktig at oppgaver og tjenester vurderes i henhold til myndighetskrav. Oppgavene/tjenestene kan sorteres inn i tjenester som må, bør og kan. Oppgaver som er direkte lovpålagt er «må-tjenester», «bør-tjenester» er av mer forebyggende karakter (for å unngå økning i må-tjenester), mens «kan-tjenester» er aktivitet som ikke er hjemlet i lov eller forskrift. I dette bildet vil det være tjenester og strukturer som inneholder må-tjenester, men som også kan defineres som kan-tjenester. Strukturer innen barnehager og skole er eksempel på kan-tjenester, men som ikke er lovpålagt. Tiltak som går på rasjonalisering legges fram for politisk beslutning før de økonomiske effektene innarbeides i budsjett og økonomiplan.
4. Kartlegge all kommunal bygningsmasse med tanke på hensikt og formål med eierskapet. De bygg og arealer som ikke er hensiktsmessige å eie bør selges. Arealer som kan omdisponeres må omdisponeres. Målet må være å få ned antall bygg og kvadratmeter som krever forvaltning, drift og vedlikehold, samt frigjøre kapital som alternativ finansiering av investeringer fremfor bruk av lån.
5. Kartlegge områder som kan øke kommunens inntekter må også utredes og meldes inn som et politisk. Inntektene fastsettes gjennom kommunens gebyrregulativ, og vedtak om eiendomsskatt må naturligvis vedtas av kommunestyret selv.

Tiltak som ikke er prioritert inn i Handlings- og økonomiplanen

Undervegs i den årlige prosessen som fører fram til Handlings- og økonomiplanen for kommende periode, er en rekke tiltak og prosjekter oppe til drøfting og vurdering. Dette gjelder både investeringstiltak og driftstiltak som blir vurdert gjennom planverk, disponible økonomiske rammer, krav i lovverk og forskrifter m.v. – må-, bør- og kan-tiltak.

Disse prosessene og vurderingene medfører at noe blir prioritert, andre tiltak ikke, og må settes på vent, eller henvises til andre arenaer for gjennomføring. Dette medfører et knippe av investerings- og driftstiltak som ved framlegget av Handlings- og økonomiplanen ikke er prioritert. Disse framgår av tabellen under.

Ikke prioriterte tiltak i budsjett og økonomiplan (beløp i 1000 kr)	Budsjett	Økonomiplanperiode		
	2022	2023	2024	2025
1. Samfunnsplanlegger	385	770	770	770
2. Hogst av friområder	250	250	250	250
3. Skolebøker	200	200	200	200
4. Leseressurs 2 pedagoger	1 500	1 500	1 500	1 500
5. Driftstilskudd fysioterapi, opptil 100 %	998	998	998	998
6. Økt tilskudd kirkelig fellesråd	500	500	500	500
7. Eiendomsskatt - øke skattesats for næring fra 5,35 til 6,35	-3 400	-3 400	-3 400	-3 400
8. Eiendomsskatt - øke skattesats for bolig fra 3,88 til 4,00	-2 100	-2 100	-2 100	-2 100
9. Eiendomsskatt - bunnfradrag kr 50 000 pr boenhet	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
10. Timesparkering i sentrum	-2 020	-4 100	-4 100	-4 100
11. Egenandel transport VTA-brukere	-100	-100	-100	-100
Sum tiltak som ikke er prioritert	-5 787	-7 482	-7 482	-7 482

Tabell: Driftstiltak som har vært oppe til drøfting som ikke er prioritert i Handlings- og økonomiplanen 2022-2025.

Kommentarer:

1. Samfunnsplanlegger

For å styrke kommunens kapasitet og kompetanse innen alle områder for samfunnsplanlegging er det behov for å opprette en egen stilling som samfunnsplanlegger. Dette vil være en ressurs som kan bidra med saksbehandling, prosessveiledning, fakta, statistikk og analyser for kommunedirektør, sektor- og stabssjefer og andre.

2. Hogst av friområder

Det er etablert rutine for behandling av henvendelser om hogst av friområder. Dette innebærer at kommuneskogen gjør faglige vurderinger, og i neste omgang avklarer med henholdsvis eiendomsstaben og enhet for veg, park og anlegg om hogst skal gjennomføres. Det finnes imidlertid ikke budsjettmidler til dette formålet, og vedlikeholdsbudsjettet må benyttes på bekostning av kritiske vedlikeholdstiltak i formålsbygg. I tillegg må mange av henvendelsene avvises/nedprioriteres. Dette kan medføre at kommunen får erstatningskrav som følge av blant annet trefall.

3. Skolebøker

Læringsressursene i skole skal være digitale og oppdaterte. Elverumsskolen skal ivareta elevenes ulike måter å lære på og har derfor også behov for analoge bøker. Konsekvensen av ikke prioriterte midler på skolebøker innebærer at færre elever får nye analoge bøker, og at kun småtrinnet prioriteres med nye analoge bøker i basisfagene.

4. Leseressurs 2 pedagoger

Ferdigheter i lesing er viktig for den fremtidige læringen og mestringen til eleven. Tidlig innsats gjennom intensiv opplæring skal være en kortvarig og målrettet innsats fra skolen i lesing på 1.-4. trinn. Dette for å forebygge at læringsutfordringer som oppstår tidlig, ikke i for stor grad får utvikle og forsterke seg over tid. Konsekvensen av å ikke gjennomføre tiltaket er lav mestringsopplevelse, lærevanskene forsterkes og det blir et økende behov for spesialundervisning på mellom- og ungdomstrinn.

5. Driftstilskudd fysioterapi, opptil 100%

Syv fysioterapeuter som har driftsavtale med kommunen, mottar driftstilskudd som er under 100 %.

Fysioterapeutene har samme utgifter, noe som gir inntektsforskjeller når driftstilskuddene er ulike. Konsekvens av å ikke gjennomføre tiltaket kan være:

- At fysioterapeuter med deltidshjemmel kun vil jobbe ut fra faktisk stillingsstørrelse.
- Lengre ventelister for pasientene.
- Pasienter bli nødt til å oppsøke andre fysioterapeuter uten driftsavtale, fysioterapeuter i nabokommuner eller andre private behandlere.
- Noen kronisk syke og eldre få et svekket tilbud og redusert mulighet til å bo i eget hjem.

- Kan risikere å miste erfarne fysioterapeuter til tilgrensende kommuner som tilbyr 100 % tilskudd.

6. Økt tilskudd kirkelig fellesråd

Elverum kirkelige fellesråd v/kirkevergen har søkt om få en økning i overføringer fra kommunen. De ber om at kommunen legger inn et økt årlig driftstilskudd på om lag kr 500 000,- til Elverum kirkelige fellesråd fra og med 2022. En slik økning vil ivareta behovet for tilstrekkelig kapasitet i oppgaven som gravferdsmyndighet, og til en noe bedre ivaretagelse av oppgavene knyttet til daglig vedlikehold i våre fem kirker. Et økt driftstilskudd vil også innebære muligheter for noe avsetning, for å kunne imøtekomme uforutsette kostnader og deler av utfordringen med lavere årlige festeinntekter i økonomiplanperioden.

7. Eiendomsskatt – øke skattesats for næring fra 5,35 til 6,35

Kommunestyret vedtar om det skal være eiendomsskatt, skattesats, bunnfradrag med videre. Vedtaket om eiendomsskatt kommende skatteår fremmes som en egen sak. Skattegrunnlaget for næringseiendommer i 2021 var 3,46 milliarder kroner. Skattesatsen kan økes med inntil 1 promille i året. En økning av skattesatsen på 1 promille vil gi 3,46 millioner kroner i økte årlige skatteinntekter.

8. Eiendomsskatt – øke skattesats for bolig fra 3,88 til 4,00

Kommunestyret vedtar om det skal være eiendomsskatt, skattesats, bunnfradrag med videre. Vedtak om eiendomsskatt kommende skatteår fremmes som en egen sak. Skattegrunnlaget for næringseiendommer i 2021 var 17,60 milliarder kroner. Skattesatsen kan økes til 4 promille. Skattesatsen i 2021 er 3,88, og en økning av skattesatsen på 0,12 promille vil gi 2,1 millioner kroner i økte årlige skatteinntekter.

9. Eiendomsskatt – bunnfradrag kr 50 000 pr boenhet

Kommunestyret vedtar om det skal være eiendomsskatt, skattesats, bunnfradrag med videre. Vedtak om eiendomsskatt kommende skatteår fremmes som en egen sak. Ved innføring av bunnfradrag reduseres skatten med et likt kronebeløp på alle boenheter (bunnfradrag gjelder ikke for næringseiendommer). Et bunnfradrag på kr 50 000 pr boenhet reduserer årlige skatteinntekter med 2 millioner kroner.

10. Timesparkering sentrum

Tiltakets formål er å innføre avgiftsparkering i sentrum. Som følge av investeringer får tiltaket halvt årsvirkning i år 1. Gebyrregulativet må endres på gjennomføringstidspunktet, det anbefales at kommunestyret i budsjettvedtaket gir kommunedirektøren fullmakt til å gjøre nødvendige endringer i gebyrregulativet i tråd med forutsetningene beskrevet ovenfor.

Inntektsanslaget er basert på gebyr fra 1. time på all gateparkering (kr 28,- pr time), og kr 60,- pr. døgn på langtidsparkering. ½ pris for el-biler. Ordningen med "urskiver" faller bort, og erstattes med betalingsapper og ordinære parkeringsautomater med billett. Det er ikke lagt til grunn tidsbegrensning på gateparkering. Kommunedirektøren kan fremlegge mer detaljert sak på parkeringsordningen til drøfting i 1. halvår 2022 dersom det prinsipielt blir vedtatt innført i forbindelse med behandling av Handlings- og økonomiplan 2022-2025/budsjett 2022.

11. Egenandel transport VTA-brukere

Det foreslås innført egenandel for transport av brukere til og fra dagaktivitet og tilrettelagt arbeid ved p.t. Sundsvoll, Askeladden og vedgruppa. Prisen er kr. 10,50 en vei. Tilbudet bidrar til å vedlikeholde dagliglivets funksjoner, øke trivsel og livskvalitet og skal bidra til å dekke sosiale behov som mulighet for samvær, sosialkontakt, fellesskap og varierte og tilpassede aktiviteter. Tiltaket er drøftet i Rådet for personer med funksjonsnedsettelse, og de tilslutter seg ikke tiltaket (sak 035/21).

Bevilgningsoversikt - drift

Bevilgningsoversikt - Drift (§ 5-4)	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Økonomiplanperiode		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
(beløp i 1000 kr)						
Generelle driftsinntekter						
Rammetilskudd	-691 155	-682 428	-694 789	-700 123	-702 078	-701458
Inntekts- og formuesskatt	-533 066	-560 124	-596 245	-596 600	-596 953	-597304

Eiendomsskatt	-84 658	-86 238	-89 835	-91 038	-92 238	-93 438
Andre generelle driftsinntekter	-43 239	-32 655	-26 081	-26 181	-26 982	-26 983
Sum generelle driftsinntekter	-1 352 117	-1 361 445	-1 406 950	-1 413 942	-1 418 251	-1 419
Netto driftsutgifter						
Sum bevilgninger drift, netto	1 218 629	1 231 574	1 291 744	1 285 173	1 278 785	1 279
Avskrivninger	118 181	121 900	121 900	121 900	121 900	121 900
Sum netto driftsutgifter	1 336 810	1 353 474	1 413 644	1 407 073	1 400 685	1 400
Brutto driftsresultat	-15 307	-7 971	6 694	-6 869	-17 566	-18 283
Finansinntekter/Finansutgifter						
Renteinntekter	-17 653	-11 920	-12 850	-14 715	-21 710	-24 977
Utbytter	-8 784	-4 100	-13 000	-8 600	-8 600	-8 600
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler						
Renteutgifter	62 876	43 994	51 583	60 613	70 306	72 277
Avdrag på lån	83 624	86 974	86 118	89 674	89 865	89 865
Netto finansutgifter	120 064	114 948	111 851	126 972	129 861	128 565
Motpost avskrivninger	-118 181	-121 900	-121 900	-121 900	-121 900	-121 900
Netto driftsresultat	-13 424	-14 923	-3 355	-1 797	-9 605	-11 618
Disponering eller dekning av netto						
Overføring til investering	6 057	4 695	4 249	4 249	4 249	4 249
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	11 574	-93	-17	-17	-17	-17
Netto avsetninger* til eller bruk av	-4 207	10 320	-877	-2 435	5 373	7 386
Dekning av tidligere års merforbruk	0					
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	13 424	14 923	3 355	1 797	9 605	11 618
Mindreforbruk (positivt fortegn)merforbruk	0	0	0	0	0	0

Tabell: Bevilgningsoversikt - drift. * Overføring til investering er midler til finansiering av egenkapitalinnskudd i pensjonskasser (EKP og KLP). I 2022 og 2023 er dette finansiert med bruk av disposisjonsfond.

Budsjettert mindreforbruk ligger i budsjettlinjen for «netto avsetning til eller bruk av disposisjonsfond».

Nettodriftsresultat:

	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Økonomiplanperiode		
Netto driftsresultat	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Netto driftsresultat - tall i hele tusen	-13 424	- 14 922	-3 355	- 1 797	-9 605	- 11 618
Netto resultatgrad	0,74 %	0,86 %	0,19 %	0,10 %	0,54 %	0,66 %
Mål i økonomireglement 2 %	- 36 256	- 34 523	- 35 206	- 35 274	- 35 379	- 35 398
Avvik i forhold til økonomismål på 2 %	- 22 827	- 19 601	- 31 851	- 33 477	- 25 774	- 23 780

Tabell: Netto driftsresultat.

Netto driftsresultat er ikke tilfredsstillende, og det er marginale reserver i budsjettet for 2022 og kommende økonomiplanperiode.

Frie inntekter i form av rammetilskudd og skatt på inntekt og formue fastsettes gjennom Stortingetsvedtak om statsbudsjettet. Rammetilskuddet består av innbyggertilskudd (likt beløp per innbygger), utgifts- og inntektsutjevning og andre ordninger som skjønnstilskudd, distriktstilskudd, overgangsordninger med videre. Nivået på inntektsutjevningen i rammetilskuddet må sees i sammenheng med skatt på inntekt og formue. Nivået på de frie inntektene kan ikke kommunene selv påvirke, og de fastsettes i all hovedsak av innbyggertall, demografi og andre kriteriedata som indikerer kommunens utgiftsbehov.

	Budsjett	Budsjett	Økonomiplanperiode		
(beløp i 1000 kr)	2021	2022	2023	2024	2025
Innbyggertilskudd	523 529	555 938	559 481	560 614	564 388
Utgiftsutjevning	20 433	20 096	20 070	20 865	18 530
Inntektsutjevning	112 355	114 706	114 774	114 842	114 909
Andre ordninger	9 111	4 049	5 559	5 278	2 913
Bevilgning knyttet til Covid 19	17 000				
Sum rammetilskudd	682 428	694 789	699 883	701 599	700 740
Skatt på formue og inntekt	560 124	596 245	596 600	596 953	597 304
Sum frie inntekter	1 242 552	1 291 000	1 296 500	1 298 600	1 298 000
<i>Sum skatt og netto inntektsutjevning</i>		710 951	711 374	711 795	712 213
<i>Rammetilskudd kr pr innb. (inkl. inntektsutjevning)</i>	32 277	32 661	32 808	32 802	32 678
<i>Skatteinntekter kr pr innb.</i>	26 492	28 028	27 966	27 909	27 854
<i>Kostnadsindeks (utgiftsutjevningen)</i>	1,0083	1,0072	1,0071	1,0078	1,0059

Tabell: Frie inntekter i form av rammetilskudd og skatt på formue og inntekt.

Rammetilskudd utgjør cirka 54 prosent og skatt 46 prosent av de frie inntektene. Skattøret for 2022 er iforslag til statsbudsjett satt til 10,95 prosent. Budsjettet forutsetter at kommunen anvender det skattøret som Stortinget vedtar.

Eiendomsskatt

Kommunestyret vedtar om det skal være eiendomsskatt, skattesats, bunnfradrag med videre. Vedtaket om eiendomsskatt kommende skatteår fremmes som en egen sak. Nivået på eiendomsskatt kommer frem på en egen linje i bevilgningsoversikt - drift.

Forutsetningen for beregning av eiendomsskatt i 2022 og resten av planperioden er:

- Videreføring av skattesatser fra 2021:
 - boligeiendom beskattes med 3,88 promille,
 - næringseiendom beskattes med 5,35 promille
 - ubebygd areal/tomter beskattes med 7 promille
- Samme takstgrunnlag som 2021, men korrigert for en forventet økning i antall skatteobjekter som følge av nybygg inneværende år. De siste årene har det vært behandlet byggesaker som i snitt har gitt ca 100 flere skatteobjekter (boenheter) hvert år. Beregnet årlig økning i eiendomsskatt som følge av dette og økning i næringseiendommer er vurdert til 1,2 millioner.
Endringer i takstgrunnlag som følge av endringer i skatteetatens formues grunnlag er ikke hensyntatt. Hvor store utslag det vil gi er usikkert, ettersom kommunen ikke har noen erfaringstall på dette området.

Andre generelle driftsinntekter

Kommunen får utbetalt **integreringstilskudd** for flyktninger bosatt etter avtale mellom Integrerings- og Mangfoldsdirektoratet (IMDI) og kommunen, eller som bosetter seg i kommunen på egen hånd.

Integreringstilskudd kommer i tillegg til innbyggertilskudd, og er et tilskudd som gis de fem første årene. Første året er tilskuddet for hver flyktning på kr 189 400 (kr 234 900 for enslige voksne), andre året kr 242 100 for deretter en gradvis reduksjon til kr 70 200 i år fem. I tillegg til integreringstilskudd får kommunen også innbyggertilskudd per person.

Tabellen nedenfor viser antall flyktninger som er lagt til grunn i beregning av integreringstilskudd i 2022 og økonomiplanperioden.

	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Økonomiplanperiode		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
(beløp i 1000 kr)						
Antall flyktninger med integreringstilskudd	239	165	118	113	105	105
Antall enslige mindreårige flyktninger tilskudd	14	13	11	13	15	15
Integreringstilskudd (gjelder også enslige mindreårige flyktninger)	21 192	22 260	17 541	16 606	15 950	15 950
Tilskudd for enslige mindreårige flyktninger (kommer i tillegg til integreringstilskuddet)	11 560	9 994	7 699	8 736	10 192	10 192
Sum tilskudd	32 752	32 254	25 240	25 342	26 142	26 142

Tabell: Beregningsforutsetninger Integreringstilskudd.

Kommunen får også **konsesjonsavgifter** på kr 400 000 som inngår i andre generelle driftsinntekter. Dette er midler som disponeres til næringsutvikling gjennom avsetning til fond med egne vedtekter.

Avskrivninger i kommunale budsjetter og regnskap har ingen resultateffekt. Nivået på avskrivninger kommer frem på egen linje, og har en motpost før netto driftsresultat.

Renteinntekter

Kommunen får **renteinntekter** av innskudd i bank, formidlingslån, ansvarlige lån og andre utlån. Tabellen nedenfor viser nivået i kroner.

	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Økonomiplanperiode		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
(beløp i 1000 kr)						

Bankinnskudd	3 045	1 000	1 500	1 500	1 500	1 500
Formidlingslån (husbank)	11 894	8 114	8 543	10 410	17 406	20 674
Ansvarlige lån (lån til andre)	2 346	2 140	2 606	2 606	2 606	2 606
Kundefordringer	105	200	200	200	200	200
Sum	17 390	11 920	12 849	14 716	21 712	24 980
Rentebetingelser:						
Bankinnskudd	2,0 %	0,7 %	1,0 %	1,0 %	1,0 %	1,0 %
Formidlingslån	2,0 %	1,3 %	1,7 %	1,8 %	2,6 %	2,9 %

Tabell: Renteinntekter og rentebetingelser.

Utbytte fra aksjeselskaper

Utbytte fra aksjeselskaper utbetales med bakgrunn i selskapenes regnskapsresultater. Det vil si at nivået på utbytte ikke er kjent før regnskapene til de forskjellige selskapene er kjent. Det å budsjettere med utbytte fra selskaper forutsetter forutsigbare inntekter og resultatet som gir rom for utbytte.

Det er innarbeidet forventet utbytte fra Elverum Energi AS. Det forventes ikke utbytte fra de øvrige aksjeselskapene som kommunen eieraksjer i.

Elverum Energi AS mottar utbytter fra Eidsiva Holding AS og Nord Østerdal Kraftproduksjon AS. Nivået på utbytte fra Elverum Energi AS har tidligere år vært på 8,6 millioner, men ikke i 2021 ettersom det var lave strømpriser i 2020. Strømprisene i 2021 er vesentlig høyere og signaler fra selskapet tilsier at de kan utbetale noe mer utbytte i 2022. Forventet utbytte i 2022 er 13,0 millioner kroner og 8,6 millioner kroner resten av økonomiplanperioden.

Renteutgifter

Kommunen har **renteutgifter** på innlån for finansiering av kommunens investeringer, formidlingslån og andre lån. Tabellen nedenfor viser nivået i kroner og rentenivå.

	Regnskap	Budsjett		Økonomiplanperiode		
		2021	2022	2023	2024	2025
(beløp i 1000 kr)	2020					
Renter på ordinære lån	54 534	38 280	45 501	52 774	55 36	54 003
Formidlingslån	8 211	5 614	5 982	7 739	14 841	18 174
Låneomkostninger	103	100	100	100	100	100
Sum	62 848	43 994	51 583	60 613	70 306	72 777
Gjennomsnittsrente	2,50 %	1,70 %	1,80 %	2,07 %	2,38 %	2,44 %

Tabell: Renteutgifter og rentebetingelser.

Kommunen må nedbetale ordinære lån med et minimumsavdrag. Tabellen nedenfor viser kommunens gjeld og avdrag det budsjetteres med i budsjett 2022 og økonomiplanperioden.

	Regnskap	Budsjett		Økonomiplanperiode		
		2021	2022	2023	2024	2025
(beløp i 1000 kr)	2020					
Avdrag på ordinære lån	81 714	86 974	86 118	89 674	89 865	89 865
Sum	81 714	86 974	86 118	89 674	89 865	89 865
Minimumsavdrag iht. lovverk	81 458	86 974	86 118	89 674	89 865	89 865

Tabell: Avdrag på lån og beregnet minimumsavdrag.

Overføringer til investeringer

Midler overført til investeringer i 2021 og resten av planperioden er finansiering av egenkapitalinnskudd i Elverum pensjonskasse (EKP) og KLP.

Netto avsetninger til eller bruk av bundne fond

Avsetninger av øremerkede inntekter og bruk av bundne fondsmidler skal budsjetteres/regnskapsføres i skjemaet for «Bevilgningsoversikt – drift». Inntekter og utgifter knyttet til bundne midler budsjetteres/regnskapsføres i skjemaet for «Bevilgning drift – netto».

Det medfører at det vil bli avvik mellom budsjett og regnskap dersom det ikke gjøres budsjettjusteringer gjennom året. Bundne midler skal disponeres tilbestemt formål. Av praktiske årsaker har kommunedirektøren fullmakt til å foreta budsjettjusteringer fortløpende for å sikre samsvar mellom budsjett og regnskap.

Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond

Tabellen nedenfor viser midler som er avsatt og brukt til forskjellige formål vedtatt av kommunestyret.

(beløp i 1000 kr)	Budsjett	Budsjett	Økonomiplanperiode		
	2021	2022	2023	2024	2025
Bruk av disposisjonsfond – sektorer					
Bruk av fondsmidler fra Husbanken	-2 000				
Bruk av disposisjonsfond – Bredbånd					
Bruk av disposisjonsfond – EK-innskudd	-4 695	-4 296	-4 176		
Avsetning til disposisjonsfond	17 015	3 419	1 741	5 373	7 386
Netto avsetning/bruk av disposisjonsfond	10 320	- 877	2 435	5 373	7 386

Tabell: Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond.

Avsetninger av frie inntekter og bruk av disposisjonsfond skal budsjetteres/regnskapsføres i skjemaet for «Bevilgningsoversikt – drift». Inntekter og utgifter knyttet til disposisjonsfond budsjetteres/regnskapsføres i skjemaet for «Bevilgning drift – netto».

Det medfører at det vil bli avvik mellom budsjett og regnskap dersom det ikke gjøres budsjettjusteringer gjennom året. Frie midler disponeres av kommunestyret. Bruk av disposisjonsfond hvor kommunestyret har gjort vedtak om bruk til bestemte formål kan av praktiske årsaker budsjett justeres fortløpende for å sikre at det er samsvar mellom budsjett og regnskap.

Kommunedirektøren har fullmakt til å foreta budsjettjusteringer når det brukes av fond hvor kommunestyret har avsatt midler til bestemte formål. Eksempel på et disposisjonsfond hvor kommunestyret har avsatt midler til et bestemt formål er bredbåndsutbygging i Elverum.

Dekning av tidligere års merforbruk

Ved regnskapsmessig merforbruk (underskudd) som ikke kan dekkes inn av disposisjonsfond må merforbruket dekkes inn i kommende budsjetter. Elverum kommune har ikke merforbruk fra tidligere år som skal dekkes i 2022 og økonomiplanperioden.

Bevilgning drift - netto

Budsjettforskriftenes bevilgninger drift – netto spesifiserer linjen «Sum bevilgninger drift, netto» fra budsjettskjema bevilgningsoversikt – drift på de enkelte tjenesteområdene. Tabellen nedenfor viser nettobevilgninger til de enkelte tjenesteområdene.

Bevilgning drift - netto (§ 5-4)	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Økonomiplanperiode		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
(tall i 1000 kr)						
Politisk styring	7 528	10 822	10 453	11 350	10 543	11 350
Administrasjon	68 627	80 539	85 667	86 562	85 656	85 656
Barnehage	178 650	179 166	175 113	175 837	175 837	175 837
Skole	282 908	291 758	295 590	295 567	295 036	295 036
Barnevern	47 549	47 325	52 850	53 884	53 884	53 884
Helse	81 174	78 732	79 860	80 224	79 715	79 623
Pleie og omsorg	428 326	401 316	418 934	421 751	422 039	422 039
Sosial - tjenestebistand	6 527	7 291	10 084	9 331	8 576	8 576
Sosial - økonomisk bistand	50 660	52 108	48 414	49 444	49 101	49 101
Kultur- og religiøse formål	41 437	37 724	46 061	41 549	40 795	40 795
Teknisk forvaltning	3 714	8 097	7 144	7 144	7 144	7 144
Teknisk drift	12 408	15 750	16 933	.	14 571	14 071
Næringsutvikling	6 748	4 540	4 770	4 953	4 953	4 953
Fellesfunksjoner	2 375	16 405	39 871	30 906	30 935	30 935
SUM	1 218 631	1 231 573	1 291 744	1 285 173	1 278 785	1 279 000

Tabell: Bevilgning drift - netto per tjenesteområde.

Denne oversikten viser hva de enkelte tjenesteområder har til disposisjon i 2022 og planperioden. Beskrivelse av innhold på de forskjellige tjenesteområdene er beskrevet i virksomhetsplanene for 2022 (se eget kapittel). Ved større og vesentlige avvik i driften som medfører behov for å justere tjenesteområdenes budsjetttrammer er det i utgangspunktet kun kommunestyret selv som skal vedta dette.

Kommunedirektøren kan gjennom økonomireglement eller budsjettvedtak gis myndighet til å foreta budsjettjusteringer av mindre og/eller av ikke prinsipiell karakter. Mindre og/eller ikke prinsipielle budsjettjusteringer:

- Fordeling av midler for dekning av pensjon- og lønnsoppgjør. Reguleringspremie er tidligere budsjettert på fellesfunksjoner, mens i regnskapet er det ført på de respektive tjenesteområder. Fra 2021 budsjetteres reguleringspremie ut på tjenesteområdene.
- Korrigeringer som følge av endringer i regelverket for bruk av funksjoner eller tolkninger av
- Budsjettjusteringer knyttet til bruk av bundne fond.

Det er noen budsjettforutsetninger det er heftet stor usikkerhet ved, og som kan påvirke rammene til tjenesteområdene. Det nevnes særskilt følgende punkter:

- Antall barn i private barnehager per desember 2021 gir grunnlag for tilskudd til private barnehager. En endring i antall barn i private barnehager vil kunne føre til at rammen for tjenesteområde Barnehage må justeres.
- Toppfinansieringsordningen for ressurskrevende tjenester skal sikre at tjenestemottakere som krever stor ressursinnsats fra det kommunale tjenesteapparatet, får gode tilbud uavhengig av kommunens økonomiske situasjon. Det legges til grunn for budsjettet 2022 at kommunen vil få kompensert 80 prosent av egne netto lønnsutgifter til helse- og omsorgstjenester ut over et innslagspunkt. For 2022 er innslagspunktet

estimert til 1,47 millioner kroner. Det er heftet stor usikkerhet til denne refusjonen, spesielt til beregning av timepris. En endring i timeprisen vil gi store utslag på refusjonen.

- De siste årene har det vært lagt inn en budsjettforutsetning knyttet til vakanser i faste stillinger og ubrukte sykkelønnsrefusjoner. Det er i Handlings- og økonomiplan 2022 - 2025 lagt inn en forutsetning om å trekke inn 4,5 millioner fra tjenesteområder som har hatt vakante stillinger og/eller ubrukte sykkelønnsrefusjoner gjennom året.

Bevilgningsoversikt - investering

Budsjettforskriftenes bevilgningsoversikt - investering viser summen av planlagte investeringer og utlån, og hvordan disse planlegges finansiert.

Bevilgningsoversikt - Investering	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Økonomiplanperiode		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
(beløp i 1000 kr)						
Investeringsutgifter						
Investeringer i varige driftsmidler	128 394	126 562	147 393	86 981	64 260	66 145
Tilskudd til andres investeringer	2 157					
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	4 483	4 695	4 249	4 249	4 249	4 249
Utlån av egne midler	0					
Avdrag på lån	57 148					
Sum investeringsutgifter	192 182	131 257	151 642	91 230	68 509	70 394
Investeringsinntekter						
Kompensasjon for merverdiavgift	-13 872	-17 618	-19 990	-9 099	-7 777	-8 189
Tilskudd fra andre	-25 276	-17 200	0	-17 380	0	0
Salg av varige driftsmidler	-5 989	-1 175	-1 835	-965	-900	-900
Salg av finansielle anleggsmidler						
Utdeling fra selskaper						
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-488					
Bruk av lån	-115 295	-90 568	-125 568	-59 536	-55 583	-57 056
Sum investeringsinntekter	-160 919	-126 562	-147 393	-86 981	-64 260	-66 145
Videreutlån						
Videreutlån	85 910	85 000	85 000	85 000	85 000	85 000
Bruk av lån til videreutlån	-85 000	-85 000	-85 000	-85 000	-85 000	-85 000
Avdrag på lån til videreutlån	23 605	26 637	30 109	32 640	35 000	37 674
Mottatte avdrag på videreutlån	-65 593	-26 637	-30 109	-32 640	-35 000	-37 674
Netto utgifter videreutlån	-41 078	0	0	0	0	0

Overføring fra drift og netto avsetninger						
Overføring fra drift	-6 057	-4 695	-4 249	-4 249	-4 249	-4 249
Netto avsetninger til eller bruk av bundne investeringsfond	24 957					
Netto avsetninger til eller bruk av ubundet investeringsfond	-200					
Dekning av tidligere års udekket beløp						
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	18 700	-4 695	-4 249	-4 249	-4 249	-4 249
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	8 885	0	0	0	0	0

Tabell: Bevilgningsoversikt - investering.

Investeringer i varige driftsmidler, aksjer og andeler er spesifisert og kommentert i bevilgning til investeringer.

Bevilgning til investeringer - prosjekter

I Handlings- og økonomiplanperioden 2022 - 2025 planlegges investeringer i varige driftsmidler som vist i tabellen under. De investeringsprosjekter som er vist nederst i tabellen under (se tekstforklaring i tabell), er investeringsprosjekter som kan realiseres uten å påføre kommunen økt belastning i form av kapitalkostnader (renter og avdrag) eller økte driftskostnader. Dette forklares med at dette er prosjekter som enten har gebyrfinansiering, har egen inntjening i form av leieinntekter, statlige tilskudd og/eller særskilte fond for formålet.

Investeringer (inkl. mva) i varige driftsmidler som medfører økt finanskostnad (lån) (tall i 1000 kr)		2022	2023	2024	2025
1	Eiendomsinngrep	200	200	200	200
2	Gatelysinvesteringer	5 000	4 300	2 000	2 000
3	Gate, veg, park	11 640	11 640	11 640	11 640
4	Rehabilitering av bruer	300	100	100	100
5	Tyngre anleggsmaskiner		2 000	2 000	2 000
6	Kjøp av kommunale boliger	10 500	10 500		
7	Oppgradering/tilbygg Elverum kapell	10 278	119		
8	Kjøp av driftsmaskiner for å realisere effektiviseringskrav	200	200	200	200
9	Personalbase Sandmoen	4 144	161		
10	Boliger til vanskeligstilte	11 743	5 784	175	
11	IKT i skole	3 150	3 150	3 150	3 150
12	Kjøp av biler - jevn utskifting	6 170	6 360	5 680	7 740
13	IT investeringer	2 850	2 850	2 850	2 850
14	IT investeringer - velferdsteknologi	1 265	1 265	1 265	1 265
15	Deconx - smittevern maskin	850			
16	Virksomhetssystem Sentralkjøkkenet	375			
17	Ombygging gamle helsestasjon til aktivitetssenter			10 000	10 000
18	Ettermontering sprinkleranlegg Søndre Nyborg	6 328			

19	Røykeskur Helsehuset	50			
20	Tiltak for å hindre plastholdig granulat utenfor fotballbaner	1 500			
21	Utskifting signalanlegg Sætre og Jotunhaugen	2 350	2350		
22	Utskifting kjøle- og fryseanlegg sentralkjøkkenet		1 003		
23	Oppgradering av HR/personalsystemer	1 000			
	SUM	79 893	51 981	39 260	41 145
Investeringer i varige driftsmidler hvor finanskostnader er dekket av inntekter eller fond					
24	Infrastruktur vann og avløp	25 000	25 000	25 000	25 000
25	12 boenheter for yngre med nedsatt funksjonsevne	42 500	10 000		
26	Egenkapitalinnskudd KLP	2 010	2 010	2 010	2 010
27	Egenkapitalinnskudd EKP	2 239	2 239	2 239	2 239
	Sum	71 749	39 249	29 249	29 249
	Sum alle investeringer i varige driftsmidler brutto	151 642	91 230	68 509	70 394

Tabell: Tabellen viser brutto investeringskostnader fordelt på prosjekter i Elverum kommune som er prioritert for perioden 2022 -2025. Det hefter varierende grad av usikkerhet ved tallene, da det er knyttet forutsetninger til disse, samt at prosjektene er i forskjellig fase; skisse-, forprosjekt- eller hovedprosjektnivå. Til fradrag på bruttoinvesteringstall kommer MVA-kompensasjon og på enkelte av prosjektene statlige investeringstilskudd. Se for øvrig forklaring i tekst relatert til merknadene i tabellen.

Kommentarer til investeringstiltakene:

	Eiendomsinngrep
1.	Årlig bevilgning på nivå med tidligere år. Midler som brukes til å løse løpende behov for innløsning av tomtegrunn for gjennomføring av mindre veganlegg og lignende.
	Gatelysinvesteringer
2.	Løpende investeringer 2022 - 25 på gatelysanlegg. Utskifting av gamle armaturer til nye med LED., ca 2500 armaturer. Utskifting av lyskilder i nyere NAV (natrium) armaturer til nye LED-pærer samt øvrige utbedringer. Ca. 2500 armaturer i alt. Utbedring på blanke strekk samt oppgradering av umålte anlegg.
	Gate, veg, park
3.	Årlig bevilgninger på nivå med tidligere år. Samlepost for oppgradering av gater/veger, nye bil/gang- og sykkelveger i byområdet, faste gate dekker, veginstallasjoner/sideanlegg, investeringer tilknyttet park/grønt anlegg og trafiksikkerhetstiltak.
	Rehabilitering av bruer
4.	Nødvendige reparasjon- og oppgraderingsarbeider for å ivareta sikkerhet ved kommunale bruer.
	Tyngre anleggsmaskiner
5.	Utskifting av anleggsmaskiner som brukes både i drift og på investeringsprosjekter.
	Kjøp av kommunale boliger
6.	Kommunen skal ta imot flyktninger og erfaringsmessig er det da behov for større eneboliger til storfamilier, som også vil dekke behovet knyttet til familiegjenforeninger. Det er vurdert behov for anskaffelse av anslagsvis 3 større boliger (4-5 roms) per år i perioden 2022-23.
	Oppgradering/tilbygg Elverum kapell
7.	Prosjektet har blitt forsinket, men det er nå inngått kontrakt med totalentreprenør. Kapellet skal oppgraderes til helårsbruk, og tiltaket innebærer etterisolering, nytt allrom med kjøkken fasiliteter, nytt sanitæranlegg (HCWC og WC), samt utvidelse av kjølerom. I tillegg etableres

	det nytt trosnøytralt syningsrom. Bygningsmessige tiltak utarbeides i samråd med antikvariske myndigheter.
8.	Kjøp av maskiner drift og vedlikehold eiendom Årlig investering til hensiktsmessig anskaffelse av nye maskiner i forhold til større og nyere arealer, og for å opprettholde effekten av tidligere effektivitetstiltak med lavere bemanning.
9.	Personalbase Sandmoen Prosjektet er tidligere vedtatt med bakgrunn i HMS-avvik knyttet til lov- og forskriftskrav. Igangsettingen har av ulike årsaker blitt utsatt, men det er nå inngått kontrakt med rammeavtale leverandør. Prosjektet er forutsatt slutført i løpet av 2022.
10.	Boliger til vanskeligstilte Prosjektet innebærer bygging av 6 robuste boenheter til disposisjon for NAV sine tjenestemottakere som har krav på et midlertidig botilbud. Kommunestyret vedtok i desember 2020 å utsette prosjektet i ett år som følge av innsigelser til reguleringsplanen. Det er behov for å starte opp prosjektet i 2022 forutsatt at reguleringsplanen blir godkjent. Alternativt må det skaffes annen tomt til prosjektet.
11.	IKT i skole Prosjektet har en årlig investeringsramme i planperioden. Formål med prosjektet er å oppdatere utstyr til hensiktsmessig nivå for undervisningsformål.
12.	Kjøp av biler - jevn utskifting Samlet bevilgning i planperioden er på 26 millioner kroner. Hensikten er å gradvis skifte ut kommunens bilpark.

13.	IT investeringer Årlig bevilgning som har til hensikt å bidra til digitalisering, utvikling og bruk av nyteknologi slik at Elverum kommune skal kunne tilby nye, effektive og brukernære tjenester og ivareta sine forpliktelser overfor innbyggerne. Investeringene vil også bli benyttet til styrking og ivaretagelse av personvern og informasjonssikkerhet, samt til kontinuerlig oppdatering av infrastruktur og driftssystemer for støtte i tjenesteproduksjonen.
14.	IT investeringer - velferdsteknologi Formålet med investeringen er å videreføre utnyttelse og bruk av velferdsteknologi som igjen skal bidra til økt trygghet og bedre tjenester for brukere og pårørende, samt sørge for mer effektiv bruk av ressurser i helse- og omsorgstjenestene i kommunen.
15.	Deconx - smittevern maskin Deconx maskiner bidrar til å effektivisere og forbedre smittevernrenholdet i kommunens institusjoner. Det er behov for å anskaffe maskiner til de resterende 3 sykehjemmene, og prosjektet finansieres gjennom redusert behov for bemanning.
16.	Virksomhetssystem Sentralkjøkkenet Nytt elektronisk virksomhetssystem (innkjøp av varer og fakturering) som skal erstatte gammelt system som fases ut.
17.	Ombygging av gamle helsestasjonen til aktivitetssenter PRO har i samarbeid med eiendomsstaben vurdert at gamle helsestasjonen kan benyttes til et samordnet aktivitetssenter, som innebærer at virksomheten ved Sundsvoll og Askeladden blir samlokalisert og samlet arealbruk med tilhørende eiendomsdrift blir redusert. I tillegg får PRO sentrumsnære og universelt utformede lokaler for sin virksomhet. Eiendommen har også utviklingsmuligheter på sikt.
18.	Ettermontering sprinkleranlegg Søndre Nyborg Bekymringsmeldinger fra brannvesenet samt gjennomførte risikovurderinger knyttet til en eventuell brann, innebærer at det nå fremmes behov for ettermontering av sprinkleranlegg i omsorgsboligene ved Søndre Nyborg (64 boenheter). Husbanken gir tilskudd til prosjektet etter søknad, inntil 55 % av anleggskostnaden.
19.	Røykeskur Helsehuset Lov om vern mot tobakksskader §25 sier at alle utendørs inngangspartier til offentlige virksomheter og helseinstitusjoner skal være røykfrie.

20.	<p>Tiltak for å hindre plastholdig granulat utenfor fotballbaner</p> <p>Omfatter 7 fotballbaner i tilknytning til kommunale skoler hvor kommunen har vært ansvarlig for etableringen av banedekket. Tiltakene omfatter etablering av sluser, avskrapningsrister, sil i overvannskummer, tette gjerder og informasjonstavler. Tiltakene ivaretar den nye forskriften som trådte i kraft 1. juli 2021.</p>
21.	<p>Utskifting signalanlegg Sætre og Jotunhaugen</p> <p>Nytt pasientsignalanlegg som skal erstatte gammelt anlegg slik at en unngår kritiske situasjoner.</p>
22.	<p>Utskifting kjøle- og fryseanlegg sentralkjøkken</p> <p>Anlegget må skiftes ut for å unngå ytterligere utgifter til vedlikehold og reparasjoner og produksjonsstans, noe som har vært tilfellet i de siste 3 årene.</p>

23.	<p>Oppgradering av HR/personalsystemer (GAT og UNIT 4 ERP)</p> <p>GAT er et fagsystem som håndterer turnusplanlegging og ressursstyring (bemanning). Dagens system må oppgraderes. I tillegg må det anskaffes en ny modul fra leverandør av lønns- og personalsystem for å håndtere digitale refusjoner.</p>
24.	<p>Infrastruktur vann og avløp</p> <p>Løpende investeringer i tråd med vedtatt Hovedplan vann og avløp og handlingsplan for perioden 2022-25.</p>
25.	<p>12 boenheter for yngre med nedsatt funksjonsevne</p> <p>Prosjektet gjennomføres av Ydalir boligutvikling AS, jfr. KS vedtak 055/19 og 102/19. Prosjektet skal realiseres i Ydalir hvor kommunen disponerer regulert tomt i tilknytning til Ydalir skole og barnehage. Prosjektet er forsinket ca. ett år som følge av at det har vært utfordrende å kontrahere utviklingspartner for Ydalir boligutvikling. Prosjektet omfatter bygging av kommunens bofellesskap (8 leiligheter med personalbase + 4 leiligheter i tilknytning til bofellesskapet) samt bygging/salg av flere boenheter på samme tomt for å sikre optimal utnyttelse av kommunens tomt.</p>
26.	<p>Egenkapitalinnskudd i KLP</p> <p>Eiere av pensjonskasser er ansvarlig for å ha nok egenkapital i selskapet. Elverum kommune har en eierandel i KLP, og bevilgningen dekker vår andel i utvidelse av egenkapitalen for 2022.</p>
27.	<p>Egenkapitalinnskudd i EKP</p> <p>Eiere av pensjonskasser er ansvarlig for å ha nok egenkapital i selskapet. Elverum kommune har en egen pensjonskasse og bevilgningen dekker utvidelse av egenkapitalen for 2022.</p>

Økonomisk oversikt - Drift

Økonomisk oversikt etter art-drift (§ 5-6)	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Økonomiplanperiode		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Tall i 1000 kroner						
Driftsinntekter						
Rammetilskudd	-691 154	-682 428	-694 788	-700 123	-702 078	-701 458
Inntekts- og formuesskatt	-533 066	-560 124	-596 245	-596 600	-596 953	-597 304
Eiendomsskatt	-84 658	-86 238	-89 838	-91 038	-92 238	-93 438
Andre skatteinntekter	-391	-401	-401	-401	-401	-401
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-42 849	-32 254	-25 680	-25 781	-26 581	-26 582
Overføringer og tilskudd fra andre	-262 186	-156 741	-143 493	-140 277	-140 148	-140 148
Brukerbetaling	-61 531	-69 388	-65 198	-63 806	-63 806	-63 806

Salgs- og leieinntekter	-136 712	-138 599	-144 637	-145 667	-146 750	-146 750
Sum driftsinntekter	-1 812 547	-1 726 173	-1 760 280	-1 763	-1 768 955	-1 769 887
Driftsutgifter						
Lønnsutgifter	912 784	849 475	886 991	879 889	879 953	879 453
Sosiale utgifter	233 665	249 237	248 654	249 097	249 098	249 098
Kjøp av varer og tjenester	421 650	400 744	409 675	406 645	401 239	401 955
Overføringer og tilskudd til andre	110 960	96 847	99 753	99 294	99 201	99 201
Avskrivninger	118 181	121 900	121 900	121 900	121 900	121 900
Sum driftsutgifter	1 797 240	1 718 203	1 766 973	1 756	1 751 391	1 751 607
Brutto driftsresultat	-15 307	-7 970	6 693	-6 868	-17 564	-18 280
Finansinntekter/Finansutgifter						
Renteinntekter	-17 653	-11 920	-12 849	-14 716	-21 712	-24 980
Utbytter	-8 784	-4 100	-13 000	-8 600	-8 600	-8 600
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	-	-	-	-	-	-
Renteutgifter	62 876	43 994	51 583	60 613	70 306	72 277
Avdrag på lån	83 625	86 974	86 118	89 674	89 865	89 865
Netto finansutgifter	120 064	114 948	111 852	126 971	129 859	128 562
Motpost avskrivninger	-118 181	-121 900	-121 900	-121 900	-121 900	-121 900
Netto driftsresultat	-13 424	-14 922	-3 355	-1 797	-9 605	-11 618
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:						
Overføring til investering	6 057	4 695	4 249	4 249	4 249	4 249
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	11 574	-93	-17	-17	-17	-17
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	-4 207	10 320	-877	-2 435	5 373	7 386
Dekning av tidligere års merforbruk	-	0	0	0		
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	13 424	14 922	3 355	1 797	9 605	11 618
Fremført til inndecking i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0

Tabell: Økonomisk oversikt drift etter KOSTRA arter.

Budsjettert mindreforbruk ligger i budsjettlinjen for «netto avsetning til eller bruk av disposisjonsfond».

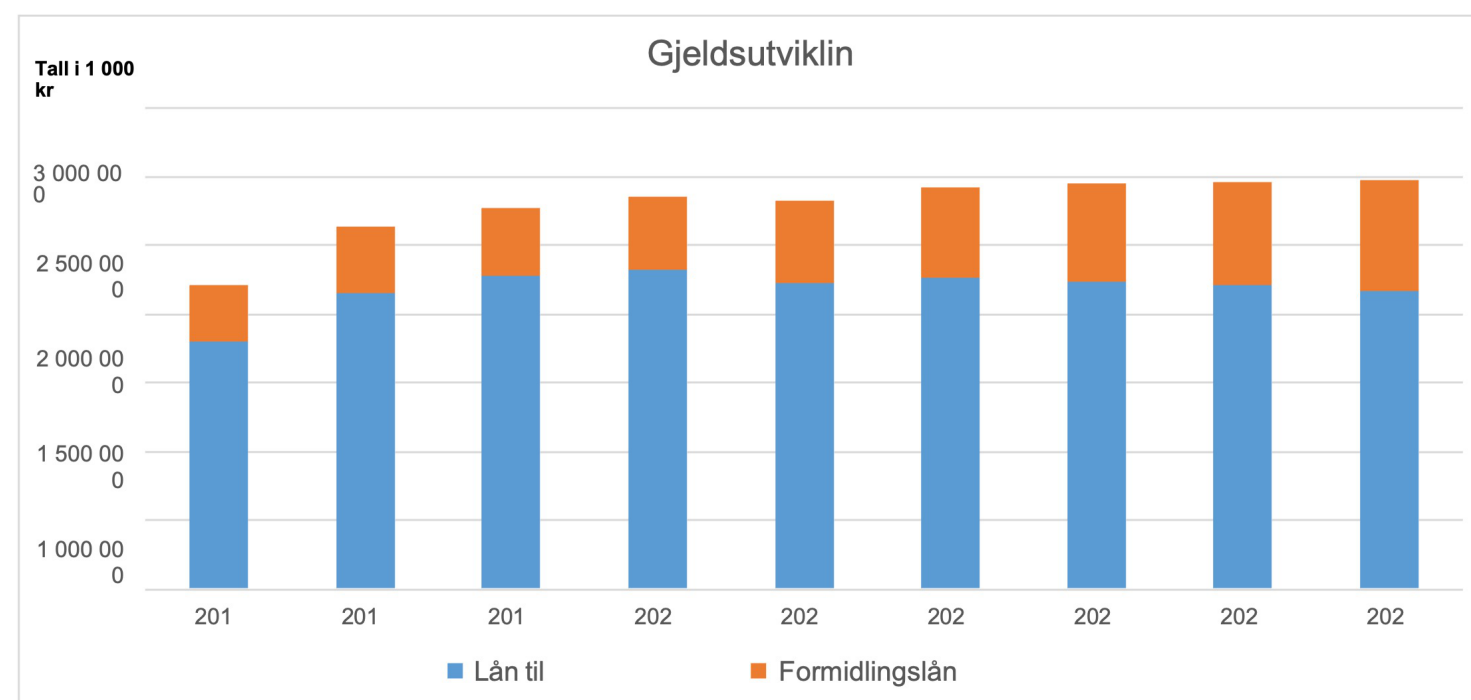
Oversikt over gjeld og andre vesentlige forpliktelser

Nivået og utviklingen i kommunens samlede gjeld påvirker kommunens økonomiske handlingsrom. Kommunen skal forvalte finansielle midler og gjeld på en måte som ikke innebærer vesentlig risiko, og for å sikre at betalingsforpliktelser kan innfris ved forfall.

I gjeldende økonomiplan er det innarbeidet konsekvensen av nye låneopptak som følge av alle planlagte investeringer. Avdrag på gjeld er innarbeidet i henhold til minimumsnivået som kommuneloven og forskriftsetter til avdrag på lån. I praksis betyr dette at kommunen betaler ned gjelden i samme takt som den gjenstående økonomiske levetiden på kommunens eiendommer, anleggsmidler, transportmidler og utstyr tilsier.

Gjeld pr 31.12 (1000 kroner)	2022	2023	2024	2025
Lån til investeringer pr 31.12	2 266 968	2 236 634	2 202 157	2 169 152
Lån til viderefremidling (Husbanken) pr 31.12	650 600	705 269	757 336	806 730
Sum gjeld 31.12	2 917 569	2 941 903	2 959 493	2 975 882

Tabell: Gjeld pr. 31. 12 i de enkelte årene i planperioden.

Graf: Samlet gjeldsutvikling for Elverum kommune - perioden 2017 - 2025.

Virksomhetsplan 2022

Innledning

Virksomhetsplan og årsbudsjett forklarer hovedtrekkene i tjenesteproduksjonen som er planlagt på de forskjellige tjenesteområder i Elverum kommune i 2022. Virksomhetsplanen forklarer med ord og tabeller/figurer hva som gjøres. Årsbudsjettet (se kapitlet over) redegjør for de økonomiske rammene for denne virksomheten.

Virksomhetsplanen tar utgangspunkt i:

1. tiltak som er beskrevet i Handlingsplanen (fireårs-perspektiv). Handlingsplanen i sin tur baserer seg på mål og strategier i det overordnede planverket (kommuneplanen og de strategiske planene).
2. føringer for tjenesteproduksjon, myndighetsforvaltning og samfunnsutvikling som er nødvendig å håndtere i ettårs perspektiv, og som ikke er redegjort for i planverket – altså utfordringer som kommer til undervegs.
3. føringer som er kommet fram gjennom arbeidsprosess og foreslåtte prioriteringer fra folkevalgte (kommunestyrekomiteene), administrasjonen (sektorer og staber), tillitsvalgte, verneombud fl., og som drøftes på kommunestyrets strategikonferanse og oppsummeres i egne vedtak i formannskap og kommunestyre.

Virksomhetsplanen for kommunen er strukturert på **tjenesteområder** med tilhørende **funksjoner og tjenester**. Virksomhetsplanen viser hvilke tjenester kommunen produserer, rammene og målene for tjenesteproduksjonen, utviklingsambisjoner med videre. I Elverum kommune er tjenestene fordelt på disse tjenesteområdene: Politisk styring

- Administrasjon
- Barnehage
- Skole
- Barnevern
- Helse – forebygging og behandling
- Pleie og omsorg
- Sosial – tjenestebistand
- Sosial – økonomisk bistand
- Kultur og religiøse formål
- Teknisk forvaltning
- Teknisk drift
- Næringsutvikling
- Fellesfunksjoner

Virksomhetsplanens intensjon er å informere om og gi oversikt over det vesentlige av den kommunale virksomheten. Planen viser hvordan kommunens ressurser prioriteres basert på folkevalgtes styring av ressursbruken, og skal gi innbyggere og omverden mulighet til innsyn i hvordan kommunens ressurser anvendes til tjenesteproduksjon, myndighetsforvaltning og samfunnsutvikling.

Ressursbruken på tjenesteområdene er samtidig fordelt ut på rammer til sektorer og staber, slik at kommundirektøren har grunnlag for utformingen av lederkontraktene og oppfølging av rammestyringen. Kommunens virksomheter fra 2022 organisert i sju sektorer som ivaretar kommunens rolle som tjenesteprodusent, forvaltnings-myndighet og samfunnsutvikler. I tillegg er virksomheten organisert med fem staber som primært ivaretar støttefunksjoner for sektorene. Enkelte funksjoner/tjenester blir ivare tatt i hel- eller deleide selskaper/virksomheter og interkommunale virksomheter (avfallshåndtering, brann og redning samt revisjon).

Kommunens overordnede planverk er i henhold til planstrategien fordelt på seks samfunnsområder (jfr. nærmere beskrivelse i Handlingsplan 2022-2025 foran). Virksomhetsplanen er det nivået i planverket

som **beskriver kommende års tjenesteproduksjon** innenfor rammen av det vedtatte budsjett, og danner grunnlag for tertialrapporter og årsmelding. Dette betyr at tiltak som er beskrevet i Handlingsplanen (se foran) er beskrevet mer detaljert på hvert tjenesteområde.

Redegjørelsen for neste års (2022) tjenesteproduksjon innenfor tjenesteområdene har følgende underkapitler:

- **Funksjoner og tjenester innenfor tjenesteområdet** - kort beskrivelse av hvilke type tjenester kommunen produserer og yter overfor innbyggerne.
- **Målgrupper for tjenestene** - redegjørelse for hvilke målgrupper som er mottaker av de aktuelle tjenestene.
- **Utvikling i nøkkeltall** - viser utvikling i viktige nøkkeltall innenfor tjenesteområdet.
- **Mål for tjenesteproduksjonen - målekort 2022** - målekort med indikatorer for tjenesteproduksjonen (jfr. mål og planhierarki). Indikatorene i målekortet i virksomhetsplanen er basert på de mål og indikatorer som finnes i kommunens planverk eller fra andre føringer for den enkelte funksjon og tjeneste. Indikatorene gjør det mulig å følge utvikling over tid og vise om målene nås.
- **Organisering av tjenesteproduksjon** - kort om hvem som har ansvar for at de aktuelle tjenestene på tjenesteområdet blir produsert og levert.
- **Planlagt utviklingsarbeid i 2022** - utviklingsarbeidet som planlegges gjennomført for å forbedre eksisterende tjenester og eventuelt utvikle nye.

Styring – ledelse – kontroll

Kommunen styres i tråd med overordnet planverk og i henhold til lover og forskrifter, regler og rutiner fra overordnetmyndighet. Kommunen må ha et tilfredsstillende system for:

- **styring** (sette mål, sørge for tilstrekkelige planer og ha nødvendige rutiner for oppfølging) – godkjennes av de folkevalgte politikere i formannskap og kommunestyre og utvikles i prosesser og samråd mellom kommunens faglige ledere og medarbeidere og de folkevalgte.
- **ledelse** (ta imot styringssignaler, organisere ressursene, målrette virksomheten, gjennomføre og rapportere) – utføres i hovedsak av den kommunale administrasjon under kommunedirektørens ledelse.
- **kontroll** (dette utgjøres av kommunens egenkontroll og ekstern kontroll gjennom tilsyn).

«Handlings- og økonomiplan 2022-2025 – Virksomhetsplan og årsbudsjett 2022» er en vesentlig del av dokumentasjonen for styrings-, ledelses- og kontrollarbeidet i kommunen. [Se ytterligere omtale på kommunens hjemmeside.](#)

Delegering

Kommunestyret er kommunens øverste myndighet og treffer vedtak på kommunens vegne så langt ikke annet følger av lov eller delegeringsvedtak. For å lette og sikre den daglige driften av kommunen har kommunestyret delegert sin myndighet så langt det er lovlig adgang, til formannskapet, andre folkevalgte organer og til administrasjonen ved kommunedirektøren. Delegeringsreglementet er vedtatt av kommunestyret i utvalgssak 069/17 den 21. juni 2017. [Se ytterligere omtale på kommunens hjemmeside her.](#)

Lederkontrakter og ledelsesfora

Kommunedirektøren ivaretar ledelse og administrasjon av kommunens samlede virksomhet. Elverum kommunes virksomhet er organisert i sju sektorer og fem staber – [se ytterligere omtale på](#)

[kommunens hjemmeside her.](#)

Lederne for disse sektorene og stabene danner sammen med kommunedirektøren og assisterende kommunedirektør kommunedirektørens ledergruppe. For å gjennomføre den årlige virksomheten (virksomhetsplan og årsbudsjett vedtatt av kommunestyret – dette dokumentet) fordeler kommunedirektøren ansvar til sektorsjefene og stabssjefene. Denne ansvarsfordelingen er formalisert gjennom en årlig lederkontrakt. For å styrke hele kommunens evne til å nå målene innenfor tilgjengelige ressursrammer, og styrke ledergjerningen, har organisasjonen flere ledelses fora – faste og temporære. Slike fora er: ukentlige ledergruppemøter, budsjettdialog i tilknytning til tertialrapportering og månedrapportering, medarbeidersamtaler, ledertrening og lederutvikling.

Egenkontroll

Kommunen har egenkontroll av virksomheten i henhold til lover og forskrifter. Dette gjøres for å sikre lovlig og forsvarlig anvendelse av felleskapets midler, redusere risiko for styringssvikt, feil og mangler, sikre åpenhet og forhindre mislighold. I praksis sikres dette særlig gjennom systematisk revisjon av virksomheten, årlig regnskapsrevisjon og periodiske forvaltningsrevisjoner, internkontroll og kvalitetssikring av tjenesteproduksjonen.

Ekstern kontroll

Kommunens virksomhet er underlagt ekstern kontroll. Dette ivaretar i særlig grad Statsforvalteren gjennom tilsyn av utvalgte virksomhetsområder.

Årshjul

Kommunens årshjul for styring på overordnet nivå viser viktige milepæler i styringsarbeidet gjennom året. Her vises samspillet mellom folkevalgt styring og administrativ ledelse og gjennomføring.

Styringsplattformen

Kommunen har egen [styringsplattform som er grunnlag for styrings- og ledelsesarbeidet.](#)

Planverket

Elverum kommune har planverk i henhold til egen planstrategi (jfr. plan- og bygningsloven). Planverket er styringsgrunnlaget for den samlede virksomheten i kommunen. [Planstrategi og planverket](#) er beskrevet og finnes på [kommunens hjemmeside](#).

Tjenesteproduksjonen på hver enkelt tjeneste innenfor tjenesteområdene (se under) foregår i henhold til mål og rammer. For de enkelte funksjonene med tilhørende tjenester er målene i virksomhetsplanen vist som indikatorer. Disse indikatorene tar utgangspunkt i de strategiske planenes mål på de

forskjellige samfunnsområdene.

Målhierarki og planhierarki

De overordnede planene (kommuneplanen og temaplaner/sectorplaner (strategiske planer)) har overordnede og langsiktige mål. Gjennom planarbeidet skal den røde tråden styrkes fra langsiktige og overordnede mål og strategier til den daglige tjenesteproduksjonen. [Se mer om dette i planstrategien her.](#)

Organisering av virksomheten

Politisk organisering

Kommunens organisering av det politiske arbeidet viser hvordan de folkevalgte representantene og representanter oppnevnt av de folkevalgte, er fordelt i styrer, komitéer, råd og utvalg. [Kommunens politiske organisering er vist og omtalt her.](#) Det er egne reglementer for de politiske organer i Elverum kommune – [her.](#)

Administrativ organisering

Kommunens administrative organisering viser kommuneorganisasjonens organisering under kommunedirektørens ledelse. [Dette er beskrevet på kommunens hjemmeside her.](#)

Personaloversikt

Oversikten viser omfanget av personalressurser som benyttes i tjenesteproduksjonen i kommunen.

Sektorer og staber	Antall årsverk	
	31.12.2020	31.08.2021
Kommunedirektørens kontor og Samfunnsutviklingsstaben	5,5	5,5
Sektor for teknikk og miljø	57,0	55,5
Eiendomsstaben	89,0	86,6
Sektor for utdanning	553,9	544,9
Sektor for familie og helse	66,7	64,0
NAV Elverum	20,0	19,0
Sektor for kultur	32,5	32,5
Sektor for pleie, rehabilitering og omsorg	511,4	508,6
Personalstaben	6,3	6,3
Service- og IKT-staben	25,5	25,0
Økonomistaben	25,0	24,0
Sum	1 392,6	1 371,8

Tabell: Bemanning i Elverum kommune fordelt på sektorer og staber per 31.12.2020 og per 2. tertial 2021.

Endringen i antall årsverk må sees i sammenheng med stillinger som er vakante på telletidspunktet i påvente av utlysning og tilsetning, samt sees i sammenheng med tjenestegjennomgang der noen stillinger har gått til innsparing i forbindelse med naturlig avgang. Det gis utdypende kommentarer i de årlige tertialrapportene og i årsmelding.

Overordnede styringsmål - indikatorer

Kommuneplanens samfunnsdel er kommunens overordnede plan. Et langsiktig mål i kommuneplanen er at «Elverum skal være et godt og sunt sted å leve, med aktive, glade og friske innbyggere». Som beskrevet over har kommunen et planverk i et hierarki med kommuneplanen øverst (som grunnlag).

Avledet av kommuneplanen følger sektor/temaplaner for å sikre tilstrekkelig styringsgrunnlag (nødvendig detaljering) for den samlede og mangfoldige virksomheten.

På grunnlag av dette planverket og den årlig rullerende Handlings- og økonomiplanen, er det tatt ut noen overordnede styringsmål (indikatorer) som gjelder for hvert år for hele den kommunale virksomheten (se målekortet under). Spesifikke mål (indikatorer) på årsbasis for tjenesteproduksjonen kommer i tillegg (se virksomhetsplanen for hvert tjenesteområde).

OVERORDNEDE STYRINGSMÅL FOR HELE ORGANISASJONEN						
DIMENSJONER MED INDIKATORER	Resultat	Mål	Mål	Mål	Mål	Mål
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Samfunnsdimensjonen						
Innbyggertall ved årsslutt	21 292	21 338	21 451	21 509	21 556	21 610
Reduksjon i energiforbruket i kommunale bygg i %i forhold til referanseåret 2009-2010, korrigert for utetemperatur, areal og brukstid.	-23%	-21 %	-21%	-21%	-21%	-21%
Økonomidimensjonen						
Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter (mål er 2,0 %).	0,74 %	2 %	2 %	2 %	2 %	2 %
Udisponerte disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter	1,44 %	4 %	4 %	4 %	4 %	4 %
Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter	123 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Egenfinansiering av investeringsporteføljen ekskl. VARF	12,8 %	20 %	20 %	20 %	20 %	20 %
Organisasjonsdimensjonen						
Nærværsprosent (antall arbeidsdager på arbeid i forhold til antall tilgjengelige arbeidsdager - i %)	91,3	92,5	92,5	92,5	92,5	92,5
Medarbeidertilfredshet - 10 faktor (basert på svar fra medarbeidere der den enkelte svarer på en skala fra 1-5 (1=svært uenig og 5=svært enig). Tallene viser det samlede gjennomsnitt for kommunens medarbeidere. Undersøkelsen gjennomføres annen hvert år.						

1: Indre motivasjon – oppleves oppgavene som en drivkraft og som spennende og stimulerende.	4,3	Måles ikke	4,3	Måles ikke		Måles ikke
2: Mestringstro – tiltro til egen kompetanse og mulighet til å mestre utfordringer.	4,4	Måles ikke	4,4	Måles ikke		Måles ikke
3: Autonomi – opplevelse av å ha mulighet til å jobbe selvstendig.	4,3	Måles ikke	4,3	Måles ikke		Måles ikke
4: Bruk av kompetanse – brukt egen jobbrelevant kompetanse på en god måte.	4,3	Måles ikke	4,3	Måles ikke		Måles ikke
5: Mestringsorientert ledelse – ledelse som vektlegger at den enkelte medarbeider skal få utvikle seg best mulig i forhold til egne forutsetninger.	4,0	Måles ikke	4,0	Måles ikke		Måles ikke
6: Rolleklarhet – forventningene til jobben som skal utføres er tydelig definert og kommunisert.	4,4	Måles ikke	4,4	Måles ikke		Måles ikke
7: Relevant kompetanseutvikling – best mulig rustet til å utføre sine oppgaver med høy kvalitet.	3,6	Måles ikke	3,8	Måles ikke		Måles ikke
8: Flexibilitetsvilje – fleksibel på jobb og tilpasse sin måte å jobbe på til nye behov og krav.	4,5	Måles ikke	4,5	Måles ikke		Måles ikke
9: Mestringsklima – motiveres av å lære, utvikle seg og gjøre hverandre gode.	4,1	Måles ikke	4,1	Måles ikke		Måles ikke
10: Prososial motivasjon – nyttig og verdifullt forandre.	4,7	Måles ikke	4,7	Måles ikke		Måles ikke
Tjenestekvalitetsdimensjonen						
Tjenestene skal være innenfor lov og forskrift – jfr. kontroll v/tilsyn fra Statsforvalteren.	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja

Tabell: Overordnede styringsindikatorer - resultater og mål for utvalgte indikatorer som gjelder for Elverumkommune.

Virksomhetsplan per tjenesteområde

Politisk styring - folkevalgte

Funksjoner og tjenester innenfor tjenesteområdet

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Sum tjenesteområde Politisk styring (10)	7 528	10 822	10 453

Funksjon 100 - Politisk styring - inneholder tjenestene:

- kommunestyre og formannskap
- ungdomsråd
- kommunestyrekomiteene
- andre politiske utvalg
- valgavvikling
- vennskapssamarbeid

I tjenestene inngår godtgjørelse til folkevalgte og utgifter som følger med møteavvikling. Utgifter til interkommunale og regionale politiske råd og samarbeidstiltak inngår, utgifter knyttet til avvikling av kommune-, fylkeskommune- og stortingsvalg i kommunen samt vennskapssamarbeid kommunen har med andre kommuner.

Funksjon 110 - Kontroll og revisjon - inneholder tjenestene:

- kontrollutvalg
- revisjon

Tjenestene omfatter arbeidet i kommunens kontrollutvalg etter kommunelovens kapittel 23 og revisjon etter kommunelovens kapittel 24. Møtegodtgjørelser og andre utgifter til møteavvikling i kontrollutvalget, kontrollutvalgssekretariatet og utgifter til regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon inngår.

Administrasjon

Funksjoner og tjenester innenfor tjenesteområdet

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Sum tjenesteområde Administrasjon (12)	68 627	80 539	85 667

Funksjon 120 Administrasjon inneholder tjenestene:

- administrativ ledelse: ledere som har økonomiske og administrative fullmakter. Ledere på avdelingsnivå henføres til respektive tjenestefunksjon.
- stab/støttetjenester: Stab/støttetjenester knyttet til oppfølging og styring av hele kommunen. Dette omfatter blant annet alle oppgaver knyttet til økonomiforvaltning, personalforvaltning (HR),kommunejurist, utvikling av lokalsamfunn og deler av næringsutviklingsarbeidet.
- fellesfunksjoner: Kommunikasjon og servicekontor, felles journalføring, post og arkivfunksjon, felleslønns- og regnskapsfunksjon, fakturering og innfordring, felles IKT-drift for hele kommunen, lærlingeordning, personvern/-sikkerhet, internkontroll og beredskap.
- fellesutgifter: Kantine, sekretariat for politisk ledelse, bedriftshelsetjeneste for kommunens ansatte,

overordnet HMS-arbeid, kontingent til KS, frikjøp av hovedtillitsvalgte, utgifter knyttet til innføring og administrasjon av eiendomsskatt.

Funksjon 121 Forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen inneholder tjenesten:

- utgifter knyttet til forvaltning av kommunens bygg og eiendom.

Funksjon 130 Administrasjonslokaler inneholder tjenesten:

- utgifter til drift og vedlikehold av administrasjonslokaler.

Målgrupper for tjenestene

Felles for de administrative tjenestene er at målgruppene i hovedsak er organisasjonsinterne. De administrative tjenestene skal lede, administrere, støtte og legge til rette for tjenesteproduksjonen som utøves i sektorene overfor kommunens innbyggere, slik at tjenesteproduksjonens mål nås.

Mål for tjenesteproduksjon - målekort 2021

Indikatorer på tjenestekvalitet	Resultat 2020	Mål 2021	Mål 2022
120: Økonomi.			
Tilfreds med økonomiske rapporter for å ha god økonomistyring fra Agresso og Gat (skala fra 1-6, 6 er høyest).	4,6	Måles ikke	4,6
Opplever Økonomistaben som serviceinnstilt og fleksibel (skala fra 1-6, 6 er høyest).	4,6	Måles ikke	4,6
Forbehold i revisjonsberetning for kommuneregnskapet.	0	0	0
120: Personal.			
Tilfreds med faglige råd i arbeidsgiver- og personalspørsmål (skala fra 1-6, 6 er høyest).	4,7	Måles ikke	4,7
Opplever personalstaben som serviceinnstilt og fleksibel (skala fra 1-6, 6 er høyest).	4,7	Måles ikke	4,7
120: Service- og IKT.			
Dagens inngående og utgående post, mottatt av Dokumentasjonssenteret før kl 12.00, journalført og lagt ut på postlista samme dag. (Indikator = måloppnåelse innen tidsfrist hverdager)	96%	98%	98%
Andel utgående dokumenter ekspedert digitalt	58%	50%	60%
Kommunikasjon og service: Vi skal være førstevalget for informasjon om Elverum kommune, og foretrukket valguavhengig av kanalvalg – om det er besøk, på telefon eller digitalt (se indikatorer).			
Svarprosent inngående samtaler til sentralbord	90%	93%	93%

Indikatorer på tjenestekvalitet	Resultat 2020	Mål 2021	Mål 2022
I hvilken grad leser og følger våre innbyggere den informasjon som gis fra kommunen? Interessen for informasjon fra kommunen måles i:			

§ Antall sidehenvisninger (klikk) på kommunens hjemmeside, inkludert nettsider for Utdanning.	1 954 182	2 300 000	2 350 000
§ Antall følgere på kommunens facebook-side.	Ikke målt	8 450	8 650
Svartid på Facebook – antall minutter innenfor ordinær arbeidstid	10 min	15 min	15 min
120: IKT-drift			
Opplever responstid ved kontakt med IKT-brukerstøtte som tilfredsstillende (skala fra 1-6, 6 er høyest).	4,8	4,9	4,9
Opplever IKT-drift som serviceinnstilte (skala fra 1-6, 6 er høyest).	5,1	4,9	4,9
Oppetid for nettverksinfrastruktur, måles 24/7 (unntatt planlagt nedetid)	99,9%	99,4%	99,4%
Oppetid for servere, målt i tiden 07.00 – 23.00, 24/7 (unntatt planlagt nedetid)	99,9%	99,4%	99,4%
Andel husstander med tilbud om høyhastighetsbredbånd i ikke-kommersielle områder i kommunen	75%	75%	82%
120: Personvern, internkontroll og beredskap.			
Ledere har tilstrekkelig kunnskap til å ivareta personvern og informasjonssikkerhet for brukere, innbyggere og medarbeidere (skala fra 1-6, 6 er høyest).	4,5	4,9	4,9
Gjennomføring av årlig internkontroll for et utvalg av systemer skal sikre at kommunen følger de grunnleggende personvernprinsippene i henhold til personopplysningsloven.	Ikke målt	100%	100%
Minimum en skrivebordsøvelse i kommunens kriseledelse per år.	100 %	100 %	100 %
Gjennomføre årlige beredskapsdager.	100 %	100 %	100 %
Årlig oppdatere beredskapsdokumenter – ROS-analyse, beredskapsplaner, tiltakskort.	75 %	100 %	100 %
121/130: Eiendomsfunksjoner.			
Opplevelse av driftsteknikers evne til å løse avtalte oppgaver i henhold til gjeldende driftsplan (skala fra 1-6, 6 er høyest).	4,6	4,5	4,5
Opplevelse av renholders evne til å løse avtalte oppgaver i henhold til gjeldende renholdsplan (skala fra 1-6, 6 er høyest).	4,9	4,5	4,5
Opplevelse av responsen på dine henvendelser til eiendomsstaben (eiendomssjef, enhetsledere, avdelingsledere og teamledere) (skala fra 1-6, 6 er høyest).	4,0	4,5	4,5
Opplevelse av utførelsen av vedlikehold i henhold til vedtatt vedlikeholdsplan (skala fra 1- 6, 6 er høyest).	4,0	4,5	4,5
Opplevelse av at byggeprosjekt er utført i henhold til inngått oppdragsavtale (skala fra 1- 6, 6 er høyest).	3,9	4,5	4,5
Opplevelse av Eiendomsstabens samlede leveranser (skala fra 1-6, 6 er høyest).	4,1	4,5	4,5
Renholdskostnad – kroner per m2 bruttoareal (sum eide og leide bygg).	226	<200	<200
Økonomi i byggeprosjekter innenfor årlig vedtatt investeringsbudsjett.	100 %	100 %	100 %

Framdrift på byggeprosjekter i henhold til entreprisekontrakter.	92 %	100 %	100 %
Korrigerte brutto driftsutgifter til vedlikeholds aktiviteter i eiendomsforvaltningen – kroner per m ² .	58	>170	>170
Samlet arealer for administrasjonslokaler i m ² per innbygger.	0,6	<0,7	<0,6
Reduksjon i energiforbruket i kommunale bygg i forhold til referanseåret 2009-2010, korrigert i henhold til utetemperatur, areal og brukstid.	-23 %	-21 %	-21 %
Utrangert bygningsmasse/-arealer avhendes fortløpende for å unngå unødige kostnader til tomgangsdrift.			100 %

Organisering av arbeidet

Tjenestene innen tjenesteområdet Administrasjon produseres særlig i stabene i Elverum kommune – se omtale under.

Økonomistaben

Økonomistaben er organisert med enhetene:

- Budsjett og økonomistyring
- Regnskap og innfordring av kommunale krav
- Lønn

Økonomistaben har ansvaret for kommunens regnskap, økonomifunksjoner, støttetjenester til sektorer og staber og tre stiftelser.

I tillegg yter staben økonomitjenester gjennom økonomistyringssystemet til følgende virksomheter med kommunalt eierskap, basert på inntektsgivende tjenesteavtaler:

- Midt-Hedmark brann- og redningsvesen.
- Sør-Østerdal Interkommunale Renovasjonsselskap.
- SØIR Husholdning AS, inkludert SØIR Næring.
- Elverum kirkelige fellesråd.
- Elverum kommunale pensjonskasse.
- Terningen Arena Idrett og Kultur AS.
- Terningen Arena Idrett og Kultur Drift AS.
- Elverum Energi AS.
- Sør-Østerdalsregionen interkommunalt politisk råd.

Målet med leveranse av tjenester til denne næringsvirksomheten hvor kommunen selv er en betydelig eier, er todelt. For det første å sikre virksomhetene rimelige tjenesteleveranser gjennom stordriftsfordeler og et tilnærmet selvkostprinsipp i tjenesteavtalene. For det andre å bygge et større og mer kompetanserikt fellesskap innenfor økonomiområdet, og ut fra størrelse innenfor økonomistaben bli mindre sårbare ved ferie og fravær.

Økonomistaben har 24 årsverk per høsten 2021.

Personalstaben

Personalstaben produserer støttetjenester på to hovedområder: Staben ivaretar og videreutvikler den overordnede arbeidsgiverstrategien og er en faglig støtte for kommunens ledere på personalfunksjonene.

Personalstaben bidrar til oppfølging og videreutvikling av organisasjonen. Det innebærer å:

- utarbeide, oppdatere og følge opp kommunens system for personalforvaltning. I dette ligger alle reglementer og prosedyrer fra ansettelse til opphør av arbeidsforhold. Det omfatter også oppfølging og

tilrettelegging av IA-arbeid og sykefraværsoppfølging. Alle slike dokumenter skal være digitalt tilgjengelige via kommunens kvalitetssystem på intranett. Staben leder og følger opp forhandlinger om ansattes lønns- og arbeidsvilkår.

- drive organisasjons – og ledelsesutvikling. Dette skjer gjennom ulike kompetansehevede tiltak, både individuelt og i grupper.
- bidra med kontinuerlig forbedring av arbeidsprosessene i tjenesteproduksjonen.
- være administrativt ansvarlig for tillitsvalgtordningen, vernetjenesten og lærlingeordningen.

Personalstaben har 6,3 årsverk per høsten 2021.

Service- og IKT-staben

Service- og IKT staben er ansvarlig for og driver intern og ekstern tjenesteproduksjon organisert i følgende enheter:

- IKT-drift som drifter/leverer tjenester til kommunale og interkommunale selskaper.
- kommunikasjon og service.
- arkiv og digitalt dokumentasjonssenter.

I tillegg yter staben tjenester gjennom:

- boligsosialt team.
- felles prosjekter som «Bolig for alle» og «Velferdsteknologi».
- personvernombud som ivaretar kommunens plikter og innbyggerens rettigheter vedrørende innsamling og behandling av personopplysninger.

Service- og IKT-staben har 25,0 årsverk per høsten 2021.

Eiendomsstaben

Eiendomsstabens tjenesteproduksjon foregår i regi av enhetene:

- utleie
- vedlikehold
- drift
- renhold
- byggeprosjekter

Hver enhet har sin enhetsleder, under samlet ledelse av eiendomssjef. Tjenesteproduksjonen er særlig å:

- forvalte kommunens eiendomsportefølje med tilhørende FDV-dokumentasjon (FDV = forvaltning, drift og vedlikehold). Det innebærer å ivareta kommunens eierinteresser og forpliktelser, herunder verdibevaring, forsikring av kommunal eiendom, innleie- og festeavtaler samt forvaltning av interne og eksterne utleieavtaler.
- gjennomføre og styrke tilstandsbasert vedlikehold av eiendomsmassen (formålsbygg og boliger) for å redusere etterslep.
- gjennomføre forsvarlig og kostnadseffektivt renhold og løpende drift.
- bidra til energiøkonomisering i byggene gjennom fysiske og organisatoriske tiltak.
- utføre saksbehandling i henhold til lovverk knyttet til enhetenes ansvarsområder.
- gjennomføre investeringsprosjekter i henhold til årsplan med fokus på bærekraftige kvaliteter, framdrift og økonomi.
- avhende overflødig eiendom, bygg og anlegg (EBA) i henhold til vedtak, samt erverve eiendom i henhold til gjeldende reguleringsplaner.

Eiendomsstaben har 86,6 årsverk per høsten 2021.

Planlagt utviklingsarbeid

Utviklingsarbeid i Økonomistaben i 2022

- Videreføre arbeidet med digitalisering og effektivisering av arbeidsprosesser. Målet er å flytte arbeidsressurser fra manuelle oppgaver til kontrolloppgaver for å sikre kvalitet i arbeidet.
- Etablere og utvikle prosedyrer og rutiner for å sikre korrekt, rasjonell og effektiv bruk av kommunens personal- og teknologiressurser. I dette ligger det fordeling av oppgaver og roller ved bruk av kommunens HR-systemer (GAT Ressursstyring og Unit4 ERP).

Utviklingsarbeid i Personalstaben i 2022

- Personalsjef har sammen med en personalrådgiver gjennomført sertifiseringskurs i NeoPi3 (personlighetsprofil) høsten 2020, dette ble forsinket på grunn av pandemien. Målet er å benytte verktøyet i videre lederutvikling og vi vil gjøre en pilot på kommunedirektørens ledergruppe høsten 2021. Verktøyet skal også kunne benyttes for å komplettere rekrutteringsprosessen ved ansettelse av nye ledere og andre nøkkelpersoner. En ansettelse vil da vurderes ut ifra flere kilder som strukturert intervju, personlighetstest og erfaringsbakgrunn. Dette for i størst mulig grad å sikre rett person på rett plass. Målet er i løpet av 2021/2022 å ta i bruk verktøyet og å sikre nok kompetanse til å tolke resultatene.
- Nærværsarbeid: I 2021 som i 2020 har det vært fokus på å implementere nye rutiner i sektorer og staber, og det har vært et særlig fokus på det forebyggende perspektivet. Dette fokuset skal videreføres i 2022.
- HMS: I 2022 vil fokuset være på å implementere de nyetablerte HMS-utvalg ute i de ulike sektorer og staber i den hensikt å revitalisere arbeid omkring helse, miljø og sikkerhet.
- I henhold til kommunens klima- og energiplan delmål 3 vil personalstaben sammen med sektor for kultur som organiserer biladministrasjonen i kommunen utvikle og sikre gode rutiner for bruk av kollektiv-transport eller tjenestebiler som foretrukket reisemiddel for å redusere klimagassutslipp ved alle tjenestereiser.

Utviklingsarbeid i Service- og IKT staben i 2022

- Etablering av digitaliseringsstrategi for Elverum kommune, som er basert på overordnede styringsdokumenter, lover, forskrifter og kommunes verdier, for å understøtte digital transformasjon i alle organisasjonsledd. (Digital transformasjon betyr å endre de grunnleggende måtene en virksomhet løser oppgavene sine på ved hjelp av teknologi).
- Fortsette etablering av nettbaserte tjenester for kommunikasjon med innbyggere, næringsliv og det offentlige.
- Videreføre oppdatering av infrastruktur og driftssystemer for støtte i tjenesteproduksjonen og til utførelse av effektiv drift. Utnytte skybaserte løsninger der dette er hensiktsmessig.
- Fortsette arbeidet med å etablere en robust og pålitelig digital infrastruktur og bidra til økt kompetanse på digital sikkerhet i resten av organisasjonen.
- Innføre samhandlingsverktøyet Microsoft Teams som et tiltak for reduksjon av klimagassutslipp og effektivisering av kommunens møtevirksomhet i form av reduserte behov for reise-/transportvirksomhet.
- Etablere avtaler for bærekraftig livssyklus håndtering av IKT-produkter gjennom gjenbruk og resirkulering.
- Innføre NOARK 5 (norsk arkivstandard) godkjent arkivkjerne i alle sak-/arkivsystemer og fagsystemer.
- Automatisere arbeidsprosesser gjennom utvikling av mer effektive arbeidsflyter for dokumentbehandling for både ansatte og innbyggere. Dette skjer fortrinnsvis ved bruk av eksisterende verktøy og ved å ta i bruk muligheter de ulike fagsystemene tilbyr gjennom nødvendige oppgraderinger.
- Videreutvikle bruk av gode kommunikasjonskanaler og markedsføre disse for å nå kommunens målgrupper, både internt og eksternt.
- Ferdigstille implementering av opplæringsplan for personvern og informasjonssikkerhet for både ledere og medarbeidere, samt sørge for digitale løsninger hvor ansatte enkelt kan få nødvendig opplæring og oppdatering.
- Fortsette utvikling av system for å imøtekomme krav til personvern som sikrer at kommunen følger de grunnleggende personvernprinsippene i henhold til personopplysningsloven (kommunens plikter og den registrertes rettigheter).
- Videreføre prosjekt utbygging av høyhastighetsbredbånd i hele kommunen. Målsetning om 100 % dekning i løpet av 2024/2025.
- Velferdsteknologisk plattform med velferdsteknologiske produkter og responsløsning er integrerte løsninger i dagens helse- og omsorgstjeneste i hjemmebasert omsorg og institusjon. Service- og IKT-staben skal aktivt bidra med å integrere ytterligere velferdsteknologiske produkter og løsninger som et bidrag til økt mestring, trygghet og kvalitet i tjenesten, samt bidra med at det etableres en driftsmodell som støttefunksjon til

utførende tjeneste.

Utviklingsarbeid i Eiendomsstaben i 2022

- Implementere nye tekniske spesifikasjoner og prosedyrer for helse- og omsorgstjenester i kommunens renholdsstrategi, herunder sikre tett samarbeid med brukerne av byggene.
- Oppdatere avhendings-/rivningsplan for utdaterte formålsbygg.
- Videreføre det kontinuerlige forbedringsarbeidet med LEAN-konseptet for å sikre effektiv ressursbruk og samarbeid både internt i staben og mellom sektorene i kommunen.
- Oppdatere kvalitetssystemet med manglende prosedyrer og rutiner.

Barnehage

Funksjoner og tjenester innenfor tjenesteområdet

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Sum tjenesteområde Barnehage (21)	178 650	179 166	175 113

Funksjon 201 - Barnehage - inneholder tjenestene:

- kommunal barnehagedrift.
- tilskudd til privat barnehagedrift.
- lokal barnehagemyndighet.

Funksjon 211 - Styrket tilbud til førskolebarn - inneholder tjenestene:

- styrket spesialpedagogisk opplæring til førskolebarn med særskilte behov.
- tiltak for to-språklige barn.
- ekstra assistanse og tilsyn/omsorg.

Funksjon 221 - Barnehagelokaler og skyss - inneholder tjenestene:

- utgifter til drift og vedlikehold av barnehagelokaler og uteanlegg. Skyss av barn som har vedtak om dette.

Målgrupper for tjenestene

Målgruppe for tjenestene er alle barn i førskolealder i Elverum kommune.

Utvikling i nøkkeltall

Målgruppe/demografi	Utvikling siste fire år				Prognose for planperiode			
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Innbyggere 0-1 år	448	397	376	358	386	390	388	388
Innbyggere 2-5 år	887	872	898	888	851	842	833	810
Sum barn i målgruppen	1 335	1 269	1 274	1 246	1 237	1 232	1 221	1 198

Nøkkeltall	Utvikling siste fire år			
	2018	2019	2020	2021(prog)
Aktivitet				
Antall barn i barnehage (kommunale og private)	1049	1035	1014	993
Antall barn i barnehage (private)	545	524	530	510
Antall barn i barnehage (kommunale)	504	511	484	483
Barn per barnehagelærer (i kommunale barnehager)	14,1	12,8	12,6	12,3
Barn per barnehagelærer (alle barnehager i Elverum)	13,7	12,9	12,7	12,5
Barn per ansatt (kommunale barnehager)	5,8	5,6	5,6	5,6
Barn per ansatt (alle barnehager i Elverum)	6	5,7	5,8	5,8
Pedagogandel (alle barnehager i Elverum)	-	43,8%	44,7%	45,6%
Barn med plass i barnehage av alle barn i Elverum 1-5 år	92,5 %	93,4 %	93,3 %	-

Mål for tjenesteproduksjonen – målekort 2022

Indikatorer på tjenestekvalitet	Resultat 2020	Mål 2021	Mål 2022
201: Barnehage			
Andel pedagoger i kommunale barnehager skal være 50 % jfr. Strategisk plan	44,7 %	50 %	50 %
Andel fagarbeidere i kommunale barnehager skal være 40 % jfr. Strategisk plan.	29,4 %	32 %	35 %
Pedagogene har 1:1 pc.	50 %	60 %	100 %
Alle kommunale barnehager gjennomfører 2 Hjerteromsmøter i året (m/foreldre).	-	1	2
Alle barnehagene gjennomgår minst 2 ganger i halvåret temaer i Handlingsplanfor inkluderende barnehagemiljø /KFL.	-	2	4
Barna i barnehage har tilgang til digitalt utstyr for å nå rammeplanens mål.	delvis	delvis	Ja
Barn under 6 år i Elverum har minimum 90 min utetid hver dag.	Ja	Ja	Ja
Det systematiske trafiksikkerhetsarbeidet i barnehagen skal sørge for at man opprettholder ervervet status som trafiksikker barnehage.	Ja	Ja	Ja
Retningslinjer mellom enhet for bosetting og introduksjon og barnehage brukes i bosetting og ved barnehageplass.	-	Delvis	Ja
Brukerundersøkelse (Kultur for læring)*			
Foreldre			
Informasjon og samarbeid (resultat =2018 tall)	519	520	
Tilfredshet (resultat = 2018 tall)	493	500	
Barn			
Relasjon mellom barn og voksen (resultat = 2018 tall)	512	520	

Personale			
Relasjon mellom barn og voksen (resultat = 2018 tall)	512	500	

*Kartleggingsundersøkelse gjennomføres i utviklingsarbeidet Kultur for læring; T1 i 2017, T2 i 2019 og T3 i 2021 gjennomføres brukerundersøkelser/kartlegging rettet mot ansatte, barn og foresatte. Undersøkelsen benytter en poengskala der 500 er gjennomsnittet. I 2022 vil vi igjen bruke Utdanningsdirektoratets kartlegging.

Organisering av tjenesteproduksjonen

Barnehagetilbudet i Elverum kommune er organisert gjennom sju kommunale barnehager samt sju private barnehager. De kommunale tjenestene innen tjenesteområdet produseres av Sektor for barnehage med sine organisatoriske enheter. [Se mer om barnehagene her.](#)

Barnehage	Antall avdelinger	Areal i m2	Kapasitet: Antall plasser relatert til areal (barn under 3 år teller 2 plasser)	Benyttet kapasitet: Antall barn omregnet til over 3 år - per august 2021
Terningen	8	600	168	145
Sorenskrivergården	5	600	150	100
Solkroken	3	292	55	56
Søbakken	3	262	54	53
Stavåsbakken	4	316	90	84
Vestad	3	247	52	52
Ydalir	8	862	168	164
Sum	34	3 179	737	654

Planlagt utviklingsarbeid 2022

Utviklingsarbeid i 2022 innenfor tjenesteområdet Barnehage vil i særlig grad være:

- Delta i utviklingsarbeidet Kultur for Læring. I 2021/2022 arbeider alle barnehagene med kompetansepakken «Inkluderende barnehagemiljø, fritt for krenkelser, utarbeidet av SEPU (Senter for praktiskrettet utdanningsforskning). Arbeidet fortsetter inn i 2022 med kompetansepakker.
- Digitalisering i barnehage. Økt digital kompetanse og bedre effektivitet ved bruk av digitale løsninger og ulike digitaliseringstiltak ønsker vi skal føre til effektivisering og gevinst, spesielt innenfor det administrative arbeidet. Utvikle ny IKT-strategi med fokus på rammeplanens mål.
- Oppstart Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkludering i regionen Sør-Østerdal. Dette er en oppfølging av Meld. St. 6. Satsingen på kompetanse omfatter hele laget rundt barna, og skal bidra til at den spesialpedagogiske hjelpen er tett på de barna som har behov for det. Samtidig skal oppgavene til stat.ped (statlige spesialpedagogiske støttetjenester) bli tydeligere og mer spisset for barn med varige og omfattende behov.
- En hovedsatsing som bygger på mål fra [Strategisk plan for utdanning](#) er utarbeidelse av en sosial handlingsplan for barn og unge i Elverum. Barn og unge i Elverum skal vokse opp i et trygt, inkluderende miljø, og få de utviklingsmulighetene de trenger for å styrke sin personlige vekst, alene og sammen med andre. Høsten 2021 starter barnehagene opp verdiarbeidet «Hjerterom på timeplanen» i alle kommunale og 3 private barnehager.

- Fortsette arbeidet med tidlig innsats og tverrfaglig samhandling. Hensikt å styrke tverrfaglig samarbeid og samhandling for å bedre kommunens samlede tjenestetilbud til barn og unge i aldersgruppen 0-24 år. Etablere samhandlingsmodell for tverrfaglig samhandling sammen med de andre sektorene.

Skole

Funksjoner og tjenester innenfor tjenesteområdet skole

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Sum tjenesteområde skole (20)	282 908	291 758	295 590

Funksjon 202 Grunnskole inneholder tjenestene:

- vanlig grunnskoleopplæring.
- spesialpedagogiske tiltak – enkeltvedtak med bakgrunn i sakkyndig tilråding fra pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT).
- PPT (pedagogisk-psykologisk tjeneste) i grunnskolen. PPT bistår skole med kompetanseutvikling og organisasjonsutvikling for å legge opplæringen bedre til rette for elever med spesielle behov.
- logopedtjenesten i grunnskolen.

Funksjon 213 Voksenopplæring inneholder tjenestene:

- grunnskoleopplæring for voksne.
- spesialundervisning for voksne – enkeltvedtak med bakgrunn i sakkyndig tilråding fra PPT.
- opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere.

Funksjon 215 Skolefritidstilbud inneholder tjenesten:

- skolefritidsordninger (SFO).

Funksjon 222 Skolelokaler inneholder tjenesten:

- utgifter til drift og vedlikehold av skolelokaler og uteanlegg – tjenesten omfatter lokaler til opplæring i grunnskolen, voksenopplæring og kulturskole samt tilhørende uteanlegg.

Funksjon 223 Skoleskyss inneholder tjenesten:

- skyss mellom hjem og skole.

Funksjon 383 Musikk og kulturskole inneholder tjenesten:

- drift av kulturskolen.

Målgrupper for tjenestene

Tjenestene innenfor tjenesteområdet skole gis til målgruppene slik:

- Grunnskoletjenesten til alle barn og unge i Elverum i alderen 6 – 16 år.
- Skolefritidstilbudet for barn på 1.-4. trinn i grunnskolen samt på 5.-7. trinn for barn med spesielle behov.

- Voksne med rettigheter i henhold til introduksjonsloven og voksenopplæringsloven.
- PPT tilrettelegging for elever med spesielle behov.

Utvikling i nøkkeltall

Målgruppe/demografi	Utvikling siste fire år				Prognose for planperiode			
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Antall innbyggere 6-15 år (1.7 år t-1)	2 506	2 527	2 495	2 462	2 440	2 442	2 415	2 396

Mål for tjenesteproduksjonen - målekort 2022

Indikatorer på tjenestekvalitet	Resultat 2020	Mål 2021	Mål 2022
202: Grunnskole.			
Nasjonale prøver 5. trinn: Leseferdighet - andel elever på nivå 1	25,3	<17 %	<20%
Nasjonale prøver 5. trinn: Engelsk - andel elever på nivå 1	25,9	<17 %	<20%
Nasjonale prøver 5. trinn: Regneferdighet - andel elever på nivå 1	21,2	<17%	<20%
Nasjonale prøver 8. trinn: Regneferdighet- andel elever på nivå 1 og 2	27,6	<20%	<20%
Nasjonale prøver 8. trinn: Leseferdighet - andel elever på nivå 1 og 2	25,1	<20 %	<20%
Nasjonale prøver 8. trinn: Engelsk - andel elever på nivå 1 og 2	25,9	<20%	<20%
Nasjonale prøver 9. trinn: Leseferdighet - andel elever på nivå 1 og 2	16,2	<15%	<15%
Nasjonale prøver 9. trinn: Regneferdighet- andel elever på nivå 1 og 2	17,8	<15%	<15%
Grunnskolepoeng	44,6	43,0	43,0
Andelen elever som får spesialundervisning i henhold til § 5.1	8,5 %	8,0 %	8,0 %
Mobbing 7. trinn	6,1 %	0 %	0 %
Mobbing 10. trinn	2,8 %	0 %	0 %
Syssel/gåturen skal være i trafiksikkerhetens tegn med bruk av hjelm og refleks på skolens turer.			100%
Antall timer fysisk aktivitet på 1.-10. trinn skal være mer enn 1,5 timer ukentlig.			100%
PC-tetthet 1.- 10. trinn (antall elever per PC/iPad)		1,2	1
383: Kulturskolen.			
Kulturskolen skal sammen med kultursektor arrangere felles forestillinger der elever og lærere deltar sammen med ansatte i kultursektor.	3	3	3
213: Voksenopplæring.			

Andel elever som oppnår Norskprøven A2 Nivå (muntlig)	85%	90%	90%
Andel elever som fullfører grunnskole for voksne	100%	100%	100%

Organisering av tjenesteproduksjonen

Tjenestene innen tjenesteområdet produseres av Sektor for skole med organisering som vist under. [Se mer om skolene her](#). Tjenesteproduksjonen foregår i følgende enheter:

- Elverum ungdomsskole
- Hanstad barne- og ungdomsskole
- Frydenlund skole
- Søbakken skole
- Vestad skole, inneholder også forsterket enhet for elever med sammensatte hjelpebehov
- Lillemoen skole
- Hernes skole
- Sørskogbygda skole
- Ydalir skole
- InnPed, skole for ungdom henvist av Sykehuset Innlandet med beliggenhet på Sanderud. Skolen er finansiert av fylkeskommunen med Elverum som arbeidsgiver.
- Kulturskolen
- Elverum læringscenter
- Pedagogisk psykologisk tjeneste
- Logopedtjenesten

Planlagt utviklingsarbeid 2022

Utviklingsarbeid i 2022 innenfor tjenesteområdet Skole vil i særlig grad være:

- Fortsette faggruppearbeidet for implementering av nye fagplaner i Fagfornyelsen.
- Hjerterom er et viktig verktøy i det kontinuerlige arbeidet med Fagfornyelsens overordnede del. Lokalt vil skoler og barnehager samarbeide.
- Oppstart av regionalt kompetanseløft for spesialpedagogikk med fokus på inkludering er en oppfølging av Meld. St. 6 (2019–2020) "Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO". Her blir PPT viktige bidragsyttere. Målet er å sikre at kompetansen øker hos de som er tett på de elevene som har behov for spesialpedagogisk hjelp.
- Prosjekt KOKS (Kompetanseheving i kroppsøving i Sør-Østerdal) i samarbeid med Høgskolen i Innlandet, skal ha fokus på kompetanseheving hos kroppsøvingslærere. Prosjektet favner alle grunnskolene i regionen og har også en forskningsdel.
- Utvikle ny IKT-strategi med fokus på økt kompetanse og variert undervisning.
- Barnevernsreformen som innføres fra 2022 vil medføre endringer for hele oppvekstfeltet. Dette må ses i sammenheng med kommunens samlede tjenestetilbud til barn og unge i aldersgruppa 0-24 år og det pågående arbeidet på dette feltet. Skole vil særlig ha fokus på forebygging, tverrfaglig samhandling og skole-hjem samarbeidet.

Kulturskolen skal:

- Arbeide videre med utfordringene fra rapporten «Fremtidens kulturskole – kulturskole 3.0». Kulturskolen skal være en ressurs i hele kommunen, og bidra til utvikling av både nye fag og arenaer.
- Utvikle prosjektet «Digg It All» – å gjøre kulturskolen tilgjengelig for alle i Elverum kommune ved hjelp av digitale verktøy. Ikke som en erstatning for møtet mellom elev og lærer, men som supplement som setter oss i stand til å nå flere elever med flere og enda bedre tilbud.

Elverum læringscenter og enhet for bosetting- og introduksjon skal særlig følge opp:

- Kunnskapsdepartementets handlingsplan (2021-2024) «Frihet fra negativ sosial kontroll og æresrelatert vold».

Barnevern

Funksjoner og tjenester innenfor tjenesteområdet

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Sum tjenesteområde Barnevern (23)	47 549	47 325	52 850

Funksjon 244 Barnevernstjeneste inneholder tjenesten:

- grunnleggende saksbehandling innenfor barnevernet samlet, inkludert innkjøp av nødvendige tjenester.

Funksjon 251 Barneverntiltak når barnet ikke er plassert av barnevernet inneholder tjenesten:

- tiltak til barn og familier i hjemmet.

Funksjon 252 Barneverntiltak når barnet er plassert av barnevernet inneholder tjenesten:

- drift av tiltak for barn der omsorgen er overtatt av barnevernet; fosterhjem, institusjoner eller andre tiltak under barnevernet. Skal drifte spesialiserte hjelpetiltak som tidligere var driftet av staten.

Funksjon 285 Tjenester utenfor ordinært kommunalt ansvarsområde inneholder tjenesten:

- bosetting, drift og underhold av enslige mindreårige flyktninger i bofelleskap, i vertsfamilier og i hybler med oppfølging. Driftes i sektor for skole.

Målgrupper for tjenestene

- barn som har behov for bistand i familien for ikke å oppleve videre omsorgssvikt.
- barn som etter barneverntjenesteloven har behov for nytt bosted/familie.
- enslige mindreårige flyktninger.

Utvikling i nøkkeltall

Målgruppe/demografi	Utvikling siste fire år				Prognose for planperiode			
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Antall barn i befolkningen 0 – 18 år	4 587	4 580	4 550	4 527	4 489	4 434	4 399	4 346

Nøkkeltall	Utvikling siste fire år			
	2018	2019	2020	2021
Aktivitet				
Prosentandel barn med melding i forhold til innbyggere 0-17 år	4,6 %	5,4 %	5,6%	
Antall nye bekymringsmeldinger til barnevernet	270	263	441	
Antall henlagte undersøkelsessaker	-	-	163	

Prosentandel barn med undersøking i forhold til innbyggere 0-17år	5,0 %	5,2 %	5,2%	
Prosentandel barn med barnevernstiltak ift innbyggere 0-22 år	1,8 %	3,1 %	3,1%	
Antall undersøkelses saker som avsluttes:				
- Innen 3 måneder	149	162	231	
- I løpet av 3-6 måneder	58	12	45	
- Mer enn 6 måneder	3	1	1	
Undersøkinger med saksbehandlingstid innen 3 måneder	71,0 %	93,0 %	92%	
Antall saker barneverntjenesten gjør vedtak om tiltak	63	51	57%	
Antall barn med barneverns tiltak i løpet av året	82	144	141	
Antall barn med akuttvedtak per 1000 i barnebefolkningen		2,1	2,0	
Andel av fosterhjemstiltak i familie og nære nettverk	27,8 %	30,1 %	17%	

Mål for tjenesteproduksjonen - målekort 2022

Indikatorer på tjenestekvalitet	Resultat2020	Mål 2021	Mål 2022
251: Barneverntiltak i familien			
Andel henlagte undersøkelsessaker med oppfølging fra andre enheter i kommunen			80 %
Andel familier som blir anbefalt hjelpetiltak, men som ikke ønsker hjelpetiltak fra barnevernet.			25 %
Barn med frivillige hjelpetiltak som skal ha utarbeidet tiltaksplan som evalueres.		100 %	
252: Barneverntiltak utenfor familien.			
Andel lovpålagte tilsyn i fosterhjem		100 %	100 %
Oppfølging av fosterhjem i tråd med lovkrav slik at fosterhjemmene opplever at de er i stand til å ivareta omsorgsoppgaven		100 %	100 %
Barn som er i fosterhjem skal ha oppfølgingsplan for ettervern innen fylte 18 år		100 %	100 %
285: Tjenester utenfor ordinært kommunalt ansvarsområdet			
Antall enslige mindreårige flykninger som bosettes	3	3	3
Antall enslige mindreårige i utdanning eller arbeid etter fylte 20 år	100 %	100 %	100 %

Organisering av tjenesteproduksjonen

Barneverntjenestene produseres innenfor kommunens Sektor for familie- og helse, og er organisert i en egen enhet med 17 årsverk, fordelt på enhetsleder, to fagledere og 14 saksbehandlere. Enheten er videre delt inn i et undersøkelsesteam, tiltaksteam og omsorgsteam som har oppfølging i fosterhjem og øvrige tiltak. Barneverntjenesten har også fire stillinger som utgjør et miljøterapeutisk team som arbeider med tiltak i hjemmene.

Tjenesten for enslige mindreårige flyktninger produseres innenfor sektor for utdanning, og har 11,5 årsverk. Tjenesten er organisert i en avdeling innenfor enhet for bosetting og introduksjon og omfatter bosetting, drift og underhold av enslige mindreårige flyktninger i bofellesskap, vertsfamilier og hybler med oppfølging.

Planlagt utviklingsarbeid 2022

Utviklingsarbeid i 2022 innenfor tjenesteområdet Barnevern vil i særlig grad være:

- Tiltak for å imøtekomme barnevernsreform/oppvekstreform.
- Fortsette å utvikle det tverrfaglige samarbeidet med andre enheter i kommunen for å forbedre forebyggende arbeid, for å redusere saker til overtagelse av omsorg.
- Fortsette å videreutvikle bruk av fagsystem og digi-barnevern for gode styringsdata.
- Videreutvikle og implementere prosedyre «nærnettverk» som tiltak i barnevernet i Elverum kommune – jamfør lovendring i forbindelse med barnevernreformen.
- Utvikle tilbud om tiltak i kommunen i henhold til endringer i Lov om barneverntjenester – barnevernreformen.
- Delta i interkommunalt samarbeid for å bedre kvaliteten på barnevernets akuttarbeid i alle faser.
- Utarbeide plan for hvordan barneverntjenesten skal imøtekomme krav om helhetlig ansvar og oppfølging av fosterhjem.
- Utvikle spesialiserte hjelpetiltak til utsatte barn og familier.
- Utvikle plan for kompetanseutvikling.
- Fortsette arbeidet med tidlig innsats og tverrfaglig samhandling. Hensikt er å styrke tverrfaglig samarbeid og samhandling for å bedre kommunens samlede tjenestetilbud til barn og unge i aldersgruppen 0-24 år. Etablere samhandlingsmodell.

Helse – forebygging og behandling

Funksjoner og tjenester innenfor tjenesteområdet

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Sum tjenesteområde Helse (24)	81 172	78 732	79 860

Funksjon 231 – Aktivitetstilbud barn og unge inneholder tjenesten:

- Ungdommens hus – et tilbud for alle i alder 10-20 år, her inngår gruppeaktiviteter, feriekubb, åpen hall i høst- og vinterferie, Ungdommens kulturmønstring og andre enkeltarrangementer. Fritt fram har gratis utlån av sports- og fritidsutstyr. Musikkverkstedet har tilbud for målgruppa 10 til 25 år.

Funksjon 232 – Helsestasjons- og skolehelsetjeneste inneholder tjenestene:

- jordmortjenesten, helsestasjon 0-5 år, helsestasjon for flyktninger, smittevern og utenlandsvaksinering.
- skolehelsetjeneste – for barn 6-18 år med tilstedetid på alle grunnskoler samt videregående skole.
- psykisk helsearbeid i helsestasjons- og skolehelsetjenesten.
- helsestasjon for gutter og helsestasjon for ungdom i alder 13 – 20 år.
- Helsestasjon for ungdom og helsestasjon for gutter alder 13 – 24 år (Folkehøgskolen og Høgskolen i Innlandet).
- Vaksine av studentgrupper. (Folkehøgskolen og Høgskolen i Innlandet).

Funksjon 233 – Annet forebyggende helsearbeid inneholder tjenestene:

- miljørettet helsevern – interkommunal tjeneste i Sør-Østerdal.

- samfunnsmedisinske tjenester og smittevern – tjeneste med kommuneoverleger.
- folkehelsekoordinator – koordinering av en rekke tverrsektorielle tiltak og tjenester for folkehelse.
- frisklivssentralen – forebyggende helsearbeid til utsatte grupper (jfr. folkehelseprofilen for kommunen).
- tilskudd til private og interkommunale tiltak.

Funksjon 234 - Aktiviserings- og servicetjenester til eldre og personer med funksjonsnedsettelse mv. inneholder tjenestene:

- transporttjenester for eldre og yrkes- og utviklingshemmede til og fra dagaktiviteter/dagopphold.
- aktivitet og kulturaktiviteter for funksjonshemmede – Sundsvoll dagaktivitetssenter.
- støttekontakter – fritidsaktiviteter med bistand.

Funksjon 241 - Diagnose, behandling, habilitering og rehabilitering inneholder tjenestene:

- kommunens avtaler med fastleger.
- interkommunal legevakt.
- LIS-1 (turnuslege).
- leger på sykehjem og helsestasjon.
- fysioterapitjeneste – kommunalt ansatte og tilskudd til drift av private fysioterapitjenester.
- kommunepsykologer.
- kommunal logopedtjeneste.

Målgrupper for tjenestene

Målgruppe for tjenestene er innbyggere i Elverum og personer som oppholder seg i kommunen som har rett til de aktuelle tjenestene. Tjenestene gis i samsvar med lov og forskrift og særskilt vedtak, og gjelder mer spesifikt:

- Jordmortjenester og barselomsorg til alle gravide.
- Helsetjenester til barn og ungdom – fra 0 – 20 år.
- Nyankomne flyktninger – helseprogram.
- Foreldre med behov for veiledning i foreldrerollen.
- Innbygger med behov for fastlege- og fysioterapitjenester.
- Personer i alle aldre med akutt skade eller sykdom.
- Yrkes- og utviklingshemmede med behov for støttekontakt, aktivitet og fritid med bistand.
- Pasienter på sykehjemmene som trenger legetilsyn.
- Barn og ungdom – fra 10 – 20 år – Åpen virksomhet.

Utvikling i nøkkeltall

Målgruppe/demografi	Utvikling siste fire år				Planperiode			
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Innbyggere 0 – 105 år	21 123	21 191	21 254	21 292	21 394	21 451	21 509	51 566
Antall innbyggere 0 – 18 år	4 587	4 580	4 550	4 527	4 489	4 434	4 399	4 346

Nøkkeltall	Utvikling siste to år	
	2019	2020
Aktivitet		
Konsultasjoner interkommunal legevakt	11 066	9 722

Telefonhenvendelser interkommunal legevakt	24 111	28 548
Avtale private og kommunale fysioterapeuter – årsverk pr 10.000 innbygger	9,8	9,8
Avtale (fastleger) leger pr 10.000 innbyggere	9,4	9,4
Antall nyfødte med hjemme-besøk av helsesykepleier innen 10 dager etter fødsel	245	62
Antall nyfødte med hjemmebesøk av jordmor innen 3 døgn etter fødsel	70	14
7. trinn totalscore Trivsel – elevundersøkelsen, skala 0-5 hvor 5 er best	4,4	4,4
7. trinn totalscore % som opplever mobbing på skole – elevundersøkelsen.	7,2	6

Mål for tjenesteproduksjonen – målekort 2022

Indikatorer på tjenestekvalitet	Resultat 2020	Mål 2021	Mål 2022
231 - Aktivitetstilbud barn og unge.			
Åpne dager på Ungdommens hus	171	220	220
Antall besøk Ungdommens hus	5292	10 000	10 000
Sommeråpent i Ungdommens hus, dager	25	25	25
232 - Forebygging - helsestasjons- og skolehelsetjeneste.			
Antall gruppetiltak/ veiledning / informasjon i skolehelsetjenesten gruppenivå (skole)	66	100	120
Antall gruppetiltak utover fastlagt program helsestasjon 0-5 år	0	2	2
Gjennomførte målretta brukerundersøkelser som viser effekt av igangsatte	0	3	3
Andel 4 årskontroller gjennomført i barnehager	70 %	90 %	95 %
233 - Annet forebyggende helsearbeid.			
Tilse 25 % av tilsynsobjektene som skal ha regelmessige tilsyn hvert år			25 %
Stedlig tilsyn i alle 5 kommuner minst en gang pr halvår (antall tilsyn)			10
Andel av gravide, samt de som har født i løpet av siste 6 måneder som deltar i fysisk aktivitet ved Frisklivssentralen.	17 %	20 %	20 %
Antall individuelle samtaler på Frisklivssentralen per måned	NY	20	20
Brukertilfredshet – Forebyggende tjenester – barn 0-5 år (skala 1-6) (NY)	Ikke gjennomført	5,3	5,3
234 - Aktivisering og servicetjenester overfor eldre og funksjonshemmede.			

Indikatorer på tjenestekvalitet	Resultat 2020	Mål 2021	Mål 2022
Antall personer med nedsatt funksjonsevne som mottar aktivitetstilbud på dagsenter.	15	18	18
241 - Diagnose, behandling, re-/habilitering.			
Antall klagesaker i legevakt/avvik		< 5	

Organisering av tjenesteproduksjonen

Tjenestene innen tjenesteområdet produseres i flere sektorer og staber som følger:

- **Sektor Familie- og helse** ivaretar tjenesteproduksjonen for de aller fleste tjenestene på tjenesteområdet – unntakene framgår under:
- **Sektor for kultur** ivaretar aktivitetstilbud – barn og unge, og transporttjenesten til og fra dagaktiviteter.
- **Sektor for PRO** ivaretar tjenesteproduksjonen v/ Sundsvoll dagaktivitetscenter, samt fritid med bistand, Frisklivssentralen og kommunalt ansatte fysioterapeuter.

Planlagt utviklingsarbeid 2022

Utviklingsarbeid i 2022 innenfor tjenesteområdet Helse – forebygging og behandling vil i særlig grad være:

- Videreutvikle mestringstilbud og arbeid ved Frisklivssentralen i henhold til føringer for folkehelsearbeid.
- Lavterskeltilbudene Fritt Fram, Åpen hall og Feriekubb i Ungdommens hus utvikles for bedre å treffe målgruppa barn fra lavinntektsfamilier, jamfør FN's bærekraft mål.
- Styrke, utvikle og skape arenaer for god dialog og samhandling i det forebyggende og helsefremmende arbeidet mellom forebyggende enhet, bolig og introduksjon, barnehager og skoler, foreldre/foresatte og andre aktuelle samarbeidspartnere på tvers av enheter og sektorer.
- Vurdere behov for organisasjonsendring vedrørende arbeid mot barn og unge.
- Være bidragsytere inn i prosjektet hjerterom på timeplanen som driftes sammen med utdanning.
- Pilot 0-24 – ansvarlig for utarbeiding av samarbeidsmodeller og tiltak for tverrfaglig samarbeid på tvers av sektorer.
- Avklare metoder for tidlig kartlegging og igangsetting av lavterskeltiltak barn, unge og familier.
- Handlingsplan fastlegetjenesten.
- Utvikle aktiviteter tilrettelagt for personer med nedsatt funksjonsevne.

Pleie og omsorg

Funksjoner og tjenester innenfor tjenesteområdet

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Sum tjenesteområde Pleie og omsorg (53)	428 326	401 316	418 934

Funksjon 253 Helse- og omsorgstjenester i institusjon inneholder tjenestene:

- pleie og omsorg i institusjon – omfatter også langtids-, rehabiliterings- og andre korttids- og avlastningsopphold.
- drift av kjøkken.
- dagopphold og aktivitet.

Funksjon 254 Helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende inneholder tjenestene:

- hjemmetjenester – herunder helsehjelp, rus og psykisk helsetjeneste, matutkjøring, trygghetsalarm, avlastning utenfor institusjon, omsorgslønn, opplæring, lavterskel tjenester for rus og psykisk helse, heldøgns bemannet omsorgsbolig.
- hjemmehjelp – praktisk bistand – daglige gjøremål og opplæring.
- brukerstyrt personlig assistanse (BPA).
- fysio- og ergoterapitjenester.
- formidling av tekniske hjelpemidler fra NAV i tillegg til at kommunen har eget lager for korttidsutlån.

Funksjon 256 Øyeblikkelig hjelp døgntilbud inneholder tjenestene:

- akutthjelp helse- og omsorgstjenesten

Funksjon 261 Institusjonslokaler inneholder tjenesten:

- utgifter til drift og vedlikehold av institusjonslokaler.

Målgrupper for tjenestene

Målgrupper for pleie- og omsorgstjenestene er innbyggere i Elverum, som i henhold til enkeltvedtak og i samsvar med lov og forskrift har rett til en eller flere av de aktuelle tjenestene. Målgruppen for helse- og omsorgstjenestene er personer i alle aldre med akutt skade eller sykdom, personer med kronisk sykdom eller funksjonssvikt og personer med pleie- og omsorgsbehov som de selv ikke kan mestre. Tjenestene gis i hjemmet, i bofellesskap, omsorgsbolig og institusjon.

Utvikling i nøkkeltall

Målgruppe/demografi	Utvikling siste fire år				Planperiode (middel vekst)			
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Innbyggere 67 - 79 år	2 576	2 632	2 766	2 810	2 903	2 927	2 982	3 016
Innbyggere 80 - 89 år	832	823	831	847	837	850	883	943
Innbyggere 90 år +	212	206	198	202	202	205	208	199

Nøkkeltall	Utvikling siste fire år			
	2018	2019	2020	2021
Totalt antall tjenestemottakere med vedtak på helse - og	1 155	1 138	1 129	1 147
Totalt antall vedtakstimer/uke i hjemmebaserte tjenester per 31.12.	10 130	10 330	9 941	8 903
Antall mottakere av hjemmebaserte tjenester per 31.12.	990	971	982	989
Antall mottakere av helsehjelp (hjemmesykepleie) per 31.12.	492	490	514	522

Nøkkeltall	Utvikling siste fire år			
	2018	2019	2020	2021
Antall mottakere av praktisk bistand, daglige gjøremål (hjemmehjelp) per 31.12.	187	176	207	222
Antall mottakere av praktisk bistand, opplæring per 31.12.	79	81	81	82
Antall mottakere av praktisk bistand, brukerstyrt personlig assistanse	27	29	28	31
Antall mottakere avlastning utenfor institusjon per 31.12.	16	20	13	16

Antall vedtakstimer/uke dagaktivitet (dagopphold) til hjemmeboende personer med demens per 31.12.				
Antall mottakere av rus- og psykisk helsetjeneste (ekskl. poliklinisk)	138	134	113	112
Antall mottakere rus- og psykisk helse, poliklinisk oppfølging per	Ny	Ny	169	186
Antall institusjonsplasser per 31.12.	193	193	177	171
Antall omsorgsbolig med heldøgnsbemanning per 31.12.	24	24	24	24
Beleggsprosent langtidsplass institusjon	99,1 %	94,7 %	93,4 %	
Beleggsprosent korttidsplass institusjon	79,7 %	61,7 %	62,2 %	
Antall hele plasser dagaktivitet hjemmeboende personer med demens (1 plass = 5 dager/uke)	Ny	Ny	17,8 plasser	17,8 plasser
Antall mottakere dagaktivitet for hjemmeboende personer med demens	Ny	Ny	55	64
Antall mottakere av hjemmebaserte tjenester som har velferdsteknologiske tiltak (tiltakene digitalt tilsyn og lokaliseringsteknologi).	Ny	18	24	22
Antall plasser i skjermet enhet for personer med demens	39	39	39	35

1) Endret registreringsmåte i fagsystemet fra i 2020 medfører at tall for 2019 ikke er

Mål for tjenesteproduksjonen - målekort 2022

Indikatorer på tjenestekvalitet	Resultat 2020	Mål 2021	Mål 2022
Indikatorer felles for tjenesteområdet			
Overordnet internrevisjon - gjennomført	Nei	Ja	Ja
Lokal internrevisjon pr. avdeling - gjennomført (29 avdelinger)	11	26	29
Andel saker med fristbrudd etter forvaltningsloven	2 %	0 %	0 %
Indikatorer for helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende (funksjon 254)			
Antall mottakere av hjemmebaserte tjenester som har velferdsteknologiske tiltak (digitalt tilsyn og lokaliseringsteknologi)	NY	50	150
Antall mottakere dagaktivitet for hjemmeboende personer med demens	NY	68	73
Antall hele plasser dagaktivitet hjemmeboende personer med demens (1 plass = 5 timer)	13,6	17	21
Andel brukere som er ernæringskartlagt i hjemmebaserte tjenester i henhold til prosedyre	90 %	100 %	100 %
Andel nye tjenestemottakere og de som er i risikogruppe i bofellesskap med gjennomført ernæringskartlegging	100 %	100 %	100 %

Andel tjenestemottakere i bofellesskap som har fått tilbud om brukersamtale 1 gang per år	100 %	100 %	100 %
Antall dager ventetid på poliklinisk oppfølging, psykisk helsetjeneste	NY	30	30
Indikatorer for helse- og omsorgstjenester i institusjon (funksjon 253)			
Andel pasienter institusjon med ernæringskartlegging utført i henhold til prosedyre	100 %	100 %	100 %
Andel pårørende institusjon (langtidsopphold) som har fått tilbud om deltagelse på individuelle møter	100 %	100 %	100 %

Indikatorer på tjenestekvalitet	Resultat 2020	Mål 2021	Mål 2022
Andel pasienter med utført fallkartlegging	100 %	100 %	100 %
Andel pasienter med langtidsvedtak med utført legemiddelgjennomgang	100 %	100 %	100 %
Antall plasser i skjermet enhet for personer med demens	39 plasser	39 plasser	39 plasser

Brukerundersøkelser tjenestoområde pleie og omsorg	Resultat 2020	Mål 2021	Mål 2022
<i>(Gjennomføres i hovedsak annet hvert år)</i>			
Brukerundersøkelse sykehjem (forenklet underundersøkelse, skala 1-2 og «vet ikke», 2 er best). «Resultat for brukere (totalvurdering).»	1,9	Måles ikke	1,9
Pårørendeundersøkelse sykehjem (skala 1-6, 6 er best). «Resultat for brukerne - pårørende (totalvurdering).»	4,9	Måles ikke	4,9
Brukerundersøkelse hjemmebaserte tjenester (forenklet, skala 1-2 og «vet ikke», 2 er best. «Alt i alt, jeg er fornøyd med den hjemmesykepleien jeg får.»	Ikke målt	2,0	Måles ikke
Brukerundersøkelse dagsenter/aktivitet bruker (skala 1-2 og «vet ikke», 2 er best)	NY	2,0	Måles ikke
Pårørendeundersøkelser tjenester til personer med nedsatt funksjonsevne (skala 1-6, 6 er best). «Alt i alt, jeg er fornøyd med den tjeneste som bruker får.»	Ikke målt	5,0	Måles ikke
Brukerundersøkelse matombringing institusjon (skala 1-6, hvor 6 er best). «Alt i alt hvor fornøyd er du med tjenesten.»	6	Måles ikke	6
Brukerundersøkelse matombringing hjemmeboende (skala 1-6, hvor 6 er best). «Alt i alt hvor fornøyd er du med tjenesten.»	5	Måles ikke	5
Brukerundersøkelse ergo- og fysioterapitjenesten (skala 1-6, hvor 6 er best). «Alt i alt hvor	5,0	Måles ikke	5,0

Organisering av tjenesteproduksjonen

Pleie- og omsorgstjenestene produseres i Sektor for pleie, rehabilitering og omsorg – fordelt slik:

- Moen sykehjem (37 plasser), Sætre alders- og sykehjem (24 plasser), Jotunhaugen sykehjem (24 plasser), Lyngholtet sykehjem (24 plasser) og Elverum helsehus (64 plasser KAD).
- Hjemmebaserte tjenester fordelt på følgende avdelinger: Nord, Sør og Jotuntoppen bo- og omsorgssenter heldøgnsomsorg (24 leiligheter).
- Psykisk helse og rustjeneste; Helsehjelp, praktisk bistand til innbyggere i eget hjem, og støtte til pårørende, samt døgntjenester ved bofellesskapene Øvre Sandbakken, Sandbakken og Leiret.
- Aktivitetstilbud for eldre ytes i følgende lokaler: Moen sykehjem og Jotuntoppen omsorgssenter.
- Tjenester til personer med nedsatt funksjonsevne gis i følgende bofellesskap: Loken, Svartholtet (interkommunalt), Sandmoen, Grøndalsbakken, Grønliveien, Søndre Nyborg og Jotunhaugen. Vestly gir helsehjelp, samt avlastning til foreldre og foresatte med barn og unge med hjelpebehov. Søndre Nyborg bofellesskap gir også hjemmebaserte tjenester til målgruppen.
- Lavterskeltilbud for personer med rusproblemer tilbys på Annekset i samarbeid med frivillige
- Transporttjenesten har ansvar for transport av personer til og fra ulike dagaktiviteter.
- Hjelpemiddellageret som formidler tekniske hjelpemidler fra NAV hjelpemiddelsentral, og kommunalt lager for korttidsutlån.

Planlagt utviklingsarbeid 2022

- Kontinuerlig forbedring: Fortsette forbedringsarbeidet gjennom LEAN, kontinuerlig forbedring og utvikling av en varig forbedringskultur – lærende organisasjon.
- Pasientsikkerhet: Styrke pasientsikkerheten med spesielt fokus på tidlig oppdagelse av forverret tilstand og opplæring av instruktører.
- Demensomsorg: Arbeide med flyt og koordinering i demensomsorgen internt i kommunen. Utvikle aktivitetstilbudet til hjemmeboende personer med demenssykdom. Arbeide for at Elverum skal være et demensvennlig samfunn.
- Pårørendearbeid: Systematisere arbeidet med pårørendearbeid i hele sektoren.
- Frivillighet: Styrke og utvikle samarbeidet med frivilligheten-
- Leve hele livet: Implementere vedtatte tiltak i tråd med reformen.
- Velferdsteknologi: Fortsette arbeidet med å innføre velferdsteknologi som en del av helse- og omsorgstjenesten. Videreutvikle digitale løsninger ved Elverum sentralkjøkken for å kunne gi brukere mulighet til større valgfrihet når det gjelder mat.
- Psykisk helse- og rustjeneste: Implementere FACT-prosjektet (Flexible Assertive Community Treatment) med oppstart i drift fra høst 2021. Teamet skal tilby både kommunale- og spesialisthelsetjenester, og gi alle tjenester som brukeren har behov for, drive oppsøkende virksomhet med fokus på brukerens mestring, fungering og integrering i lokalsamfunnet.
- Videreutvikle mestringstilbud og brukerinvolvering innen rus- og psykisk helsetjeneste.

Sosial - tjenestebistand

Funksjoner og tjenester innenfor tjenesteområdet

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Sum tjenesteområde Sosial tjenestebistand(75)	6 527	7 291	10 084

Funksjon 242 Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid inneholder tjenestene:

- sosial rådgivning og veiledning.
- administrasjon og støttefunksjoner på bosettings- og introduksjonsordningen.
- skjenkekontroll.
- gjeldsrådgivning.
- Nok Elverum - Senter mot incest og seksuelle overgrep.
- interkommunalt krisesenter.

Funksjon 243 Tilbud til personer med rusproblemer inneholder tjenesten:

- rusomsorg.

Funksjon 265 Kommunalt disponerte boliger inneholder tjenestene:

- kommunale utleieboliger og tilvisningsboliger i privat eie, for vanskeligstilte.
- omsorgsboliger.
- bofellesskap.
- bolig-/eiendomsforvaltning.

Funksjon 273 Arbeidsrettede tiltak i kommunal regi inneholder tjenestene:

- tilrettelagt arbeid.
- varig tilrettelagt arbeid (VTA). Kommunen gir tilskudd til Tunet Elverum as.

Målgrupper for tjenestene

- Personer som trenger råd, veiledning, midlertidig bolig og oppfølging relatert til rus, gjeldsrådgiving og økonomisk bistand.
- Personer som har behov for omsorgsboliger, bolig i og utenfor bofellesskap som trenger heldøgnsoppfølging og øvrige vanskeligstilte som trenger kommunal bolig.
- Personer med nedsatt funksjonsnivå mellom 18 og 67 år som har vedtak og behov for jobb eller aktivitet i henhold til helse - og omsorgstjenesteloven.

Utvikling i nøkkeltall

Elverum kommune har per juni 2021 435 kommunalt disponerte boliger. Det har blitt kjøpt inn 1 ny bolig i 2021. Dette gjenspeiler at det er gode rutiner for oppfølging av utleiekontrakter med tilhørende behovsvurdering knyttet til boligsøknader. I tillegg jobbes det målrettet med å avhende uhensiktsmessige boliger, blant annet i forbindelse med fra leie til eie, hvor kommunens startlånordning er et økonomisk virkemiddel.

Antall kommunaleutleieboliger			
2018	2019	2020	2021
447	446	444	435

Tabell: Kommunale utleieboliger.

Søkere til omsorgsbolig tiltenkt demente har vært stabil og samtidig er det en jevn tilgang på ledige boliger. Det oppleves som et riktig antall for demensgruppen i ikke-skjermede omsorgsboliger.

Leietakere med rus og psykiske lidelser er i perioder utfordrende å følge opp i boligen, og det mangler hensiktsmessige boliger til denne gruppen. Flere mangler basisferdigheter i å bo, økonomi og ta vare på en bolig. Småhus, med tett oppfølging, er et tiltak som flere kommuner har tilbudt leietakere med kjente store

utfordringer innen rus og psykiatri.

	Søknader om kommunal bolig og omsorgsbolig (antall) *			Avslag på søknad om kommunal bolig (antall)		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
Elverum	174	174	187	57	42	43

Tabell: søknad og avslag på søknad om kommunal bolig. *=Inkludert søknader om forlengelse av leieforholdet.

År	Jan	Feb	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des
2019	77	80	80	83	84	85	90	90	92	89	93	89
2020	84	82	82	80	84	83	83	85	88	88	88	89
2021	89	91	91	88	93							

Tabell: Antall personer fulgt opp av ruskonsulentene.

År	Jan	Feb	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des
2019	19	13	10	9	11	10	4	5	9	9	10	4
2020	10	10	10	8	11	11	9	10	10	10	12	7
2021	5	12	8	9	5							

Tabell: Økonomisk rådgivning - antall avsluttede gjeldssaker.

Kommunen kontrollerer alle salgs- og skjenkesteder i kommunen for å påse at omsetning av alkohol til enhver tid skjer i henhold til regelverket. Et sted med bevilling skal kontrolleres minst én gang i året.

Antallet kontroller totalt hvert år skal være tre ganger antallet bevillinger i kommunen. Utover dette er kontrollvirksomheten målstyrt. Dette betyr at kontrollene fordeles ut fra risikoforhold ved det enkelte salgs- og skjenkestedet. På steder der det er fare for avvik, gjennomføres det flere kontroller enn steder der risikoen for brudd er liten. For 2020 og 2021 er antall rene salgs- og skjenkekontroller noe redusert da disse også inkluderer kontroller knyttet til covid-19-pandemien og overholdelse av smittevern.

	Faste skjenkebevillinger			Salgsbevillinger		
	Skjenkesteder	Kontroller	Avvik	Salgssteder	Kontroller	Avvik
2018	24	112	0	16	79	0
2019	24	101	3	16	55	4
2020	23	111	7	20	57	5
2021(mai)	23	22		20	32	

Tabell: Salgs- og skjenkesteder for alkohol og kontroller av disse.

Mål for tjenesteproduksjonen – målekort 2022

Indikatorer på tjeneste kvalitet	Resultat 2020	Mål 2021	Mål 2022
242: Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid. Indikatorer på tjenestekvalitet.			
Antall avsluttede gjeldsrådgivningssaker per måned.	12	10	10
Andel gjeldsrådgivningssaker som fører til avtale.	86 %	80 %	80 %
Andel flyktninger som følges opp av minoritetsveileder og som skal være i arbeidsrettede tiltak eller utdanning (måles hvert tertial).	88%	80%	90%
Andel av helt nye brukere som søker, og som har mottatt, sosialhjelp, skal være kartlagt i henhold til kartleggingsmal i en felles samtale med «makker» i markeds- eller oppfølgingsavdelingen i NAV. Måles hvert tertial.	NY	90%	90%
Andel av søknad om sosialhjelp som er digitale. Måles hvert tertial.	NY	70%	70%
Andel av ungdommer under 25 år som er i målgruppen skal henvises til aktivitet for sosialhjelp. Måles hvert tertial.	NY	80%	80%
243: Tilbud til personer med rusproblemer. Indikatorer på tjenestekvalitet.			
Andel av de som følges opp av ruskonsulent skal være i behandling på institusjon, LAR, kriminalomsorgen eller annet. Måles hvert tertial.	NY	50%	50%
265: Kommunalt disponerte boliger.			
Gjennomsnittlig botid for brukere i midlertidig bolig (måles i antall dager).	NY	<30	<30
Minimum driftskostnader til vedlikehold av boliger per år – kr per m ²	115	170	170
273: Kommunale sysselsettingstiltak.			
Antall personer med nedsatt funksjonsevne som mottar tilrettelagt arbeidstilbud i Askeladden eller Vedsentralen per år.	28	30	30
Antall deltakere på arbeidstrening/arbeidsmarkedstiltak i Jobbsentralen per uke.	6	6	6

Organisering av tjenesteproduksjonen

Tjenestene innen tjenesteområdet produseres i flere sektorer og staber som følger:

- **NAV Elverum** ivaretar tjenestene sosial rådgiving og veiledning, støttefunksjoner vedrørende bosetting og introduksjonsordningen, gjeldsrådgiving samt tjenestene rusomsorg og midlertidige boliger.
- **Sektor for utdanning v/enheten Bosetting og introduksjon** ivaretar funksjonen råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid med tilhørende tjenester mot flyktninger i introduksjonsperioden.
- **Sektor for pleie, rehabilitering og omsorg (PRO)** ivaretar tjenesten tilrettelagt arbeid på Askeladden tekstilverksted. Dette er et lavterskeltilbud med tilrettelagt arbeid for yrkeshemmede som faller utenfor ordinært og annet tilrettelagt arbeid. Tjenesten er spesielt rettet mot utviklingshemmede.

- **Sektor familie og helse** ivaretar rusomsorg. Lavterskeltilbud for personer med rusproblemer gis på Annekset i samarbeid med frivillige organisasjoner. Helsehjelp og praktisk bistand i eget hjem.
- **Sektor for kultur** ivaretar tjenesten tilrettelagt arbeid på Jobbsentralen. Dette er et arbeidsmarkedstiltak som i samarbeid med NAV jobber for å få folk ut i arbeid. Tjenesten er spesielt rettet mot sosialklienter med behov for en lavterskel inngang til arbeidslivet.
- **Elverum kommuneskoger** produserer tjenesten kommunale sysselsettingstiltak på «Vedsentralen.»
- **Eiendomsstaben** bidrar med gjennomføring av investeringer, forvaltning, drift og vedlikehold på tjenesten kommunalt disponerte boliger.
- **NOK-** senter mot incest og seksuelle Dette er et krisesenter for de som har vært utsatt for seksuelle overgrep.
- **Service- og IKT-staben** med Boligsosialt team har ansvar for Husbankens og statsforvalterens program «Bolig for velferd Innlandet», og skal sammen med enheter/avdelinger finne løsninger for vanskeligstilte på boligmarkedet. Boligsosialt team har ansvar for tildeling av kommunale utleieboliger og samarbeider med Tjenestekontoret i tildeling av omsorgsboliger.
- **Service- og IKT-staben** har også ansvar for oppfølging og kontroll i henhold til vedtatte alkoholpolitiske retningslinjer.

Planlagt utviklingsarbeid 2022

Utviklingsarbeid i 2022 innenfor tjenesteområdet vil i særlig grad være:

- Å øke antall tilrettelagte arbeidsplasser, slik at kommunen er i stand til å møte framtidige behov. Arbeidsoppgavene knyttet til disse arbeidsplassene, må være varierte og oppleves som meningsfulle, slik at de kan tilpasses den enkeltes funksjonsnivå og ønsker.
- Å avhende uhensiktsmessig boliger for å sikre optimal utnyttelse av boligporteføljen. Parallelt med dette inngås tilvisningsavtaler med private utleiere som vil økte mulighetene for avhending.
- Arbeid med å skaffe hensiktsmessige tomter/småhusbebyggelse for etablering av forsterka boliger for de som er i aktiv rus med helseutfordringer og stort bistandsbehov, et samarbeid mellom eiendomsstaben, PRO, boligsosialt team og NAV.
- Videreføre arbeidet med å utvikle rutiner for samarbeid mellom enhet for psykisk helse, enhet for bosetting og introduksjon, NAV, boligsosialt team og eiendomsstaben, herunder gjennomføring av regelmessig tilsyn knyttet til BOFA.
- Prioritere utadrettet virksomhet og besøk i videregående skoler for å forebygge utvikling av rusmisbruk blant ungdom.
- Forbedret samhandling mellom eiendom, økonomi, boligsosialt team, PRO og NAV rundt rutiner/boligflytprosedyre ved boligtildeling for økt kontroll på boevne (forsikring, brann med mer), økonomi, bo-veiledning, for der igjennom å forhindre utkastelser/bostedløshet. Vurdere endring av sammensetning i boligtildelingsmøtet, hvor ledernivået er representert.
- Vurdere etablering av mindre boliger for enslige, for å sikre reduserte boligkostnader/sosialhjelpsbudsjettet og økt motivasjon for å eie egen bolig.

Sosial - økonomisk bistand

Funksjoner og tjenester innenfor tjenesteområdet

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Sum tjenesteområde Sosial - økonomisk bistand (76)	50 660	52 108	48 414

Funksjon 275 Introduksjonsordningen inneholder tjenestene:

- mottak, bosetting, boveiledning og introduksjonsprogrammet for flyktninger og innvandrere.

Funksjon 276 Kvalifiseringsordningen inneholder tjenesten:

- Kvalifiseringsprogrammet (KVP).

Funksjon 281 Ytelse til livsopphold inneholder tjenestene:

- økonomisk sosialhjelp
- økonomisk sosialhjelp for flyktninger i 5 års-perioden

Funksjon 283 Bistand til etablering og opprettholdelse av egen bolig inneholder tjenestene:

- videreformidling av tilskudd fra Husbanken.
- videreformidling av Husbankens virkemidler startlån og bostøtte.

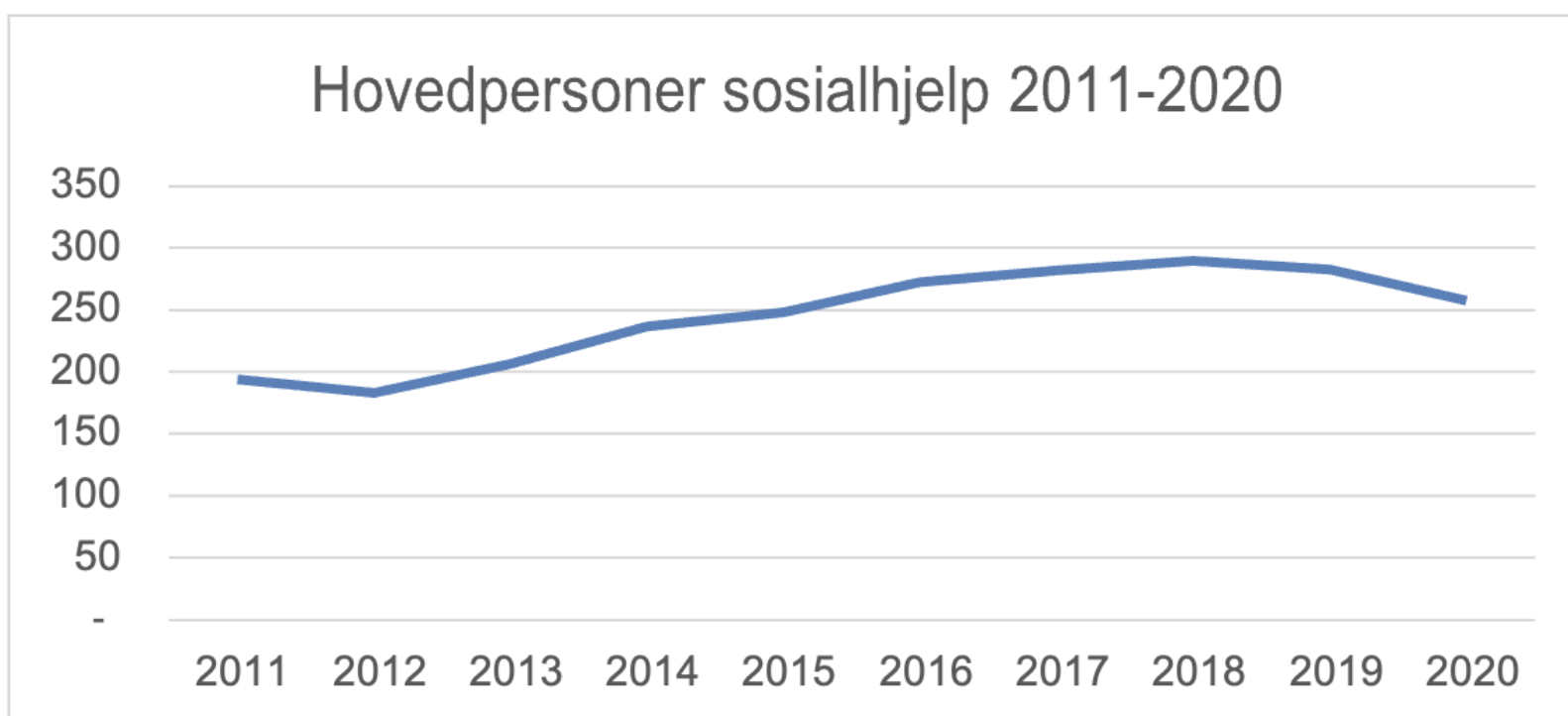
Målgrupper for tjenestene

- Flyktninger som bosettes i Elverum kommune, bortsett fra enslige mindreårige flyktninger, og som har rett og plikt til å delta i introduksjonsprogrammet.
- Personer som deltar i kvalifiseringsprogrammet i regi av NAV.
- Personer som trenger råd, veiledning, midlertidig bolig og økonomisk bistand til livsopphold.
- Vanskeligstilte i egen eid bolig som kan søke tilskudd via kommunen for å opprettholde muligheten for å bo i egen bolig.

Utvikling i nøkkeltall

År	Måned											
	JAN	FEB	MAR	APR	MAI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DES
2011	176	209	227	212	200	202	158	181	216	166	183	200
2012	161	196	205	167	179	211	143	186	165	188	219	178
2013	170	201	238	204	214	195	198	193	180	224	251	211
2014	210	233	224	227	259	231	248	233	242	252	208	274
2015	247	243	236	239	211	264	259	217	285	276	243	260
2016	213	283	277	290	281	291	283	301	275	234	271	277
2017	225	281	315	281	267	317	245	297	301	249	290	320
2018	248	314	319	324	271	336	243	296	214	314	310	293
2019	251	304	311	302	280	269	289	282	254	302	292	264
2020	272	269	254	290	270	220	278	208	281	267	211	274
2021	199	248	259	228	200	231						

Tabell: Antall mottakere av økonomisk sosialhjelp i Elverum fra 2011 til juli 2021. Tallene uttrykker hovedpersonene (de som står som søkere). Bak hver hovedperson (søker) er det ofte flere familiemedlemmer som vil påvirke økonomisk stønad som utbetales.

Figur: Antall hovedpersoner som har mottatt økonomisk sosialhjelp i Elverum 2011-2020.

Startlån i Elverum	2019	2020
Antall husstander	70	75
Andel barnefamilier	42,9%	49,3%
Beløp startlån	73,0 mill.	84,5 mill.
Gjennomsnittlig startlån	1,0 mill.	1,1 mill.
Gjennomsnittlig kjøpesum	1,2 mill.	1,7 mill.

Tabell: Startlån i Elverum - 2019-2020.

Årstall	2018	2019	2020
Antall på introduksjonsprogram	90	77	50
Antall bosatte i 5-årsperioden	262	273	239
Antall bosatte per år	24	32	19
Antall elever på Elverum Læringscenter	199	165	130

Tabell: Bosetting og introduksjon - fakta 2018 - 2020.

Mål for tjenesteproduksjonen - målekort 2022

Indikatorer på tjenestekvalitet	Resultat 2020	Mål 2021	Mål 2022
275: Introduksjonsordningen			
Antall deltagere på introduksjonsprogrammet (varighet cirka 2 år)	50	45	23
Andel flyktninger som starter på utdanning eller jobb etter avsluttet program. Grunnskole for voksne er inkludert.	61%	50%	50%
Andel flyktninger som starter på utdanning eller jobb fem år etter bosetting (ferdig med integreringsfase).	85%	80%	80%

Antall flyktninger som bosettes + sekundærbosetting eller familiegjennforente.	19	30	20
Andel av flyktninger som ved utgangen av 5 årsperioden skal være økonomiske selvhjulpne eller kun ha supplerende sosialhjelp. Måles årlig.	NY	70%	70%
Andel deltakere som hadde deltidsjobb ved siden av introduksjonsprogrammet.	NY	20%	20%
Andel deltakere som hadde betalt arbeid som en del av introduksjonsprogrammet.	NY	10%	10%
276: Kvalifiseringsprogrammet (KVP)			
Andel deltagere som avslutter i KVP og som skal gå over i arbeid eller utdanning (måles hvert tertial).	82%	60%	70%
Andel av deltagerne i KVP via NAV som skal være i arbeidsrettede tiltak (tiltak i regi av NAV stat, aktivitetsplikt eller utdanning). Måles hvert tertial.	82%	80%	80%
281: Ytelse til livsopphold.			
Andel av de som avsluttes i aktivitet for sosialhjelp som skal ha kommet over i jobb, utdanning eller statlige/kommunale tiltak. Måles hvert tertial.	NY	80%	85%
283: Boligformål			

Indikatorer på tjenestekvalitet	Resultat 2020	Mål 2021	Mål 2022
275: Introduksjonsordningen			
Antall husstander fra kommunal leid til egen eid bolig per år.	1	10	8
Startlån – andel barnefamilier som får hjelp til egen bolig av totalt brukte startlånsmidler	49,3%	50%	60%

Organisering av tjenesteproduksjonen

Tjenestene innen tjenesteområdet produseres i flere sektorer og staber som følger:

- Jobbsenteravdelingen ved NAV Elverum** ivaretar førstelinjetjenesten. Avdelingen har ansvar for mottaket hvor det blant annet gis råd og veiledning i forhold til både statlige og kommunale tjenester/stønader. Videre har jobbsenteravdelingen ansvar for økonomisk sosialhjelp, aktivitetsplikten og kvalifiseringsprogrammet (KVP).
 Markedsavdelingen ved NAV har ansvar for sykefraværsoppfølging, oppfølging av arbeidsledige og jobber aktivt ut mot arbeidsmarkedet for å skaffe arbeid og/eller tiltaksplasser. Nasjonalt senter for veteransaker er også organisert i denne avdelingen.
 Oppfølgingsavdelingen ved NAV har ansvar for brukere med nedsatt arbeidsevne og har ansvar for å følge opp brukere med arbeidsavklaringspenger. Avdelingen jobber også med uføresaker og varige tilrettelagte arbeidsplasser. Denne avdelingen har også ansvar for IPS (jobbspesialister) for Sør-Østerdal som samarbeider tett med DPS og psykisk helse i kommunene.
 NAV har etablert et tverrfagligteam for ungdom, som har et særlig ansvar for å følge opp ungdommer som er uten jobb eller har droppet ut av videregående skole.
- Sektor for skole v/enheten bosetting og introduksjon** produserer tjenestene vedrørende bosetting og

oppfølging av flyktninger i integreringsperioden på fem år. Bosetting og introduksjon, Elverum Læringscenter og NAV har et felles ansvar for gjennomføring av introduksjonsprogrammet. Dette er hjemlet i en tre-parts samarbeidsavtale med ansvarsfordeling og flytskjema. Introduksjonsprogrammet er både en rettighet og en plikt og innebærer en full arbeidsuke på 37,5 timer.

Alle kommunens sektorer og staber har med sine forskjellige tjenesteleveranser med ansvar for kvalifisering og integrering av bosatte flyktninger – jfr. den strategiske planen for integrering.

- **Boligsosialt team** – Disponering og videreformidling av startlån. Oppfølging, råd og veiledning av lånetakere. Råd og veiledning for søkere til Husbankens bostøtteordning.

Planlagt utviklingsarbeid 2022

- Øke bruk av aktivitetsplikt, bruk av lønnstilskudd i ordinært arbeid, bruk av utdanningstiltak og økt samhandling med videregående skole.
- «Prosjekt 2020» er en ekstraordinær innsats med tettere oppfølging som avklarer langtidsmottagere av sosialhjelp mot statlige ytelser eller arbeid der hvor dette er mulig.
- Organisasjonsutvikling i NAV Elverum, gjennom ABW-løsning og ny organisering med etablering av fagressursstilling for blant annet å sikre faglig høy kvalitet og etterlevelse av internkontroll.
- Styrke bemanning gjeldsrådgivning og økonomisk forvaltning for å redusere bruk av økonomisk sosialhjelp.
- Benytte etableringstilskudd for å styrke økonomien for flere barnefamilier slik at de kan få startlån – «Eie først».

Kultur og religiøse formål

Funksjoner og tjenester innenfor tjenesteområdet

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Sum tjenesteområde kultur og religiøse formål(77)	41437	37 724	46 061

Funksjon 370 Bibliotek inneholder tjenesten:

- bibliotek.

Funksjon 373 Kino inneholder tjenesten:

- kinovirksomhet inkludert kiosk og billettkontor.

Funksjon 375 Museer inneholder tjenesten:

- kommunens tilskudd til Anno Museum i henhold til innbyggerantall.

Funksjon 377 Kunstformidling inneholder tjenesten:

- tilskudd til kunstnerisk virksomhet på profesjonelt nivå, og til formidling av slik virksomhet. Her ligger blant annet tilskudd til kulturpris, Festspillene i Elverum og Elverum kunstforening. Inkludert er også forvaltning, utvikling og formidling av kommunens kunstsamling.

Funksjon 380 Idrett og tilskudd til andres idrettsanlegg inneholder tjenesten:

- tilskudd til idrettsforeninger og støtte til idrettsarrangementer. Veiledning og saksbehandling knyttet til spillemidler, samt rådgivning innen anleggsutvikling og tilrettelegging for rekreasjon og attraktivitet.

Funksjon 381 Kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg inneholder tjenesten:

- utgifter til drift og vedlikehold av kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg. Terningen Arena Idrettspark

inngår i tjenesten.

Funksjon 385 Andre kulturaktiviteter og tilskudd til andres kulturbygg inneholder tjenestene:

- utgifter og inntekter knyttet til kulturaktiviteter.
- tilskudd til lag og foreninger, samfunnshus, grendehus og andre driftstilskudd.
- Husleie Terningen Arena idrettshall og kultur (TAIK).
- restaurering og vedlikehold av Christianfjeld festning og drift av fredede Terningen og Grindalen skanse.
- Den kulturelle spaserstokken.

Funksjon 386 Kommunale kulturbygg inneholder tjenesten:

- utgifter til drift og vedlikehold av kulturbygg, herunder kino, kulturskole og bibliotek.

Funksjon 390 Den norske kirke inneholder tjenestene:

- kommunens overføringer til Kirkelig fellesråd.
- drift vedrørende presteboliger og kirker.

Målgrupper for tjenestene

- Alle innbyggere i Elverum kommune, studenter, soldater og alle turister og besøkende. Kulturaktiviteter som tilbys i bibliotek, kino, museer og idrettsanlegg er åpent for alle og lett tilgjengelig.
- Idrettslag, frivillige lag og foreninger og øvrige samarbeidspartnere gjennom kommunal støtte til virksomheten, som brukere av kommunale bygg og anlegg med mer.
- De som søker til den norske kirke og øvrige livssynsorganisasjoner. Elverum kommunes ansvar er avgrenset til tilskuddet til Den norske kirke og til de øvrige livssynsorganisasjoner.

Utvikling i nøkkeltall

	Utvikling siste fire år				Prognose planperiode			
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Målgruppe/demografi								
Innbyggere 0 - 105 år	21 123	21 191	21 254	21 292	21 333	21 389	21 499	21 2556
Antall innbyggere 10-25 år	4 302	4 255	4 218	4 182				
Antall barn i befolkningen 0-18 år	4 587	4 580	4 550	4 527	4 489	4 434	4 399	4 346

Utvikling siste år				
	2018	2019	2020	
Ungdommens hus.				
Antall oppmøter 10- 25 år på fritidstilbud	10 406	10 122		
Antall enheter/ kommunale fritidsklubber	2	2	1	
Årsverk ungdommens hus	3	3	3	
Tiltakene Åpen hall og Ferieklubb	3	3	3	
Bibliotek.				
Utlån per innbygger	3	3	2.3	
Utlån av bøker/media for barn	29 931	28 705	22 778	
Antall besøkende per år	82 343	78 800	43 400	
Totalt antall arrangementer	142	118	21	
Antall arrangementer for barn/unge	34	47	5	
Kino.				
Antall besøkende på kino - barn	5 098	6 520	3 543	
Antall besøkende på kino - fra 11 år og oppover	44 531	36 024	15 349	

Kunstformidling.				
Antall besøkende på kulturarrangementer for voksne	5 180	4 978	1 494	
Antall besøkende på kulturarrangementer for barn	5 383	5 570	1 921	
Idrett.				
Antall veiledninger for søknad på spillemidler	60	80		
Antall stormøter med informasjon til idrettsråd, samfunnshus	3	3		
Antall styremøter i Elverum Idrettsråd	10	10		
Kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg.				
Totalt antall brukere Svømmehallen	76 189	73 246	40 174	
Svømmehallen - antall besøkende på fellesbad	14 869	14 940	9898	

Mål for tjenesteproduksjonen - målekort 2022

Indikatorer på tjenestekvalitet	Resultat 2020	Mål 2021	Mål 2022
370: Bibliotek.			
Utlån per innbygger	2.3	3.0	3.0
Utlån av bøker/media for barn	22 778	30 000	30 000
Antall besøkende per år (telles automatisk i døra)	43 400	80 000	80 000
Totalt antall arrangementer	21	130	130
Antall arrangementer for barn/unge	5	25	25
373: Kino.			
Antall besøkende på kino - barn	3543	6 000	6 000
Antall besøkende på kino - fra 11 år og oppover	15 349	42 000	42 000
377: Kunstformidling.			
Antall besøkende på kulturarrangementer for voksne	1494	5 000	5 000
Antall besøkende på kulturarrangementer for barn	1921	5 500	5 000
380: Idrett.			
Antall veiledninger for søknad på spillemidler	70	80	80
Antall møter med informasjon til idrettsråd, samfunnshus og grendehus	3	3	3
Antall styremøter i Elverum Idrettsråd	11	10	10
381: Kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg			
Antall besøkende per år i Elverumshallen	200 000	300 000	300 000
Totalt antall brukere Svømmehallen	40 174	75 000	75 000
Svømmehallen - antall besøkende på fellesbad	9898	15 000	15 000

Organisering av tjenesteproduksjonen

Tjenester innenfor tjenesteområdet produseres i hovedsak innenfor sektor for kultur i regi av enhetene:

- Idrettshaller og servicetjenester – I tillegg til drift av egne anlegg er driftsorganisasjonen til Elverumshallen leid inn av Terningen Arena Idrett og Kultur (TAK) for å håndtere daglig drift av idrettshallen på Terningen Arena.
- Kino og Kulturhus.
- Bibliotek og Ungdommens hus.

Tjenestene som hører under religiøse formål produseres av Den norske kirke og livssynsorganisasjonene, kun med med finansiering gjennom tilskudd fra kommunen. Tjenestene innenfor funksjon 380 Idrett produseres fra Samfunnsutviklingsstaben.

Planlagt utviklingsarbeid 2022

- Utarbeide en strategisk plan for kulturarbeidet i Elverum og bidra til kulturminneplan, i eventuelt 2023.
- Utrede felles bookingsystem for kommunens utleielokaler og idrettsanlegg.
- Utrede og utvikle et tilbud for **studenter** på kino, bibliotek, ungdommens hus og svømmehallen.
- Fokusering på skeiv ungdom med prosjektsøknader fra biblioteket og deltagelse i Pride arrangement i Elverum sammen med frivilligheten.
- Tilrettelegge for at alle innbyggere kan delta på arrangementer som bidrar til psykisk og fysisk god helse. Kulturarrangementer bidrar til friskere folk, økt besøk og godt omdømme.
- Bidra strategisk til hvordan kommunen samarbeider med frivilligheten med å avklare forventninger til hverandre i Frivillighetens år 2022.

Teknisk forvaltning

Funksjoner og tjenester innenfor tjenesteområdet

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Sum tjenesteområde teknisk forvaltning (80)	3 714	8 097	7 144

Funksjon 301 Plansaksbehandling inneholder tjenesten:

- arealplanlegging.

Funksjon 302 Byggesaksbehandling og eierseksjonering inneholder tjenestene:

- byggesaksbehandling og tilsyn.
- saksbehandling etter lov om eierseksjoner.
- saksbehandling av utslippstillatelse etter forurensningsloven.

Funksjon 303 Kart og oppmåling inneholder tjenesten:

- kart- og oppmålingsvirksomhet.

Funksjon 329 Landbruksforvaltning og landbruksbasert næringsutvikling inneholder tjenestene:

- veterinærvakt.

- landbruksforvaltning.

Funksjon 360 Naturforvaltning og friluftsliv inneholder tjenestene:

- fiske- og viltforvaltning.
- natur- og miljøforvaltning.
- forurensning- og klimasaker.

Målgrupper for tjenestene

De vanligste målgruppene for tjenestene etter særlovgivningen er:

- utbyggere (private og profesjonelle aktører).
- aktører i landbruket.
- grunneiere/eiendomsbesittere.
- næringsdrivende innen bygg og anlegg.

Mål for tjenesteproduksjonen – målekort 2022

Indikatorer på tjenestekvalitet	Resultat 2020	Mål 2021	Mål 2022
Antall saker omgjort av Fylkesmannen på grunn av saksbehandlingsfeil.	1	0	0
301: Plansaksbehandling			
Andel 1 gangs behandling max 12 uker etter mottatt komplett planmateriale.	100 %	100%	100 %
Andel planer registrert i planbasen innen 8 dager etter planvedtak (NY)	-	100%	100 %
302: Byggesaksbehandling og eierseksjonering			
Andel gjennomførte tilsyn i % av gitte ferdigattester (eventuelt brukstillatelse) på nye boligbygg, næringsbygg, publikumsbygg og offentlige bygg.	73 %	50 %	50 %
Andel overskridelser av saksbehandlingstid som medfører nedsettelse av gebyr.	0 %	0 %	0 %
Andel «3-ukerssaker» ferdigbehandlet innen 16 dager (Saker som etter lov skal avgjøres innen 3 uker).	87 %	75 %	75 %
Andel «3-ukerssaker» ferdigbehandlet innen 3 uker.	97 %	90 %	90 %
Matrikkelføring, andel saker innenfor 5-dagers fristen (NY) .	-	90 %	90 %
303: Kart og oppmåling			
Andel plassering av tiltak innen 5 dager.	100 %	100 %	100 %
Andel eksisterende eiendommer i eiendomsbasen.	97 %	98 %	98 %
Andel oversittelse av frist etter forskrift, Matrikkelloven § 18 3 (16 uker).	0 %	0 %	0 %
329: Landbruksforvaltning			
Andel ferdigbehandlede lovsaker innen 8 uker.	77 %	80 %	80 %
Andel nærings saker sendt overordnet myndighet uten mangler.	100 %	100 %	100 %
Andel skogfundsaker som behandles innen 1 uke.	89 %	85 %	85 %

Andel nærings- og økonomisaker behandlet innen 3 uker.	90 %	80 %	80 %
Gjennomføre tilsyn og oppfølging av private avløpsanlegg med meldt avvik.	100 %	100 %	100 %
Gjennomføre kontroll av tilskudd til jord- og skogbrukstiltak innen fastsatte frister og antall.	100 %	100 %	100 %
NY: Foryngelser som 3 år etter hogst skal tilfredsstille LMD standard til økt plantetetthet (jf KEP delmål 4.1).	-	-	90 %
NY: Utslipp CO2-ekvivalenter i snitt per dekar dyrka jord reduseres til:(jf KEP delmål 5.2).	-	-	0,136

Organisering av tjenesteproduksjonen

Tjenestene innen tjenesteområdet produseres av Sektor for teknikk og miljø med sine organisatoriske enheter:

- Enhet for Geodata (Kart og oppmåling).
- Enhet for Byggesak.
- Enhet for Arealplan.
- Enhet for Landbruk og miljø.

Planlagt utviklingsarbeid 2022

- Innarbeide klimatilpasning i retningslinjer, kvalitetssystem etc. for relevante fagområder/funksjoner.
- Oppstart av arbeidet med revisjon av kommuneplanens arealdel.
- Utarbeide og få vedtatt strategi for tilsyn og ulovlighetsoppfølging etter plan- og bygningsloven § 25-1.
- Fortsette innfasingen av ny GIS-løsning.
- Starte arbeidet med å utarbeide strategier og tiltak for gode klimaløsninger i private- og kommunale arealplanforslag i samsvar med PBL § 3-1.g), jf. §1-1.

Teknisk drift

Funksjoner og tjenester innenfor tjenesteområdet

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Sum tjenesteområde teknisk drift (81)	12 408	15 750	16 933

Funksjon 330 Samferdsel og transporttiltak inneholder tjenesten:

- parkeringsordningen, drift og administrasjon.

Funksjon 332 Kommunale veier inneholder tjenesten:

- drift og vedlikehold av kommunale veger inkludert sideanlegg, gatelys samt andre tiltak/konstruksjoner for kjørende og tiltak/konstruksjoner for å ivareta miljø og trygghet for mye trafikanter, herunder planlegging, prosjektering, forvaltning og administrasjon.

Funksjon 335 Rekreasjon i tettsted inneholder tjenesten:

- opparbeidelse, drift og vedlikehold av offentlige plasser og torg, parker/grøntanlegg og turveier i bebygde

strøk og utvalgte friområder, samt offentlige toaletter.

Funksjon 338 Forebygging av branner og andre ulykker,

Funksjon 339 Beredskap mot branner og andre ulykker inneholder tjenestene:

- Feiervesen.
- Brannvesen.
- Oljevernberedskap.
- Andre tiltak som skal forebygge brann, samt brann og eksplosjonsartede ulykker. Brann- og redningsvesenet forvaltes av Midt-Hedmark Brann og Redningsvesen IKS (MHBR).

Funksjon 340 Produksjon av vann inneholder tjenesten:

- vanninntak, filtrering og rensing.

Funksjon 345 Distribusjon av vann inneholder tjenestene:

- pumpestasjoner, trykkbasseng og ledningsnett.
- gebyrinntekter for vannforsyning.

Funksjon 350 Avløpsrensing inneholder tjenesten:

- renseanlegg og utløp.

Funksjon 353 Avløpsnett og innsamling av avløpsvann inneholder tjenestene:

- pumpestasjoner og avledningsnett.
- gebyrinntekter for avløpstjenester.

Funksjon 355 Innsamling, gjenvinning og sluttbehandling av husholdningsavfall inneholder tjenesten:

- overvåke og følge opp nedlagt avfallsplass på Hornmoen etter krav fra Statsforvalteren. (Gjenvinning og sluttbehandling av husholdningsavfall som forvaltes av SØIR Husholdning AS).

Målgrupper for tjenestene

Målgruppen for tjenestene er alle kommunens innbyggere, alle VA-abonnenter, alle brukere av kommunale veier, kommunal parkering, og kommunale parker og plasser, næringsaktører i bygg- og anleggsbransjen.

Mål for tjenesteproduksjonen – målekort 2022

Indikatorer på tjenestekvalitet	Resultat 2020	Mål 2021	Mål 2022
332 og 335: Kommunale veier, miljø- og trafikksikkerhetstiltak og rekreasjon i tettsted			
Andel behandlede feilmeldinger i "Varsle om feil" etter 4 uker.	100 %	100%	100 %
NY: Antall definerte trafikkfarlige punkter.	15		14
NY: %-andel av antall km veier, gang- og sykkelveier med tilfredsstillende belysning med tanke barn og unges sikkerhet (100 % i 2025)	Ca 40 %		65 %
340, 345, 350, 353 - Produksjon og distribusjon av vann, avløpsnett, avløpsrensing og innsamling av avløpsvann			
Kommunale kloakkrenseanlegg, avvik fra krav	0	0	0

Ingen skal være uten vann i mer enn 6 timer	100 %	100 %	100 %
Plassering i tilstandsvurderingen «bedre VANN» (innenfor de -% beste)	39 %	10 %	10 %
Avvik fra drikkevannsforskriftene	0	0	0
NY: Folkehelsebarometeret; God drikkevannsforsyning - Elverum signifikant bedre enn landet som helhet	JA		JA

Organisering av tjenesteproduksjonen

Tjenestene innen tjenesteområdet Teknisk drift produseres av Sektor for teknikk og miljø med sine organisatoriske enheter:

- Enhet for Veg, park og anlegg.
- Enhet for Vann og avløp.

og av de interkommunale selskapene:

- Midt-Hedmark brann- og redningsvesen IKS (MHBR IKS).
- Sør-Østerdal Interkommunale Renovasjon IKS (SØIR IKS).

Planlagt utviklingsarbeid 2022

- Videreutvikle rutiner, prosedyrer, datafangst og tiltak relatert til trafikksikkerhetsarbeid i tråd med føringer gitt i strategisk plan: «*Trafikksikkerhet i Elverum - 2021 - 2025*».
- Innarbeide klimatilpasning i retningslinjer, kvalitetssystem etc. for relevante fagområder/funksjoner.
- Gjennomføre utskifting av ledningsnett i henhold til Hovedplan for vann- og avløp.
- Utforme parkeringsbestemmelser som gir fordeler til null- og lavutslippskjøretøy.
- Tilpasse virksomheten til ny vinterdriftsform.
- Videreføre arbeidet for opplag/behandling av avløpsslam produsert ved kommunens renseanlegg hos Nedre Romerike Avløpsselskap (Jf Klima- og energiplan delmål 7 strategi 8.)

Næringsutvikling

Funksjoner og tjenester innenfor tjenesteområdet

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Sum tjenesteområde næringsutvikling (89)	6 748	4 540	4 770

Funksjon 320 Kommunal næringsvirksomhet inneholder tjenestene:

- Overføringer fra Elverum kommuneskoger.
- Inntekter knyttet til konsesjonsavgift på kraftutbygging i Glomma.

Funksjon 325 tilrettelegging og bistand for næringslivet inneholder tjenestene:

- Tilrettelegging og bistand for næringslivet.
- Tilskudd til andre med kommersielle formål blant annet næringsfond og konsesjonsavgifter som er bundet.

Målgrupper for tjenestene

- Næringsutøvere og næringsutviklere i Elverum, og virksomheter/initiativ som er aktuelle for etablering i Elverum via enkelttiltak og forskjellige fellesprosjekter for næringslivet.
- Definerede målgrupper som er aktuelle som tilflyttere til Elverum.
- Definerede målgrupper av aktuelle besøkende til Elverum og omkringliggende region (reiselivet).

Mål for tjenesteproduksjonen - målekort 2022

340: Tilrettelegging og bistand for næringslivet Indikatorer på tjenestekvalitet	Resultat 2019	Mål 2020	Mål 2021
Antall gjennomførte eksterne arrangementer/møter	Mer enn 30	15	15
Antall gjennomførte systematiske bedriftsbesøk	Mer enn 50	30	30
Antall konkrete næringsutviklingsinitiativ/prosjekter i arbeid	15 - 20	10	15

Organisering av tjenesteproduksjonen

Tjenestene innen tjenesteområdet Næringsutvikling produseres i regi av Samfunnsutviklingsstaben direkte, og ved at brorparten av ressursene kanaliseres inn i det heleide kommunale selskapet **Elverum Vekst AS**. Selskapet er kompetansebase for medarbeiderne og morselskap for selskapene Elverum Tomteselskap AS, Elverum Kommunale Industribygg AS og Elverum Kommunale Industribygg Utvikling.

Formålet er å arbeide samlet og koordinert innenfor attraktivitetsperspektivet for Elverum.

Tjenester som ytes i regi av kommunens Sektor for teknikk og miljø bidrar også i betydelig grad til næringsutvikling og tilrettelegging for næringslivet – i særlig grad gjelder dette tjenester som areal- og reguleringsplanlegging, byggesaksbehandling og landbruksforvaltningen – se omtale under tjenesteområdene Tekniske tjenester og Teknisk forvaltning.

I tillegg bevilges innenfor tjenesteområdets budsjett bidrag til noen utvalgte virksomheter i kommunen som yter tjenester som bidrar til kommunens attraktivitet, herunder næringsattraktivitet. Dette er slik som forsvarskoordinator, Østerdalen sivilt-militært samarbeid, Helselnn, Visit Elverum Regionens AS, Turistinformasjonen, Klima- og energisamarbeid i Sør-Østerdal, kommunens deltakelse i forskningsprogrammet Zero Emission Neighbourhood (Ydalir-piloten), medlemskap i OsloRegionens Europakontor, bidrag til filmfestivalen Movies on War, Finnskogen Natur- og kulturpark, minnemarkering ved Midtskogen m.m.

Kommuneskogen drives som eget kommunalt foretak.

Planlagt utviklingsarbeid 2022

Tjenesteproduksjonen innenfor dette tjenesteområdet er i sin karakter helt og holdent utviklingsarbeid for å bidra til å skape attraktivitet for Elverum som bosted, som sted for næringsutøvelse og sted å besøke. I det følgende listes imidlertid noen arbeidsområder som prioriteres i 2022 for å utvikle attraktivitetsarbeidet for Elverum herunder næringsutviklingen:

- Videreutvikle det samlede attraktivitetsarbeidet for Elverum ved å koordinere og samarbeide enda bedre mellom de aktører i kommunen som bidrar til næringsattraktivitet, bostedsattraktivitet og besøksattraktivitet. I særlig grad vil dette for 2022 dreie seg om å operasjonalisere den strategiske planen for Attraktivitet for Elverum – 2021-2026, som ble vedtatt i kommunestyret i september 2021, i et samarbeid mellom kommunens driftsorganisasjon, folkevalgte organer og kommunens selskap Elverum Vekst AS.

Fellesfunksjoner

Funksjoner og tjenester innenfor tjenesteområdet

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Sum tjenesteområde fellesfunksjoner (90)	2 375	16 405	39 871

Funksjon 170 Årets premieavvik inneholder tjenesten:

- Beregnet premieavvik og arbeidsgiveravgift av premieavviket.

Funksjon 171 Amortisering av tidligere års premieavvik inneholder tjenesten:

- Resultatføring av premieavviket fra tidligere år.

Funksjon 172 Pensjon inneholder tjenestene:

- Utgifter til egenkapitalinnskudd til kommunal landspensjonskasse (KLP) og egen pensjonskasse (EKP).
- Avtalefestet pensjon (AFP).

Funksjon 173 Premiefond inneholder tjenesten:

- Bruk av premiefond.

Funksjon 180 Diverse fellesutgifter inneholder tjenestene:

- Eldreråd.
- Midler til lønnsreserve samt kommunestyrets og formannskapetets reserver budsjetteres her, men regnskapsføres på riktige funksjoner igjennom året.

Funksjon 840 Rammetilskudd og øvrige generelle statstilskudd inneholder tjenesten:

- Midler fra Husbanken for kompensasjon av blant annet renteutgifter for tidligere års investeringer.

Gebyrregulativ 2022

Alle gebyr som er merverdiavgiftspliktige er i regulativet oppgitt inklusiv merverdiavgift, eventuelle fritak er spesifisert.

Ved manglende betaling av kommunale tjenester skal kommundirektøren iverksette innfordring av krav i henhold til god inkassoskikk. Leveranse av tjenester skal som hovedregel opphøre ved manglende betaling av to eller flere terminer.

Leie av Elverumshallen

A	Turneringer/arrangementer		2022	2021
	Messehallen/turn + 2 garderober/dusj (pr time à 60 min)	kr	320	310
	Idrettshallen + 2 garderober/dusj (pr time à 60 min)	kr	560	540
	Idrettshallen + alle garderober/dusj (pr time à 60 min)	kr	620	600
	Bomberom + garderober/dusj (pr time à 60 min)	kr	210	200
	Vestibyle	kr	200	190
B	Idrettshallen			
	Arrangementer uten inntektsgivende tiltak pr døgn (driftsteknikertjenester faktureres i tillegg)	kr	7 750	7 560
	Idrettsarrangementer med egen avtale			
	Arrangement med inntektsgivende tiltak pr døgn (tilsyn/driftstekniker faktureres i tillegg)	kr	14 550	14 550
	Egne avtaler med f.eks. Grundsetmart'n			
	Leie av utstyr			
	Tilsyn/bistand av driftstekniker per påbegynt time (pris er eksklusiv mva)	kr	670	650
	Scene-elementer med ben pr element for inntil 2 uker	kr	190	180
C	Trening			
	Elverumshallen pr treningstime à 45 min	kr	380	370
	Messehallen pr treningstime à 45 min	kr	280	270
	Utleie av bomberom pr treningstime à 60 min	kr	170	160
	Aktiviteter for barn og unge under 19 år gis 40 % rabatt			
	Avgift for bruk av klister pr. time	kr	80	70
D	Kamper - 25 % av spilleinntekten			
	Minimumsleie	kr	1 000	970
	Kretskamper	kr	580	560
E	Garderobeutleie (hver seksjon har 1 eller 2 garderober + 1 dusj)			
	Garderobe en seksjon	kr	200	190
	Garderober to seksjoner	kr	300	290

	Garderober tre seksjoner	kr	440	420
	Leie av lagerrom - egen avtale			
F	Leie av Ydalir idrettshall			
	Idrettshallen + garderober/dusj (pr time à 60 min)	kr	620	600
	Treningstime à 45 min	kr	380	370
	Tilsyn driftspersonell/renhold etter avtale			
	Aktiviteter for barn og unge under 19 år gis 40 % rabatt på treningstimer			

	Ved utleie som ikke omfattes av dette regulativ gjelder prisregulativet for Elverumshallen			
G	Leie av Ydalir skole - spesialrom			
			2022	2021
	Kjøkken/SFO (pr time à 60 min)	kr	850	0
	Amfi (pr time à 60 min)	kr	600	0
	Musikkrom (pr time à 60 min)	kr	600	0
	Teknikk og designrom (pr time à 60 min)	kr	600	0
	Sløyd (pr time à 60 min)	kr	600	0

Leie av skolelokaler

	UTLEIE AV SKOLELOKALER		2022	2021
1	Skolens lokaler kan lånes ut utenom skoletid dersom ikke skolen selv har behov for lokalene.			
	<p>Rektor har det daglige ansvaret for tilsyn med skoleanlegget og utlån/utleie av skoleanlegg. Arrangementer i skolens egen regi, eller i regi av skolens rådsorganer. Idretts- og kulturaktiviteter der utlån/-leie avtales for de enkelte tilfelle. Voksenopplæringskurs arrangert av kommunen eller av godkjent studieorganisasjon. Lag og foreninger med aktivitet i kroppsøvingсанlegg rettet mot barn og unge er gratis på hverdager frem til kl. 21.00.</p> <p>Bruk av svømmebasseng er gebyrbelagt for alle eksterne brukere. For arrangementer av inntektsbringende karakter betales leie etter satsene i reglementets punkt 5. Brukeren betaler for ekstra renhold som måtte bli nødvendig på grunn av utvidet bruk, også i de tilfelle det ikke betales leie.</p> <p>Søknad sendes den enkelte skole etter kunngjøring på kommunens hjemmeside før skoleferien. Brukes skolens kroppsøvingsutstyr så som baller, apparater og matter, betales en avgift pr time for dette. Øvrige vilkår fremgår i egen avtale.</p>			
2	Bruk av kroppsøvingsutstyr pr halvår	kr	420	400
3	Overnatting pr person pr overnattingsdøgn	kr	140	130
4	Uttak av strøm til campingvogn o.l. pr døgn pr uttak	kr	120	110
5	Utleieprisen for de forskjellige rom fastsettes slik: (Minimumsleie = 1 time)			

	Gymnastikksal m/garderobe og dusj	kr	370	360
	Svømmebasseng m/garderobe og dusj	kr	370	360
	Klasserom	kr	220	210
	Øvrige rom	kr	250	240
6	Utleie av skolen til store arrangementer rettet mot barn og unge, eksempelvis Elverumsturneringen og håndballturneringen. Pris pr skole pr utleie.	kr	11 480	11 170

Leie av lokaler Folkvang

	LEIE FOR DE ENKELTE ROM I KOMMUNEHUSET FOLKVANG		2022	2021
	Utleie skjer ved at forespørsel bekreftes med underskrevet avtale. Utleie som krever ekstra renhold på kvelder og i helger, belastes leietaker i tillegg til leiekostnadene. Elverum - Aulaen på Folkvang leies kun ut til kulturformål, konserter, forestillinger og annet. Leie for det enkelte rom er fastsatt slik:			
A	Elverum - Aulaen			
	Dagtid 8:00 - 15:30 pr gang	Kr	1 980	1 920
	Kveld 15:30 - 24:00 pr gang	Kr	2 220	2 160
	Fredag kveld, lørdag, søndag og helligdager	Kr	4 090	3 980
	Øving Aulaen alle dager	Kr	600	580
	Timepris dagtid	Kr	310	300
B	Leiret - Store Auditoriet			
	Dagtid 8:00 - 15:30 pr gang	Kr	1 900	1 850
	Kveld 15:30 - 24:00 pr gang	Kr	2 220	2 160
	Fredag kveld, lørdag, søndag og helligdager	Kr	4 090	3 980
	Timepris dagtid	Kr	310	300
C	Møterom: Nordskogbygda 1. etg. H201 + Hernes 2. etg H301			
	Dagtid 8:00 - 15:30 pr gang	Kr	730	710
	Kveld 15:30 - 24:00 pr gang	Kr	730	710

	Fredag kveld, lørdag, søndag og helligdager	Kr	1 420	1 380

Leie Ungdommens hus

BETALING FOR LEIE AV LOKALER I UNGDOMMENS HUS			2022	2021
	Frivillige lag, grupper eller organisasjoner med en klar barne- og ungdomsprofil: Gratis bruk av lokalene til sin virksomhet på dager uten ordinær drift. Forutsetninger for gratis bruk er: At arrangementet er lukket (for lagets medlemmer), og at ikke bruk av utstyr medfører kostnader, samt at lokalene ryddes etter bruk.			
	Bursdager, seremonier, jubileer etc	kr	1 700	1 650
	Større arrangementer som cuper, turneringer, mønstringer. Tilgang til hele huset unntatt øvingsrom	kr	4 790	4 660
A	Utleie av lokaler til andre brukergrupper (kort varighet, kveld eller dag)			
	Kafé	kr	850	820
	Storsal	kr	1 650	1 600
	Øvingsrom pr. mnd. i helger	kr	2 310	2 240
	Øvingsrom pr. ukedag/kveld	kr	600	580
B	Fritid med Bistand			
	Egenandel transport pr. tur fritidsaktiviteter internt i Elverum	kr	100	90
	Egenandel transport pr. tur fritidaktiviteter til nabokommuner	kr	150	140

Leie rom Rådhuset

LEIE FOR DE ENKELTE ROM I RÅDHUSET			2022	2021
	Utleie skjer ved at forespørsel bekreftes med underskrevet avtale. "Store arrangementer" i Festsalen er: Utleie til bl.a. dansefester, brylluper, og kommersielle arrangementer med inngangspenger. Utleie som krever ekstra renhold på kvelder og i helger, belastes leietaker i tillegg til leiekostnadene. Festsalen leies ikke ut til øving. Leie for det enkelte rom er fastsatt slik:			
A	Festsalen - vanlig arrangement			
	Dagtid 8:00 - 15:30 pr gang Inkl renhold	kr	4 320	4 200

	Kveld 15:30 – 24:00 pr gang Inkl renhold	kr	4 580	4 450
	Fredag kveld, lørdag, søndag og helligdager, renhold etter avtale	kr	5 140	5 000
	Festsalen – stort arrangement			
	Dagtid 8:00 – 15:30 pr gang Inkl renhold	kr	10 130	9 860
	Kveld 15:30 – 24:00 pr gang Inkl renhold	kr	10 130	9 860
	Fredag kveld, lørdag, søndag og helligdager Inkl renhold	kr	10 130	9 860
B	Rådhusfoajéen			
	Dagtid 8:00 – 15:30 pr gang Inkl renhold	kr	3 020	2 940
	Kveld 15:30 – 24:00 pr gang Inkl renhold	kr	3 120	3 030
	Fredag kveld, lørdag, søndag og helligdager Inkl renhold	kr	3 740	3 640
C	Kommunestyresalen			
	Dagtid 8:00 – 15:30 pr gang Inkl renhold	kr	2 520	2 450
	Kveld 15:30 – 24:00 pr gang Inkl renhold	kr	2 520	2 450
	Fredag kveld, lørdag, søndag og helligdager Inkl renhold	kr	3 160	3 070
D	Formannskapssalen			
	Dagtid 8:00 – 15:30 pr gang	kr	2 100	2 040
	Kveld 15:30 – 24:00 pr gang	kr	2 100	2 040
	Fredag kveld, lørdag, søndag og helligdager	kr	2 720	2 640
E	Grupperommet			
	Dagtid 8:00 – 15:30 pr gang Inkl renhold	kr	1 430	1 390
	Kveld 15:30 – 24:00 pr gang Inkl renhold	kr	1 430	1 390
	Fredag kveld, lørdag, søndag og helligdager Inkl renhold	kr	2 080	2 020
F	Peisestua			
	Dagtid 8:00 – 15:30 pr gang Inkl renhold	kr	1 430	1 390
	Kveld 15:30 – 24:00 pr gang Inkl renhold	kr	1 430	1 390
	Fredag kveld, lørdag, søndag og helligdager Inkl renhold	kr	2 080	2 020
G	Restaurant Elvarheim			
	Leie uten kjøkken (kun utleie etter kl 15. hverdager) Inkl renhold	kr	3 800	3 700

	Leie med kjøkken (kun utleie etter kl 15. hverdager) Inkl renhold	kr	5 140	5 000
H	Kantine Folkvang			
	Leie uten kjøkken (kun utleie etter kl 15. hverdager) Inkl renhold	kr	3 800	3 700
	Leie med kjøkken (kun utleie etter kl 15. hverdager) Inkl renhold	kr	5 140	5 000

Leie Helsehuset

			2022	2021
	LEIE FOR DE ENKELTE ROM PÅ HELSEHUSET			
	Utleie skjer ved at forespørsel bekreftes med underskrevet avtale. Utleie som krever ekstra renhold på kvelder og i helger, belastes leietaker i tillegg til leiekostnadene. Leie for det enkelte rom er fastsatt slik:			
A	Helsehuset - Auditoriet (Semmelweis) - kapasitet: 180			
	Dagtid 8:00 - 15:30 per gang	kr	1 900	
	Kveld 15:30 - 24:00 per gang	kr	2 220	
	Fredag kveld, lørdag, søndag og helligdager	kr	4 090	
	Timespris dagtid	kr	310	
B	Kantine Helsehuset			
	Leie uten kjøkken (kun utleie etter kl 15.30 hverdager) inkl. renhold	kr	3 800	

Leie Kulturhuset

	VEILEDENDE UTLEIEPRISER VED KULTURHUSET I ELVERUM		2022	2021
	<p>Kultursjefen har fullmakt til å godkjenne særskilte avtaler for hele Kultursektorens ansvarsområde. Det kan omfatte avtaler med leietakere/arrangører som f.eks. Festspillene i Elverum og lignende.</p> <p>Ledsagerbevis gir innehaveren adgang til arrangementer med en ledsager mot å betale kun for seg selv. Eksterne arrangører må forespørres om å akseptere ledsagerbevisordningen. Kultursektoren står også for utleie av Festsalen og Rådhusfoajéen.</p> <p>Kulturhuset leies ikke ut til kurs/konferanser etter kl 16:00</p>			
A	Storstua - lokale leietagere/foreninger			
	Dagtid 8:00 - 15:30	kr	2 600	2 530

	Kveld 15:30 - 21:00	kr	5 440	5 290
	Utleie Storstua fra kl 21:00	kr	3 240	3 150
	Fredag kveld, lørdag, søndag og helligdager	kr	9 980	9 710
	Storstua - kommersielle leietakere alle dager			
	Alle dager	kr	13 600	13 200
	Dobbeltforestillinger	kr	17 800	17 300
B	Veslestua - lokale leietagere/foreninger			
	Dagtid 8:00 - 15:30	kr	1 900	1 850
	Kveldstid 15:30 - 21:00	kr	3 300	3 160
	Veslestua - kommersielle leietakere			
	Alle dager	kr	5 700	5 550
C	Avgift for billettsystem - billettavgift			
	Bruk av husets billettsystem er obligatorisk. Kurs og konferanser er unntatt.			
	Billettavgift pr solgt billett	kr	30	27
	Provisjon av billettinntekter etter at husleie og billettavgift er trukket fra brutto inntekt: (Lokale barne- og ungdomsaktiviteter der alle deltagere er under 18 år er fritatt for provisjon)			

			2022	2021
	VEILEDENDE UTLEIEPRISER VED KULTURHUSET I ELVERUM			
	Lokale leietagere/foreninger		6 %	6 %
	Kommersielle leietagere		7 %	7 %
D	Utleie av teknikere (pris er eksklusiv mva)			
	Lokale leietagere: Hverdager kl 09:00 - 24:00 pr påbegynt time	kr	670	610
	Lokale leietagere: Helger pr påbegynt time	kr	800	660
	Kommersielle leietagere hverdager og helg pr. påbegynt time	kr	850	720
E	Utleie utstyr			
	Teknisk utstyr fra Kulturhuset leies ikke ut.			

Leie Rådhusplassen og Musikkpaviljongen

	UTLEIE AV RÅDHUSPLASSEN		2022	2021
	Leie pr. dag inkl. strøm (1. april - 31. okt.)	kr	1 000	970

	Leie pr. arrangement inkl. strøm og snømåking/strøing (1. nov - 31. mars)	kr	10 480	10 200
	Leie pr. dag inkl. strøm (uten snømåking/strøing 1. nov - 31. mars)	kr	1 000	970
	UTLEIE AV MUSIKKPAVILJONGEN			
	Musikkpaviljong etter nærmere avtale		Gratis	Gratis

Billettpriser Elverum kino

BILLETTPRISER VED ELVERUM KINO (ved kjøp på nett påløper formidlingsavgift)			2022	2021
	Vedtatt av kommunedirektøren etter fullmakt. Prisene inkluderer kultur moms med gjeldende sats.			
A	Barneforestillinger før kl. 17:00			
	Pr person uansett alder	kr	105	105
	Pr person uansett alder - 3D forestillinger	kr	115	115
B	Ungdom/voksenforestillinger - Alle forestillinger			
	Pr person	kr	130	125
	Pr person - 3D forestillinger	kr	130	130
C	Rabattordninger			
	Honnørbillett voksen forestilling	kr	115	115
	Studenter høgskole og vernepliktige alle forestillinger	kr	115	115

Elverum Bibliotek

ELVERUM BIBLIOTEK			2022	2021
	Erstatning for tapte og ødelagt bøker/lydbøker	kr	650	630
	Erstatning for tapt og ødelagte filmer	kr	430	410
	Erstatning for tapt og ødelagt musikk cd	kr	300	290
	Erstatning for tapt og ødelagt pc spill	kr	450	430
	Erstatning for tapt og ødelagte tidsskrifter	kr	130	120
	Kopiering av vitnemål med rett kopi bekreftelse	kr	10	9
	Kopiering i sort/hvit format A4	kr	5	6

	Kopiering i sort/hvitt format A3	kr	9	11
	Kopiering i farge format A4	kr	8	9
	Kopiering i farge format A3	kr	15	16
	Erstatning for tapt lånekort	kr	51	49
	Gebyr for 1. gangs varsel om innlevering	kr	72	70
	Gebyr for 2. gangs varsel om innlevering	kr	160	155
	Scanning minstepris pr. sending deretter 1 kr. pr. side over 4 sider	kr	7	6
	Utskrift fra PC pr side	kr	5	6

Elverum Svømmehall

	BILLETTPRISER VED ELVERUM SVØMMEHALL		2022	2021
A	Svømmehallen			
	Voksenbillett	kr	90	90
	Førstegangstjeneste/student	kr	72	72
	Barnebillett	kr	40	35
	Klippekort, voksne	kr	790	760
	Klippekort, barn	kr	310	300
	Klippekort, honnør	kr	620	600
	Årskort, voksne	kr	2 430	2 430
	Årskort, barn	kr	1 080	860
B	Klubber/Idrettslag, stevner			
	Svømmestevne på helgedag <small>(Tilsyn utover hallens ordinære åpningstid, og eventuelle driftsteknikertjenester faktureres i tillegg)</small>	kr	4 200	4 200
	Svømmestevne på hverdager <small>(Tilsyn utover hallens ordinære åpningstid, og eventuelle driftsteknikertjenester faktureres i tillegg)</small>	kr	1 050	1 020
	Klubber/Idrettslag, trening			
	Hele bassenget pr time	kr	400	390

	Baneleie pr time	kr	140	130
C	Ordinær utleie			
	Hele bassenget pr time	kr	950	920
	Bare trimrommet	kr	150	140
	Tillegg for tilsyn/badevakt pr påbegynt time	kr	670	650
	Når hele bassenget leies kan trimrom benyttes uten tillegg.			
D	Garderober i underetasje			
	1 garderobe / 1 dusj pr time	kr	180	180
	2 garderober / 1 dusj pr time	kr	230	230
	3 garderober / 2 dusj pr time	kr	260	260
	4 garderober / 2 dusj pr time	kr	290	290
	Ved utleie av garderoberne utenom badets åpningstider faktureres tillegg for tilsyn pr time	kr	670	650

Diverse tjenester

A	Betaling av faktura på Servicekontoret		2022	2021
	Betaling med kontanter/kort	kr	44	42
B	Kjøp av andre offentlige dokumenter. Kopipris pr side			
	Sort/hvit format A4	kr	5	6
	Sort/hvit format A3	kr	9	11
	Farge format A4	kr	8	9
	Farge format A3	kr	15	16

Alkoholoven - salgs- og skjenkebevillinger

	ALKOHOLLOVEN: SALGS- OG SKJENKEBEVILLINGER		2022	2021

A	Kunnskapsprøve – salgsbevilling pr gang	kr	400	400
B	Kunnskapsprøve – skjenkebevilling pr gang	kr	400	400
C	Etablerer prøve for serveringsvirksomhet	kr	400	400
D	Søknad om ambulerende bevilling pr. gang	kr	390	380
E	Søknad om skjenkebevilling for enkeltanledning	kr	1 170	1 130
F	Gebyr for ikke levert salgsoppgave fra bevillingshaver – pr arrangement	kr	1 170	1 130
	Gebyr per omsatt vareliter alkoholholdig drikke følger satsene i forskrift om omsetning av alkoholholdig drikke § 6-2. Avgiftene blir regulert hvert år av Helse- og omsorgsdepartementet			
A	Minimumsgebyr per omsatt vareliter skjenket alkohol pr år. Der beregning etter gjeldende litersatser ikke overstiger kr 1500 pr år er minstesats kr 2100	kr	2 220	2 160
B	Minimumsgebyr per omsatt vareliter skjenket alkohol pr år. Der beregning etter gjeldende litersatser ikke overstiger kr 2500 pr år er minstesats kr 3100	kr	3 280	3 190
C	Minimumsgebyr per omsatt vareliter skjenket alkohol pr år. Der beregning etter gjeldende litersatser ikke overstiger kr 5200 pr år er minstesats kr 5200	kr	5 500	5 350

Salg av tobakksvarer og tobakkssurrogater

			2022	2021
A	Tilsynsavgift ihht tobakkskadeloven § 10 – fast salg	kr	3 060	2 970
B	Tilsynsavgift ihht tobakkskadeloven § 10 – midlertidig salg	kr	1 300	1 260

Skolefritidsordning

	BETALING FOR OPPHOLD I SKOLEFRITIDSORDNING (SFO)		2022	2021
	Betalingssatser for opphold i SFO fra 01.08 (Betaling innkreves over 11 måneder)			
A	Heldagplass pr mnd (inntil 30 timer pr. uke)	kr	3 186	3 250
	Delt plass pr mnd (15 timer pr. uke)	kr	2 572	2 580
	Matpenger pr. mnd (delt og hel plass)	kr	154	

B	Dagplass- betaling for enkeltdager (forslag gjeldende fra 01.08) Forbehold om ledig plass.	kr	360	350
C	Leksehjelptilbud: Det gis fratrukk i betalingssatsen ut fra antall timer leksehjelp som gis i sfo-tiden. Fratrukk pr time:	kr	117	113
D	Søskenermoderasjon ytes slik: For barn nr. 2 eller flere: 20%			
E	Foreldrebetaling skal maksimalt utgjøre 6 % av den samlede person- og kapitalinntekten i husholdningen for et barn på 1. - 4. trinn.			
	Gratis SFO for elever med særlige behov på 5-7 trinn.			

Elverum Kulturskole

	SEMESTERAVGIFT FOR ELEVER I DEN KOMMUNALE KULTURSKOLE		2022	2021
	Med virkning fra 01.08 fastsettes semesteravgiften slik:			
A	Semesteravgift for eneundervisning	kr	2 060	2 000
	Søskenermoderasjon gis dersom en elev går på flere tilbud i kulturskolen og dersom barn fra samme familie går i kulturskolen; 30 %.			
B	Semesteravgift for undervisning i gruppe	kr	1 550	1 500
C	Instrumentleie pr. semester	kr	490	470
D	Note/Kopieringsavgift pr år	kr	220	210
E	Materiell visuelle fag pr år	kr	670	650
F	DUO (et kontingent-tillegg når en foresatt har undervisning sammen med elev)	kr	810	780
G	Voksenkurs - gruppe	kr	2 390	2 320
H	Brasstastick, Orkester	kr	810	780
I	Rekrutteringspakke - egenandel per korps per sesong/år	kr	5 280	5 140

Opphold i Barnehage

BETALING FOR OPPHOLD I BARNEHAGE			2021	2020
	Elverum kommune praktiserer ordningen med reduksjon av foreldrebetaling for lavinntektsfamilier og gratis kjernetid i henhold til nasjonale føringer. Matpenger er unntatt fra reduksjon i foreldrebetaling og gratis kjernetid.			
A	Elverum kommune tilbyr: 100% , 80%, 70%, 60% og 50% plass.		0	0
	100% plass	kr	3 230	3 135
	80% plass	kr	2 907	2 822
	70% plass	kr	2 584	2 508
	60% plass	kr	2 261	2 195
	50% plass	kr	1 938	1 881
	Dagplass - betaling for enkeltdager	kr	300	300
	Gebyr for henting av barn etter åpningstid; pr. påbegynt halvtime	kr	670	670
	Matpenger pr mnd	kr	310	310
B	Søskenmoderasjon ytes slik: For barn nr. 2: 30 % For barn nr. 3: 50 % Matpenger er unntatt fra søskenmoderasjonen.			

Elverum Læringscenter - norskopplæring

NORSKOPPLÆRING FOR ELEVER VED ELVERUM LÆRINGSSENTER UTEN RETT TIL GRATIS OPPLÆRING			2022	2021
	Det fastsettes kursavgift for elevene slik:			
	Kursavgift for 3 måneder	kr	11 840	11 520

Utenlandsvaksinering

BETALING FOR UTENLANDSVAKSINERING			2022	2021
	Egenbetaling for utenlandsvaksinasjon er fastsatt slik: Selve vaksinen og vaksinemateriell betales av den enkelte. Denne prisen varierer for de ulike vaksinene. Vaksinasjonsprogrammet mot enkelte sykdommer, krever vaksinasjon i flere omganger. Barn under 12 år, betaler kun for selve vaksinen og medgått materiell.			
	Vaksinasjon pr gang (fra fylte 12 år)	kr	330	320
	Pris ved senere besøk ang. samme reiseprogram	kr	210	210
	Familie - gjelder personer i samme husstand med hjemmeboende barn opp til 18 år.	kr	580	590
	Studenter / honnør / barn	kr	260	260
	Egenandel ikke møtt til time	kr	320	320

Enkel kontakt /resept/e-resept	kr	80	80
--------------------------------	----	----	----

Helse- og omsorgstjenester

1	BETALING FOR SERVERING AV MIDDAG		2022	2021
	Prisene forutsetter at det tegnes abonnementsavtale for minimum en måned ad gangen. Kommunedirektøren, eller den han bemyndiger, gis fullmakt til å avvike denne prisen i spesielle tilfelle etter vurdering av helse- og/eller sosial status. Prisen for servering av middag til eldre og uføre fastsettes slik:			
	Utkjøring av middag med dessert ekskl. mva.	kr	104	101
	Utkjøring av middag uten dessert ekskl. mva.	kr	88	85
	Middag med dessert kjøpt i kantine/institusjon	kr	119	115
	Middag uten dessert kjøpt i kantine/institusjon	kr	99	95
	Lunsj servert på dagopphold ekskl. mva.	kr	58	56
2	BETALING FOR HELSE- OG OMSORGSTJENESTER I HJEMMET			
	I medhold av forskrift FOR-2011-12-16-1349 om egenandel i kommunale helse- og omsorgstjenester som fastsetter betalingssetser for hjemmehjelp dvs. praktisk bistand og opplæring i hjemmet:			
	Abonnementsordning for tjenester som ytes over lang tid			
	*) Vederlag for praktisk bistand for personer med nettoinntekt før særfradrag under 2G settes til det tillatte i henhold til forskrift om egenandeler for kommunale helse- og omsorgstjenester.			
	Månedssavgift ved inntekt 0 G - 2 G (inntil 202 702)	kr	215*)	210*)
	Månedssavgift ved inntekt 2 G - 3 G (inntil 202 703 - 304 053)	kr	859	836
	Månedssavgift ved inntekt 3 G - 4 G (inntil 304 054 - 405 404)	kr	2 052	1 998
	Månedssavgift ved inntekt 4 G - 5 G (inntil 405 405 - 506 755)	kr	3 341	3 253
	Månedssavgift ved inntekt over 5 G (over 506 756)	kr	3 882	3 779
	De som er innlemmet i abonnementsordningen, men som ikke får hjelp under ferieavviklingen, fritas for månedssavgift i en måned. Brukere av hjemmetjenester skal ikke betale høyere vederlag enn det kommunens utgifter til vedkommende tjeneste utgjør pr måned(selvkost). De som er innlemmet i abonnementsordningen, skal dermed betale en lavere sats enn månedssavgiften, dersom antall timer vedkommende har fått hjelp er så lavt at kommunens kostnader, ved å gi hjelpen, ikke overstiger den månedssavgift brukeren skulle ha betalt etter sin netto inntekt.			
	Betalingssetsen uten abonnementsordning			
	Kommunens kostnad pr time (selvkost) for hjemmehjelp, boveileder o.l.	kr	535	535
	Kommunedirektøren, eller den han bemyndiger, gis fullmakt til å avvike denne prisen i spesielle tilfeller etter vurdering av helse- og/eller sosial status. Det betales ikke egenandel for hjemmesykepleie.			

3	VEDERLAG FOR OPPHOLD I INSTITUSJON			
	Vederlag for opphold i institusjon er regulert i forskrift fra Helse- og omsorgsdepartementet – forskrift om egenandel i kommunale helse- og omsorgstjenester FOR-2011-12-16-1349 nr. 1349. I medhold av forskriften § 3 og 4 er følgende maksimalsatser foregenandel i institusjon vedtatt:			
	Korttidsopphold			
	Korttidsopphold pr døgn. Kost og losji, medisiner o.l., samt nødvendig hjelp, er inkludert i satsen *)	kr	180	175

			2022	2021
	Korttidsopphold, dag- eller nattopphold *)			
	For dagopphold uten lunsj eller nattopphold*)	kr	100	95
	*) Satsene følger de til enhver tid fastsatte maksimalsatser i forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester § 4. Reiseutgifter til/ fra korttidsopphold er ikke inkludert i betalings-satsen, og må derfor dekkes av den enkelte. Avlastningstiltak for personer og familier, som har et særdeles tyngende omsorgsarbeid, er gratis. Personer på avlastningstiltak har også gratis kost og losji, men utgifter til medisiner, medisinsk forbruksmateriell, hygieneartikler, vask og reparasjon av privat tøy og egenandel for bruk av tjeneste, dekkes ikke.			
	Langtidsopphold			
	Kommunen fastsetter oppholdsutgiftene ved den enkelte institusjon i eget vedtak. Den fastsatte egenandel skal ikke overstige de reelle utgiftene, og skal beregnes på følgende måte: Av inntekter inntil folketrygdens grunnbeløp, fratrukket et fribeløp, kan det kreves betalt 75 prosent årlig. Fribelegets størrelse følger av Helse- og omsorgsdepartementets forskrift om kommunale helse- og omsorgstjenester § 3 andre ledd. Betalingen skal begrenses slik at enhver har i behold til eget bruk minst 25% av folketrygdens grunnbeløp i tillegg til fordelene av fribelegpet. Av inntekter utover folketrygdens grunnbeløp betales inntil 85%. Kommunen gir fradrag for boutgifter i egen bolig ved tildeling av fast plass i sykehjem: Leiligheter: Inntil kr. 3 197,- mot dokumentert betaling av husleie. Enebolig: Inntil kr. 1 916,- mot at det fremvises dokumentasjon på betalt strøm, kommunale avgifter og boligforsikring. Dersom beboer har hjemmeboende ektefelle, eller mindreårige barn eller delvis forsørger barn over 18 år, halveres beløpene. Det foreslås høyere fradrag for leiligheter enn eneboliger, da leilighetsbeboere gjennom sin husleie har høyere boutgifter. Reiseutgifter til/ fra langtidsopphold er ikke inkludert i betalings-satsen og må betales av den enkelte.			
	Jotuntoppen bo- og omsorgssenter			
	Mat pr måned, 4 måltider i døgnet	kr	4 260	4 140
	Fritid med Bistand			
	Egenandel transport pr. tur fritidsaktiviteter internt i Elverum	kr	78	75
	Egenandel transport pr. tur fritidsaktiviteter til nabokommuner	kr	132	128
	Utkjøring av hjelpemidler, korttidsutlån	kr	200	
4	BETALING FOR KOPI AV JOURNAL			
	Avgift for kopi av journal (den første kopien er gratis)	kr	117	113

5	TRYGGHETSALARMER			
	Abonnementsgebyr pr. måned på trygghetsalarm stasjonær (fritatt for merverdiavgift).	kr	310	299
	Abonnementsgebyr pr. måned på mobil trygghetsalarm (fritatt for merverdiavgift).	kr	361	351
	Abonnementsgebyr pr. måned for ekstra smykke tilknyttet trygghetsalarm stasjonær (fritatt for merverdiavgift)	kr	86	83
	Egenandel ved tap av alarmsmykke stasjonær trygghetsalarm	kr	318	309
	Egenandel ved tap av mobil trygghetsalarm	kr	1 055	1 027
6	BETALING FOR BEHANDLING HOS KOMMUNALT ANSATTE FYSIOTERAPEUTER		2022	2021
	Betalingssatser for behandling hos kommunalt ansatte fysioterapeuter er regulert i forskrift, fra Helse- og omsorgsdepartementet, om stønad til dekning av utgifter til fysioterapi. FOR-2019-05-23-890. Kommunen vil til enhver tid følge betalingsatsene i forskriften.			

Landbruk - gebyr for behandling av saker

	BETALINGSREGULATIV FOR BEHANDLING AV SAKER ETTER JORD- OG KONSESJONSLOVEN		2022	2021
1	Gebyr for behandling av saker etter jord- og konsesjonsloven fastsettes ved forskrift av Landbruks- og Matdepartementet. Gebyrmerket med *) kan endres av departementet etter at kommunestyret har fattet vedtak. Gebyrene er fritatt for merverdiavgift.			
1	Delingssaker etter jordloven *)			
1.1 *)	Gebyr for delingssaker som behandles etter jordloven, i hht. gebyrsats fastsatt av Landbruks- og matdepartementet (kan forandres i løpet av gebyråret).	kr	2 000	2 000
1.2 *)	Gebyr for saker som behandles etter konsesjonsloven. Gebyrsats fastsatt av landbruks- og matdepartementet. Tinglysingsgebyr kommer i tillegg (kan forandres i løpet av gebyråret).	kr	5 000	5 000
2	Felles gebyr for mindre overføring av landbruksareal (deling og konsesjon) Anvendes ved overføring av landbruksarealer mellom eiendommer hvor arealet ikke endrer formål som følge av overføringen. Tinglysingsgebyret og ev. oppretting av matrikkelenhet kommer i tillegg.			

2.1	Areal fra 0-15 daa - jordlovdeling og konsesjon	kr	2 950	2 870
2.2	Areal fra 15,1 - 30 daa - jordlovdeling og konsesjon	kr	4 720	4 590
3	FELLINGSGEBYR VILTFORVALTNING. Hjemmelsgrunnlag «Lov om jakt og fangst av vilt» § 40 og vedtak i viltfaglig utvalg VU-021/20			
3.1	Søknader ihht. Forskrift om hold av vilt i fangenskap m.v. jfr rundskriv 1/99	kr	2 860	2 780
3.2	Fellingsgebyr hjortevilt			
	Voksen elg	kr	580	560
	Elg kalv	kr	340	330
	Voksen hjort	kr	450	430
	Hjort kalv	kr	270	260
3.3	Timepris (Kommer til anvendelse ved gjennomføring av avtalteoppdrag.)	kr	950	925
	MILJØSERTIFISERING, JF «MILJØFYRTÅRN»ORDNINGEN			
	Gebyret angir kostnaden ved en gjennomsnittlig sertifisering. Ved komplekse søknader kan gebyret øke. For sertifisering av bedrifter utenfor Elverum kommune tilkommer kjøregodtgjørelse ihht. Statens satser.			
1	Ny sertifisering av bedrift, inkl mva. Ved økt kompleksitet kan gebyret bli høyere.	kr	6 163	6 000
			2022	2021
	Tillegg for bedrifter med 4 eller flere bransjekrav	kr	613	588
2	Resertifisering av bedrift, inkl mva. Ved økt kompleksitet kan gebyret bli høyere.	kr	5 138	5 000
	Tillegg for bedrifter med 4 eller flere bransjekrav	kr	613	588

Kart og oppmåling - gebyr for behandling av saker

	BETALINGSREGULATIV FOR KARTKOPIER OG ANDRE KOPIERINGSTJENESTER		2022	2021
1	Normalt uttak av kopier for saksorientering er gratis. Kopieringsoppdrag utover dette dekkes etter timepris, pluss papiromkostninger. Timepris:	kr	1 191	1 159
2	Diverse bestemmelser			
	Det skal ikke tas betaling for kart som skal følge delingsøknad, byggesøknad, søknad om			

	utslippstillatelse eller andre søknader.			
2.1	Andre offentlige etater, skoler og ideelle organisasjoner betaler ikke forenkeltkopier på papir i A3 eller A4. For større format kan det avtales spesialpriser.			
2.2	Utskrift av kommuneplan	kr	595	579
2.3	Utskrift av reguleringsplan med bestemmelser	kr	538	523
3	Selvbetjeningsløsninger			
	Andre kart og eiendomsinformasjon selges kun via selvbetjente nettportaler som administreres av eksterne forhandlere. Pr i dag har kommunen avtale med Ambita (Infoland), ePlassen og e-Torg. Oversikt over produktene og link til nettportalene går fram av kommunens hjemmeside. Prisene til kunde går fram av produktkatalogen til forhandler. Prisene inkluderer påslag til leverandør og mva. Kommunens pris til forhandler går fram av kommunens hjemmeside. Kommunedirektør har fullmakt fra kommunestyret til å fastsette disse. Pris på digitale kartdata er regulert gjennom Geovekstsamarbeidet.			
	REGULATIV FOR ARBEID ETTER MATRIKSEL- OG SEKSJONERINGSLOVEN		2022	2021
	Lovhjemmel: Matrikelloven § 32, forskriftenes §16 og Lov om eierseksjoner §15. Tinglysingsgebyr fastsettes ved statsbudsjettet og kommer i tillegg.			
1.1	Oppretting av matrikkelenheter			
1.1.1	Oppretting av grunneiendom og festegrund			
	areal fra 0 – 500 m ²	kr	10 000	10 000
	areal fra 501 – 1000 m ²	kr	25 000	25 000
	areal fra 1001 – 1500 m ²	kr	30 000	28 500
	areal fra 1501 m ² – 2000 m ²	kr	35 000	35 000
	pluss pr. påbegynt daa mellom 2 daa – 20 daa	kr	2 400	2 400
	For arealer over 20 daa betales etter medgått tid. Minstepris	kr	78 200	78 000
	For landbrukseiendommer og grunn til allmennyttige formål betales etter medgått tid. Minstepris	kr	15 000	15 000
	Ved samtidig oppmåling av minimum 6 tilgrensede tomter som er rekvirert av samme rekvirent, gis 20 % reduksjon av gebyret. For punktfeste der merking og måling i marken er unødvendig, betales etter pkt. 1.2. Ved ommatrikulering av arealer der målebrev er med koordinater regnes 50 % av 1.1.1			
1.1.2	Matrikulering av eksisterende umatrikulert grunn		2022	2021

	Arealklasser følger 1.1.1. Gebyr 50% av 1.1.1.			
	For areal over 20 daa betales etter medgått tid. Minstepris:	kr	31 200	31 200
1.1.3	Oppmåling av uteareal på eierseksjon			
	Arealklasser og gebyr følger 1.1.1.			
1.1.4	Oppretting av anleggseiendom			

	Gebyr for oppretting av anleggseiendom;			
	areal fra 0 - 2000 m ³	kr	38 700	38 700
	areal fra 2001 m ³ -, økning pr. påbegynt 1000 m ³	kr	1 700	1 661
1.1.5	Registrering av jordsameie			
	Gebyr for registrering av eksisterende jordsameie faktureres etter medgått tid.			
1.2	Oppretting av matrikkelenhet			
	Matrikkelføring uten fullført oppmålingsforretning. I tillegg vil det komme tilleggsgebyr for å utføre oppmålingsforretning. Viser til 1.1.1, 1.1.2, 1.1.4 og 1.1.5.	kr	5 000	8 210
1.2.1	Avbrutt oppmålingsforretning eller matrikulering			
	Gebyr for utført arbeid når saken blir trukket før den er fullført, må avvises, ikke lar seg matrikkelføre på grunn av endrede hjemmelsforhold eller av andre grunner ikke kan fullføres, settes til 1/3 av gebyrsatsene etter 1.1 og 1.2.			
1.3	Grensejustering			
1.3.1	Grunneiendom, festegrund og jordsameie			
	Ved gebyr for grensejustering kan arealet for involverte eiendommer justeres med inntil 5% av eiendommens areal (maksimalgrensen er satt til 500 m ²). En eiendom kan imidlertid ikke avgi areal som i sum overstiger 20 % av eiendommens areal før justeringen.			
	areal fra 0 - 250 m ²	kr	7 000	6 900
	areal fra 251 m ² - 500 m ²	kr	12 300	12 260
1.3.2	Anleggseiendom			
	For anleggseiendom kan volumet justeres med inntil 5 % av anleggs- eiendommens volum, men den maksimale grensen settes til 1000 m ³ .			
	volum fra 0 - 250 m ³	kr	18 000	18 050
	volum fra 251 - 1000 m ³	kr	20 000	20 240
1.4	Arealoverføring			
1.4.1	Grunneiendom, festegrund og jordsameie			
	Ved arealoverføring skal oppmålingsforretning og tinglysing gjennomføres. Arealoverføring utløser dokumentavgift. Dette gjelder ikke arealoverføring til veg- og jernbaneformål.			
	areal 0 - 500 m ²	kr	10 000	10 000
	areal fra 501 m ² - 1000 m ²	kr	25 000	25 000
	areal fra 1001 m ² -, økning pr påbegynt 500 m ²	kr	2 400	2 400
1.4.2	Anleggseiendom		2022	2021

--	--	--	--	--

	For anleggseiendom kan volum som skal overføres fra en matrikkelenhet til en annen ikke være registrert på en tredje matrikkelenhet. Volum kan kun overføres til en matrikkelenhet dersom vilkårene for sammenføring er til stede. Matrikkelenheten skal utgjøre et sammenhengende volum.			
	volum fra 0 - 250 m ³	kr	20 000	23 540
	volum fra 251 - 500 m ³	kr	25 000	27 900
	volum fra 501 m ³ -, økning pr påbegynt 500 m ³ .	kr	2 400	7 470
1.5	Klarlegging av eksisterende grensepunkt der grensen tidligere er koordinatbestemt ved oppmålingsforretning			
	For inntil to punkt	kr	3 000	4 000
	For hvert nytt punkt	kr	800	800
1.6	Klarlegging av eksisterende grensepunkt der grensen ikke tidligere er koordinatbestemt, eller klarlegging av rettigheter			
	For inntil to punkt	kr	6 000	6 000
	For hvert nytt punkt	kr	1 200	1 200
	Gebyr for klarlegging av rettigheter faktureres etter medgått tid.			
1.7	Privat grenseavtale			
	For inntil 2 punkter	kr	5 500	5 490
	For hvert nytt punkt	kr	900	895
	Billigste alternativ for rekvirent velges.			
	Alternativt kan gebyr fastsettes etter medgått tid (minimum 3 timer).			
1.8	Timepris			
	Timepris for arbeider etter matrikkelloven	kr	1 100	1079
1.9	Urimelig gebyr			
	Hvis gebyret anses å bli klart urimelig i forhold til det arbeid og de kostnader som kommunen har hatt med saken, kan kommunedirektøren på eget initiativ eller etter søknad fastsette annet gebyr enn det som framgår av regulativet.			
1.10	Betalingsbetingelser			
	Gebyret beregnes etter de satser som gjelder på rekvisisjonstidspunktet. Gebyret kreves inn etterskuddsvis, men før tinglysning.			
1.11	Forandringer i grunnlaget for matrikkelføring i saken			
	Gjør rekvirenten under sakens gang forandringer i grunnlaget formatrikkelføring av saken, opprettholdes likevel gebyret.			
1.12	Kostnader for innhenting av relevante opplysninger			
	Kostnader utenom det som er nevnt over, som kommunen påføres i forbindelse med innhenting av relevante opplysninger i forbindelse med oppmålingsforretning, viderefaktureres til rekvirenten.			
1.13	Utstedelse av matrikkelbrev. Jf matrikkelforskriften § 16.4			
	Matrikkelbrev inntil 10 sider	kr	175	175

	Matrikelbrev over 10 sider	kr	350	350
	GEBYRREGULATIV FOR SEKSJONERING AV EIENDOMMER.		2 022	2021
	Lovhjemmel: Lov om eierseksjoner § 15.			
1	Generelt			

	Regulativet skal dekke utgifter til kontroll av at vilkårene for seksjonering er til stede, herunder kontroll av tegninger og eventuell befaring. Gebyret gjelder pr sak og ikke pr seksjon. Tinglysning av seksjonsbegjæringen kommer i tillegg. Gebyr avregnes etter medgått tid i hht. timepris fastsatt i pkt 1.8, minimum 3 timer			
2	Tillatelse til seksjonering uten nødvendig befaring			
	Avregnes etter medgått tid, minimum 3 timer.			
3	Tillatelse til seksjonering med nødvendig befaring			
	Avregnes etter medgått tid, minimum 3 timer.			
4	Betalingsbestemmelser			
	Innbetaling skal skje innen frist fastsatt av kommunen. Blir seksjoneringstillatelse ikke gitt skal tinglysningsgebyret og halvparten av gebyret for seksjonering betales tilbake.			
5	Gebyr for oppmåling av uteareal på eierseksjon kommer i tillegg til pkt 2. og 3.			
	Se gebyrregulativ for matrikelloven pkt. 1.1.3.			
	OPPDRAK FOR TJENESTER UTFØRT AV EGET FORETAK			
	Oppdrag og tjenester utført av eget foretak, org. nr. 952857991			
1	Plassering av tiltak og beliggenhetskontroll, timepris inklusive instrumentleie. Alle oppdrag og tjenester faktureres med 25 % mva. Timepris:	kr	2 375	1 875

Plansaker - gebyr for behandling

	BETALINGSREGULATIV FOR BEHANDLING AV PLANSAKER		2022	2021
	Private planforslag – Plan- og bygningsloven (PBL) kapittel 12			
	Med hjemmel i forskrift til plan- og bygningsloven § 2-1 kreves det at alle forslag til reguleringsplaner konstrueres og leveres på digital form før planforslaget tas opp til 1. gangs behandling. Digital arealplan skal være i henhold til nasjonal produktspesifikasjon for arealplan og digitalt planregister. Gebyret skal ikke overstige kommunens nødvendige kostnader på sektoren. Dersom planprosessen avsluttes etter oppstartsmøte og før forslag legges ut til			

	offentlig ettersyn, skal det beregnes 50 % av fullt gebyr. Gebyrene er fritatt for merverdiavgift.			
	Hvis gebyret anses å bli klart urimelig i forhold til det arbeid og de kostnader som kommunen har hatt med saken, kan kommunedirektøren på eget initiativ eller etter søknad fastsette annet gebyr enn det som framgår av regulativet.			
A	Planprogram	kr	20 570	20 020
B	Reguleringsplaner (gebyr for oppstartsmøte og eventuelt konsekvensutredning tilkommer)		0	0
	Planareal inntil 10 daa	kr	88 000	81 000
	Planareal inntil 20 daa	kr	98 000	90 000
	Over 20 daa tillegg pr. påbegynt 10 daa	kr	8 800	8 100
	Innenfor kommunedelplan for Leiret	kr	161 000	148 000
	Maksimalgebyr, for reguleringsplaner	kr	195 000	179 000
	Mindre reguleringsendringer, med delegert vedtak, fast pris:	kr	25 000	35 000
	Mindre reguleringsendringer, vedtak i formannskap, fast pris:	kr	44 000	35 000
C	<u>Tilleggsgebyr</u> Når kommunen må utføre digitalisering av plankart og tilpasning av format for innlegging i GIS-database betales gebyr etter brukte timeverk.			
	Minstegebyr pr. planforslag	kr	9 250	9 000
	Timepris - fritatt for merverdiavgift	kr	1 110	1 080
D	<u>Konsekvensutredninger</u> Hvor planmyndigheten er godkjenningmyndighet for søkers konsekvensutredninger, jfr. Forskrift om konsekvensutredninger, betales gebyr etter brukte timeverk og utgifter kommunen måtte ha hatt til sakkyndig bistand.			
	Minstegebyr pr. planforslag	kr	28 450	27 700
	Timepris - fritatt for merverdiavgift	kr	1 110	1 080
E	Oppstartsmøte plansak, full planprosess	kr	10 690	10 400
	Oppstartsmøte plansak, mindre endring.	kr	7 400	7 200
F	Foreleggelse av planspørsmål (PBL §12-8)Framleggelse med politisk forhåndsvurdering	kr	13 610	13 250
G	Oppheve plan, privat initiativ	kr	31 840	31 000

Byggesak - gebyr for behandling av bygge- og delingssaker

			2022	2021
	BETALINGSREGULATIV FOR BEHANDLING AV BYGGE- OG DELINGSSAKER M.M.			
	Gebyr for behandling av bygge- og delingssaker fastsettes iht. pbl §33-1. Tid til nødvendig tilsyn inngår i satsene og finansieres med 10 % av gebyrinntektene. Eventuell tvangsmulkt og overtredelsesgebyr behandles særskilt. Gebyrene er fritatt for merverdiavgift.			
	Gebyr beregnes etter de satser som gjelder på det tidspunkt kommunen har mottatt en behandlingsdyktig søknad, og betales til kommunekassa etter regningsoppgave fra kommunen.			
	Hvis gebyret anses å bli klart urimelig i forhold til det arbeid eller de kostnader som kommunen har hatt med saken, kan kommunedirektøren på eget initiativ eller etter søknad fastsette annet gebyr enn det som framgår av regulativet.			
	Alle arealer regnes som bruksareal (BRA) iht. NS 3940 hvor overbygd areal inngår.			
1	Nybygg og hovedombygging av boliger og fritidsboliger inkl. tilhørende garasje i samme bygning (tillatelse til tiltak)			
A	For søknader som inneholder én boenhet:	kr	28 110	27 370
B	For søknader som inneholder mer enn en selvstendig boenhet i samme bygning, betales pr. boenhet f.o.m. boenhet nr. 2 t.o.m. nr. 20:	kr	14 070	13 700
C	For søknader som inneholder mer enn en selvstendig boenhet i samme bygning, betales ved flere enn 20 boenheter f.o.m. nr. 21:	kr	7 060	6 870
D	For søknad om ny boenhet, som tilbygg eller påbygg til eksisterende bygg, eller ved bruksendring av del av eksisterende bygg, betales pr. boenhet:	kr	14 070	13 700

			2022	2021
	BETALINGSREGULATIV FOR BEHANDLING AV BYGGE- OG DELINGSSAKER M.M.			
E	For søknader om tilbygg eller påbygg som ikke inneholder nyboenhet betales etter satsene i kapittel 2.	kr		
F	Sammenføyning fra tomannsbolig til enebolig	kr	8 020	7 800
G	Andre sammenføyninger av boenhet i boligbygg, pr. boenhet som bringes til opphør	kr	8 020	7 800
2	Andre kategorier nybygg samt tilbygg, påbygg, under bygging, hovedombygging, betales etter bruksareal.			
A.1	Grunnbeløp - til og med 15 m ²	kr	5 793	5 640
A.2	16 - 200 m ² - pr m ²	kr	141	137
A.3	201 - 600 m ² - pr m ²	kr	103	100
A.4	Alt over 600 m ² - pr m ²	kr	52	50
B	Bruksendring: Ved bruksendring betales 50 % av satsene i 2 A.			

C	Driftsbygninger i landbruket, uisolerte lagerbygg og haller av duk eller folie med bruksareal inntil 1000 m2 betales etter satsene i 2A (1-4), men maksimum kr. 20.000,-			
D	Driftsbygninger i landbruket, uisolerte lagerbygg og haller av duk eller folie med bruksareal over 1000 m2 betales etter satsene i 2A (1-4), men maksimum kr. 25.000,-			
3	Arealuavhengige tiltak			
A	På bolig-, fritids- og landbrukseiendom: Endring av tillatelse, tak over inngangsparti, veranda, vindfang, forstøtningsmur, støyskjerm, brønn, dam og basseng, midlertidig tiltak, fasadeendring, riving, bygningsteknisk installasjon (separat installasjon eksklusiv ildsted/skorstein), tilknytning til offentlig nett, tankanlegg, gjerde, terrenginngrep, P-plasser og uisolerte vinterhager.	kr	3 770	3670
B	På annen eiendom enn bolig-, fritids- og landbrukseiendom: Endring av tillatelse, tak over inngangsparti, veranda, vindfang, forstøtningsmurer, støyskjerm, brønn, dam og basseng, midlertidig tiltak, fasadeendring, riving, bygningsteknisk installasjon (separatinstallasjon eksklusiv ildsted/skorstein), tilknytning til offentlig nett, lednings- og kabelanlegg, tankanlegg, gjerde, terrenginngrep og p-plasser.	kr	7 510	7 310
C	Igangsettingstillatelse etter rammetillatelse, pr. stk	kr	5 210	5 070
D	Skorstein og ildsteder: oppføring, rehabilitering av skorstein	kr	1 187	1155
E	Skilt og reklame, oppføring av enkeltskilt inntil 2 stk. (ved mer enn 2 skilt og skiltplaner for bygninger betales etter satsene i 3 F)	kr	3 260	3 170
F	Skiltplaner, ID-mast, pylon/totem	kr	6 990	6800
4	Dispensasjoner			
A	Administrativ avgjørelse (fullt gebyr uavhengig av utfall)	kr	6 990	6 800
B	Politisk avgjørelse (fullt gebyr uavhengig av utfall)	kr	14 490	14 100
5	Fradeling/arealoverføring (I tillegg kommer egne gebyrer knyttet til ev. kart- og oppmålingsforretning).			
A	For behandling av søknad om deling av eiendom i regulert område betales	kr	5 840	5 680
B	For hver ytterligere parsell i samme søknad betales	kr	2 990	2 910

			2022	2021
	BETALINGSREGULATIV FOR BEHANDLING AV BYGGE- OG DELINGSSAKER M.M.			
C	For behandling av søknad om deling av eiendom utenfor regulert område betales	kr	8 380	8 150

D	For hver ytterligere parsell i samme søknad betales	kr	4 280	4 160
6	For behandling av utslippssøknader			
A	Inntil 15 pe	kr	6 530	6 350
B	15-50 pe	kr	31 900	31 060
C	Over 50 pe	kr	66 980	65 210
7	Behandling av søknader som ikke kommer til utførelse:			
A	For ferdigbehandlede søknader som ikke kommer til utførelse betales 75 % av satsene for gjeldende behandling, unntatt dispensasjonsgebyret som betales fullt ut, se punkt 4.			
B	Ved avslag betales 75% av satsene for gjeldende behandling, unntatt dispensasjonsgebyret som betales fullt ut, se punkt 4.			
C	Dersom søker velger å trekke saken før den er ferdigbehandlet, faktureres gebyret ut fra hvor langt i prosessen behandlingen har kommet. Ferdigbehandlet søknad settes til 75 % av ordinært gebyr. Prosesstart regnes fra mottakskontroll er gjennomført.			
D	Ved pålegg om søknad for ulovlig igangsatt byggearbeid eller arbeid igangsatt uten tillatelse, betales 100 % tillegg av satsene ovenfor pga merarbeid.			
E	Fornyelse av tidligere godkjent byggesøknad og reviderte søknader som krever ny behandling belastes med 50 % av gjeldende behandling hvis søknad mottas innen ett år etter utløp av byggefrist.			
F	Dersom et avslag medfører at en revidert søknad mottas innen 3 måneder fra vedtaksdato og denne søknaden blir godkjent, betales et redusert gebyr tilsvarende 50 % av fullt gebyr.			
G	Merarbeid der arbeid ikke dekkes av regulativet faktureres med kr. 1066,- pr time. Dette gjelder også besvarelse av forespørsler som medfører en sammenstilling av informasjon.			
8	Behandling av søknad om godkjenning av foretak og ansvarsrett, også ved sanitærmeldinger			
A	Lokal godkjenning	kr	5 830	5 670
B	Gjentatt søknad om lokal godkjenning som samsvarer med tidligere godkjenning	kr	2 030	1 970
C	Personlig godkjenning (selvbyggere)	kr	2 192	2 134
D	Søknad om ansvarsrett (der det ikke er gitt lokal eller personlig godkjenning)	kr	1 096	1067
E	Erklæring om ansvarsrett	kr	1 096	1067
F	Endring av ansvarshavende	kr	2 350	2 280
G	Behandling av sanitærmeldinger der søker ikke har sentral godkjenning	kr	4 200	4080
9	Andre gebyrer			

A	Søknad om midlertidig brukstillatelse (skal brukes kun unntaksvis, sebl. § 21-10, 3. ledd)	kr	4 670	4 540
B	Ferdigattest som rekvireres innen fastsatt frist i midlertidig brukstillatelse belastes ikke med gebyr. Hvis ikke settes gebyret til:	kr	2900	2 820
C	Anmodning om tilleggsopplysninger pga. søknad ikke komplett og behandlingsdyktig, pr. gang	kr	1 280	1 240

			2022	2021
	BETALINGSREGULATIV FOR BEHANDLING AV BYGGE-OG DELINGSSAKER M.M.			
D	Gjennomgang som fører til retur av søknad fordi den ikke inneholder den minimumsdokumentasjonen som kreves i forskriften.	kr	1 603	1 560

Vann- og avløpsgebyrer

	VANN- OG AVLØPSGEBYR		2022	2021
1	Tilknytningsgebyr (engangsgebyr) Tilknytningsgebyr skal være betalt før byggearbeider kan igangsettes			
A	I eksisterende og nye boligfelt, industrifelt, forretningsområder o.l. hvor refusjoner for veg, vann og avløp er fastsatt på grunnlag av faktiske investeringer eller er innregnet i tomteprisen, betales tilknytningsgebyr ifølge gjeldende forskrifter for vann- og avløpsgebyr etter følgende satser:			
	VANN:			
	For boliger pr. m ² beregnet areal	kr	43,75	43,75
	For annen bebyggelse pr. m ² bruksareal	kr	43,75	43,75
	AVLØP:			
	For boliger pr. m ² beregnet areal	kr	77,50	77,50
	For annen bebyggelse pr. m ² bruksareal	kr	77,50	77,50

B	I eksisterende og nye boligfelt, industrifelt, forretningsområder o.l. hvor refusjoner for veg, vann og avløp ikke er fastsatt på grunnlag av faktiske investeringer eller er innregnet i tomteprisen, betales et tillegg pr m2 til tilknytningsgebyr etter pkt A. Tillegget er fritatt for merverdiavgift.			
	VANN:			

	For boliger pr. m ² beregnet areal	kr	116,00	116,00
	For annen bebyggelse pr. m ² bruksareal	kr	41,00	41,00
	AVLØP:			
	For boliger pr. m ² beregnet areal	kr	182,00	182,00
	For annen bebyggelse pr. m ² bruksareal	kr	61,00	61,00
C	Eiendommer som tilknyttes vann og avløp i forbindelse med utvidelsen av forsyningsområdet i henhold til hovedplan VA, betaler et fast tillegg til tilknytningsgebyr alt. A. Tillegget er fritatt for merverdiavgift.			
	VANN:	kr	16 800	16 800
	AVLØP:	kr	16 800	16 800
	Tilknytningsgebyr for tilbygg mindre enn 8 m ² innkreves ikke.			
2	Årsgebyr			
A	Boliger – med vannmåler			
	Vann pr. m ³ målt vannforbruk	kr	16,09	15,18
	Avløp pr. m ³ målt vannforbruk	kr	22,96	21,66
B	Boliger – uten vannmåler			
	Vann pr. m ² beregnet areal	kr	25,74	24,28
	Avløp pr. m ² beregnet areal	kr	36,74	34,66
	For svømmebasseng på eiendom hvor det ikke er vannmåler: Vann- og avløpsgebyr etter beregnet forbruk basert på bassengvolum[m ³]			
	VANN:			
	Bassengvolum fra 3 m ³ til 20 m ³	kr	642,00	606,00
	Bassengvolum fra 20 m ³ til 40 m ³	kr	1 286,00	1 213,00
	Bassengvolum over 40 m ³	kr	1 928,00	1 819,00
	AVLØP:			
	Bassengvolum fra 3 m ³ til 20 m ³	kr	918,00	866,00
	Bassengvolum fra 20 m ³ til 40 m ³	kr	1 835,00	1 731,00
	Bassengvolum over 40 m ³	kr	2 755,00	2 599,00
C	Næringsdrivende			
	Vann pr. m ³ målt vannforbruk	kr	16,09	15,18
	Avløp Bedrifter med avløpsvann som ikke avviker vesentlig fra vanlig boligavløpsvann betaler pr. m ³ målt vannforbruk.	kr	22,96	21,66
	Ikke forurenset avløpsvann (kjølevann o.l.) som ledes til overvannsledning pr. m ³ målt vannforbruk. Det er en betingelse at det monteres vannmåler for det vann som slippes til overvannsledningen.	kr	3,45	3,25
	Vann pr. m ³ målt vannforbruk, ved vannforbruk over 10.000 m ³ pr. år. Storkunde etter avtale	kr	5,49	5,18
3	Gebyr for vannavstenging			

	For oppmøte i forbindelse med avstenging/-påsetting av vannforsyning betales et gebyr.	kr	775,00	775,00
--	--	----	--------	--------

Vei, park og anlegg

	VEI, PARK OG ANLEGG		2022	2021
1	LEIE AV TORGPASSER			
	Torgplassene er på 12,5 m ² . Gebyrene er fritatt for merverdiavgift.			
1.1.	Salg fra fast plass pr. år, uten strøm	kr	4 060	3 950
1.2	Salg fra fast plass pr. år, med strøm	kr	6 400	6 230
1.3	Annet salg pr. dag, uten strøm	kr	580	560
1.4	Annet salg pr. dag , med strøm	kr	610	590
2	LEIE AV KOMMUNAL P-PASS, GATEGRUNN, TORG ELLER PARK			
	Gebyrene er fritatt for merverdiavgift.			
	Kommunedirektøren kan inngå avtale om reduksjon av gebyr dersom gebyret blir urimelig høyt. All bruk/leie skal være forhåndsavtalt.			
2.1	Folkvangtomta og Torget sør. Pris pr. dag.	kr	6 100	5 930
2.2	Kommunal gategrunn, Elvarheimparken, på betingelse av ingen framleie			
	Der skiltplan er påkrevd, pris pr. dag og stenging av gate inntil 3 gatekvartal.	kr	1 635	1 592
	Der skiltplan er påkrevd, pris pr. dag og stenging av gate over 3 gatekvartal.	kr	2 640	2 570
	Bistand for utarbeidelse av skiltplaner, inntil 3 gatekvartal.	kr	1 583	1 541
	Bistand for utarbeidelse av skiltplaner, over 3 gatekvartal.	kr	2 640	2 570
	Uten vegstenging, intet gebyr. Evt. skader belastes søker.	kr		
2.3	Det er utarbeidet særskilt avtale for Grundsetmarten, Elverumsdagene, oktoberfestival og julegateåpning med omfattende trafikktiltak og leiebehov. Evt. skader faktureres separat.	kr	55 970	54 490
3	PARKERINGSavgift OG -GEBYR			
	Elektrisk og hydrogendrevet bil (EL, EV, EK, EB og HY) kan parkeres uten at det betales avgift på plasser der avgiftsparkering ellers gjelder. Selv om det er gratis kan man ikke stå parkert lenger enn bestemmelsene sier. Hvis man parkerer på offentlig parkeringsplass med tidsbegrenset parkering, må urskive brukes. Står man på ladeplass må lading pågå for å unngå kontroll sanksjon, og maksimal ladetid er 4 timer. Deretter må kjøretøyet flyttes. Det betales ikke parkeringsavgift på ladeplass.			
3.1	Parkeringsavgift langtid pr dag	kr	36	35

3.2	Parkeringsavgift langtid pr time	kr	15	14
3.3	Ladeavgift ladeplasser pr time (hele døgnet).	kr	8	6
3.4	Jf. «Forskrift om offentlig parkeringsgebyr»; gjelder overtredelser av bestemmelser om stans og parkering av motorvogn eller tilhenger til motorvogn på veg åpen for alminnelig ferdsel, jf. trafikreglene § 1. Gebyr fastsatt av Samferdselsdepartementet og kan endres av statlige myndigheter etter at kommunestyret har fattet vedtak.	kr	900	900

3.5	Jf «Forskrift om vilkårs-parkering (parkeringsforskriften)». Gebyr fastsatt av Samferdselsdepartementet. Ved overtredelse av vilkårene for parkering ilegges en kontroll-sanksjon (gebyr) på: Gebyret er fastsatt av Samferdselsdepartementet og kan endres av statlige myndigheter etter at kommunestyret har fattet vedtak. For andre overtredelser, herunder brudd på dokumentasjonsplikt for tidsbegrenset gratis-parkering og kontroll-sanksjon for dette, henvises det til forskriftens § 36.	kr	600	600
4	PARKERING, ABONNEMENTSKORT			
	Abonnementskort for parkering på offentlige avgiftsbelagte langtidsplasser. Kortet er elektronisk og er knyttet til kjøretøyets reg.nr.			
4.1	Avgift pr år	kr	5 300	5 160
4.2	Avgift pr mnd.	kr	535	520
5	FRIKJØP AV PARKERINGSPLASSER			
	Jfr. vedtekt til PBL §69 nr. 4, stadfestet 05.11.1984. Prisen er fritatt for merverdiavgift	kr	154 050	150 000
6	GRAVING I KOMMUNALE VEGER OG GATER			
	Gebyrene er fritatt for merverdiavgift.			
6.1	Behandling av gravesøknader, inkl. befaring, tilsyn og kontroll, pr søknad:	kr	6 330	6 160
6.2	Dersom veg-/grøfte-areal ikke er istandsatt i hht. avtale innenfor fristen, påløper et ekstra gebyr pr. m ² . Gebyret gjelder også dersom graving er igangsatt uten godkjent gravetillatelse.	kr	680	660
6.3	Gebyr for behandling av tiltak uten graving			
	På kommunalt trafikkareal som krever arbeidsvarsling og skiltplan	kr	1 560	1 510
7	HÅNDHEVING AV POLITIVEDTEKTENE			
	Jf Politivedtektenes § 28a. Vedtektenes § 6, § 12, § 13, § 15, § 16, §17, § 19, § 20 håndheves av Elverum kommune med hjemmel i forskrift av 19. juni 2012 nr. 600 om Kommunal håndheving av politivedtekter. Elverum kommune ilegges ved overtredelser av disse bestemmelsene overtredelsesgebyr som fastsatt i forskriftens §6.			

Innfordring - gebyr for behandling

INNFORDRINGSGEBYR		2022	2021
*Omkostninger som påløper i forbindelse med innfordring av husleie, barnehage/SFO, pleie- og omsorgstjenester, kommunale eiendomsavgifter, diverse fakturering og plan- og byggesaker framgår itabellen nedenfor. Gebyrer fastsettes ut fra det til enhver tid gjeldende rettsgebyr (R) eller inkassosats (IS) fastsatt i forskrift.			
Purregebyr (0,1 IS) av gjeldende inkassosats.	kr	*)	*)
Betalingsoppfordring (0,3 IS) av gjeldende inkassosats.	kr	*)	*)
Saker til forliksråd (1 R) av gjeldende rettsgebyr.	kr	*)	*)
Begjæring om utlegg (1,7 R) av gjeldende rettsgebyr.	kr	*)	*)
Forsinkelsesrenter beregnes i henhold til lov om forsinket betaling.			

Midt-Hedmark brann- og redningsvesen IKS

Med virkning fra 01.01.22 fastsettes følgende betalingsregulativ i Midt-Hedmark brann- og redningsvesen IKS.		2022	2021
A	Leie av bil og mannskap		
	Leie av utrykningskjøretøy pr. time (ihht. KS satser)	kr	770
	Mannskap pr. time pr. stk. (ihht. KS satser)	kr	1 124
	Fritatt for merverdiavgift ved utrykning.		0
B	Unødige alarmer utover 1 grunnet manglende vedlikehold/uaktsomhet.	kr	9 763
	Unødige innbruddsalarmer utover 3 grunnet manglende vedlikehold/uaktsomhet.	kr	1 000
C	Kursavgift for kurs arrangert av brann- og feiervesenet fastsettes i forhold til det enkelte kurs. Fritatt for merverdiavgift.		
D	Gebyr for behandling av søknad om fyrverkeri og tilsyn av utsalgssted. Fritatt for merverdiavgift.	kr	3 615
FEIE-OG TILSYNSGEBYR			

	Med virkning fra 01.01.22 fastsettes følgende betalingsregulativ for feiing og tilsyn i Midt-Hedmark brann- og redningsvesen IKS. Midt-Hedmark brann- og redningsvesen IKS (MHBR) innkrever feie- og tilsynsgebyrer på vegne av kommunen og representerer ved innfordring av kravene Elverum kommune hva gjelder bruk av legalpant i eiendommer.			
1	For vanlige røykpiper i bolig- og forretningsbygg inntil 3 etasjer, ekskl. kjeller og uinnredet loft pr. pipe (røykløp) pr. år.	kr	650	630
	Det foretas ikke feiing av piper (røykløp) dersom ildsted ikke er tilkoblet, eller i særskilte tilfeller, ildstedet (ene) er plombert av feiervesenet. NB! I disse tilfellene kan det søkes fritak for feie-/tilsynsgebyr.		0	0
2	For bygninger med flere etasjer enn nevnt under punkt 1 betales et tillegg pr. etasje pr. år på:	kr	111	108
3	For større røykpiper betales for medgått tid etter sats per time på (iht. KS satser):	kr	1 124	1 124
4	Mannskap pr. time, fyrkjele feiing (iht. KS satser)	kr	1 124	1 124
5	Gebyr for ferdigbefaring/trykkprøving/videofilming/fresing av skorstein og fjerning av kaiereir (iht. KS satser)	kr	1 124	1 124
6a	Tilsyn/kontroll av vanlig fyringsanlegg, innenfor 1 times arbeid	kr	1 813	1 500
6b	Tilsyn/kontroll som går over 1 time faktureres timepris på	kr	750	750
6c	Dersom feier ved 2. gangs varsel møter «stengt dør», «ikke klargjort», faktureres det tilleggsgebyr for administrasjonskostnader	kr	750	750
	Prisliste feiing av fritidsbolig		0	0
6d	Feiing av vanlig pipeløp på forespørsel faktureres timepris på	kr	1 124	1 124

Sør-Østerdal Interkommunale Renovasjonsselskap IKS (SØIR)

	RENOVASJONSGBYR		2022	2021
	Det fastsettes følgende gebyrsatser for Sør-Østerdal Interkommunale renovasjonsselskap IKS. Alle priser er eks. mva. Ved manuell betaling av fakturering/betalinger, vil det tilkomme et behandlingsgebyr på kr. 35,-. Sør-Østerdal Interkommunale Renovasjonsselskap IKS (SØIR) innkrever renovasjonsgebyrene på vegne av kommunen, og representerer ved innfordring av kravene Elverum kommune hva gjelder bruk av legalpant i eiendommer.			
A	Grunngebyr pr. år - husstander/husholdningsavfall	kr	1 340	1 272
B	Volumgebyr pr år - tømming av restavfallsbeholder 1 gang pr mnd -ordinære husstander:			

	140 ltr. restavfall	kr	1 526	1 449
	190 ltr. restavfall	kr	2 392	2 271
	240 ltr. restavfall	kr	3 023	2 871
	360 ltr. restavfall	kr	4 538	4 310
	660 ltr. restavfall	kr	8 325	7 907
	160 ltr. ekstrasekk (kjøpes i butikkene - 50 kr inkl mva)	kr	50	50
C	Leie av papirbeholder			
	140 ltr. papir	kr	128	121
	240 ltr. papir	kr	224	212
	360 ltr. papir	kr	446	424
	660 ltr. Papir	kr	1 098	1 043
D	Leie av beholder for glass- og metallemballasje			
	140 ltr. G&M	kr	128	121
	240 ltr. G&M	kr	224	212
E	Renovasjonsgebyr pr. år – forenklet renovasjonsordning (kun sekkerrenovasjon) – jfr retningslinjer for endring av abonnement: (spredtbygde områder, lang, privat gårdsveg, liten avfallsproduksjon)			
	Årsgebyr forenklet ordning	kr	1 502	1 426
F	Fradrag i ordinært renovasjonsgebyr pr. år som følge av hjemmekompostering/bruk av egen gjødselkjeller for bioavfall – jfr. retningslinjer for endring av abonnement.			
	Fradrag hjemmekompostering	kr	-590	-560
G	Serviceabonnement pr. år – henting av avfall utover 3 meters-regelen.			
	3-10 meter	kr	220	209
	11-20 meter	kr	448	425
	over 20 meter – særskilt avtale			
H	Gebyr pr år for renovasjon av hytter og fritidseiendommer			
	Kategori 0	kr	2 689	2 553
	- hytter/fritidseiendommer i områder med høy standard og storavfallsproduksjon (for eksempel Trysilfjellet)			
	Kategori 1	kr	1 680	1 595
	- hytter/fritidseiendommer i regulerte hytteområder med tilrettelagt infrastruktur (veg, vann, avløp, elektrisitet).			

			2022	2021
	Kategori 2	kr	911	865
	- hytter/fritidseiendommer i eller i tilknytning til regulerte hytteområder. Omfatter også hytter som ligger inntil offentlig vei/privat vei og hvor det delvis er tilrettelagt infrastruktur. De fleste			

	hytter hører inn under denne kategorien.			
	Kategori 3	kr	365	346
	- omfatter hytter/koier med lav standard utenfor regulerte områder, uten vegforbindelse i rimelig nærhet.			
I	Bringeordning av sortert avfall til ministasjoner – papp/papir, glass og tekstiler.			
	Ministasjoner	kr	0	0
J	Bringeordning til gjenvinningsstasjoner – sorterte avfallsfraksjoner som papp/papir, treverk, metall, møbler, farlig avfall, hageavfall, kuldemøbler osv			
	Sortert avfall – Alle fraksjoner unntatt restavfall	kr	0	0
	Restavfall pr inspiserbar sekk, inntil 140 liter, i klar plast med løst avfall (30 kr inkl. mva)	kr	45	40
	Restavfall pr. m3 – 200 kr inkl. mva. (Minsteavgift 140 liter – kr. 30,-inkl. mva)	kr	270	250
	Kostnadene for håndtering av sortert avfall inngår i grunngelyret.			
K	Septikrenovasjon – Elverum kommune			
	For tømning av slamavskillere for eiendommer med fast bosetting betales pr. år for slamvolum opp til 6 m ³ og tømning hvert 2. år.	kr	1 248	1 185
	For eiendommer med fast bosetting uten toalett og for fritidsbebyggelse betales pr. år for slamvolum opptil 6 m ³ og tømning hvert 4. år.	kr	620	589
	Tilsyn og kontroll av private avløpsanlegg jfr. KS vedtak 008/19, fritatt for merverdiavgift	kr	360	350

Elverum Kirkelige Fellestråd

Festeavgift		2022	2021
Festeavgift for graver ved kirkegårdene i Elverum	kr	340	330

Vedlegg

Selvkostkalkyler

Elverum kommune beregner kommunale gebyrer i tråd med forskrift om beregning av selvkost.

Selvkost innebærer at ekstrakostnadene som kommunen påføres ved å produsere en bestemt tjeneste skal dekkes av gebyrene som brukerne av tjenestene betaler. Kommunen har ikke anledning til å tjene penger på tjenestene.

En annen sentral begrensning i kommunens handlingsrom er at overskudd fra det enkelte år skal tilbakeføres til abonnentene eller brukerne i form av lavere gebyrer innen de neste fem årene.

Dette betyr at hvis kommunen har bokført et overskudd som er eldre enn fire år, må dette brukes til å redusere gebyrene i det kommende budsjettåret. Eksempelvis må et overskudd som stammer fra 2017 i sin helhet være disponert innen 2022.

Utfordringer med selvkostbudsjettet

Det er en rekke faktorer som påvirker selvkostresultatet og som ligger utenfor kommunens kontroll. De viktigste faktorene er budsjettårets forventede kalkylerente (5-årig SWAP-rente + 1/2 %-poeng), kapasitetsbegrensninger ved gjennomføring av planlagte prosjekter, samt usikre utgifter og inntekter. I sum fører dette til at det er utfordrende å treffe med budsjettet.

Generelle forutsetninger

Kalkylerenten er anslått å bli 2,25 % i 2022. Budsjettet er utarbeidet den 9. september 2021. Tallene for 2020 viser endelig etter kalkyle, tallene for 2021 er prognostiserte verdier, mens tallene for 2022 til 2025 er budsjett-/økonomiplan. Ved behov for ytterligere grunnlagstall og beregningsmetoder henvises det til kommunens selvkostmodell Momentum Selvkost Kommune.

Gebyrutvikling for vann og avløp

Fra 2021 til 2022 foreslås en samlet gebyrøkning på rundt 6,0 %, hvor vann øker mest med 6,0 %. I perioden 2020 til 2025 øker samlet gebyr med kr 1 287, fra kr 5 262 i 2020 til kr 6 549 i 2025. Dette tilsvarer en gjennomsnittlig årlig gebyrøkning på 3,7 %. Gebyreksemplene for vann og avløp er basert på et årlig vannforbruk på 150 kubikkmeter.

Selvkostoppstilling Vann

Selvkostregnskap (1.000 kr)	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
10*** Lønn	3.726	3.000	3.125	3.219	3.315	3.415	3.517
11*** Varer og tjenester	3.042	4.300	4.000	4.080	4.162	4.245	4.330
12*** Varer og tjenester	803	2.000	2.040	2.081	2.122	2.165	2.208
14*** Overføringsutgifter	3	0	0	0	0	0	0
Direkte driftsutgifter	7.574	9.300	9.165	9.380	9.599	9.824	10.055
Direkte kalkulatoriske avskrivninger	6.776	7.045	7.321	7.523	7.750	8.030	7.967
Direkte kalkulatoriske rentekostnader	2.274	3.323	3.954	4.411	4.771	5.080	5.034
Indirekte kostnader (drift og kapital)	788	807	831	856	882	908	935
Øvrige inntekter	-584	-605	-530	-530	-530	-530	-530
Gebyrgrunnlag	16.828	19.870	20.741	21.640	22.473	23.313	23.461
Gebyrinntekter	18.630	19.650	20.925	22.091	23.310	23.924	24.426
Selvkostresultat	1.802	-220	184	451	837	611	965
Selvkost dekningsgrad i %	110,7 %	98,9 %	100,9 %	102,1 %	103,7 %	102,6 %	104,1 %
Selvkostfond/fremførbart underskudd (1.000 kr)	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Selvkostfond 01.01	-4.325	-2.570	-2.843	-2.721	-2.330	-1.543	-965
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	1.802	-220	184	451	837	611	965
-/+ Kalkulert rentekostnad/-inntekt selvkostfond	-48	-52	-62	-61	-49	-33	-13
Selvkostfond 31.12	-2.570	-2.843	-2.721	-2.330	-1.543	-965	-13
Selvkostgrad i %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Selvkostoppstilling Avløp

Selvkostregnskap (1.000 kr)	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
10*** Lønn	4.499	5.100	5.498	5.663	5.833	6.008	6.188
11*** Varer og tjenester	4.137	5.289	5.395	5.503	5.613	5.725	5.840
12*** Varer og tjenester	3.414	3.300	3.366	3.433	3.502	3.572	3.643
13*** Tjenester som erstatter kommunal egenp	4.470	4.370	4.457	4.546	4.637	4.730	4.825
14*** Overføringsutgifter	80	77	78	80	82	83	85
Aktivitetssendring driftsutgifter (nominelt)	0	1.000	0	0	0	0	0
Direkte driftsutgifter	16.600	19.136	18.795	19.226	19.667	20.118	20.581
Direkte kalkulatoriske avskrivninger	7.797	8.051	8.251	8.534	8.620	8.850	8.793
Direkte kalkulatoriske rentekostnader	2.185	3.215	3.808	4.229	4.556	4.833	4.765
Indirekte kostnader (drift og kapital)	746	765	788	811	836	860	886
Øvrige inntekter	-262	-163	-140	-140	-140	-140	-140
Gebyrgrunnlag	27.067	31.003	31.502	32.660	33.537	34.522	34.885
Gebyrinntekter	27.048	28.640	30.486	32.450	33.932	34.522	34.885
Selvkostresultat	-19	-2.363	-1.016	-210	395	-0	-0
Selvkost dekningsgrad i %	99,9 %	92,4 %	96,8 %	99,4 %	101,2 %	100,0 %	100,0 %
Selvkostfond/fremførbart underskudd (1.000 kr)	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Selvkostfond 01.01	3.136	3.160	835	-173	-390	0	0
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	-19	-2.363	-1.016	-210	395	0	0
-/+ Kalkulert rentekostnad/-inntekt selvkostfond	43	89	7	-7	-5	0	0
Selvkostfond 31.12	3.160	835	-173	-390	0	0	0
Selvkostgrad i %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Selvkostoppstilling Private planer

Selvkostregnskap (1.000 kr)	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
10*** Lønn	546	1.466	1.510	1.555	1.602	1.650	1.699
11*** Varer og tjenester	3	48	49	50	51	52	53
12*** Varer og tjenester	12	60	61	62	64	65	66
Direkte driftsutgifter	561	1.574	1.620	1.667	1.716	1.767	1.818
Direkte kalkulatoriske avskrivninger	2	0	0	0	0	0	0
Direkte kalkulatoriske rentekostnader	0	0	0	0	0	0	0
Indirekte kostnader (drift og kapital)	91	92	95	98	101	104	107
Øvrige inntekter	-28	-80	0	0	0	0	0
Gebyrgrunnlag	625	1.586	1.715	1.765	1.817	1.870	1.925
Gebyrinntekter	805	800	1.713	1.765	1.817	1.870	1.925
Selvkostresultat	180	-786	-2	0	0	0	-0
Selvkost dekningsgrad i %	128,9 %	50,4 %	99,9 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Selvkostfond/fremførbart underskudd (1.000 kr)	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Selvkostfond 01.01	-0	182	2	0	0	0	0
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	180	-182	-2	0	0	0	0
-/+ Kalkulert rentekostnad/-inntekt selvkostfond	1	2	0	0	0	0	0
Selvkostfond 31.12	182	2	-0	0	0	0	0
Selvkostgrad i %	100,0 %	57,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Selvkostoppstilling Byggesak

Selvkostregnskap (1.000 kr)	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
10*** Lønn	4.142	4.239	4.717	4.497	4.632	4.771	4.914
11*** Varer og tjenester	152	271	277	282	288	294	300
12*** Varer og tjenester	1	11	11	11	12	12	12
14*** Overføringsutgifter	0	0	0	0	0	0	0
Direkte driftsutgifter	4.295	4.521	5.005	4.791	4.932	5.076	5.226
Direkte kalkulatoriske avskrivninger	177	29	29	0	0	0	0
Direkte kalkulatoriske rentekostnader	2	1	0	0	0	0	0
Indirekte kostnader (drift og kapital)	1.059	1.089	1.121	1.155	1.189	1.224	1.260
Øvrige inntekter	-410	-193	0	0	0	0	0
Gebyrgrunnlag	5.123	5.447	6.156	5.945	6.120	6.300	6.485
Gebyrinntekter	6.161	5.500	5.500	5.500	6.377	6.013	6.466
Selvkostresultat	1.038	53	-656	-445	257	-288	-20
Selvkost dekningsgrad i %	120,3 %	101,0 %	89,3 %	92,5 %	104,2 %	95,4 %	99,7 %
Selvkostfond/fremførbart underskudd (1.000 kr)	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Selvkostfond 01.01	-0	1.045	1.119	481	42	303	20
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	1.038	53	-656	-445	257	-288	-20
-/+ Kalkulert rentekostnad/-inntekt selvkostfond	7	21	18	6	4	4	0
Selvkostfond 31.12	1.045	1.119	481	42	303	20	0
Selvkostgrad i %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Selvkostoppstilling Oppmåling

Selvkostregnskap (1.000 kr)	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
10*** Lønn	1.447	1.459	1.503	1.548	1.594	1.642	1.691
11*** Varer og tjenester	64	125	127	130	133	135	138
12*** Varer og tjenester	127	174	178	181	185	189	193
14*** Overføringsutgifter	0	0	0	0	0	0	0
Direkte driftsutgifter	1.638	1.758	1.808	1.859	1.912	1.966	2.022
Direkte kalkulatoriske avskrivninger	26	14	14	14	14	14	14
Direkte kalkulatoriske rentekostnader	1	2	2	2	2	2	1
Indirekte kostnader (drift og kapital)	283	290	299	307	317	326	335
Øvrige inntekter	-206	-212	-50	-50	-50	-50	-50
Gebyrgrunnlag	1.742	1.852	2.072	2.132	2.194	2.257	2.322
Gebyrinntekter	2.360	2.000	1.893	1.932	1.991	2.053	2.284
Selvkostresultat	618	148	-180	-200	-203	-204	-38
Selvkost dekningsgrad i %	135,5 %	108,0 %	91,3 %	90,6 %	90,8 %	91,0 %	98,4 %
Selvkostfond/fremførbart underskudd (1.000 kr)	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Selvkostfond 01.01	0	622	784	620	432	238	38
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	618	148	-180	-200	-203	-204	-38
-/+ Kalkulert rentekostnad/-inntekt selvkostfond	4	14	15	13	9	4	1
Selvkostfond 31.12	622	784	620	432	238	38	1
Selvkostgrad i %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Kommunale tilskudd til ulike organisasjoner

	Organisasjoner, lag og foreninger	2022
1	Festspillene, reguleres ihht sum og føringerkulturdepartementet	941 000
2	Nysted - Elverum Kunstforening	32 000
3	Møteplassen fra kultur	1 215 600
4	Møteplassen lavterskel psykisk helse (indeksreguleres i henhold til avtale) fra PRO	674 000
5	Samfunnshus og grendehus - fellesutvalget	240 000
6	Musikkrådet - Driftsmidler til lag og foreninger	300 000
7	Elverum Idrettsråd - Tilskudd lag og foreninger	805 000
8	17. mai	125 000
9	Glomdalsmuseet (avh. av innbyggere)	105 000
10	Anno Museum	200 000
11	Namibiaforeningen, internasjonalt infosenter	33 000
12	Grundsetmart'n	100 000
13	Frivillighet kultur - prosjektmidler etter søknad 2 ganger i året	100 000
14	Lokal musikk og kultur	200 000
15	Movies on War	150 000
16	Diverse tilskudd lag/foreninger innen helse	30 000
17	NOK (senter mot incest og seksuelle overgrep)	182 000
18	Herneshallen AS (indeksreguleres i henhold til avtale)	310 000
19	Elverum Frivilligsentral (tilskudd pluss justering i henhold til	468 000
20	Christianfjelds venner	30 000
21	Søndre Elverum Idrettshall	941 000
22	Sør-Østerdalregionen Interkommunale Politisk Råd (SØIPR)	1 447 000
23	Årets Elverumsing	5 000
24	Kulturprisen	10 000
25	Veterankorps/julekonsert	40 000
26	Beredskapsvakter	30 000
	Sum tilskudd	8 713 600

Kommentarer

1. Avtale med Festspillene i Elverum.
2. Husleieavtale med Elverum Kunstforening.
3. Vedtak om oppstart av Møteplassen, husleieavtale med eiendom og bidrag til dekning av husleie/drift.
4. Lavterskel dagtilbud psykisk helse Treffpunkt. Avtale med gjensidig oppsigelsestid på 12 måneder.
5. Ihht gjeldende KS-vedtak.
6. Ihht gjeldende KS-vedtak.
7. Ihht gjeldende KS-vedtak.
8. Ihht gjeldende KS-vedtak.
9. Forpliktelse i forhold til antall innbyggere.
10. Ihht gjeldende KS-vedtak.
11. Ihht gjeldende KS-vedtak.
12. Ihht gjeldende KS-vedtak.
13. Ihht gjeldende KS-vedtak.
14. Ihht gjeldende KS-vedtak.
15. Tilskudd er blitt bevilget fra næringsfondet.
16. Innvilges av sektor for familie og helse.
17. Statlig tilskudd betinger kommunalt tilskudd.
18. Leie- og finansieringskontrakt løper fram til oktober 2022.
19. Videreformidling av tilskudd fra Kulturdepartementet, kommunalt tilskudd samt bidrag til husleie.
20. Avtale med eiendomsavdelingen.
21. Tilskudd skal dekke renter og avdrag på lån.
22. Samarbeidsavtale med Sør-Østerdalregionen Interkommunale Politiske Råd.
23. Årets Elverumsing (økes adm til 15 000).
24. Kulturpris (økes adm til 30 000)..
25. Veterankorpset har arrangert julekonsert i 35 år på rad, hvert år med om lag 1 000 besøkende i Terningen Arena. Korpset har til nå ikke fått kommunalt tilskudd. Fra 2019 til 2021 har leieprisen i Terningen Arena økt fra kr 72 000,- til 90 000,-. Et kommunalt tilskudd er en anerkjennelse av Veterankorpsets rolle i kulturlivet i Elverum, og et bidrag til dekning av økte kostnader.
26. Koronapandemien og den kommunale oppfølgingen har ført til et betydelig bidrag gjennom frivilligheten, blant annet med Røde Kors beredskapsvakter, Lions og Norsk Folkehjelp. I mange kommuner betales det en timegodtgjøring til organisasjonene, men Elverum har ikke slik godtgjøring utover dekning av reisekostnader og varmedress til vakter som står ute. Et lite kommunalt tilskudd til fordeling på slike utførte beredskapsvakter vil være en anerkjennelse av den frivillige innsatsen, og et bidrag tilkompetanseheving, motiveringstiltak og ivaretagelse av avtalefestet frivillighet med kommunen som en del av vår lokale beredskap. Beløpet fordeles likt på antall timer frivillighet som er levert av organisasjonene.

Bevilningsoversikt drift - netto med funksjoner

Tabellen nedenfor viser fordeling av midler på funksjoner for hvert tjenesteområde som ligger i skjemaet for bevilningsoversikt drift - netto og i virksomhetsplanene.

Tjenesteområder med funksjoner		Regnskap	Budsjett	Budsjett	Planperiode		
		2020	2021	2022	2023	2024	2025
100	Politisk styring	5 304	7 931	7 619	8 426	7 619	8 426
110	Kontroll og revisjon	2 224	2 891	2 834	2 924	2 924	2 924
Politisk styring		7 528	10 822	10 453	11 350	10 543	11 350
120	Administrasjon	59 616	70 931	75 797	76 098	76 005	76 005

121	Forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen	5 366	6 232	6 089	6 089	6 089	6 089
130	Administrasjonslokaler	3 645	3 377	3 781	4 375	3 562	3 562
Administrasjon		68 627	80 539	85 667	86 562	85 656	85 656
201	Barnehage	156 440	157 411	147 966	148 986	148 986	148 986
211	Styrket tilbud til førskolebarn	14 463	13 033	16 730	16 730	16 730	16 730
221	Barnehagelokaler og skyss	7 747	8 723	10 417	10 122	10 122	10 122
Barnehage		178 650	179 166	175 113	175 837	175 837	175 837
202	Grunnskole	227 989	241 910	240 034	240 536	240 836	240 836
213	Voksenopplæring	10 996	8 646	10 188	10 651	10 169	10 169
215	Skolefritidstilbud	2 358	-455	2 117	2 117	2 117	2 117
222	Skolelokaler	30 130	31 435	31 914	30 927	30 577	30 577
223	Skoleskyss	6 261	5 000	6 000	6 000	6 000	6 000
383	Kulturskoler	5 174	5 222	5 336	5 336	5 336	5 336
Skole		282 908	291 758	295 590	295 567	295 036	295 036
244	Barnevernstjeneste	12 904	12 299	16 715	17 748	17 748	17 748
251	Barnevernstiltak i familie	5 530	5 657	5 657	5 657	5 657	5 657
252	Barnevernstiltak utenfor familie	17 900	18 132	19 932	19 932	19 932	19 932
285	Tjenester utenfor ordinært kommunalt	11 215	11 236	10 547	10 547	10 547	10 547
Barnevern		47 549	47 325	52 850	53 884	53 884	53 884
231	Aktivitetstilbud barn og unge	3 068	3 197	3 225	3 225	3 225	3 225
232	Forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjeneste	13 399	15 318	15 344	15 344	15 344	15 344
233	Annet forebyggende helsearbeid	9 256	7 052	7 568	7 506	7 506	7 506
234	Aktivisering og servicetjenester overfor eldre og	12 938	12 674	10 275	10 741	10 232	10 140
241	Diagnose, behandling, re-/habilitering	42 511	40 492	42 447	42 408	42 408	42 408
Helse		81 172	78 732	78 860	79 224	78 715	78 623
253	Helse-og omsorgstjenester i institusjon	173 944	162 555	166 161	166 780	166 968	166 968
254	Helse-og omsorgstjenester til hjemmeboende	233 031	218 547	231 459	234 405	234 405	234 405
256	Tilbud om øyeblikkelig hjelp døgnopphold i	2 941	15	15	15	15	15
261	Institusjonslokaler	18 411	20 198	21 299	20 551	20 551	20 551
Pleie og omsorg		428 326	401 316	418 934	423 101	423 389	423 389
242	Råd,veiledning og sosialt forebyggende arbeid	15 732	17 215	18 521	18 521	18 521	18 521
243	Tilbud til personer med rusproblemer	2 648	3 087	3 712	3 712	3 712	3 712
265	Kommunalt disponerte boliger	-16 790	-18 862	-19 851	-20 603	-21 358	-21 358
273	Arbeidsrettede tiltak i kommunal regi	4 937	5 850	7 702	7 702	7 702	7 702
Sosial - tjenestebistand		6 527	7 291	10 084	9 331	8 576	8 576
275	Introduksjonsordningen	11 175	9 963	8 139	9 168	8 825	8 825
276	Kvalifiseringsordningen	5 531	6 161	6 163	6 163	6 163	6 163
281	Ytelse til livsopphold	33 493	33 948	32 076	32 076	32 076	32 076
283	Bistand etabl. og opprettholdelse av egen bolig	461	2 035	2 036	2 036	2 036	2 036
Sosial - økonomisk bistand		50 660	52 108	48 414	49 444	49 101	49 101
370	Bibliotek	3 329	4 336	4 337	4 337	4 337	4 337
373	Kino	2 690	1 015	1 520	1 520	1 520	1 520
375	Museer	306	305	305	305	305	305
377	Kunstformidling	1 204	973	973	973	973	973

Tjenesteområder med funksjoner		Regnskap	Budsjett	Budsjett	Planperiode		
		2020	2021	2022	2023	2024	2025
380	Idrett og tilskudd til andres idrettsanlegg	2 878	2 337	2 334	2 334	2 334	2 334

381	Kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg	6 204	4 563	8 911	4 656	4 656	4 656
385	Andre kulturaktiviteter og tilskudd til andres	9 730	9 733	10 117	9 617	9 617	9 617
386	Kommunale kulturbygg	6 545	5 041	7 737	8 025	7 272	7 272
390	Den norske kirke	7 867	9 396	9 801	9 756	9 756	9 756
392	Tilskudd til tros- og livssynssamfunn	684	26	26	26	26	26
Kultur- og religiøse formål		41 437	37 724	46 061	41 549	40 795	40 795
301	Plansaksbehandling	2 428	3 116	2 900	2 900	2 900	2 900
302	Byggesbehandling og eierseksjonering	-2 421	-269	-939	-939	-939	-939
303	Kart og oppmåling	242	1 402	1 292	1 292	1 292	1 292
329	Landbruksforv. og landbruksbasert næringsutv.	3 433	2 677	2 730	2 730	2 730	2 730
360	Naturforvaltning og friluftsliv	33	1 170	1 160	1 160	1 160	1 160
Teknisk forvaltning		3 714	8 097	7 144	7 144	7 144	7 144
330	Samferdselsbedrifter/transporttiltak	685	509	463	463	463	463
332	Kommunale veier	9 848	12 878	12 872	12 032	10 532	10 032
335	Rekreasjon i tettsted	7 226	6 294	6 601	6 597	6 597	6 597
339	Beredskap mot branner og andre ulykker	16 948	17 133	21 302	21 236	21 236	21 236
340	Produksjon av vann	2 058	4 580	4 556	4 554	4 554	4 554
345	Distribusjon av vann	-13 685	-15 447	-17 315	-16 665	-17 265	-17 265
350	Avløpsrensing	6 148	7 428	7 427	7 427	7 427	7 427
353	Avløpsnett/innsamling av avløpsvann	-16 858	-17 858	-19 023	-19 023	-19 023	-19 023
355	Innsamling, gjenvinning og sluttbehandling av	38	234	50	50	50	50
Teknisk drift		12 408	15 750	16 933	16 671	14 571	14 071
285	Tjenester utenfor ordinært kommunalt	3 129	43	43	43	43	43
320	Kommunal næringsvirksomhet	-995	-100	-100	-100	-100	-100
325	Tilrettelegging og bistand for næringslivet	4 614	4 597	4 827	5 009	5 009	5 009
Næringsutvikling		6 748	4 540	4 770	4 953	4 953	4 953
170	Årets premieavvik	-6 537	-26 100	-26 100	-26 100	-26 100	-26 100
171	Amortisering av tidligere års premieavvik	15 653	21 225	17 931	18 370	18 370	18 370
172	Pensjon	-760	5 900	5 900	5 900	5 900	5 900
180	Diverse fellesutgifter	-1	20 445	46 946	37 524	37 524	37 524
285	Tjenester utenfor ordinært kommunalt	-1 131	-1 139	-1 057	-1 074	-1 074	-1 074
800	Skatt på inntekt og formue	-10	0				
840	Statlig rammetilskudd og øvrige generelle	-5 009	-4 026	-3 890	-3 854	-3 825	-3 825
850	Generelt statstilskudd vedr. flyktninger m.v.	200	0				
870	Renter/utbytte og lån (innlån og utlån)	-234	0	0	0	0	0
880	Interne finansieringstransaksjoner	204	100	100	100	100	100
Fellesfunksjoner		2 375	16 405	39 831	30 866	30 895	30 895
Sum		1 218 629	1 231 574	1 291 745	1 285 175	1 278 787	1 279 002

Saksfremlegg og vedtak i KS-sak 142/21

Her følger behandlingen av Handlings- og økonomiplan 2022 - 2025 med virksomhetsplan og årsbudsjett 2022 for Elverum kommune i kommunestyret, formannskapet og kommunedirektørens innstilling.

KS-142/21 Vedtak:

Handlings- og økonomiplan 2022 - 2025 med virksomhetsplan og årsbudsjett 2022 for Elverum kommune vedtas slik det er framlagt fra kommunedirektøren, med vedtatte endringer som framkommer i forslaget fra AP, SV og Frp:

Beløp i hele tusen	Driftsbudsjett			
	2022	2023	2024	2025
Netto driftsresultat, Kommunedirektørens forslag (side 35) og	-7 983	-7 674	-15 465	-18 015
Endringsforslag på inntekter	2 020	4 100	4 100	4 100
Endringsforslag på utgifter	2 660	2 095	2 095	2 095
Endringsforslag på investeringer (driftskonsekvenser)	-53	-319	-335	-327
Endring i bruk av eller avsetning til disposisjonsfond	-4 627	-5 876	-5 860	-5 868
Netto driftsresultat, etter endringsforslag	-3 356	-1 798	-9 605	-12 147

Endringsforslag - inntekter					
Beløp i hele tusen kroner		Driftsbudsjett			
		2022	2023	2024	2025
Sum endringsforslag som påvirker kommunens inntekter		2 020	4 100	4 100	4 100
I 1	Ikke innføre parkeringsavgift fra 1. time	2 020	4 100	4 100	4 100

Endringsforslag - utgifter					
Beløp i hele tusen kroner		Driftsbudsjett			
		2022	2023	2024	2025
Sum endringsforslag som påvirker kommunens utgifter		2 660	2 095	2 095	2 095
U 1	Ergoterapeutstilling	650	650	650	650
U 2	Rådhusplassen/byutvikling ved arrangement	500	0	0	0
U 3	Frivilligheten	200	200	200	200
U 4	Motvirke barnefattigdom/aktivitetsstøtte	250	250	250	250
U 5	Forebyggende ungdomstiltak, mer åpent ungdomshus	250	250	250	250
U 6	Indeksregulering av tilskudd, møteplassen	100	100	100	100
U 7	FNs internasjonale eldredag	40	40	40	40
U 8	Skolebøkkjøp	300	300	300	300
U 9	Egenandel, transport VTA	100	100	100	100
U 10	Fontene	55	55	55	55
U 11	Persienne, Lyngholtet	65	0	0	0
U 12	Sansehager	50	50	50	50
U 13	Møter og innbyggerkontakt - ordfører	100	100	100	100

Endringsforslag - Investeringer					
Beløp i hele tusen kroner		Investeringsbudsjett			
		2022	2023	2024	2025
Sum endringsforslag som påvirker kommunens investeringer		-4 673			
Inv 1	Inv. 19 Røykeskur, helsehus	-100			
Inv 2	Inv. 21 Dagsturhytte	-1 273			
Inv 3	Inv. 25, Timesparkering sentrum	-1 300			

Inv 4	Inv. 5, Tyngre anleggsmaskiner	-2 000			
-------	--------------------------------	--------	--	--	--

TILSKUDD TIL ORGANISASJONER, LAG OG FORENINGER 2022:

	Organisasjon/lag/forening	Kommunedirektøren	Forslag fra AP, FrPog SV
1	Festspillene	941 000,-	Uendret
2	Elverum kunstforening	32 000,-	Uendret
3	Møteplassen kultur (<i>indeksreguleres</i>)	1 115 600,-	Uendret
4	Møteplassen psykisk helse (<i>indeksreguleres</i>)	674 000,-	Uendret
5	Samfunnshus og grendehus, fellesutvalget	206 000,-	Økes til 240 000,-
6	Musikkrådet, driftsmidler	300 000,-	Uendret
7	Elverum Idrettsråd, tilskudd lag og foreninger	805 000,-	Uendret
8	17.mai	125 000,-	Uendret
9	Glomdalsmuseet	105 000,-	Uendret
10	Anno Museum	200 000,-	Uendret
11	Namibiaforeningen internasjonalt senter	33 000,-	Uendret
12	Grundsetmartn	100 000,-	Uendret
13	Frivillighet kultur – etter søknad 2 ganger i året	100 000,-	Økes til 150 000,-
14	Lokal musikk og kultur	200 000,-	Økes til 211 000,-
15	Movies on War	150 000,-	Uendret
16	Div tilskudd, lag/foreninger innen helse	30 000,-	Økes til 65 000,-
17	NOK (senter mot incest/seksuelle overgrep)	182 000,-	Uendret
18	Herneshallen (<i>indeksreguleres</i>)	310 000,-	Uendret
19	Elverum frivilligsentral	468 000,-	Uendret
20	Christianfjelds venner	30 000,-	Uendret
21	Søndre Elverum idrettshall	941 000,-	Uendret
22	Sør-Østerdalregionen interkommunale politiske råd	1 447 000,-	Uendret
23	Årets Elverumsing	5 000,-	(Økes adm til 15 000,-)
24	Kulturprisen	10 000,-	(Økes adm til 15 000,-)
Forslag til nye tilskuddsmottakere			
25	Veterankorpset / julekonsert *	Ny på lista	40 000,-
26	Beredskapsvakter **	Ny på lista	30 000,-
	SUM TILSKUDD	8 509 600,-	8 709 600,-

* = **Veterankorpset** har arrangert julekonsert i 35 år på rad, hvert år med om lag 1000 besøkende i Terningen Arena. Korpset har til nå ikke fått kommunalt tilskudd. Fra 2019 til 2021 har leieprisen i Terningen Arena økt fra kr 72 000,- til 90 000,-. Et kommunalt tilskudd er en anerkjennelse av Veterankorpsets rolle i kulturlivet i Elverum, og et bidrag til dekning av økte kostnader.

= **Beredskapsvakter. Koronapandemien og den kommunale oppfølgingen har ført til et betydelig bidrag gjennom frivilligheten, blant annet med Røde Kors beredskapsvakter, Lions og Norsk Folkehjelp. I mange kommuner betales det en timegodtgjøring til organisasjonene, men Elverum har ikke slik godtgjøring utover dekning av reisekostnader og varmedress til vakter som står ute. Et lite kommunalt tilskudd til fordeling på slike utførte beredskapsvakter vil være en anerkjennelse av den frivillige innsatsen, og et bidrag til kompetanseheving, motiveringstiltak og ivaretagelse av avtalefestet frivillighet med kommunen som en del av vår lokale beredskap. Beløpet fordeles likt på antall timer frivillighet som er levert av organisasjonene.

1. Barnehageplass

Flere familier i Elverum har behov for barnehageplass i sommerferien. Familier som flytter til Elverum trenger barnehageplass snarest mulig, uavhengig av dagens ordning faste tider for barnehageopptak. Komite for

oppvekst er i gang med tiltak for å forbedre tilgangen til barnehage med disse familie- behovene som utgangspunkt.

Kommunestyret ber kommunedirektøren sørge for et åpent barnehagetilbud i Terningen barnehagesommeren 2022, og at en ordning for løpende barnehageopptak i Elverum forsøkes igangsatt så snart det er praktisk og økonomisk mulig.

2. Nullvisjon, seksuelle overgrep

Kommunestyret har vedtatt en nullvisjon om vold og seksuelle overgrep mot barn og unge. Forebygging av vold og seksuelle overgrep involverer alle sektorer som jobber med barn, og må innarbeides i alt relevant planverk. En slik nullvisjon krever også bevisstgjøring, kompetanseheving og opplæring blant ansatte, frivillige og tillitsvalgte.

Kommunestyret ber kommunedirektøren sette i gang oppfølgingen av en slik nullvisjon, med komite forhelse og omsorg som koordinerende organ.

3. Håndteringa av fastlegekrisa

Fastlegeordningen i Elverum og resten av landet er i en krise, hvor mangel på rekruttering av leger i fastestillinger gjør at stadig flere innbyggere står uten en tilstrekkelig ordning. Mye tyder på at omorganiseringer av fastlegeordningen kan innebære at kommuner i større grad må dekke driftsutgifter, husleie og arbeidsgiveransvar for andre ansatte hos fastlegene. Høsten 2021 ble det etterbevilget 500 000 kroner for slike lokale og kortsiktige løsninger i Elverum.

Kommunestyret ber kommunedirektøren om å følge opp fastlegekrisa i dialog med våre fastleger, i kombinasjon med regjeringens tiltak for å løse fastlegekrisa nasjonalt.

4. Planlegging for nye sjukehjems plasser/seniorboliger

Antallet eldre i Elverum vil øke mot slutten av økonomiplanperioden, og økningen vil forsterkes i de påfølgende åra. Dette stiller krav til planlegging og utbygging av tilstrekkelig helsehjelp og omsorgstjenester i private hjem, institusjoner og omsorgsboliger.

Kommunestyret ber kommunedirektøren om igangsetting av planlegging for en slik utbygging, inkludert en plan for hvordan Sætre sjukehjem kan utvikles som en framtidsrettet del av tilbudet. Det bør også søkes løsninger for bygging av nye omsorgsboliger i Vestad bydel, når videre planlegging der kommer i gang.

5. Økt økonomisk handlingsrom

Elverum Kommunes økonomireglement sier at «netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter» skal være minst 2 %. Kommunedirektørens budsjettforslag for 2022 og 2023 har en resultatgrad på 0,0 %. I 2024 er resultatgraden 0,46 % og i 2025 0,53 %. Gjeldsgraden, «netto lånegjeld i prosent av bruttodriftsinntekter» er også mye høyere enn økonomireglementet tilsier, i kommunedirektørens budsjettforslag er gjeldsgraden 129 % i slutten av 2022 og 123 % i slutten av økonomiplanperioden. For å starte nødvendige økonomiske omstillinger og skape et økt økonomisk handlingsrom, må det svært sterke prioriteringer til.

Dialogen og samarbeidet med arbeidstakerorganisasjonene er en viktig del av arbeidet med stadigetjenestegjennomganger og effektiviseringer.

Det er en politisk forventning om fokus på å søke tilskudd til prosjekter og aktiviteter som kan supplere kommunens tjenestetilbud. Eksempler kan være gjennom lokale foreninger, statsforvalter og stiftelser.

Kommunestyret ber kommunedirektøren legge fram forslag til Handlings- og Økonomiplan 2023 – 2026 der netto driftsresultat i prosent av brutto driftsutgifter er **minst** 1 % i 2023 og deretter 2% i resten av perioden. Aktuelle tiltak og løsninger drøftes med formannskapet i første kvartal 2022, og følges opp i kommunestyrets strategikonferanse i juni 2022.

6. Halvert arbeidsgiveravgift

Kommunestyret ber ordfører og kommunedirektør følge opp et ønske om at Elverum kommune får halvert arbeidsgiveravgift, i tråd med løsninger som gjelder i flere våre omkringliggende kommuner.

7. Økt antall lærlingplasser

Den kommunale lærlingeandelen må opp, som et viktig tiltak for utdanning og økt rekruttering til fagutdanninger.

Kommunestyret ber kommunedirektøren arbeide for at Elverum kommune har minimum en lærling per 1000 innbyggere.

8. Parkmessig utvikling av Galgebergparken

I de senere åra har nye bolig- og næringsbygg avgrenset Galgebergparken, og det er viktig at parken nå utvikles og oppgraderes som bypark med fokus på den stedsegne geologien og artsmangfoldet.

Kommunestyret ber kommunedirektøren arbeide videre med planer som sikrer bedre adkomst, lokalttilpasset belysning og løsninger ved den gamle brannstasjonen som sikrer tilgjengelighet og parkmessige løsninger videre oppover mot Christianfjeld festning.

9. Involvering av eldrerådet i saksutredninger

Kommunestyret ber kommunedirektøren sørge for at det kommunale eldrerådet brukes fast som høringsinstans i reguleringssaker og andre saker der det er naturlig at eldre innbyggere/pensjonister blir hørt i arbeidet med lokalsamfunnsutviklingen.

10. Heltid/deltid

Elverum kommune har en noe bedre heltidsandel enn landsgjennomsnittet, men det er for mange ansatte som arbeider ufrivillig i deltidsstillinger. Det fører til dårligere forutsigbarhet og lønnsinntekt enn ønsket for mange arbeidstakere, og svakere mulighet for låneopptak til egen bolig.

Kommunestyret ber kommunedirektøren følge opp og forsterke en årelang innsats mot ufrivillig deltid idialog med arbeidstakerorganisasjonene.

11. Flere el-biler i den kommunale bilparken

Kommunestyret ber kommunedirektøren legge planer for kjøp og nye leasingavtaler som øker andel av el- og hybridbiler i kommunal drift, inkludert flere ladepunkter for denne bilparken.

12. Arealregnskap

Naturen er under press globalt, nasjonalt og lokalt. Artsdatabanken er tydelig at det er arealbruken vår som utgjør den største trusselen mot naturmangfoldet. For å kunne arbeide med denne utfordringen på en god måte, er det viktig å ha oversikt over hva vi har av natur- og arealtyper. Et enkelt og lokalt arealregnskap som bygger på eksisterende lokal informasjon kan gi en slik oversikt, som må brukes som endel av saksutredningen i arealsaker.

Kommunestyret ber kommunedirektøren utvikle et arealregnskap som kan tas i bruk i 2022 eller 2023. Kommunestyrekomite for vekst og utvikling brukes som styringsgruppe for arbeidet.

13. Samfunnsanalyse i fbm skolestruktur

Elverum kommunestyre er bekymret for manglende fremdrift i fbm Samfunnsanalysen som skal utarbeides i forbindelse med fremtidig skolestruktur i kommunen og vedtar derfor følgende:

- *Elverum kommunestyre ber kommunedirektøren utarbeide et forslag til mandat og en beskrivelse av ressursbehov som er nødvendig for å gjennomføre Samfunnsanalysen, innen utgangen av februar.*
- *Sak vedrørende mandat og ressursbehov for å gjennomføre Samfunnsanalysen legges frem for politisk behandling på kommunestyrets møte i februar.*

14.

Kommunestyret ber rådmannen om å intensivere arbeidet med å få ned sykefraværet i kommunen, og sette mer ambisiøse mål for dette Samtidig skal Elverum kommune i alle dokumenter og daglig drift endre begrepene «nærvær» og «nærværsprosent» til «sykefravær» og «sykefraværsprosent».

15.12.2021:

Behandling i Kommunestyret KS – møtebehandling:

Endringsforslag fra Ingvar Midthun (AP) på vegne av AP, SV og Frp:

Handlings- og økonomiplan 2022 – 2025 med virksomhetsplan og årsbudsjett 2022 for Elverum kommune vedtas slik det er framlagt fra kommunedirektøren, med de endringer som framkommer i forslaget fra AP, SV og Frp:

Beløp i hele tusen	Driftsbudsjett			
	2022	2023	2024	2025
Netto driftsresultat , Kommunedirektørens forslag (side 35) og	-7 983	-7 674	-15 465	-18 015
Endringsforslag på inntekter	2 020	4 100	4 100	4 100
Endringsforslag på utgifter	2 660	2 095	2 095	2 095
Endringsforslag på investeringer (driftskonsekvenser)	-53	-319	-335	-327
Endring i bruk av eller avsetning til disposisjonsfond	-4 627	-5 876	-5 860	-5 868
Netto driftsresultat, etter endringsforslag	-3 356	-1 798	-9 605	-12 147

Endringsforslag – inntekter		Driftsbudsjett			
Beløp i hele tusenkroner		2022	2023	2024	2025
Sum endringsforslag som påvirker kommunens inntekter		2 020	4 100	4 100	4 100
I 1	Ikke innføre parkeringsavgift fra 1. time	2 020	4 100	4 100	4 100

Endringsforslag – utgifter		Driftsbudsjett			
Beløp i hele tusenkroner		2022	2023	2024	2025
Sum endringsforslag som påvirker kommunens utgifter		2 660	2 095	2 095	2 095

U 1	Ergoterapeutstilling	650	650	650	650
U 2	Rådhusplassen/byutvikling ved arrangement	500	0	0	0
U 3	Frivilligheten	200	200	200	200
U 4	Motvirke barnefattigdom/aktivitetsstøtte	250	250	250	250
U 5	Forebyggende ungdomstiltak, mer åpent ungdomshus	250	250	250	250
U 6	Indeksregulering av tilskudd, møteplassen	100	100	100	100
U 7	FNs internasjonale eldredag	40	40	40	40
U 8	Skolebøkkjøp	300	300	300	300
U 9	Egenandel, transport VTA	100	100	100	100
U 10	Fontene	55	55	55	55
U 11	Persienne, Lyngholtet	65	0	0	0
U 12	Sansehager	50	50	50	50

U 13	Møter og innbyggerkontakt - ordfører	100	100	100	100
------	--------------------------------------	-----	-----	-----	-----

Endringsforslag - Investeringer					
Beløp i hele tusenkroner		Investeringsbudsjett			
		2022	2023	2024	2025
Sum endringsforslag som påvirker kommunensinvesteringer		-4 673			
Inv 1	Inv. 19 Røykeskur, helsehus	-100			
Inv 2	Inv. 21 Dagsturhytte	-1 273			
Inv 3	Inv. 25, Timesparkering sentrum	-1 300			
Inv 4	Inv. 5, Tyngre anleggsmaskiner	-2 000			

TILSKUDD TIL ORGANISASJONER, LAG OG FORENINGER 2022:

	Organisasjon/lag/forening	Kommunedirektøren	Forslag fra AP, FrPog SV
1	Festspillene	941 000,-	Uendret
2	Elverum kunstforening	32 000,-	Uendret
3	Møteplassen kultur (<i>indeksreguleres</i>)	1 115 600,-	Uendret
4	Møteplassen psykisk helse (<i>indeksreguleres</i>)	674 000,-	Uendret
5	Samfunnshus og grendehus, fellesutvalget	206 000,-	Økes til 240 000,-
6	Musikkrådet, driftsmidler	300 000,-	Uendret
7	Elverum Idrettsråd, tilskudd lag og foreninger	805 000,-	Uendret
8	17.mai	125 000,-	Uendret
9	Glomdalsmuseet	105 000,-	Uendret
10	Anno Museum	200 000,-	Uendret
11	Namibiaforeningen internasjonalt senter	33 000,-	Uendret
12	Grundsetmartn	100 000,-	Uendret
13	Frivillighet kultur - etter søknad 2 ganger i året	100 000,-	Økes til 150 000,-
14	Lokal musikk og kultur	200 000,-	Økes til 211 000,-
15	Movies on War	150 000,-	Uendret
16	Div tilskudd, lag/foreninger innen helse	30 000,-	Økes til 65 000,-
17	NOK (senter mot incest/seksuelle overgrep)	182 000,-	Uendret
18	Herneshallen (<i>indeksreguleres</i>)	310 000,-	Uendret
19	Elverum frivilligsentral	468 000,-	Uendret
20	Christianfjelds venner	30 000,-	Uendret
21	Søndre Elverum idrettshall	941 000,-	Uendret
22	Sør-Østerdalregionen interkommunale politiske råd	1 447 000,-	Uendret
23	Årets Elverumsing	5 000,-	(Økes adm til 15 000,-)
24	Kulturprisen	10 000,-	(Økes adm til 15 000,-)
Forslag til nye tilskuddsmottakere			
25	Veterankorpset / julekonsert *	Ny på lista	40 000,-
26	Beredskapsvakter **	Ny på lista	30 000,-
	SUM TILSKUDD	8 509 600,-	8 709 600,-

* = **Veterankorpset** har arrangert julekonsert i 35 år på rad, hvert år med om lag 1000 besøkende i Terningen Arena. Korpset har til nå ikke fått kommunalt tilskudd. Fra 2019 til 2021 har leieprisen i Terningen Arena økt fra kr 72 000,- til 90 000,-. Et kommunalt tilskudd er en anerkjennelse av Veterankorpsets rolle i kulturlivet i Elverum, og et bidrag til dekning av økte kostnader.

= **Beredskapsvakter. Koronapandemien og den kommunale oppfølgingen har ført til et betydelig bidrag gjennom frivilligheten, blant annet med Røde Kors beredskapsvakter, Lions og Norsk Folkehjelp. I mange kommuner betales det en timegodtgjøring til organisasjonene, men Elverum har ikke slik godtgjøring utover dekning av reisekostnader og varmedress til vakter som står ute. Et lite kommunalt tilskudd til fordeling påsluke utførte beredskapsvakter vil være en anerkjennelse av den frivillige innsatsen, og et bidrag tilkompetanseheving, motiveringstiltak og ivaretagelse av avtalefestet frivillighet med kommunen som en del av vår lokale beredskap. Beløpet fordeles likt på antall timer frivillighet som er levert av organisasjonene.

Endringsforslag fra Senterpartiet, MDG og Pensjonistpartiet:

Beløp i hele tusen	Driftsbudsjett			
	2022	2023	2024	2025
Netto driftsresultat , Kommunedirektørens forslag (side 35) og endringsforslag i saksfremlegg (FS-sak 172/21)	-7 983	-7 674	-15 465	-18 015
Endringsforslag på inntekter	2 020	4 100	4 100	4 100
Endringsforslag på utgifter	530	625	1 400	1 400
Endringsforslag på investeringer (driftskonsekvenser)	-143	-527	-327	-191
Endring i bruk av eller avsetning til disposisjonsfond	-2 407	-4 198	-5 173	-5 309
Netto driftsresultat, etter endringsforslag	-5 576	-3 476	-10 292	-12 706

Endringsforslag - inntekter		Driftsbudsjett			
Beløp i hele tusenkroner		2022	2023	2024	2025
Sum endringsforslag som påvirker kommunens inntekter		2 020	4 100	4 100	4 100
I 1	Ikke innføre parkeringsavgift fra 1. time	2 020	4 100	4 100	4 100

Endringsforslag - utgifter		Driftsbudsjett			
Beløp i hele tusenkroner		2022	2023	2024	2025
Sum endringsforslag som påvirker kommunens utgifter		530	625	1 400	1 400
U 1	Økt ramme vedlikehold (etterslep)	1 000	1 000	1 000	1 000
U 2	Effektivisering Helsehuset	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
U 3	Nr. 4. Ikke prioritert. Skolebøker	500	500	500	500
U 4	Nr. 6. Ikke prioritert. Egenandel transport tilrettelagt arbeid	100	100	100	100
U 5	Nr. 8. Ikke prioritert. Drift sansehager og uteområder	50	50	50	50
U 6	Nr. 9. Ikke prioritert. Utvendige persiener Lyngholtet	65			
U 7	Tilskudd lag og foreninger	200	200	200	200
U 8	Tilskudd til idrettsrådet	200	200	200	200
U 9	Planarbeid rådhusplassen, rådhusparken og bilfri Storgate	200	200		
U 10	Veterankorpsets julekonsert	40			
U 11	Revidering av kommuneplanens arealdel		200	1 000	1 000
U 12	En ekstra lærling	175	175		
U 13	To ekstra lærlinger			350	350

Endringsforslag - Investeringer		Investeringsbudsjett			
Beløp i hele tusen kroner		2022	2023	2024	2025

		2022	2023	2024	2025
Sum endringsforslag som påvirker kommunens investeringer		-10 723	3 500	-1 000	-10 000
Inv 1	Nr. 5 Tyngre anleggsmaskiner	-2 000			
Inv 2	Nr. 10 Boliger til vanskeligstilte	-6 000	3 000	3 000	
Inv 3	Nr. 17 Ombygging gamle helsestasjon til aktivitetssenter			-10 000	-10 000
Inv 4	Nr. 19 Røykeskur Helsehuset	-150			
Inv 5	Nr. 25 Timesparkering sentrum	-1 300			
Inv 6	Vedlikehold av kirken		6 000	6 000	
Inv 7	Salg av helsestasjonen		-5 500		
Inv 8	Dagsturhytte	-1 273			

Endringsforslag - Investeringer					
Beløp i hele tusen kroner		Driftsbudsjett			
		2022	2023	2024	2025
Sum endringsforslag som påvirker kommunens netto dr. resultat		-143	-527	-327	-191
Inv 1	Nr. 5 Tyngre anleggsmaskiner	-24	-184	-203	-198
Inv 2	Nr. 10 Boliger til vanskeligstilte	-90	-281	-112	7
Inv 3	Nr. 17 Ombygging gamle helsestasjon til aktivitetssenter			-120	-348
Inv 4	Nr. 19 Røykeskur Helsehuset	-2	-16	-15	-15
Inv 5	Nr. 25 Timesparkering sentrum	-16	-73	-72	-70
Inv 6	Vedlikehold av kirken		72	240	477
Inv 7	Salg av helsestasjonen				
Inv 8	Dagsturhytte	-11	-45	-45	-44

Endringsforslag fra Høyre:

Beløp i hele tusen		Driftsbudsjett			
		2022	2023	2024	2025
Netto driftsresultat, Kommunedirektørens forslag (side 35) og		-7 983	-7 674	-15 465	-18 015
Endringsforslag på inntekter		2 020	4 100	4 100	4 100
Endringsforslag på utgifter		908	-4 490	-4 490	-4 490
Endringsforslag på investeringer (driftskonsekvenser)		-553	-259	-552	-2 992
Endring i bruk av eller avsetning til disposisjonsfond		-2 875	649	-162	-2 602
Netto driftsresultat, etter endringsforslag		-5 108	-8 323	-15 303	-15 413

Endringsforslag - inntekter					
Beløp i hele tusen kroner		Driftsbudsjett			
		2022	2023	2024	2025
Sum endringsforslag som påvirker kommunens inntekter		2 020	4 100	4 100	4 100
I 1	Ikke innføre parkeringsavgift fra 1. time	2 020	4 100	4 100	4 100

Endringsforslag - utgifter					

Beløp i hele tusen kroner		Driftsbudsjett			
		2022	2023	2024	2025
Sum endringsforslag som påvirker kommunens utgifter		908	-4 490	-4 490	-4 490
U 1	Midler til HMS og juridiske tjenester - tas ut	-500	-500	-500	-500
U 2	Fontene i Glomma	55	55	55	55
U 3	Skolebøker	500	500	500	500
U 4	Leseressurs 2 pedagoger	1 500	1 500	1 500	1 500
U 5	Utredning konkurranseutsetting teknisk drift	200			
U 6	Konkurranseutsetting teknisk drift		-3 000	-3 000	-3 000
U 7	Legge ned Sørskogbygda skole fra august 2022	-1 542	-3 700	-3 700	-3 700
U 8	Gjeninnføring av sommeråpne barnehager	315	315	315	315
U 9	Økt tilskudd Møteplassen (indeksregulering)	140	140	140	140
U 10	Økt tilskudd til lag og foreninger	100	100	100	100
U 11	Økt tilskudd til idrettsrådet	100	100	100	100
U 12	Tilskudd til Veterankorpset	40			

Endringsforslag - Investeringer					
Beløp i hele tusen kroner		Investeringsbudsjett			
		2022	2023	2024	2025
Sum endringsforslag som påvirker kommunens investeringer		4 723	2 273	79 000	73 000
Inv 1	Kjøp av tyngre anleggsmaskiner - gjennomføres ikke	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Inv 2	Røykeskur Helsehuset - gjennomføres ikke	-150			
Inv 3	Avgiftsparkering i sentrum - gjennomføres ikke	-1 300			
Inv 4	Salg av Sørskogbygda skole		-3 000		
Inv 5	Rehabilitering Hanstad skole			75 000	75 000
Inv 6	Vedlikehold/utbedring av Elverum hovedkirke		6 000	6 000	
Inv 7	Utsetter bygging av dagsturhytte	-1 273	1 273		

Endringsforslag - Investeringer					
Beløp i hele tusen kroner		Driftsbudsjett			
		2022	2023	2024	2025
Sum endringsforslag som påvirker kommunens netto dr. resultat		-53	-259	552	2 992
Inv 1	Kjøp av tyngre anleggsmaskiner - gjennomføres ikke	-24	-208	-411	-610
Inv 2	Røykeskur Helsehuset - gjennomføres ikke	-2	-16	-15	-15
Inv 3	Avgiftsparkering i sentrum - gjennomføres ikke	-16	-73	-72	-70
Inv 4	Salg av Sørskogbygda skole			-90	-90
Inv 5	Rehabilitering Hanstad skole			900	3 300
Inv 6	Vedlikehold/utbedring av Elverum hovedkirke		72	240	477
Inv 7	Utsetter bygging av dagsturhytte	-11	-34		

Verbalforslag fra Ingvar Midthun (AP) på vegne av **AP, SV og Frp** med **endringsforslag fra Dag Martin Bakken (i punkt 5, nest siste setning der netto driftsresultat i prosent av brutto driftsutgifter er *minst* 1 % i 2023 og deretter 2% i resten av perioden).**

1. Barnehageplass

Flere familier i Elverum har behov for barnehageplass i sommerferien. Familier som flytter til Elverum trenger barnehageplass snarest mulig, uavhengig av dagens ordning faste tider for barnehageopptak. Komite for oppvekst er i gang med tiltak for å forbedre tilgangen til barnehage med disse familie- behovene som utgangspunkt.

Kommunestyret ber kommunedirektøren sørge for et åpent barnehagetilbud i Terningen barnehage sommeren 2022, og at en ordning for løpende barnehageopptak i Elverum forsøkes igangsatt så snart det er praktisk og økonomisk mulig.

2. Nullvisjon, seksuelle overgrep

Kommunestyret har vedtatt en nullvisjon om vold og seksuelle overgrep mot barn og unge. Forebygging av vold og seksuelle overgrep involverer alle sektorer som jobber med barn, og må innarbeides i alt relevant planverk. En slik nullvisjon krever også bevisstgjøring, kompetanseheving og opplæring blant ansatte, frivillige og tillitsvalgte.

Kommunestyret ber kommunedirektøren sette i gang oppfølgingen av en slik nullvisjon, med komite forhelse og omsorg som koordinerende organ.

3. Håndteringa av fastlegekrisa

Fastlegeordningen i Elverum og resten av landet er i en krise, hvor mangel på rekruttering av leger i fastestillinger gjør at stadig flere innbyggere står uten en tilstrekkelig ordning. Mye tyder på at omorganiseringer av fastlegeordningen kan innebære at kommuner i større grad må dekke driftsutgifter, husleie og arbeidsgiveransvar for andre ansatte hos fastlegene. Høsten 2021 ble det etterbevilget 500 000 kroner forslike lokale og kortsiktige løsninger i Elverum.

Kommunestyret ber kommunedirektøren om å følge opp fastlegekrisa i dialog med våre fastleger, i kombinasjon med regjeringens tiltak for å løse fastlegekrisa nasjonalt.

4. Planlegging for nye sjukehjemsplasser/seniorboliger

Antallet eldre i Elverum vil øke mot slutten av økonomiplanperioden, og økningen vil forsterkes i de påfølgende åra. Dette stiller krav til planlegging og utbygging av tilstrekkelig helsehjelp og omsorgstjenester i private hjem, institusjoner og omsorgsboliger.

Kommunestyret ber kommunedirektøren om igangsetting av planlegging for en slik utbygging, inkludert en plan for hvordan Sætre sjukehjem kan utvikles som en framtidsrettet del av tilbudet. Det bør også søkes løsninger for bygging av nye omsorgsboliger i Vestad bydel, når videre planlegging der kommer i gang.

5. Økt økonomisk handlingsrom

Elverum Kommunes økonomireglement sier at «netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter» skal være minst 2 %. Kommunedirektørens budsjettforslag for 2022 og 2023 har en resultatgrad på 0,0 %. I 2024 er resultatgraden 0,46 % og i 2025 0,53 %. Gjeldsgraden, «netto lånegjeld i prosent av bruttodriftsinntekter» er også mye høyere enn økonomireglementet tilsier, i kommunedirektørens budsjettforslag er gjeldsgraden 129 % i slutten av 2022 og 123 % i slutten av økonomiplanperioden. For å starte nødvendige økonomiske omstillinger og skape et økt økonomisk handlingsrom, må det svært sterke prioriteringer til.

Dialogen og samarbeidet med arbeidstakerorganisasjonene er en viktig del av arbeidet med stadige tjenestegjennomganger og effektiviseringer.

Det er en politisk forventning om fokus på å søke tilskudd til prosjekter og aktiviteter som kan supplere kommunens tjenestetilbud. Eksempler kan være gjennom lokale foreninger, statsforvalter og stiftelser.

*Kommunestyret ber kommunedirektøren legge fram forslag til Handlings- og Økonomiplan 2023 – 2026 der netto driftsresultat i prosent av brutto driftsutgifter er **minst 1 %** i 2023 og deretter 2% i resten av perioden. Aktuelle tiltak og løsninger drøftes med formannskapet i første kvartal 2022, og følges opp i kommunestyrets strategikonferanse i juni 2022.*

6. Halvert arbeidsgiveravgift

Kommunestyret ber ordfører og kommunedirektør følge opp et ønske om at Elverum kommune får halvert arbeidsgiveravgift, i tråd med løsninger som gjelder i flere våre omkringliggende kommuner.

7. Økt antall lærlingplasser

Den kommunale lærlingeandelen må opp, som et viktig tiltak for utdanning og økt rekruttering til fagutdanninger.

Kommunestyret ber kommunedirektøren arbeide for at Elverum kommune har minimum en lærling per 1000 innbyggere.

8. Parkmessig utvikling av Galgebergparken

I de senere åra har nye bolig- og næringsbygg avgrenset Galgebergparken, og det er viktig at parken nå utvikles og oppgraderes som bypark med fokus på den stedsegne geologien og artsmangfoldet.

Kommunestyret ber kommunedirektøren arbeide videre med planer som sikrer bedre adkomst, lokalttilpasset belysning og løsninger ved den gamle brannstasjonen som sikrer tilgjengelighet og parkmessige løsninger videre oppover mot Christianfjeld festning.

9. Involvering av eldrerådet i saksutredninger

Kommunestyret ber kommunedirektøren sørge for at det kommunale eldrerådet brukes fast som høringsinstans i reguleringsaker og andre saker der det er naturlig at eldre innbyggere/pensjonister blir hørt i arbeidet med lokalsamfunnsutviklingen.

Verbalforslag fra Ingvar Midthun (AP) på vegne av AP og SV v/Ingrid Gabrielsen (SV):

10. Heltid/deltid

Elverum kommune har en noe bedre heltidsandel enn landsgjennomsnittet, men det er for mange ansatte som arbeider ufrivillig i deltidsstillinger. Det fører til dårligere forutsigbarhet og lønnsinntekt enn ønsket for mange arbeidstakere, og svakere mulighet for låneopptak til egen bolig.

Kommunestyret ber kommunedirektøren følge opp og forsterke en årelang innsats mot ufrivillig deltid i dialog med arbeidstakerorganisasjonene.

11. Flere el-biler i den kommunale bilparken

Kommunestyret ber kommunedirektøren legge planer for kjøp og nye leasingavtaler som øker andel av el- og hybridbiler i kommunal drift, inkludert flere ladepunkter for denne bilparken.

12. Arealregnskap

Naturen er under press globalt, nasjonalt og lokalt. Artsdatabanken er tydelig at det er arealbruken vår som utgjør den største trusselen mot naturmangfoldet. For å kunne arbeide med denne utfordringen på en god måte, er det viktig å ha oversikt over hva vi har av natur- og areal typer. Et enkelt og lokalt arealregnskap som bygger på eksisterende lokal informasjon kan gi en slik oversikt, som må brukes som en del av saksutredningen i arealsaker.

Kommunestyret ber kommunedirektøren utvikle et arealregnskap som kan tas i bruk i 2022 eller 2023. Kommunestyrekomite for vekst og utvikling brukes som styringsgruppe for arbeidet.

Verbalforslag fra Arnfinn Uthus (SP):

Samfunnsanalyse i fbm skolestruktur

Elverum kommunestyre er bekymret for manglende fremdrift i fbm *Samfunnsanalysen* som skal utarbeides i

forbindelse med fremtidig skolestruktur i kommunen og vedtar derfor følgende:

1. Elverum kommunestyre ber kommunedirektøren utarbeide et forslag til mandat og en beskrivelse av ressursbehov som er nødvendig for å gjennomføre *Samfunnsanalysen*, innen utgangen av februar.
2. Sak vedrørende mandat og ressursbehov for å gjennomføre *Samfunnsanalysen* legges frem for politisk behandling på kommunestyrets møte i februar.

Verbalforslag fra Gjermund Gjestvang (MDG) - 1:

1: Kommunestyret ber Komiteen for Vekst og Utvikling vurdere en utmelding av Utmarks kommunens sammenslutning (USS) innen 2022.

2: Kommunestyret ber komiteen for vekst og utvikling vurdere et samarbeid med aktuelle aktører for med de nærmeste åra realisere bygging av ei bybadstue i tilknytning til Glomma og elverommet.

Verbalforslag fra Gjermund Gjestvang (MDG) - 2:

Kommunedirektøren stopper videre planer eller samarbeid om snøskuterled i Elverum kommune.

Verbalforslag fra Ine Hansnaar Odden (H):

1. Kommunestyret ber rådmannen om å intensivere arbeidet med å få ned sykefraværet i kommunen, og sette mer ambisiøse mål for dette arbeidet. Samtidig skal Elverum kommune i alle dokumenter og dagligdrift endre begrepene «nærvær» og «nærværsprosent» til «sykefravær» og «sykefraværsprosent».
2. Kommunestyret ber rådmannen utrede muligheten for å leie ut kantinen i Rådhuset til private. Det må være et mål at dette gir lengre åpningstider og en mer publikumsrettet kantinedrift

Avstemming – talldel:

Formannskapetets innstilling: Falt enstemmig (35 stk).

Ingvar Midthuns (AP) forslag på vegne av AP, Frp og SV: Vedtatt med 20 mot 15 stemmer (Arnfinn Uthus – SP, Ida kristine Teien – SP, Helg Harald Indseth – SP, Ole Kristian Solberg – SP, Gunhild Fundlid Brevig – SP, Tone Maria Økseter – SP, Anne Kari Løfsted Holter – SP, Svein Erik Lilleeng- Sp, Yngve Sætre – H, Vigdis Osbak – H, Ine Haansnar Odden – H, Joakim Ekseth – H, Gjermund Gjestvang – MDG, Thomas August Solberg – MDG og Ernst Tore Bekken – PP)

Arnfinn Uthus (SP) forslag på vegne av Sp, MDG og PP: Falt med 11 mot 24 stemmer (Lillian Skjærvik – AP, Magnus Stenseth – AP, Ingvar Midthun – AP, Bente Irene Aaland – AP, Tor Kristian Godlien – AP, Jeanette Evensen Olsen – AP, Per-Gunnar Sveen – AP, Bodil Nordhagen – AP, Vebjørn Skirbekk Sagmoen – AP, Erik Larsen – AP, Anne Christel Johnsgaard- AP, Gunnhild Marie Berteig – AP, Tove Irene Paulsen – AP, Eldri Svisdal – SV, Ingrid Hvidsten Gabrielsen – SV, Christina Beck Jørgensen – SV, Per Ivar Kvammen – SV, Dag Martin Bakken. Frp, Rune Rindalsholt – Frp, Stein Suren – Frp, Yngve Sætre – H, Vigdis Osbak – H, Ine Haansnar Odden – H, og Joakim Ekseth – H).

Yngve Sætres (H) forslag: Falt med 31 mot 4 stemmer (Yngve Sætre – H, Vigdis Osbak – H, Ine Haansnar Odden – H og Joakim Ekseth – H).

Avstemming – verbalforslag:

AP, SV og Frp - punkt 1: Enstemmig vedtatt. **AP, SV og Frp - punkt 2:** Enstemmig vedtatt. **AP, SV og Frp - punkt 3:** Enstemmig vedtatt.

AP, SV og Frp - punkt 4: Vedtatt med 31 mot 4 stemmer (Yngve Sætre – H, Vigdis Osbak – H, Ine Haansnar Odden – H og Joakim Ekseth – H).

AP, SV og Frp - punkt 5: Vedtatt med 20 mot 15 stemmer (Arnfinn Uthus – SP, Ida Kristine Teien – SP, Helge Harald Indseth – SP, Ole Kristian Solberg – SP, Gunhild Fundlid Brevig – SP, Tone Maria Økseter – SP, Anne Kari Løfsted Holter – SP, Svein Erik Lilleeng – Sp, Yngve Sætre – H, Vigdis Osbak – H, Ine Haansnar Odden – H, Joakim Ekseth – H, Gjermund Gjestvang – MDG, Thomas August Solberg – MDG og Ernst Tore Bekken – PP).

AP, SV og Frp - punkt 6: Enstemmig vedtatt. **AP, SV og Frp - punkt 7:** Enstemmig vedtatt. **AP, SV og Frp - punkt 8:** Enstemmig vedtatt. **AP, SV og Frp -punkt 9:** Enstemmig vedtatt.

AP og SV - punkt 10: Enstemmig vedtatt.

AP og SV - punkt 11: Vedatt med 23 mot 12 stemmer (Arnfinn Uthus - SP, Ida Kristine Teien - SP, Helge Harald Indseth - SP, Ole Kristian Solberg - SP, Gunhild Fundlid Brevig - SP, Tone Maria Økseter - SP, Anne Kari Løfsted Holter, Svein Erik Lilleeng - SP, Dag Martin Bakken - Frp, Rune Rindalsholt - Frp, SteinSuren - Frp og Ernst Tore Bekken - PP).

AP og SV - punkt 12: Vedtatt med 19 mot 16 stemmer (Arnfinn Uthus - SP, Ida Kristine Teien - SP, Helge Harald Indseth - SP, Ole Kristian Solberg - SP, Gunhild Fundlid Brevig - SP, Tone Maria Økseter - SP, Anne Kari Løfsted Holter - SP, Svein Erik Lilleeng - Sp, Dag Martin Bakken - Frp, Rune Rindalsholt - Frp, Stein Suren - Frp, Yngve Sætre - H, Vigdis Osbak - H, Ine Haansnar Odden - H, Joakim Ekseth - H og Ernst Tore Bekken - PP)

SP - Samfunnsanalyse i fbm skolestruktur: Enstemmig vedtatt.

MDG - forslag nr 1:

MDG - 1: Falt med 32 mot 3 stemmer (Gjermund Gjestvang - MDG, Thomas August Solberg - MDG og Ingrid Hvidsten Gabrielsen - SV).

MDG - 2: Falt med 25 mot 10 stemmer (Gjermund Gjestvang- MDG, Thomas August Solberg - MDG, Yngve Sætre - H, Vigdis Osbak - H, Ine Haansnar Odden - H, Joakim Ekseth - H, Eldri Svisdal - SV, Ingrid Hvidsten Gabrielsen - SV, Christina Beck Jørgensen - Sv og Per Ivar kvammen - SV)

MDG - forslag nr 2: Falt med 29 mot 6 stemmer (Gjermund Gjestvang - MDG, Thomas August Solberg - MDG, Vebjørn Skirbekk Sagmoen - AP, Ingrid Hvidsten Gabrielsen, Christina Beck Jørgensen - SV og Per Ivar Kvammen - SV).

Høyre - nr 1: Enstemmig vedtatt.

Høyre - nr 2: Falt med 25 mot 10 stemmer (Yngve Sætre - H, Vigdis Osbak - H, Ine Hansnaar Odden - H, Joakim Ekseth - H, Ole Kristian Solberg - SP, Anne Kari Løfsted Holter - SP, Helge Harald Indseth - SP, Ida Kristine Teien - SP, Thomas August Solberg - MDG og Ernst Tore Bekken - PP).

FSK-172/21 Vedtak:

Formannskapetets innstilling til kommunestyret 15.12.21:

1. Handlings- og økonomiplan for 2022-2025 med virksomhetsplan og årsbudsjett for 2022 vedtas i samsvar med det fremlagte dokument (datert 30.10.2021), og de endringer som fremgår av saksfremlegget:

Beløp i hele tusen	Driftsbudsjett			
	2022	2023	2024	2025
Netto driftsresultat , Kommunedirektørens forslag (side 35) og endringsforslag i saksfremlegg (FS-sak 172/21)	-7 983	-7 674	-15 465	-18 015
Endringsforslag på inntekter	2 000	4 000	4 000	4 000
Endringsforslag på utgifter	2 650	2 085	2 085	2 085
Endringsforslag på investeringer (driftskonsekvenser)	-29	-135	-132	-129
Endring i bruk av eller avsetning til disposisjonsfond	-4 621	-5 950	-5 953	-5 956
Netto driftsresultat, etter endringsforslag	-3 362	-1 724	-9 512	-12 059

Endringsforslag - **inntekter**

Beløp i hele tusen kroner		Driftsbudsjett			
		2022	2023	2024	2025
Sum endringsforslag som påvirker kommunens inntekter		2 000	4 000	4 000	4 000
I 1	Ikke innføre parkeringsavgift fra 1. time	2 000	4 000	4 000	4 000

Endringsforslag - utgifter					
Beløp i hele tusen kroner		Driftsbudsjett			
		2022	2023	2024	2025
Sum endringsforslag som påvirker kommunens inntekter		2 650	2 085	2 085	2 085
U 1	Ergoterapeutstilling	650	650	650	650
U 2	Rådhusplassen/byutvikling ved arrangement	500	0	0	0
U 3	Frivilligheten	200	200	200	200
U 4	Motvirke barnefattigdom/aktivitetsstøtte	250	250	250	250
U 5	Forebyggende ungdomstiltak, mer åpent ungdomshus	250	250	250	250
U 6	Indeksregulering av tilskudd, møteplassen	100	100	100	100
U 7	FNs internasjonale eldredag	30	30	30	30
U 8	Skolebøkkjøp	300	300	300	300
U 9	Egenandel, transport VTA	100	100	100	100
U 10	Fontene	55	55	55	55
U 11	Persienne, Lyngholtet	65	0	0	0
U 12	Sansehager	50	50	50	50
U 13	Møter og innbyggerkontakt - ordfører	100	100	100	100

Endringsforslag - Investeringer					
Beløp i hele tusen kroner		Investeringsbudsjett			
		2022	2023	2024	2025
Sum endringsforslag som påvirker kommunens inntekter		-2 673			
Inv 1	Inv. 19 Røykeskur, helsehus	-100			
Inv 2	Inv. 21 Dagsturhytte	-1 273			
Inv 3	Inv. 25, Timesparkering sentrum	-1 300			

Endringsforslag - Investeringer					
Beløp i hele tusen kroner		Driftsbudsjett			
		2022	2023	2024	2025
Sum endringsforslag som påvirker kommunens inntekter		-29	-135	-132	-129

Inv1	Inv. 19 Røykeskur, helsehus	-2	-16	-15	-15
Inv2	Inv. 21 Dagsturhytte	-11	-45	-45	-44
Inv3	Inv. 25, Timesparkering sentrum	-16	-74	-72	-70

7. Driftsbudsjettet for 2022 fordeles som netto rammebevilgninger til tjenesteområder. Kommunedirektøren gis myndighet til å foreta en detaljert fordeling av rammebevilgningene på de enkelte tjenesteområdenes budsjettposter, i tråd med kommunestyrets prioriteringer og forutsetninger.

8. Låneopptak for finansiering av investeringer i 2022 settes til kr 129 006 000.
9. For 2022 søkes det om lån fra Husbanken for videre formidling (Startlån) med kr 85 000 000.
10. Kommunedirektøren gis myndighet til å oppta lån innenfor den vedtatte låneramme, og til å godkjenne lånebetingelsene, låneform og låneinstitusjon.
11. Gebyrregulativ for 2022 vedtas i samsvar med vedlegget i det fremlagte dokument (datert 10.2020).
Leveranse av tjenester skal som hovedregel opphøre ved manglende betaling av to eller flere terminer. Kommunestyret gir kommunedirektøren fullmakt til å fastsette priser på eiendomsinformasjon, jevnfør gebyrregulativet for kartkopier og andre kopieringstjenester pkt 3 «Selvbetjeningsløsninger».
12. Tilskudd og overføringer til lag, foreninger og organisasjoner betinger at kommunen gis fullinnsynsrett i bruken av midlene, og gir kontrollutvalget adgang til å føre kontroll med hvordan midlene forvaltes.
13. Kommunedirektøren gis fullmakt til å justere mellom budsjetttrammer for tjenesteområder vedovergang fra leasing og leieavtaler til kommunal lånefinansiering for kjøretøy, maskiner og utstyr.
14. Kommunedirektøren gis fullmakt til å justere budsjettet mellom tjenesteområder for kurante rutinemessige endring som for eksempel lønnsoppgjør eller andre mindre og ikke prinsipielle endringer.

24.11.2021:

Behandling i Formannskapet FSK -møtebehandling:

Ingvar Midthun (AP) redegjorde for fremlagt tallforslag fra **Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti** og **Fremskrittspartiet**, med endringsforslag i innstillingens punkt 1:

Beløp i hele tusen	Driftsbudsjett			
	2022	2023	2024	2025
Netto driftsresultat , Kommunedirektørens forslag (side 35) ogendringsforslag i saksfremlegg (FS-sak 172/21)	-7 983	-7 674	-15 465	-18 015
Endringsforslag på inntekter	2 000	4 000	4 000	4 000
Endringsforslag på utgifter	2 650	2 085	2 085	2 085
Endringsforslag på investeringer (driftskonsekvenser)	-29	-135	-132	-129
Endring i bruk av eller avsetning til disposisjonsfond	-4 621	-5 950	-5 953	-5 956
Netto driftsresultat, etter endringsforslag	-3 362	-1 724	-9 512	-12 059

Endringsforslag - inntekter		Driftsbudsjett			
Beløp i hele tusen kroner		2022	2023	2024	2025
Sum endringsforslag som påvirker kommunens inntekter		2 000	4 000	4 000	4 000
I 1	Ikke innføre parkeringsavgift fra 1. time	2 000	4 000	4 000	4 000

Endringsforslag - utgifter		Driftsbudsjett			
Beløp i hele tusen kroner		2022	2023	2024	2025
Sum endringsforslag som påvirker kommunens inntekter		2 650	2 085	2 085	2 085
U 1	Ergoterapeutstilling	650	650	650	650
U 2	Rådhusplassen/byutvikling ved arrangement	500	0	0	0
U 3	Frivilligheten	200	200	200	200
U 4	Motvirke barnefattigdom/aktivitetsstøtte	250	250	250	250
U 5	Forebyggende ungdomstiltak, mer åpent ungdomshus	250	250	250	250
U 6	Indeksregulering av tilskudd, møteplassen	100	100	100	100

U 7	FNs internasjonale eldredag	30	30	30	30
U 8	Skolebokkjøp	300	300	300	300
U 9	Egenandel, transport VTA	100	100	100	100
U10	Fontene	55	55	55	55
U 11	Persienne, Lyngholtet	65	0	0	0
U12	Sansehager	50	50	50	50
U13	Møter og innbyggerkontakt - ordfører	100	100	100	100

Endringsforslag - Investeringer					
Beløp i hele tusen kroner		Investeringsbudsjett			
		2022	2023	2024	2025
Sum endringsforslag som påvirker kommunens inntekter		-2 673			
Inv1	Inv. 19 Røykeskur, helsehus	-100			
Inv2	Inv. 21 Dagsturhytte	-1 273			
Inv3	Inv. 25, Timesparkering sentrum	-1 300			

Beløp i hele tusen kroner		Driftsbudsjett			
		2022	2023	2024	2025
Sum endringsforslag som påvirker kommunens inntekter		-29	-135	-132	-129
Inv1	Inv. 19 Røykeskur, helsehus	-2	-16	-15	-15
Inv2	Inv. 21 Dagsturhytte	-11	-45	-45	-44
Inv3	Inv. 25, Timesparkering sentrum	-16	-74	-72	-70

Endringsforslag fra Ingvar Midthun (AP) på vegne av AP, SV og FrP:

Handlings- og økonomiplan 2022-2025, inkludert virksomhetsplanen og årsbudsjettet for 2022, vedtas i tråd med kommunedirektørens innstilling og med de endringer som framlegges i AP, SV og FrP sitt innsendte budsjettforslag i regneark som omdeles i formannskapet.

Arnfinn Uthus (SP) redegjorde for framlagt tallforslag fra **Senterpartiet og Miljøpartiet det Grønne**, med endringsforslag i innstillingens punkt 1:

Beløp i hele tusen		Driftsbudsjett			
		2022	2023	2024	2025
Netto driftsresultat , Kommunedirektørens forslag (side 35) og		-7 983	-7 674	-15 465	-18 015
Endringsforslag på inntekter		2 020	4 100	4 100	4 100
Endringsforslag på utgifter		255	150	-50	-50
Endringsforslag på investeringer (driftskonsekvenser)		-143	-527	-327	-191
Endring i bruk av eller avsetning til disposisjonsfond		-2 132	- 3 723	-3 723	-3 859
Netto driftsresultat, etter endringsforslag		-5 851	-3 951	-11 742	-14 156

Endringsforslag - inntekter					
Beløp i hele tusen kroner		Driftsbudsjett			
		2022	2023	2024	2025

Sum endringsforslag som påvirker kommunens inntekter		2 020	4 100	4 100	4 100
I 1	Ikke innføre parkeringsavgift fra 1. time	2 020	4 100	4 100	4 100

Endringsforslag - utgifter		Driftsbudsjett			
Beløp i hele tusen kroner		2022	2023	2024	2025
Sum endringsforslag som påvirker kommunens inntekter		255	150	-50	-50
U 1	Økt ramme vedlikehold (etterslep)	1 000	1 000	1 000	1 000
U 2	Effektivisering Helsehuset	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
U 3	Nr. 4. Ikke prioritert. Skolebøker	500	500	500	500
U 4	Nr. 8. Ikke prioritert. Drift sansehager og uteområder	50	50	50	50
U 5	Nr. 9. Ikke prioritert. Utvendige persienner Lyngholtet	65			
U 6	Tilskudd lag og foreninger	200	200	200	200
U 7	Tilskudd til idrettsrådet	200	200	200	200
U 8	Planarbeid rådhusplassen, rådhusparken og bilfri Storgate	200	200		
U 9	Veterankorpsets julekonsert	40			

Endringsforslag - Investeringer		Investeringsbudsjett			
Beløp i hele tusen kroner		2022	2023	2024	2025
Sum endringsforslag som påvirker kommunens inntekter		-10 723	3 500	-1 000	-10 000
Inv 1	Nr. 5 Tyngre anleggsmaskiner	-2 000			
Inv 2	Nr. 10 Boliger til vanskeligstilte	-6 000	3 000	3 000	
Inv 3	Nr. 17 Ombygging gamle helsestasjon til aktivitetssenter			-10 000	-10 000

Inv 4	Nr. 19 Røykeskur Helsehuset	-150			
Inv 5	Nr. 25 Timesparkering sentrum	-1 300			
Inv 6	Vedlikehold av kirken		6 000	6000	
Inv 7	Salg av helsestasjonen		-5 500		
Inv 8	Dagsturhytte	-1 273			

Endringsforslag - Investeringer		Driftsbudsjett			
Beløp i hele tusen kroner		2022	2023	2024	2025
Sum endringsforslag som påvirker kommunens inntekter		-143	-527	-327	-191
Inv 1	Nr. 5 Tyngre anleggsmaskiner	-24	-184	-203	-198
Inv 2	Nr. 10 Boliger til vanskeligstilte	-90	-281	-112	7
Inv 3	Nr. 17 Ombygging gamle helsestasjon til aktivitetssenter			-120	-348
Inv 4	Nr. 19 Røykeskur Helsehuset	-2	-16	-15	-15
Inv 5	Nr. 25 Timesparkering sentrum	-16	-73	-72	-70
Inv 6	Vedlikehold av kirken		72	240	477
Inv 7	Salg av helsestasjonen				
Inv 8	Dagsturhytte	-11	-45	-45	-44

Endringsforslag fra Arnfinn Uthus (SP) på vegne av Senterpartiet og MDG:

Handlings- og økonomiplan for 2022-2025 med virksomhetsplan og årsbudsjett for 2022 vedtas i samsvar med kommunedirektørens innstilling med de endringer som fremkommer av Senterpartiet og MDGs fremlagte budsjettforslag.

Yngve Sæter (H) redegjorde for framlagt tallforslag fra **Høyre**, med endringsforslag i innstillingens punkt 1:

Beløp i hele tusen	Driftsbudsjett			
	2022	2023	2024	2025
Netto driftsresultat , Kommunedirektørens forslag (side 35) og endringsforslag i saksfremlegg (FS-sak 172/21)	-7 983	-7 674	-15 465	-18 015
Endringsforslag på inntekter	2 020	4 100	4 100	4 100
Endringsforslag på utgifter	908	-4 490	-4 490	-4 490
Endringsforslag på investeringer (driftskonsekvenser)	-553	-259	-552	-2 992
Endring i bruk av eller avsetning til disposisjonsfond	-2 875	649	-162	-2 602
Netto driftsresultat, etter endringsforslag	-5 108	-8 323	-15 303	-15 413

Endringsforslag - inntekter		Driftsbudsjett			
Beløp i hele tusen kroner		2022	2023	2024	2025
Sum endringsforslag som påvirker kommunens inntekter		2 020	4 100	4 100	4 100
I 1	Ikke innføre parkeringsavgift fra 1. time	2 020	4 100	4 100	4 100

Endringsforslag - utgifter		Driftsbudsjett			
Beløp i hele tusen kroner		2022	2023	2024	2025
Sum endringsforslag som påvirker kommunens inntekter		908	-4 490	-4 490	-4 490
U 1	Midler til HMS og juridiske tjenester - tas ut	-500	-500	-500	-500
U 2	Fontene i Glomma	55	55	55	55

U 3	Skolebøker	500	500	500	500
U 4	Leseressurs 2 pedagoger	1 500	1 500	1 500	1 500
U 5	Utredning konkurranseutsetting teknisk drift	200			
U 6	Konkurranseutsetting teknisk drift		-3 000	-3 000	-3 000
U 7	Legge ned Sørskogbygda skole fra august 2022	-1 542	-3 700	-3 700	-3 700
U 8	Gjeninnføring av sommeråpne barnehager	315	315	315	315
U 9	Økt tilskudd Møteplassen (indeksregulering)	140	140	140	140
U 10	Økt tilskudd til lag og foreninger	100	100	100	100
U 11	Økt tilskudd til idrettsrådet	100	100	100	100
U 12	Tilskudd til Veterankorpset	40			

Endringsforslag - Investeringer		Investeringsbudsjett			
Beløp i hele tusen kroner		2022	2023	2024	2025
Sum endringsforslag som påvirker kommunens inntekter		4 723	2 273	79 000	73 000

Inv 1	Kjøp av tyngre anleggsmaskiner – gjennomføres ikke	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Inv 2	Røykeskur Helsehuset – gjennomføres ikke	-150			
Inv 3	Avgiftsparkering i sentrum – gjennomføres ikke	-1 300			
Inv 4	Salg av Sørskogbygda skole		-3 000		
Inv 5	Rehabilitering Hanstad skole			75 000	75 000
Inv 6	Vedlikehold/utbedring av Elverum hovedkirke		6 000	6 000	
Inv 7	Utsetter bygging av dagsturhytte	-1 273	1 273		

Endringsforslag – Investeringer					
Beløp i hele tusen kroner		Driftsbudsjett			
		2022	2023	2024	2025
Sum endringsforslag som påvirker kommunens inntekter		-53	-259	552	2 992
Inv 1	Kjøp av tyngre anleggsmaskiner – gjennomføres ikke	-24	-208	-411	-610
Inv 2	Røykeskur Helsehuset – gjennomføres ikke	-2	-16	-15	-15
Inv 3	Avgiftsparkering i sentrum – gjennomføres ikke	-16	-73	-72	-70
Inv 4	Salg av Sørskogbygda skole			-90	-90
Inv 5	Rehabilitering Hanstad skole			900	3 300
Inv 6	Vedlikehold/utbedring av Elverum hovedkirke		72	240	477
Inv 7	Utsetter bygging av dagsturhytte	-11	-34		

Endringsforslag fra Yngve Sæter (H):

Handlings- og økonomiplan for 2022-2025 med virksomhetsplan og årsbudsjett for 2022 vedtas i samsvar med kommunedirektørens innstilling med de endringer som fremkommer av Høyres fremlagte budsjettforslag.

Avstemming:

Kommunedirektørens innstilling: Falt mot 9 stemmer (Lillian Skjærvik – AP, Ingvar Midthun – AP, Magnus Stenseth – AP, Eldri Svidal – SV, Dag Martin Bakken – Frp, Arnfinn Uthus – SP, Ida Kristine Teien – SP, Yngve Sætre – H og Gjermund Gjestvang – MDG)

Sætres (H) forslag: Falt med 1 mot 8 stemmer (Lillian Skjærvik – AP, Ingvar Midthun – AP, Magnus Stenseth – AP, Eldri Svidal – SV, Dag Martin Bakken – Frp, Arnfinn Uthus – SP, Ida Kristine Teien – SP og Gjermund Gjestvang – MDG)

Uthus (SP) forslag på vegne av SP og MDG: Falt med 3 mot 6 stemmer (Lillian Skjærvik – AP, Ingvar Midthun – AP, Magnus Stenseth – AP, Eldri Svidal – SV, Dag Martin Bakken – Frp og Yngve Sætre – H).

Midthuns (AP) forslag på vegne av AP, SV og FrP: Vedtatt med 5 mot 4 stemmer (Arnfinn Uthus – SP, Ida Kristine Teien – SP, Yngve Sætre – H og Gjermund Gjestvang – MDG)

Kommunedirektørens innstilling

1. Handlings- og økonomiplan for 2022-2025 med virksomhetsplan og årsbudsjett for 2022 vedtas i samsvar med det fremlagte dokument (datert 30.10.2021), og de endringer som fremgår av saksfremlegget:

Endringer i frie inntekter	Budsjett	Planperiode 2022-2025		

Frie inntekter - hele tusen	2022	2023	2024	2025
Skatt på inntekt og formue	-7 883	-7 871	-7 859	-7 848
Rammetilskudd	2 241	1 383	1 964	1 369
Rammetilskudd - inntektsutjevning	-1 496	-1 733	-1 970	-2 206
Sum frie inntekter	-7 138	-8 221	-7 865	-8 685

Tjenesteområde - hele tusen	Budsjett	Planperiode 2022-2025		
	2022	2023	2024	2025
Barnehage	538	1 930	1 930	1 930
Pleie og omsorg	-1 400	-1 400	-1 400	-1 400
Sum endringer på tjenesteområder	-862	530	530	530

Netto effekten av endringene avsettes til disposisjonsfond.

	Budsjett	Planperiode 2022-2025		
	2022	2023	2024	2025
Avsetning til disposisjonsfond	-8 000	-7 691	-7 335	-8 155

7. Driftsbudsjettet for 2022 fordeles som netto rammebevilgninger til tjenesteområder. Kommunedirektøren gis myndighet til å foreta en detaljert fordeling av rammebevilgningene på de enkelte tjenesteområdenes budsjettposter, i tråd med kommunestyrets prioriteringer og forutsetninger.
8. Låneopptak for finansiering av investeringer i 2022 settes til kr 129 006 000.
9. For 2022 søkes det om lån fra Husbanken for videre formidling (Startlån) med kr 85 000 000.
10. Kommunedirektøren gis myndighet til å oppta lån innenfor den vedtatte låneramme, og til å godkjenne lånebetingelsene, låneform og låneinstitusjon.
11. Gebyrregulativ for 2022 vedtas i samsvar med vedlegget i det fremlagte dokument (datert 10.2020). Leveranse av tjenester skal som hovedregel opphøre ved manglende betaling av to eller flere terminer. Kommunestyret gir kommunedirektøren fullmakt til å fastsette priser på eiendomsinformasjon, jevnfør gebyrregulativet for kartkopier og andre kopieringstjenester pkt 3 «Selvbetjeningsløsninger».
12. Tilskudd og overføringer til lag, foreninger og organisasjoner betinger at kommunen gis full innsynsrett i bruken av midlene, og gir kontrollutvalget adgang til å føre kontroll med hvordan midlene forvaltes.
13. Kommunedirektøren gis fullmakt til å justere mellom budsjetttrammer for tjenesteområder ved overgang fra leasing og leieavtaler til kommunal lånefinansiering for kjøretøy, maskiner og utstyr.
14. Kommunedirektøren gis fullmakt til å justere budsjettet mellom tjenesteområder for kurante rutinemessige endring som for eksempel lønnsoppgjør eller andre mindre og ikke prinsipielle endringer.

Utredning

Kommuneloven med tilhørende forskrift setter krav til kommunens årsbudsjett og økonomiplan. Plan- og bygningsloven setter krav til handlingsdelen til kommuneplan. Formannskapet skal fremme sin innstilling til handlings- og økonomiplan med årsbudsjett til kommunestyret. Kommunedirektørens oppgave i forbindelse med dette arbeidet er å utarbeide forslag til tiltak som gjør at aktiviteten utføres i henhold til lover, forskrifter

og er i samsvar med de økonomiske rammer som er tilgjengelig. I tillegg bør aktivitet rettes mot de mål som ligger i kommuneplanen.

Formannskapetets innstilling til Handlings- og økonomiplan for 2022 – 2025 med virksomhetsplan og årsbudsjett for 2022 skal ligge til alminnelig ettersyn i 14 dager før kommunestyret får saken til behandling. Dette gjøres ved at dokumentet med formannskapetets innstilling blir publisert på kommunens hjemmeside.

Elverum kommune skal forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid. For å sikre kommunen økonomisk handleevne over tid er det i kommunens økonomireglement vedtatt økonomiske mål og handlingsregler. De økonomiske måltallene i dokumentet viser med tydelighet at det økonomiske handlingsrommet for kommunen er svært begrenset.

Økonomiske mål	Måltall	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Økonomiplanperiode		
		2020	2021	2022	2023	2024	2025
Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter	2,0 %	0,74 %	0,86 %*	0,00 %	0,00	0,46	0,53
Udisponert disposisjonsfond i % av brutto	4,0 %	1,44 %	1,19 %	0,98 %	0,73	0,95	1,24
Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter.	Maks100	123 %	133 %	129 %	127	125	123
Egenfinansiering av investeringsporteføljen ekskl.	20 %	12,8 %	1,0 %	6,4 %	7,9	11,8	11,3

Tabell: Økonomiske resultater og mål perioden 2020 – 2025.

* I opprinnelig budsjett for 2021 ble det innarbeidet 17 millioner kroner i en tilleggsbevilgning for dekking av koronarelaterte merutgifter første halvår 2021. Midlene bidro til å bedre netto driftsresultat og midlene bidro med å styrke avsetning til fond.

Forslag til Handlings- og økonomiplan for 2022 – 2025 med årsbudsjett 2022 er i balanse, men nettodriftsresultat er ikke tilfredsstillende.

Netto driftsresultat	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Økonomiplanperiode		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Netto driftsresultat – tall i hele tusen	-13 424	- 14 922	17	17	-8 130	- 9 330
Netto resultatgrad	0,74 %	0,86 %	0,00 %	0,00 %	0,46 %	0,53 %
Mål i økonomireglement 2 %	- 36 256	- 34 523	- 35 092	- 35 204	- 35 316	- 35 319
Avvik i forhold til økonomisk mål på 2 %	- 22 827	- 19 601	- 35 079	- 35 098	- 27 156	- 25 959

Tabell: Netto driftsresultat.

Netto driftsresultat tilfredsstillende ikke kommunens eget måltall om 2 % av brutto driftsinntekter. I årene 2024 og 2025 er det en bedring i netto driftsresultat, men det forutsetter at salderingstiltaket med en tjenestegjennomgangen gir en varig økonomisk effekt.

Når det budsjetteres med nettodriftsresultater under 2 % av brutto driftsinntekter bør kommunen ha udisponerte disposisjonsfond for å håndtere uforutsette hendelser og/eller svikt i budsjettforutsetningene. I tabellen med økonomiske måltall ser vi at kommunen har svært begrenset med udisponerte fondsmidler, noe som gjør at kommunens økonomiske handlingsrom for å håndtere uforutsette hendelser og/eller svikt i budsjettforutsetningene ikke er til stede. Kommunens driftsøkonomi er særdeles stram.

Kommunens langsiktige planlegging skal ha mål om en bærekraftig økonomisk utvikling som ivaretar nåtidens behov uten å stå i veien for at fremtidige generasjoner klarer å ivareta sine (generasjonsprinsippet).

For å nå de økonomiske målene er det i økonomireglementet vedtatt 10 handlingsregler som skal følges. Den anstrengte økonomiske situasjonen gjør at forslaget til handlings- og økonomiplan fra kommunedirektøren ikke har klart å følge alle disse reglene. Nedenfor er de 10 handlingsreglene kommentert i forhold til om de er blitt fulgt opp i forslag til handlings- og økonomiplan.

1. Netto driftsresultat

Kommunen skal over tid budsjettere med netto driftsresultat på 2,0 % av brutto driftsinntekter. Det kan budsjetteres med et lavere netto driftsresultat når udisponerte disposisjonsfond er mer enn 4,0 % av brutto driftsinntekter i regnskapsåret før budsjettet vedtas for kommende år (budsjett år minus to år). Kommentar: Netto driftsresultat er ikke tilfredsstillende, se kommentar over.

2. Avsetninger til fremtidige investeringer

Det skal over driftsbudsjettet avsettes et beløp som egenkapital i årets/fremtidige investeringer. Beløpet skal minimum tilsvare forventet utbytte/overføring til kommunen fra eierskap i selskaper.

Kommentar: Det er i år 2024 og 2025 avsatt midler til fond og som kan benyttes til fremtidige investeringer. Utbytte fra kommunalt eide selskaper er i sin helhet brukt til drift. Det er budsjettert med utbytte fra Elverum EnergiAS med 13 millioner kroner i 2022 og 8,6 millioner kroner resten av planperioden.

3. Disposisjonsfond

Kommunen skal til enhver tid ha et udisponert disposisjonsfond på minst 4,0 % av brutto driftsinntekter som bufferved et eventuelt driftsunderskudd.

Kommentar: Kommunens udisponerte disposisjonsfond vil i slutten av planperioden styrkes noe. I 2022 og 2023 må det hentes midler fra disposisjonsfond for å finansiere egenkapitalinnskudd i KLP og Elverum Pensjonskasse.

4. Lånegjeld

Kommunen skal ikke ha netto lånegjeld som overstiger 100 % av brutto driftsinntekter (alternativt: gjennomsnittet for norske kommuner) og samtidig ivareta generasjonsprinsippet.

Kommentar: Kommunens lånegjeld er svært høy og nye investeringer som medfører låneopptak bør begrenses i størst mulig grad.

5. Investeringer innenfor dagens handlingsrom

Drifts- og finansutgifter som følge av investeringer skal håndteres innenfor de økonomiske rammer som er tilgjengelig når vedtak om investering gjøres. Ingen investeringer skal finansieres med bakgrunn i forventede inntekter som følge av en forventet innbyggervest eller lignende.

Kommentar: De investeringer som er innarbeidet i forslag til økonomiplan er i all hovedsak pågående investeringsprosjekter og investeringer som «finansierer seg selv» gjennom husleie og gebyrinntekter. Det er ikke lagt opp til at fremtidige vekst i innbyggertall skal finansiere økte driftsutgifter som renter, avdrag, drift og vedlikehold som følge av nye investeringer.

6. Langsiktig perspektiv

Kommunens økonomiplan for de fire neste årene skal ses i lys av det investerings- og driftsbehov kommunen vil ha i et perspektiv på minimum 8 år. Kommunedirektøren skal også legge frem en plan for store investeringer og vesentlige endringer i driftsbudsjettet for de neste ti år.

Kommentar: Korrekt framskriving av innbyggertall er svært viktig ved planlegging av kommunens investeringer i bygningsmasser på kort og langt sikt. Det er usikkerhet knyttet til befolkningsframskriving. Hovedårsaken ligger i den pågående prosessen med etablering av nytt storsykehus mv. Inntil denne prosessen er avklart må kommunen være forsiktig med å gjøre investeringer eller etablere nye og varige tjenestilbud som påfører kommunens fasteutgifter i et langt perspektiv. Strukturer innen barnehager og skoler, men også institusjoner i pleie- og omsorg, må tilpasses et fremtidig faglige behov og krav om rasjonell og effektiv drift.

Vedlagt er notat til Strategi- og budsjettkonferansen 8.9.2021.

7. Ansvar og myndighet

Kommunen skal ha ledere med selvstendig ansvar for og myndighet til å disponere tildelte driftsrammer.

Kommentar: Kommunedirektøren delegerer ansvar og myndighet til sektorsjefer som igjen kan delegerer sin myndighet en gang. Det gjennomføres fire årlige budsjettdialoger med sektor- og stabssjefer for å kontrollere at budsjettforutsetningene stemmer. Dersom det oppstår avvik vil disse bli håndtert administrativt, men avvik som ikke kan håndteres administrativt meldes som egne saker eller gjennom tertialrapportering til kommunestyret.

8. Utlån

Det skal ikke foretas utlån av kommunale midler utover formidlingslån (startlån fra Husbanken). Maskiner, biler, instrumenter, hjelpemidler og liknende skal ikke lånes ut dersom utlånet ikke er en del av kommunens tjenester.

Kommentar: Eneste nye utlån det legges opp til er utlån av Startlån, som er et viktig virkemiddel i norsk boligpolitikk.

9. Garantier

Når kommunen gir garanti for noen andres økonomiske forpliktelser skal det i kommunens balanse avsettes midler tilsvarende den summen garantien innebærer. Dette for å sikre dekning dersom behovet for garantiutløses.

Kommentar: Saker om garantier håndteres som egne saker og er ikke en del av et budsjettvedtak.

10. Budsjett rente og rentefond

Kommunen skal budsjettere med en rente på 3,0 %. Avvik mellom budsjetterte renter og faktiske renter avsettes/brukes av kommunens rentefond.

Kommentar: Målet og hensikten med å budsjettere med en fast budsjett rente er å ha forutsigbare rentekostnader. På grunn av svak driftsøkonomi er ikke handlingsregelen fulgt. Det er budsjettert med en gjennomsnittrente på 1,80 % i 2022. Dette er det rentenivå som er i snitt på kommunens låneavtaler som består av sertifikatlån med og uten rentebytteavtaler, lån med PT-rente og lån med fastrente.

Kommunen er utsatt for rentesvingninger og en renteøkning med 1 prosentpoeng på lån med flytende rente vil påføre kommunen merutgifter på ca 14 millioner kroner i 2022.

Kommunens driftsøkonomi er anstrengt. Det å oppfylle økonomiske mål og handlingsregler er krevende. Det å skape en sunn driftsøkonomi forutsetter fokus på målene og handlingsreglene i økonomireglementet.

For å få **budsjettbalanse i 2022 og planperioden** er det foreslått noen konkrete tiltak – se side 30 i utsendte forslag til handlings- og økonomiplan. Det tiltaket som gir størst gevinst er salderingstiltak nr 11

– Tjenestegjennomgang. Dette er et tiltak som må sees som en forlengelse av tidligere års tiltak om rasjonalisering, effektivisering, strukturarbeid med videre. Kravet til omstilling, kompetanseutvikling og effektivisering vil ligge over kommunen i hele planperioden og i et lengre perspektiv. Dette setter krav til både politisk og administrative ledelsen i kommunen, og ikke minst fra medarbeidere i de ulike sektorer og staber.

Endringer som følge av endringsforslag fra ny Regjering.

Regjeringen Støre foreslår endringer i det økonomiske opplegget for 2022. I dette ligger det økt realvekst og oppgaveendringer/korreksjoner og gir endringer i sammensetningen av de frie inntektene.

Endringene fra ny Regjering har kommet i en tilleggsproposisjon. Disse endringene er ikke innarbeidet i kommunedirektørens forslag til handlings- og økonomiplan 2022 – 2025 med virksomhetsplaner og årsbudsjett for 2022.

Følgende forhold påvirker kommunens økonomiske inntekter og utgifter som følge av endringsforslaget fra ny Regjering:

- Økt rammetilskudd 2 kroner fordelt etter kostnadsnøkkel i utgiftsutjevningen
- Redusert makspris i barnehage
- Redusert pensjonspåslag private barnehager
- Ekstra naturfagtime innføres ikke
- Redusert rammetilskudd som følge av økt skatteanslag
- Rammetilskudd per grunnskole
- Redusert innbyggertilskudd som følge av nytt tilskudd per grunnskole
- rh immunisering, overføring av oppgave fra spesialisthelsetjenesten

I KS-sin prognosemodell for kommuner påvirker frie inntekter i 2022 sånn for Elverum kommune:

- økt realvekst og oppgaveendringer, øker rammetilskuddet med 8 094 000 kroner
- nytt tilskudd kr 500 000 per kommunal grunnskole, for Elverum kommune utgjør dette 4 500 000. Tilskuddet finansieres innenfor innbyggertilskuddet til kommunene, hvor Elverum kommune er trukket med 4 923 000 kroner. Netto trekk i rammetilskudd er 492 000 kroner
- redusert rammetilskudd som følge av økt skatteanslag med 9 912 000 kroner
- økt inntektsutjevning for følge av økt skatteanslag med 1 496 000 kroner
- økt skatt på inntekt og formue med 7 883 000 kroner

Tabellen nedenfor viser endringene i de frie inntekter sammenlignet med det som er innarbeidet i kommunedirektørens forslag til handlings- og økonomiplan.

Endringer i frie inntekter	Budsjett	Planperiode 2022-2025		
	2022	2023	2024	2025
Frie inntekter - hele tusen				
Skatt på inntekt og formue	-7 883	-7 871	-7 859	-7 848
Rammetilskudd	2 241	1 383	1 964	1 369
Rammetilskudd - inntektsutjevning*	-1 496	-1 733	-1 970	-2 206
Sum frie inntekter*	-7 138	-8 221	-7 865	-8 685

Tabell: Endring i de frie inntekter etter forslag til endringer fra ny Regjering.

* På grunn av bruk av egne prognoser for innbyggertall pr 1.1.2022 er ikke summen av endring i frie inntekter helt i samsvar medtallene over tabellen.

Endringer i de frie inntektene kan ikke disponeres fritt, noe av endringene påvirker også tjenesteområder som følge av oppgaveendringer. I tillegg til endring i de frie inntekter ligger også inne forslag om å reduserer innslagspunktet for særlig ressurskrevende tjenester, som vil gi kommunen økte i refusjonsinntekter med kr 1 400 000.

Tabellen nedenfor viser hvilke tjenesteområder som må få økt eller redusert sine rammer som følge av endringsforslaget til Regjeringen Støre.

Tjenesteområde - hele tusen	Budsjett	Planperiode 2022-2025		
	2022	2023	2024	2025
Barnehage	538	1 930	1 930	1 930
Pleie og omsorg	-1 400	-1 400	-1 400	-1 400
Sum endringer på tjenesteområder	-862	530	530	530

Tabellen nedenfor viser netto effekt av endringsforslaget fra ny Regjering.

	Budsjett	Planperiode 2022-2025		
	2022	2023	2024	2025

Endring økonomisk handlingsrom	-8 000	-7 691	-7 335	-8 155
--------------------------------	--------	--------	--------	--------

Endring i økonomisk handlingsrom forutsetter at endringsforslaget til ny Regjering blir vedtatt av Stortinget. Økt økonomiske handlingsrommet reduserer ikke behovet for en tjenestegjennomgang.

Det er fortsatt behov for en stram økonomistyring, og det anbefales ikke å legge inn nye varige driftstiltak. **Kommunedirektøren tilrår at økte inntekter avsettes til disposisjonsfond for uforutsette hendelser og fremtidige investeringer.**

Gebyrregulativ

Alle gebyrer, som ikke er regulert av lov og forskrift, er i gjennomsnitt prisjustert opp med 2,7 %, på grunn av avrundning av beløp vil enkelte gebyrer ha avvik i forhold til 2,7 %.

Av hensyn til **innfordring**, men også for å unngå at mottakere av tjenester opparbeider seg stor gjeld, er følgende setning tatt inn i regulativet:

«Ved manglende betaling av kommunale tjenester skal kommunedirektøren iverksette innfordring av krav i henhold til god inkassoskikk. Leveranse av tjenester skal som hovedregel opphøre ved manglende betaling av to eller flere terminer.»

Unntaket fra hovedregelen vil komme til anvendelse når det er fare for liv og helse, og når det gjøres sikre og reelle avtaler om nedbetaling. Dette vil sette større krav til samhandling mellom tjenester sånn at de som trenger råd, veiledning og bistand får dette til rett tid.

Gebyrene innen **selvkostområder** beregnes i tråd med en egen veileder for selvkosttjenester. Inntekter fra disse områdene kan ikke brukes på andre områder, dersom inntektene overstiger utgiftene skal merinntekter avsettes til fond for bruk senere. For vann og avløp er tilkoblingsgebyrer videreført på sammenivå som i 2021, men det er 6 % økning i årsgebyrene.

På side 104 er gebyrer for behandling av saker innen **kart og oppmåling**. I forbindelse med innføring av nytt GIS-system i 12-kommune samarbeidet Hedmark Kart, hvor Elverum kommune deltar, er det innført et fellessystem for salg av eiendomsinformasjon. Dette er et salg til leverandørmarkedet, Elverum leverer til 3 slike leverandører. Disse igjen selger en rekke forskjellige typer eiendomsinformasjon til private, og kunder som eiendomsmeglere, bank/finans, forvaltningen, media, advokater, transportnæringen, kraftbransjen osv. Innen Hedmark Kart ønsker vi at kommunen har avstemte og mest mulig like priser til leverandørmarkedet.

Dette er en bransje i utvikling, kommunen har allerede i flere år solgt slik eiendomsinformasjon til leverandørmarkedet. Vi ønsker nå å formalisere dette nærmere slik at det ikke blir reist spørsmål om prisene er fastsatt med de nødvendige fullmakter.

Kommunedirektøren ber på denne bakgrunn om fullmakt til å fastsette disse prisene. Prisene blir gjort tilgjengelig på våre nettsider, men spesifiseres av rasjonalitetshensyn ikke i gebyrregulativet. De har også begrenset allmenn interesse.

Prisendringen i seg selv forventes ikke å medføre større endringer i kommunens salgsinntekter på dette området.

Utlevering av denne typen informasjon er hjemlet i matrikkelloven §30. Nytt i år er at leverandører som nevnt ovenfor har fått konsesjon til selv å hente ut matrikkelinforasjon fra Kartverket. Det er usikkert i hvor stortomfang de vil benytte den eller kjøpe ferdige datasett fra kommunene, men det skaper en viss usikkerhet rundt salgsinntektene. Når det har blitt slik er det viktig å kunne drive produktutvikling og ha enkorresponderende fleksibel og forretningsmessig måte å fastsette prisene på.

På denne bakgrunn foreslås også følgende tekstendring i gebyrregulativet: Gammeltekst:

BETALINGSREGULATIV FOR KARTKOPIER OG ANDRE KOPIERINGSTJENESTER

pkt 3: Selvbetjeningsløsninger

Andre kart og eiendomsinformasjon selges kun via selvbetjente nettportaler som administreres av eksterne forhandlere (Se våre hjemmesider under kjøp/salg av eiendom). Prisene går fram av produktkatalogen til forhandler. Prisene inkluderer påslag til leverandør og mva. Pris på digitale kartdata er regulert gjennom Geovekstsamarbeidet.

erstattes med:

BETALINGSREGULATIV FOR KARTKOPIER OG ANDRE KOPIERINGSTJENESTER

pkt 3: Selvbetjeningsløsninger

Andre kart og eiendomsinformasjon selges kun via selvbetjente nettportaler som administreres av eksterne forhandlere. Pr i dag har kommunen avtale med Ambita (Infoland), ePlassen og e-Torg. Oversikt over produktene og link til nettportalene går fram av kommunens hjemmeside. Prisene til kunde går fram av produktkatalogen til forhandler. Prisene inkluderer påslag til leverandør og mva. Kommunens pris til forhandler går frem av kommunens hjemmeside. Kommunedirektør har fullmakt fra kommunestyret til å fastsette disse. Pris på digitale kartdata er regulert gjennom Geovekstsamarbeidet.

FIVERUM
KOMMUNE

Kommunehuset Folkvang, Lærerskolealleen 1, 2408 Elverum
PB 403, 2418 Elverum. Tlf 62 43 30 00 - postmottak@elverum.kommune.no
Webredaktør: Linda Vespestad